

ژن، زیان، آزادی فلسفه‌ی وجود
و مبنای پارادایم مبارزاتی ماست

پژاک: با فلسفه‌ی ژن، زندگی، آزادی کردستان
را آزاد نموده و ملت دموکراتیک را بنیاد نهیم

ژن بنهمای پارادیگمای تیکوشانی پژاکه

پژاک؛ پارتی ژن زیان ئازادیه

آلترناتیو مجله‌ی سیاسی، ایدئولوژیک و اجتماعی

ارگان رسمی حزب حیات آزاد کوردستان/پژاک

سال چهاردهم، دوره‌ی سوم، شماره‌ی بیست و هشتم

اردیبهشت ۱۴۰۳

MAY 2024

۲۸

ژن
زیان
ئازادی

حەوته مین کۆنگره‌ی پارتی ژیانی ئازادی کوردستان (پژاک)

7
2724
2024
1403

HEFTEMÎN KONGREYA PARTIYA JIYANA
D A KURDISTANÊ

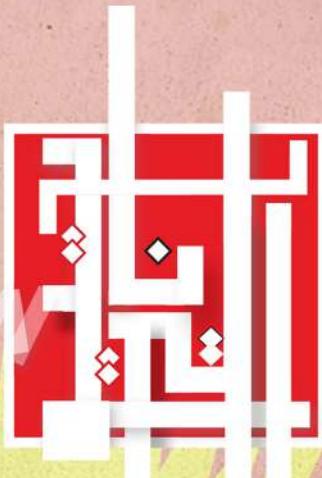
ھفتەمین کنگره‌ی حزب حیات آزاد کوردستان

انجمن
الترناتیو

انجمنیو مبدعی سیاسی، ایدئولوژیک و اجتماعی
ارکان رسم حزب حیات آزاد کودستان/پرزاک

ارگان رسمی حزب حیات آزاد کوردستان/پژاک

آلترناتیو مجله‌ی سیاسی، ایدئولوژیک و اجتماعی

سال چهاردهم، دوره‌ی سوم، شماره‌ی بیست و هشتم

اردیبهشت ۱۴۰۳

MAY 2024

مرکز مطبوعات
حزب حیات آزاد
کوردستان

آثار نوشتاری، نظرات، انتقادات و پیشنهادات خوبیش را برای ما ارسال نمایید

تحریریه حق انتخاب و پرایش آثار را برای خوبیش محفوظ می‌داند.

telegram: jinjiyanazady
mail: ciyaviyan24@gmail.com

نگره

۵	سخن آغازین
۶	ایده‌ای که گردیدها به آن باور دارند، «کردستان کنفرال...
۱۱	ژن، زیان، آزادی فلسفه‌ی وجود و مبنای پارادایم مبارزاتی ماست
۱۴	با فلسفه‌ی زن زندگی آزادی کوردستان را آزاد می‌کنیم ...
۲۳	کنگرمی هفتم پژاک آغاز عصری نوین است
۲۶	تمرکز پژاک بعد از کنگرمی هفتم بر مسأله‌ی بنیان نهادن...
۳۶	کنگرمی هفتمین پژاک: پیام آغاز مرحله‌ای نیرومندتر و نوین...
۳۸	نقش زنان در کنگرمی هفتم پژاک
۴۱	رمز موفقیت پژاک در گسترش آکادمی‌ها و رشد...
۴۶	ژئولوژی در مدرنیته‌ی دموکراتیک
۴۹	پژاک حمومه‌مین کونگرمی خوی نهنجام دا
۵۵	ژن بنه‌مای پارادیگمای تیکوشانی پژاکه
۶۱	ستراتیژی پژاک کومنه‌لکه‌یه‌کی کونفیدرال و نهنه‌وهی...
۶۳	پژاک: پارتی ژن زیان ئازادیه
۶۷	کونگرمی پژاک مهشغه‌لی شوپشی ژن زیان ئازادی...
۷۲	پژاک پارتی گەنجانه
۷۷	پرسی ئیکوپلوزی له حمومه‌مین کونگرمی پژاک دا
۸۰	کونگرمی حمومه‌می پژاک و هەلۆسته‌یه‌ک
۸۳	فەلسەھەی ژن زیان ئازادی نەخشەرلە چارەسەری پرسەکانی...
۸۷	گەلی کورد خاون کەلتوريکى بەھيزي خۇپاراستنە
۹۱	چند نمائی از کنگره هفتم پژاک

سخن آغازین

کوردستان- عراق و دولت‌های دیگر منطقه برای جنگ علیه گریلاهای کوردستان، خیال نابودی و امحاء مبارزان خلق کورد را در سر می‌پرورانند. غافل از آنکه پ.ک.ک و گریلا آن واقعیتی است که در مراسم‌های باشکوه نوروز امسال درخشید. این هم به معنای آغاز موفقیت یک مرحله‌ی تاریخی است. مرحله‌ی که خلق کورد در اوج فدایکاری و مبارزه‌ی دمکراتیکش قرار دارد.

در این مرحله‌ای که دشمنان خلق کورد چنان جنگ ویژه‌ای را برآه اندخته‌اند و چنان واهود می‌کنند که گریلاهای کوردستان را ضعیف و منفعل نموده‌اند، حزب حیات آزاد کورستان - پژاک هم همراستای مقاومت گریلاهای آزادی کوردستان، هفتمنی کنگره‌ی خود را انجام داد. تشکیل این کنگره هم به منزله گذار از بحران‌های موجود در منطقه بوده و پژاک با راه حل‌های دمکراتیک خود درتصدد چاره‌یابی مسائل موجود در منطقه می‌باشد. این کنگره با روحيه‌ی عظیم مشارکت خلق کورد در مراسم‌های نوروز برگزار گردید. بدین دلیل مطالبات خلق کورد مورد واکاوی قرار گرفت و برای دستیابی و برآورده نمودن این مطالبات تصمیمات تاریخی اخذ گردید و پژاک خود را بعنوان یک نیروی پیشگام انقلاب زن زندگی آزادی تعریف نمود و برای حل مسئله‌ی کورد و دمکراتیزه نمودن ایران رسالت تاریخی خویش را انجام خواهد داد و برای به انجام رساندن انقلاب زن زندگی آزادی به مبارزات خویش ادامه خواهد داد.

هرچند دولت‌های استعمارگر مدام تاکید بر آن دارند که مانع از هرگونه تحرکات گریلاها شده‌اند و پیشگامان خلق کورد را منفعل نموده‌اند، اما تشکیل این کنگره یکی از ابعاد جنگ ویژه‌ی نظام را خنثی خواهد نمود و امید و باوری بزرگی را در میان خلق‌مان بوجود خواهد آورد. چون این کنگره هم خود به خود از شاهکارهای دیگر گریلا برای خلق کورد و آزادیخواهان ایران محسوب خواهد گردید و خلق کورد با قام نیرو و توان خویش از تصمیمات اخذ شده‌ی این کنگره حمایت خواهد نمود.

آغاز سال نو با فعالیت و شیوه‌های نوین مبارزاتی و پیام‌های مهم تاریخی مورد استقبال خلق کورد و بخصوص خلق‌های آزادیخواه قرار گرفت. یعنی مشارکت فعالانه‌ی تمامی اقشار جامعه در مراسم روز جهانی زن، نوروز و ۴ آوریل (۱۶ فوریه) به منزله‌ی آغاز برگ نوینی از مبارزات آزادیخواهی خلق کورد خواهد بود. بخصوص برگزاری مراسم باشکوه نوروز در شرق کوردستان مصمم بودن خلق کورد را برای تداوم انقلاب زن زندگی آزادی را نشان داد. یعنی نظام با هیچ ترفندی نمی‌تواند در مقابل چنین نیروی عظیمی به مقابله بپردازد و از احقاد و حقوق این خلق چشم‌پوشی نماید. چون خلق کورد با مشارکتی سازماندهی شده و آگاهانه مطالبات دمکراتیکشان را بر زبان آورند. یعنی نوروز ۱۴۰۳، به نوروز اتحاد و همبستگی خلق کورد مبدل گردید. چون شعارهایی که در تمامی مراسم‌های نوروزی در تمامی بخش‌های کوردستان به صدا درآمد، در محوریت آزادی جسمانی رهبر آپو و حل مسئله‌ی کورد و انقلاب زن زندگی آزادی بود. برای همین پرچم مقاومت و مبارزه‌ی رهبر آپو و گریلاهای آزادی کوردستان در هر گوشه و کناری از کوردستان و جهان برافراشته شده و این مقاومت به فرهنگ و شیوه‌ی زندگی خلق کورد مبدل گردیده است. در عین حال مشارکت همه‌گیر خلق‌های آزادیخواه در کمپین آزادی جسمانی رهبر آپو و حل مسئله کورد ضامن برقراری صلح و آزادی در منطقه است. برای همین خلق شرق کوردستان با تعمیق در فکر و اندیشه‌های رهبر آپو آزادی خویش را تضمین خواهد کرد.

چنین دستاوردهای تاریخی موجب ترس و وحشت دولت‌های اشغالگر منطقه گردیده، برای همین با آغاز حملات اشغالگرانه‌شان درصد تضعیف و نابودی مطالبات خلق هستند. ترافیک دیپلماسی این دولت‌های استعمارگر حاکی از ترس و وحشت این دولت‌ها را نشان می‌دهد. برای همین با پیشگامی دولت فاشیست ترکیه درصد از بین برden دستاوردهای تاریخی خلق هستند. یعنی دولت ترکیه با سوق دادن دولت عراق و حزب دموکرات

ایده‌ای که گردها به آن باور دارند،
«گُرستان کنفدرال دموکراتیک» است
رهبر آپو

می‌دهد. کما اینکه فرهنگ‌ها و خلق‌هایی که در این مکان‌ها به سر می‌برند، در سرتاسر تاریخ خویش با زندگی کردن در گستره‌ی امپراطوری‌ها و زیر سقف‌های سیاسی مشترکی از نوع کنفرال، توانسته‌اند موجودیت و خودویژگی‌هایشان را - به شکلی هرچند نه ایده‌آل. حفظ نمایند. تا زمانی که ذهنیت «دولت» گرایانه چه به شکل دین گرایی و چه به شکل ملی گرایی لائیک ادامه یابد، از هم پاشیدن و منازعات بیشتر این جوامع ناگزیر خواهد بود. حتی اسلامی که بسیار مدعی پاییندی به آن هستند را همچون یک ایدئولوژی تروریستی عرضه کرده و سنت مذکور را نیز بسیار نامطلوب و منفی می‌نمایند. برای این جغرافیای پنهانور نیز دقیقاً همانند ایران باید ابتدا اتحادیه‌های منطقه‌ای و سپس اتحادیه‌های ملی دموکراتیک درهم‌تینیده با آن را در سطح خاورمیانه ایجاد نمود. به ویژه مناسب‌ترین آلتراتیو برای ریزش و تحلیل‌رفتگی شدیدی که دولت، ملت‌هایی از نوع پاکستان از هم‌اکنون دچار شدند، یک پروژه‌ای اتحادیه‌ی ملی دموکراتیک است که در سطح خاورمیانه ایجاد گردد.

نظریه و مفاهیم ملت دموکراتیک برای واقعیت اسرائیل که هسته‌ی هژمونیک دولت - ملت است نیز در سطحی حیاتی، نقشی چاره‌آفرین ایفا می‌نمایند. جهت آیده‌ی اسرائیل دو راه وجود دارد. راه اول، جهت تداوم هژمونی خویش از طریق خطمشی کنونی‌اش، به طور مستمر جنگ‌هایی برپا کند و به یک امپراطوری منطقه‌ای

نظریه‌ی ملت دموکراتیک به ویژه برای ایران همانند دارویی است که باید روزانه مصرف نماید! فقط ذهنیت ملت دموکراتیک می‌تواند فرهنگ و خلق‌های ایران را که در برابر مدرنیته‌ی کاپیتالیستی بسیار مقاوم می‌باشد، به جهان برابر، آزاد و دموکراتیکی برساند که در طول تاریخ در پی آن بوده‌اند

برای کشوری همچون ایران که پتانسیل مساعدی جهت تقسیم‌گشتن و تجزیه‌شدن در هر لحظه دارد «دولت - ملت» گرایی همانند هب اقی است که در عمق آن جاسازی شده باشد. ملی گرایی شیعی که پیوسته «دولت - ملت» گرایی را هرچه بیشتر قاطعیت می‌بخشد نیز، علی‌رغم تمامی تردستی‌های مدرنیته‌ای خویش، نه تنها قادر به متوقف‌سازی تقسیم‌وتجزیه ایران نیست بلکه آن را تسريع هم می‌نماید. نظریه‌ی ملت دموکراتیک به ویژه برای ایران همانند دارویی است که باید روزانه مصرف نماید! فقط ذهنیت ملت دموکراتیک می‌تواند فرهنگ و خلق‌های ایران را که در برابر مدرنیته‌ی کاپیتالیستی بسیار مقاوم می‌باشد، به جهان برابر، آزاد و دموکراتیکی برساند که در طول تاریخ در پی آن بوده‌اند. می‌تواند توطئه‌ها و سوءقصدهای «دولت - ملت» گرایانه‌ی درگیری‌ساز و جنگ‌افروز پیش روی آن را نقش بر آب گرداند و به صلحی شرافتماندانه برساند.

یکی از بزرگ‌ترین بلایای بن‌بست «دولت - ملت» گرایی، امروزه در مسیر افغانستان - پاکستان روی می‌دهد. همچنین مسئله‌ی کشمیر که مرتبط با همین قضیه است نیز، به طور کامل از «دولت - ملت» گرایی سرچشمه می‌گیرد. مسائل پاکستان - هندوستان و پاکستان - بنگلادش نیز به عنوان نتیجه‌ی همان ذهنیت ملی گرایانه پیدید آمده‌اند و هنوز هم جریان دارند. راه حل‌ها و صلح‌های دولت - ملت، به اقتضای سرشتش، موجب لایحلی و جنگ می‌گردند. همین نمونه‌های ملموس نیز چنان کیفیتی دارند که واقعیت یادشده را به شکل بسیار روشی نشان می‌دهد. خواستند مدل‌های هم جمهوری‌گرا، هم پادشاهی و هم سوسیالیست رئال مربوط به «دولت - ملت» گرایی را در افغانستان نیز اجرا نمایند. فرجام کار، جامعه‌ی افغانستانی شد که در یک محیط آکنده از خشونت کورکرانه‌ی افسارگسیخته و فاقد هرگونه اصل و معیاری، فروپاشیده شده و قابلیت تداوم‌دهی خویش را از داده است. به غیر از نظریه و مفاهیم ملت دموکراتیک، نمی‌توان به ذهنیت و اراده‌ی دیگری اندیشید که قادر باشد این جوامع را دوباره سر و سامان بخشد و به حیاتی آزادتر و دموکراتیک‌تر برساند. تا زمانی که مسائل اجتماعی از نظر ذهنی تحلیل نشوند، از نظر ساختاری نیز نمی‌توان راه حلی برایشان یافت. ذهنیت مبتنی بر ملت دموکراتیک، برای فرهنگ‌ها و خلق‌هایی که از آسیای میانه تا هندوستان دارای تنوع بسیار عظیمی می‌باشند، مناسب‌ترین چارچوب کلیت‌بخش را تشکیل

بسیار بدان نیازمند است.

بزرگترین بلایا و فجایعی که «دولت - ملت» گرایی منجر بدانها شده، در رابطه با آن دسته از خلق‌های خاورمیانه‌ای روی داده‌اند که دچار نسل‌کشی هستند. هرچند خلق‌های هلن، ارمنی، سُرپیانی و گُرد - که در آناتولی و مزوپوتامیا به دام ملی گرایی زودرس درانداخته شدند - نماینده‌ی کهن‌ترین فرهنگ‌های بومی تاریخ می‌باشند، آزمون‌های صد ساله‌ی اخیر «دولت - ملت» گرایی آن‌ها را به آستانه‌ی پاکسازی و نابودی رساند. «آفریدن جامعه‌ی ملی هموژن در چارچوب مرزهای نامعطف» که نوعی جنون ملی گرایی ملت حاکم بود، برای این خلق‌ها به بلایی واقعی مبدل گشت. اگر نگرش مبتنی بر ملت گرایی مدرنیته‌ی کاپیتالیستی نبود، این بلایا و فجایع بزرگ پیش نمی‌آمدند. این کاپیتالیسم بود که قشر نخبه‌ی ترک سفید را آفرید. برنامه‌های مربوط به آفریدن ملت هموژن را نمی‌توان مستقل از «نیاز به انباست سرمایه» تصور نمود. کسی که باید مسئول نسل‌کشی تلقی شود، به لحاظ رده‌بندی نه ترک‌ها بلکه همانند نمونه‌ای که در میان آلمان‌ها نیز دیده شد، گروهی حاشیه‌ای است که طی یک مقطع در پی ایجاد کاپیتالیسم ملی به سبب بیداره‌مودن هیولای دولت - امر نه تنها ملی گرایان ملت فرادست بلکه ملی گرایان ملت فردست نیز به سبب بیداره‌مودن هیولای دولت - ملت، مسئولیت بر گردن دارند. از آنجا که زنده‌گردانیدن دوباره‌ی کشته‌شدگانشان ممکن نیست، تنها ذهنیت مبتنی بر ملت دموکراتیک می‌تواند این خلق‌ها را به حالت اقیت‌های بازمانده، سریانگه دارد. مثلاً وقتی می‌خواستند «دولت - ملت» گرایی ترک سفید را بر استانبول حاکم و مسلط گردانند، برای همه‌ی فرهنگ‌های تاریخی موجود در این شهر فرمان مرگ صادر گشت یا به عبارتی ناقوس‌های مرگ به صدا درآورده شد. چیزی که در نتیجه‌ی تصفیه‌گری و نابودی فرهنگی مستمر باقی ماند، یک استانبول سفید تک‌فرهنگی است که آن نیز چیزی نمی‌شود جز فاشیسم فرهنگی. پیadas استانبولی که ذهنیت ملت دموکراتیک در آن جریان داشته باشد نیز، استانبولی است برخوردار از غنای فرهنگی - تاریخی. از همین زاویه می‌توان به فرهنگ آناتولی و مزوپوتامیا نیز نگریست. تنها ذهنیت مبتنی بر ملت دموکراتیک است که می‌تواند کل فرهنگ‌های تاریخی را در گستره‌ی صلح، برابری، آزادی و دموکراسی یکجا گرد آورد. هر فرهنگ از طرفی خود را به عنوان یک گروه ملی دموکراتیک برمی‌سازد، از طرف دیگر می‌تواند با

مبدل شود. می‌دانیم که اسرائیل دارای یک پروژه‌ی هژمونیک است که از نیل تا فرات و حتی فراتر از آن را دربر می‌گیرد. این پروژه‌ای است که برای دوران بعد از امپراطوری عثمانی طراحی شده است. هرچند در مسیر اجرای این پروژه تا جای مهمی نیز پیش رفته‌اند، اما در موضوع رسیدن به اهداف شان می‌توان گفت هنوز در چنان سطحی نیستند که کفایت کند. چون ایرانی که طی دده‌های اخیر در برابر ش ظاهر شده است دارای نقشه‌ها و محاسبات هژمونیک مشابهی می‌باشد، به همین سبب در میان‌شان تنش بروز می‌کند. با ترکیه نیز دارای تنش مشابهی است که معلوم نیست تا چه سطحی جدی است. بنابراین یک پروسه‌ی مبارزه‌ی هژمونیک منطقه‌ای مطرح است که بسیار منازعه‌آمیز خواهد گذشت. خود این محاسبات هژمونیک متقابل است که مسائل ناشی از دولت - ملت را پیدید می‌آورند؛ مسائلی که رشد هرچه بیشترشان امری ناگزیر است. دو مین راه جهت اسرائیل و خلق یهود، خروج از حالت چنبره‌مانندی که اطرافش به‌طور دائمی توسط دشمنان تحت محاصره درمی‌آید، مشارکت‌نمودن در پروژه‌ی اتحادیه‌ی ملت‌های دموکراتیک خاورمیانه و بر همین مبنای به دست‌گرفتن ابتکار عملی ثابت برای بروز رفت است. سرمایه‌ی روشن‌فکرانه و مادی پشتیبان اسرائیل، می‌تواند نقش بسیار مهمی را جهت پروژه‌ی اتحادیه‌ی ملت‌های دموکراتیک ایفا نماید. هم خود را به حالت یک ملت دموکراتیک مستحکم تر می‌نماید و هم این را در چارچوب اتحادیه‌ی ملت‌های دموکراتیک ایجاد شده در سطح خاورمیانه قرار می‌دهد و بدین ترتیب می‌تواند به صلح و امنیت پایداری برسد که

یکی از بزرگ‌ترین بلایای بن‌بست «دولت - ملت» گرایی، امروزه در مسیر افغانستان - پاکستان روی می‌دهد. همچنین مسئله‌ی کشمیر که مرتبط با همین قضیه است نیز، به‌طور کامل از «دولت - ملت» گرایی سرچشمه می‌گیرد

ایده‌ای که گردها به آن باور دارند، «گُرستان کنفرال دموکراتیک» است که به مثابه‌ی جایگزین «جمهوری مستقل و متحد گُرستان»، نه تنها مرزهای موجود را برهم نمی‌زند بلکه بالعکس، این مرزها را به صورت توجیهی برای اتحاد دموکراتیک ملی خاورمیانه درمی‌آورد

فرهنگ‌های دیگری که به طور مختلط با آن‌ها زندگی می‌کند، در سطحی بالاتر در چارچوب اتحادیه‌های دموکراتیک ملی به‌سر برد. پس از اینکه از نگرش تک‌گرایانه درباره‌ی ملت گذار صورت گرفت، نیازی به ذوب‌غمودن همیگر باقی نمی‌ماند. به جای این، زندگی به حالت کلیت‌های فرهنگی جریان خواهد یافت؛ همان‌گونه که در طول تاریخ نیز چنین بوده است. از آنجا که ارمنی‌ها، هلن‌ها و سُربانی‌ها دیگر قادر به ترسیم مرزهای «دولت»-گرایانه برای خود نخواهند بود و ناچار هم هستند تا موجودیت خویش را ادامه دهند، واضح است که مناسب‌ترین گرینه عبارت خواهد بود از: ذهنیت مبتنی بر همزیستی دموکراتیک ملی و ساختاربندی خودگردانی دموکراتیک. برای گروه‌های فرهنگی و خلق‌هایی که در هر گوشی منطقه‌ی دچار پروسه‌های مشابهی هستند، هرچند تأخیر هم شده باشد اما مدرنیته‌ی دموکراتیک یک پناهگاه ذهنیتی است و خودگردانی دموکراتیک نیز مدل مناسب بدنه‌یافتگی مجدد می‌باشد.

تنها موجودیت‌های انتیکی و ملی نیستند که در منطقه‌ی یک میراث غنی را تشکیل می‌دهند. ادیان و مذاهبان نیز چتر گستردگی از گروه‌ها را تشکیل می‌دهند. بازنمود و نمایندگی ظواهر نوینی که ادیان و مذاهبان با شکل‌های سنتی و مدرن خویش کسب نموده‌اند، مسئله‌ای جدی است. جریان دولت - ملت بخش بزرگی از اینان را نیز پاکسازی نمود. اما چون خود دولت - ملت فرسوده گشته، این میراث‌های غنی فرهنگی تاریخی تنها در چارچوب نظریه و مفاهیم ملت دموکراتیک قادرند ابراز وجود نمایند. هم جهت ادراک‌های ذهنیتی و هم ساختاربندی‌های آن، «ملت دموکراتیک و خودگردانی دموکراتیک» مناسب‌ترین مدل است. برای قامی حوزه‌های مشابه جامعه‌ی تاریخی، مدل جامعه‌ی دموکراتیک ملی در برابر بلای دولت - ملت، ضامن صلح، برابری، آزادی و حیات دموکراتیک است.

وضعیت گردها که مدل دولت - ملت در خاورمیانه آن‌ها را تعزیزی نموده و شیوه‌های نابودی و آسیمیلاسیون مختلفی را علیه هر بخش آن‌ها تحمیل کرده است، یک فاجعه‌ی تمام‌عیار می‌باشد. نه پاکسازی کامل فیزیکی‌شان و نه پاکسازی فرهنگی‌شان را فی‌الفور نمی‌تواند تحقق بخشد. گردها گویی موجودی هستند که در حال یک اختصار درازمدت است. خلقیست که نمونه‌ی مشابه دیگری در جهان ندارد. نه تنها از نظر ذهنی معیوب گشته بلکه از لحاظ جسم و بدن نیز

تجزیه گشته است. داشتن جراحت اجتماعی، به حالت یک شیوه‌ی زندگی درآورده شده است. نه شیوه‌ی زندگی سنتی که رایج است و نه شیوه‌ی زندگی مدرن. شانس ترجیح نیز تا دوران اخیر از آن‌ها سلب شده بود. بدون شک این وضعیت از دولت - ملت‌های حاکمی سرچشمه می‌گیرد که توسط مدرنیته‌ی کاپیتالیستی تأسیس شده‌اند. اقدامات گردها در مسیر تأسیس مدل دولت - ملت همان شانس موقوفیت را به دست نیاورده است؛ چون منطبق با منافع مدرنیته‌ی کاپیتالیستی نبوده است، بر وفق مرادشان پیش نرفته است. مدل دولت - ملتی که امروزه می‌خواهند در گُرستان عراق آن را پیشبرد دهند نیز ارتباط تنگاتنگی با محاسبات و نقشه‌های هژمونیک مدرنیته‌ی کاپیتالیستی دارد. یک مدل دولت - ملت مینیمالیستی گُرد می‌تواند به نفع نظام باشد. خطر در اینجاست: وقتی نظام آن را منطبق با منافع خویش نمیند، هر لحظه ممکن است منجر به نسل‌کشی‌ها و قتل‌عام‌های تازه‌ای شود. چون بخش بزرگی از دفاعیه‌ام را به پدیده‌ی گُرده، مسئله و چاره‌یابی آن اختصاص داده‌ام، به گفتن این نکته بسنده می‌کنم که ملت دموکراتیک مناسب‌ترین مدل جهت رهایی از این موقعیت و یا بی‌موقعیتی و خیمی است که دوباره سعی بر تعریف آن نمودیم. ملت دموکراتیک و خودگردانی دموکراتیک به مثابه‌ی ذهنیت و ساختاربندی، بدون سوق دادن دولت - ملت‌های موجود به‌سوی فروپاشی، بر مبنای تقسیم و تسهیم مدیریت‌ها - همان‌گونه که نمونه‌ی آن در عموم جهان نیز بسیار وجود دارد - امکان همزیستی را فراهم می‌آورد. مورد لازمه جهت این امر، یک رژیم مبتنی بر

امر را الزامی می‌گرداند.

در مقابل این، پژوهشی خاورمیانه‌ی بزرگ که در این اوخر ایالات متحده‌ی آمریکا در پی مطرح‌سازی و اجرای آن است، شانس موفقیتی دربر ندارد. کما اینکه این پژوهش‌های مشابه بسیاری خاورمیانه را به سمت آشفتگی بیشتری سوق داده است. اوضاعی که آخرین پژوهش راه بر آن گشوده، تفاوت چندانی [با] نتایج پژوهش‌های پیشین] ندارد. تا زمانی که از منطق «دولت» ملت «گرایی گذار صورت نگیرد، هیچ پژوهش‌ای قادر نخواهد بود خاورمیانه را از بحران‌ها و مسائل ژرفی که دچار آن است رهایی ببخشد و از درگیری‌ها و جنگ‌های آن جلوگیری به عمل آورد. هم اتحادیه‌ی عرب کوئن و هم سازمان‌های کنفرانس اسلامی به سبب اینکه توسط همان منطق دولت - ملت معیوب گشته‌اند، در هیچ مسئله‌ای نقشی چاره‌ساز نداشته‌اند. تا وقتی که از ذهنیت و ساختاربندی‌های موجود گذار ننمایند، شانس چاره‌یابی و حل نیز نخواهد داشت. همچنین جنگ‌های نفوذجویانه‌ای که هم ایران و هم ترکیه از طریق حزب الله و القاعده علیه ایالات متحده‌ی آمریکا و نیروی هژمون بومی یعنی اسرائیل انجام می‌دهند، نقشی فراتر از حادترنمودن مسائل آورده است. آن‌ها به باتلاق ایفای نمی‌کند. نقشه‌هایشان جهت کسب سهم نیز هر لحظه ممکن است نتیجه‌ی معکوس به‌بار آورد. وضعیتی که قامی این بازی‌ها و دیسیسه‌های قدیمی و جدید دولت، ملت برای خاورمیانه به‌بار آورده، در مقابل نگاه همگان است. این وضعیت خاورمیانه که تحت نام «مسئله حل می‌کنیم، دیپلماسی تنش صفر [با همسایگان] را اجرا می‌کنیم»، به صورت کلافی از مسائل حجمی‌ترشده و گذارنای‌پذیر درآورده شده است، همان‌طور که با وضوح نشان دادیم وضعیتی ساختارین است و آن نیز از «دولت» ملت «گرایی سرچشمه می‌گیرد. همان‌طور که با همان وضوح گفتیم، ذهنیت ملت دموکراتیک و ساختار خودگردانی دموکراتیکِ مدنیت‌هی دموکراتیک، در حکم پارادایم نوین و مناسب‌ترین مدل مساوات‌طلبانه، آزادی‌خواهانه و دموکراتیک جهت بروز رفت از این وضعیت کائوتیک است. مدلی است که راه صلح و امنیت ماندگار را به هر کسی و هر جامعه‌ای نشان می‌دهد.

منبع: مانیفست تمدن دیمکراتیک - جلد پنجم

جنگ‌های نفوذجویانه‌ای که هم ایران و هم ترکیه از طریق حزب الله و القاعده علیه ایالات متحده‌ی آمریکا و نیروی هژمون بومی یعنی اسرائیل انجام می‌دهند، نقشی فراتر از حادترنمودن مسائل و مبدل‌کردن آن‌ها به باتلاق ایفا نمی‌کند. نقشه‌هایشان جهت کسب سهم نیز هر لحظه ممکن است

نتیجه‌ی معکوس به‌بار آورده

قانون اساسی دموکراتیک است.

ایده‌ای که گردها به آن باور دارند، «گرددستان کنفرال دموکراتیک» است که به مثابه‌ی جایگزین «جمهوری مستقل و متحد گرددستان»، نه تنها مرزهای موجود را برهم نمی‌زند بلکه بالعکس، این مرزها را به صورت توجیهی برای اتحاد دموکراتیک ملی خاورمیانه درمی‌آورد. در چارچوب این مدل، گروههای فرهنگی و خلقی بسیاری می‌توانند خود را به صورت اتحادیه‌های فدرال سازماندهی نمایند. در یک سطح بومی و در یک شهر، همزمان همه‌ی گروههایی که از نظر جنسیتی، اتنیکی، دینی و مذهبی، «برابر، آزاد و دموکراتیک» می‌باشند، می‌توانند به صورت صلح‌آمیز در هم‌زیستی به‌سر برنند. گرددستان کنفرال دموکراتیک هرچه مدل ملت دموکراتیک خویش را پیشبرد دهد، هر بخش آن نیز می‌تواند با جوامع هم‌جواری که با هم‌دیگر به‌سر می‌برند به راحتی اتحادیه‌های مشابهی را تشکیل دهد. اگر چنین در نظر بگیریم که تشکلهای مشابهی در ترکیه، ایران، عراق و سوریه نیز تشکیل شوند، آنگاه آشکار است که گرددستان هسته‌ی اتحاد دموکراتیک ملی خاورمیانه تبدیل خواهد شد. شانس تحقق مختلط هر دو پدیده نیز وجود دارد. خود کلیت‌مندی تاریخی- اجتماعی خاورمیانه نیز این

ژن، زیان، آزادی فلسفه‌ی وجود و مبنای پارادایم مبارزاتی ماست

The logo consists of the letters "PJAK" in a bold, yellow, sans-serif font. The letter "P" is positioned above the letters "JAK". Behind the text is a stylized yellow sunburst or star shape, which is set against a red background at the top of the page. Below the sunburst is a green field with white, jagged, mountain-like shapes.

آن جان خوبیش را فدا نمودند هرچه بیشتر عمق بخشیده و در این راه برنامه‌ای مسنجم را تصویب نماید.

عزم به تداوم مبارزه، لزوم ارزیابی عملکرد و فعالیت‌هایمان، نیاز به انتقاد و خودانتقادی جهت نوسازی و سر رسیدن موعد مقرر کاری مدیریت انتخاب شده در کنگره‌ی سالانه می‌باشد، ما را بر آن داشت تا با عزمی راسخ و اراده‌ای قبلی حزب‌مان، ناشی از مبارزات چند ساله‌ای اخیر کنگره‌مان را برگزار کنیم. کنگره‌مان در شرایط دشوار امنیتی و در زیر حملات سخت و دشمنانه‌ای صورت گرفت که انتظار انجام فعالیتی معمولی نیز در آن شرایط نمی‌رفت. چهار سال از برگزاری کنگره‌ی ششم حزب‌مان سپری شده بود و طی این چهار سال از مرحله‌ای از مبارزه گذشتیم که لزوم بازنگری و ارزیابی آن وجود داشت. واجب بود که نواقص و کاستی‌های این دوران به بوده‌ی نقد گذاشت شده و در پرتو نتایج مباحثی سازنده، مسیر آینده‌ی مبارزاتی مان را ترسیم نماییم. در کنار این دلایل، نیاز به سازماندهی مجدد پیکره‌ی مدیریت حزب‌مان نیز وجود داشت.

در چنین شرایط حساسی، حزب‌مان پژاک هفتمین کنگره‌ی خوبیش را برگزار نمود، این امر به یک گام تاریخی در مبارزات آزادی خواهانه‌ی خلق کرد در شرق کردستان تبدیل گشت. کنگره

به افکار عمومی و خلق میهن دوست‌مان با گذشت چهار سال از کنگره‌ی ششم حزب حیات آزاد کردستان (پژاک)، هفتمین کنگره‌ی حزب‌مان در کوهستان‌های آزاد کردستان برگزار شد. پژاک در کنگره‌ی هفتم با شعار «با فلسفه‌ی زن، زندگی، آزادی کردستان را آزاد نموده و ملت دموکراتیک را بنیاد نهیم» رویکرد خود را در قبال مبارزات آتی خوبیش مشخص کرد. در حالی که در یکی از حساس‌ترین مقاطعه تاریخ خوبیش بسر می‌بریم و در تمامی بخش‌های میهن‌مان مبارزه‌ای بی‌امان در جریان بوده و خلق‌مان با تمامی وجود وارد مقاومتی در راستای رسمیت بخشیدن همیت وجودی و فرهنگی-سیاسی خوبیش گشته و منطقه نیز دست‌تحویل تلاطم‌آمیز عمیق است، حزب‌مان کنگره خوبیش را برگزار نمود. کنگره‌ی حزب‌مان با مشارکت نمایندگانی از تمامی حوزه‌های فعالیتی و مناطق کاری و با تدارکی وسیع و برنامه‌ای منسجم به مرحله‌ای مهم در مبارزات چند ساله‌ای اخیرمان تبدیل گشت. کنگره‌مان با گرامی داشت یاد تمامی رفقای شهید و بیوی‌ه شهدا ریزان، برخودان، سارا، آرین و توله‌لدان و با تلاش جهت پایین‌دی به یاد و خاطره‌ی تمامی رفقای شهید برگزار گردید. کنگره با اصرار بر خط‌مشی مبارزاتی آنان تلاش نمود تا مبارزه در راه رسیدن به اهدافی که این شهدا در راه

و شکنجه‌گاه امراضی بر رهبر آپو اعمال می‌شود تحلیل گشته و این انزوا و حملاتی که بر ایشان تحمیل می‌شود به مثابه‌ی مواجهه‌ی نظام سیاسی کنونی با مسئله‌ی کرد ارزیابی شد. فشارهایی که بر رهبرمان وارد می‌آیند، بیانگر و مونه‌ی فشار همه‌جانبه بر خلق‌مان در همه‌ی بخش‌های کردستان است. مقاومت تاریخی بیست و شش ساله‌ی ایشان نیز مقابله با فاشیسم و توتالیتاریسم بوده و الهام‌بخش اصلی مبارزاتی خلق‌مان در کردستان و خلق‌های جهان است. بر این اساس کنگره با عزمی راسخ مشارکت در کارزار «آزادی جسمانی برای رهبر آپو و حل مسئله‌ی کرد» را بعنوان یک پلان کاری اساسی در دوران پیش مورد تصویب قرار داد.

همچنین موضع سیاسی حزب‌مان در دوران انقلاب زن زندگی آزادی و تلاش جهت ترسیم چهاره‌ی اپوزیسیونی واقعی نیز مورد بررسی قرار گرفته و کاستی‌های آن دوران بصورتی مشخص و ملموس بیان گردیدند. انتقاداتی که از طرف خلق، اندیشمندان و روشنفکران و طرفداران و دوستان مطرح شده بودند، مورد بررسی قرار گرفته و در متنه مباحثت قرار داده شدند. سعی گردید تا دوران نوین و جنگ نیروهای منطقه‌ای و جهانی به صورتی واقع‌گرایانه بررسی گردیده و وضعیت خلق کرد به مثابه فاکتوری مؤثر در این وضعیت نیز به دقت بیان گشته و موضع صحیح سیاسی نیز تعیین گردد. همچنین سیاستهای رژیم بر علیه مبارزه ملت کورد و سایر ملت‌ها و تهدیداتی که متوجه جنبش ما هستند نیز بخش مهمی از

با ارائه‌ی تحلیلاتی وسیع و دقیق از شرایط سیاسی جهانی و منطقه‌ای بر اتخاذ سیاست خط سوم و چاره‌یابی دموکراتیک مسئله‌ی کرد تأکید نمود. کنگره همچنین بر این نکته اصرار ورزید که در هر شرایطی دفاع و صیانت از موجودیت و منافع خلق کرد و خلق‌های ایران را در سرخط سیاست‌های خوبیش قرار داد و همزمان با اصرار بر چاره‌یابی دموکراتیک مسائل ایران بر خط دفاع مشروع در صورت تهدید موجودیت خلق‌مان تأکید نمود.

در کنگره‌مان اوضاع سیاسی دوران اخیر با مشارکت رفقای تمامی عرصه‌های مبارزاتی و با وسعتی کامل و با توجه به وضعیت خلق‌مان در تمامی بخش‌های کردستان مورد بررسی قرار گرفت. اوضاع حساس و پرخطر کنونی، وضعیت خلق‌مان در تمامی بخش‌های کردستان، وضعیت انقلاب در شرق کردستان و ایران و موقعیت نیروهای مردمی و احتمالات پیش روی ما مورد بحث و گفتگو قرار گرفتند. در مورد عملکرد نیروهای مخالف، اوضاع دوران انقلاب و عملکرد رژیم مباحثی صورت گرفتند. همچنین تحولات منطقه و وضعیت رهبر آپو در زندان امراضی و پوزیسیون ایشان در مقابل نیروهای انکارگرا و نفی‌گرا و مقاومتی تاریخی که انجام می‌دهد نیز بعنوان بنیان مقاومت خلق‌های منطقه و تلاش جهت رسیدن به اراده‌ای مستقل و خودمدیریتی برای خلق‌ها تعریف گردید. لزوم مبارزه جهت آزادی جسمانی ایشان و ارتباط آن با وضعیت خلق کرد نیز با استدلال‌های قوی بیان گردیدند. انزواهی شدیدی که در زندان

طرف کنگره اتخاذ گردیدند. کنگره‌ی هفتم با ارائه‌ی بحث وسیعی پیرامون وضعیت بحرانی محیط‌زیست شرق کردستان و ایران و سیاست‌های مخرب رژیم ایران، تأکید کرد که تأثیر این سیاست‌ها بر هستی قائمی جوامع درون ایران به مسئله‌ای جدی تبدیل شده است. کنگره مان بر لزوم همکاری وسیع با همه‌ی جنبش‌ها و مبارزین محیط‌زیستی جهت توسعه‌ی مبارزات اکولوژیکی با سیاست‌های ضد محیط‌زیستی و لزوم توسعه‌ی فرهنگ اکولوژیک و تشویق زندگی فردی و جمعی منطبق با محیط‌زیست تأکید نمود. تأکید شد که در این‌مورد نباید منتظر سایر جوانب مبارزه بود و این امر باید در اولویت زندگی و مبارزه‌ی حزب و اعضایش باشد.

در طی کنگره گزارش کاری ریاست مشترک مورد نقد و بررسی قرار گرفته و در پایان با ملاحظاتی از طرف نمایندگان کنگره در چارچوب اسناد کنگره مورد تصویب قرار گرفت. در کنگره‌مان با توجه به مباحث صورت گرفته و نتایجی که در گزارشات آمده بود و جهت پیشبرد مبارزات و در چارچوب پیشنهاداتی که قبل از کنگره و در طول کنگره مطرح گردیده بودند، لایحه‌هایی در حوزه‌های مختلف کاری مورد بحث و بررسی قرار گرفته و به تصویب رسیدند و بصورت تصمیمات و برنامه‌ی کنگره جهت دوران پیش رو درآمدند.

با توجه به سر آمدن دوران ریاست مشترک، نمایندگان حاضر در کنگره طی انتخاباتی مستقیم و شفاف رفیق امیر کریمی و رفیق پیمان ویان را بعنوان ریاست مشترک جدید حزب برگزیده و از مبارزات و خدمات ریاست مشترک قبلی تجلیل به عمل آوردن. همچنین با انتخاباتی جداگانه نیز مجلس حزب را انتخاب نموده و اعضای علی‌البدل آن را نیز تعیین نمودند. کنگره در اتفاقی شایسته‌ی پیروی از خط شهدا و انقلاب ژن، ژیان، آزادی برگزار گردیده و با موفقیت به پایان رسید.

پیرو برگزاری کنگره و مضمون آن در دوران پیش رو و از طریق مطبوعات جزئیات بیشتری به اطلاع خلق‌مان و افکار عمومی رسانده خواهد شد.

زنده باد مبارزه آزادی‌خواهانه و دموکراتیک در راه کردستان آزاد و ایران دموکراتیک و کنفرانس ژن، ژیان، آزادی

۲۰۲۴-۰۴-۲۷

مجلس حزب حیات آزاد کردستان

مباحث سیاسی کنگره‌ی هفتم حزب‌مان را تشکیل داد. هفتمین کنگره ما بعد از دوران خیزش و انقلاب «ژن، ژیان، آزادی» برگزار گردید. اساسی‌ترین مباحث کنگره، حول انقلاب نوین خلق کرد در شرق کردستان و سایر خلق‌های ایران و بررسی عملکرد حزب‌مان در آن دوران و شیوه‌ی عملکردی خوبی عمل رفقاء‌مان در دوران انقلاب صورت گرفتند. در این راستا با دیدی باز و به دور از تعصبات و دگمه‌های فکری عملکرد خوبی را ارزیابی نموده و نواقص سیاسی و عملکردی خوبی را بررسی کردیم. نکات مثبت آن را بیان کرده و نواقص و کاستی‌های عملی خوبی را صراحتا بر زبان رانده و نقد نمودیم. در مباحث کنگره دستاوردهای خلق خوبی در دوران انقلاب اخیر را بیان کرده و با مشارکت رفقایی که از عرصه‌های عملی سازماندهی و مبارزه در کنگره مشارکت کرده بودند، بصورت واقع‌گرایانه‌تر به شیوه‌ی عمل، سازماندهی مردمی و نواقص و کاستی‌های مختلف سازمانی در دوران خیزش‌ها پرداخته شد. عملکرد رژیم در این دوران مورد بررسی و واکاوی قرار گرفت و با تأکید بر عزم خلق‌مان جهت حیاتی آزاد بر پایه‌ی آزادی زنان و همیستی مساملت‌آمیز خلق‌ها پیشنهاداتی جهت شیوه‌های مبارزاتی ارائه گردیدند. با تکیه بر این حقیقت که ژن، ژیان، آزادی فلسفه‌ی وجود و منای پارادایم مبارزاتی ماست، خودانتقادی بنیادین در مواجهه با انقلاب ژن، ژیان، آزادی از سوی مدیریت و اعضای حزب صورت گرفت. در کنگره بصورت یک‌صدا به این حقیقت اذعان شد که پیروزی انقلاب نوین تحقق همه‌ی مطالبات دموکراتیک جوامع ایران است و در این راستا پژاک با گسترش همکاری خوبی با همه‌ی نیروهای آزاد خواه خلق‌های ایران، بویژه با زنان و جوانانش جهت تتحقق این امر قائمی توان مبارزاتی خوبی را به کار می‌گیرد. کنگره‌ی هفتم حزب‌مان با مشارکت برجسته‌ی رفقاء زن برگزار شد. کنگره‌ی هفتم در تطابق با پارادایم فکری-فلسفی حزمان، آزادی زنان را به متابه‌ی زیربنای مبارزاتی ارزیابی کرده و تأکید کرد که رسیدن به آزادی زنان، شرط رسیدن جامعه به آزادی است و لازمه‌ی بنیاد نهادن یک جامعه‌ی دمکراتیک، مبارزه با مفاهیم و مظاهر مردانلاری و اقتدار می‌باشد.

مسئله‌ی جوانان یکی دیگر از مسائل محوری کنگره‌ی هفتم بود. جوانان نیز با مشارکتی فعال در کنگره‌ی هفتم حضور داشتند و کنگره در کل چهره‌ای جوان داشت. با بررسی مسائل جوانان و مسائل نسل نوین جامعه و توانایی‌های شان، تأکید گردید که یکی از وظایف اساسی حزب‌مان این است که پتانسیل جوانان را پاس داشته و بتواند آن را به مسیر مبارزه سوق دهد. جوانان نشان دادند که دست از آرمان زندگی آزاد برخواهند داشت و این استدلالی قوی جهت مبارزه با روحیه‌ای جوانانه می‌باشد. در این راستا نیز تصمیماتی از

پژاک: با ملسمهی زن، زندگی، آزادی کردستان را آزاد نموده و ملت دموکراتیک را بنیاد نهیم

کاماده‌سازی/آلترناتیو

در آستانه‌ی سال ۱۴۰۳ مشارکت مردمی خلق کورد و خلق‌های آزادیخواه ایران در نوروز، بار دیگر نشان داد که خلق کورد و دیگر خلق‌های ایران به فرهنگ و آداب و رسوم هزاران ساله‌ی خویش پاییند هستند، به ویژه که نوروز همیشه به معنای مبارزه علیه بیدادگری و ستم بوده است، آتش نوروز مردمی شرق کوردستان و ایران به اقتدار طلبان رژیم اشغالگر ایران این پیام رسا را داد که انقلاب زن زندگی آزادی، که در اصل یک انقلاب فرهنگی است، هنوز به قوت خود پای بر جاست و خلق‌های رسانیدن به پیروزی از پای نخواهند نشست. یکی دیگر از رویدادهای مهم برگزاری هفتمین کنگره‌ی حزب حیات آزاد کوردستان (پژاک) بود. پژاک در تاریخ ۱۶ فروردین امسال، بیستمین سالروز تاسیس خود را پشت سر گذاشت و اکنون حزبی جوان است که تجارب گرانبهایی در این بیست سال به ویژه با فدای‌گری بی‌پایان شهیدان پیشاوهنگش به دست آورده است، همچنین پژاک تحت رهبری رهبر آپو و با پارادایم نوین رهبر آپو بعنوان حزبی پیشتاز و انقلابی در شرق کوردستان و ایران ۲۰ سال بی‌وقفه در حال مبارزه در همه‌ی سطوح سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و نظامی بوده است، و انقلاب زن زندگی آزادی که در سال ۱۴۰۱ بعد از یک سلسله قیام در پی شهادت ژینا امینی به دست نیروهای سرکوبگر رژیم اشغالگر ایران رویداد، منشا فلسفی و فکری خویش را از پارادایم نوین رهبر آپو می‌گیرد. در هفتمین کنگره‌ی پژاک مسائل زیادی به بحث و گفتگو گذاشته شدند و برای اینکه به محتوای کنگره‌ی هفتم پی ببریم، به سراغ ریاست مشترک قبلی زیلان وژین و سیامند معینی و همچنین ریاست مشترک جدید پیمان ویان و امیر کریمی رفتیم و در فضایی صمیمی سوالاتی را از آنان پرسیدیم، متن کامل مصاحبه به صورت زیر است.

رفیق سیامند با شما شروع می‌کنیم، دلیل برگزاری کنگره‌ی پژاک در این مرحله چیست؟

به همه‌ی خانواده‌ی شهیدان، همه‌ی میهن‌دوستان به ویژه به خلق‌ها در شرق کوردستان و ایران و همه‌ی انقلابیون و مبارزینی که در زندان‌ها و در میادین به مبارزه می‌پردازند تبریک می‌گوییم. موضوعات بسیاری در کنگره مورد بحث قرار گرفتند. رفیق سیامند نیز در این باره که کنگره در چه اوضاعی برگزار شد، بحث کرد، ما در شرایط تاریخی انقلاب در کل کوردستان و ایران به سر می‌بریم، می‌توان کنگره را کنگره‌ی انقلاب و تغییرات عمدۀ نامگذاری کرد که می‌تواند انقلاب را به پیروزی برساند.

یکی از مباحثی که شکل گرفت اهمیت اوضاع و دورانی است که کنگره در آن برگزار شد، در مرحله‌ی پیش روی ما و با توجه به میراثی که پژاک بر روی آن بنا شده است، اینکه ما چگونه بتوانیم وظایف انقلابی و وظایف ضروری این مرحله را به انجام برسانیم تا بتوانیم انقلاب را به پیروزی برسانیم، یکی از موضوعات و مباحث مهم کنگره بود. اینکه چگونه بتوانیم با پاییندی به شهدای فدائی خصوصاً رفقا آرین، توله‌لدان و جنگاور، بتوانیم فکر و فلسفه‌ی رهبر آپو را در شرق کوردستان و ایران گسترش دهیم، یکی دیگر از بحث‌های کنگره بود. می‌دانیم که پژاک مبتنی بر پارادایم رهبر آپو تاسیس شد، و بر این اساس ۲۰ سال است که مبارزه می‌کند، یکی از مسائل اساسی در کنگره موضوع آزادی فیزیکی رهبر آپو بود، به ویژه کارزار آزادی فیزیکی برای رهبر آپو و حل مسئله‌ی کورد یکی از موضوعات اساسی کنگره بود. ما، پژاک در قبال این فکر و فلسفه مسئول هستیم، فکر و فلسفه‌ای که خلق در شرق کوردستان مطابق با آن خود را سازماندهی می‌کند، پس یکی از موضوعات اساسی ما، پژاک و همه‌ی مبارزات‌مان در شرق کوردستان و ایران آزادی فیزیکی رهبر آپو است. به ویژه با این فکر و فلسفه که در سال ۲۰۲۲ انقلابی در شرق کوردستان و ایران صورت گرفت، با هیجان این انقلاب چگونه بتوانیم آن را سازماندهی کنیم؟ چگونه انقلاب را به پیروزی برسانیم و وظایف ما در این رابطه چه هستند؟ این وظایف را چگونه عملی سازیم؟ انقلاب هنوز در شرق کوردستان و ایران ادامه دارد، و انقلاب فلسفه و مانیفست خود را تحت نام زن زندگی آزادی مشخص ساخت و شاهدیم که مبارزات خلق‌ها در ۸ مارس و نوروز تداوم داشته است. اینکه چگونه انقلاب را سازماندهی کنیم و به پیروزی برسانیم، به ویژه با پیشاہنگی زنان و جوانان، این موارد

- سیامند معینی : در ابتدا سلام می‌فرستم به خانواده‌ی شهیدان، در این باره امیدوارم که کنگره هفتم بتواند به یک کارزار و گامی مهم برای پیشبرد مبارزاتی پردازمنه در شرق کوردستان و ایران مبدل شود تا پژاک بتواند از اوضاعی که به وجود آمده است صیانت به عمل آورد. و پژاک پیشاہنگی انقلاب را به انجام برساند و بتواند مبارزات خلق در شرق کوردستان و ایران را به خمیرمایه‌ی تحولات رادیکال در سیستم ارتجاعی و تمامیت‌خواه ایران مبدل سازد. پژاک لازم است جامعه‌ای دموکراتیک در شرق کوردستان و ایران برسازد. با توجه به اساسنامه‌ی پژاک باید هر ۳ سال یکبار کنگره برگزار کند، اما به دلیل شرایط ویژه برگزاری کنگره یک سال عقب افتاد، ولی این مسئله باعث شد تا پژاک بهتر بتواند به بازنگری و آسیب‌شناسی عملکرد گذشته‌ی خود دست بزند. در این چند سال که ما، ریاست مشترک، وظایفمان را به انجام رساندیم و پژاک پیشاہنگ انقلاب را عهده‌دار بوده است، با گامی نوین و بر مبنای تحولات اخیر، و با گفتگوها و بحث‌هایی که در کنگره پیش برده شدند، جنبشی جدی در شرق کوردستان شکل می‌دهد. بسیار مهم است که مبارزات پژاک در داخل خود شرق کوردستان بیشتر فعال شود و تحولات در آنجا آغاز گرددند. سازماندهی خلق اساس کار است. لازم است خلق خود دست به خودسازماندهی بزند و در مقابل هرگونه حمله‌ای به صورتی سازماندهی شده از خود دفاع کند تا بتواند هرگونه اعمال دیکتاتورمابانه و شرورانه‌ای که سیستم اشغالگری در کوردستان توسعه می‌دهد را خنثی سازد و بسیار رادیکال و دلیرانه در مقابل دشمن بایستد. امیدواریم و می‌دانیم که پژاک چنین نیرویی را دارد تا بتواند نقش تاریخی خود را ایفا کند و تغییرات لازم را برای پیشبرد مبارزاتی رادیکال و انقلابی با روحیه‌ی آپوئی در شرق کوردستان به وجود بیاورد و توافقنده خود را نشان دهد.

رفیق پیمان، موارد اساسی که در کنگره مورد بحث واقع شدند چه بودند؟

- پیمان ویان : نخست، برگزاری هفتمین کنگره‌ی پژاک را به معمار فلسفه‌ی زن زندگی آزادی رهبر آپو،

انقلاب هنوز در شرق کوردستان و ایران ادامه دارد، و انقلاب فلسفه و مانیفست خود را تحت نام زن زندگی آزادی مشخص ساخت و شاهدیم که مبارزات خلق‌ها در ۸ مارس و نوروز تداوم داشته است، اینکه چگونه انقلاب را سازماندهی کنیم و به پیروزی برسانیم، به ویژه با پیشاہنگی زنان و جوانان، این موارد اساسی بودند که در کنگره به بحث گذاشته شدند

موضوعات زیادی در کنگره مورد بحث واقع شدند، اما این موارد بحث‌های اساسی بودند.

بله رفیق امیر، همانگونه که رفیق پیمان بدان اشاره کردند، یکی از مواردی که در کنگره بدان پرداخته شد، انقلاب زن زندگی آزادی بود، این انقلاب در کنگره چگونه ارزیابی گشت؟

- امیر کریمی : نخست، به شما و همه‌ی خوانندگان مجله‌ی آلتنتیو درود می‌فرستم. کنگره را به شهیدانان، به خانواده‌ی شهیدان و رفقایمان در زندان و به رفقاء مبارزمان تبریک می‌گوییم. همچنین از رفقاء که از حزب‌مان محافظت کردند و مبارزات را تا به امروز ادامه دادند، سپاسگذاری می‌کنم. به ویژه از ریاست مشترک رفقا سیامند معینی و زیلان و زین سپاسگذاری می‌کنم، که نقشی فعال در گام برداشتن حزب‌مان تا به امروز و در برگزاری موقفت آمیز این کنگره داشتند. انقلاب زن زندگی آزادی، انقلاب و مرحله‌ای تعیین کننده در تاریخ خلق‌های شرق کوردستان و ایران بود. انقلابی ویژه است و تنها یک خیزش نیست، بلکه همانگونه که ما در کنگره بدان پرداختیم انقلابی است که تنها یکی از مراحل خود را طی کرده است، و آن نیز مرحله‌ی خیزش و قیام است. یکی از موضوعات اساسی ما در کنگره این مسئله بود، چرا که این انقلاب مطابق با فلسفه و پارادایم انقلابی ماست، به همین خاطر نیز پیروزی این انقلاب را به مثابه‌ی پیروزی خود و اهدافمان می‌دانیم. به همین جهت در کنگره تصمیم بر این گرفتیم که

اساسی بود که در کنگره به بحث گذاشته شدند. هم زمان ما در جنگ جهانی سوم با مرکزیت کوردستان به سر می‌بریم. جنگی اشغالگرانه در کوردستان جریان دارد. رژیم اشغالگر ایران نیز شرق کوردستان را از لحاظ جغرافیایی و موجودیت خلق‌ها ملیتاریزه کرده است. در سطح سیاسی و تغییرات این حوزه، پژاک باید چگونه بتواند پیشاہنگ باشد. همانطور که می‌دانیم به ویژه نیرویی که دارای پروژه و برنامه است و بتواند در شرق کوردستان به سازماندهی و امور دفاعی پردازد و پیشاہنگ باشد پژاک است. در مورد اینکه از این به بعد پژاک چگونه عمل کند بحث شد. موضوعات دیگری که برای پژاک بعنوان یک حزب سیاسی و ایدئولوژیک مورد بحث قرارگرفت، ضعف‌ها و کمبودهایی بود که در سال‌های گذشته وجود داشتند که مورد انتقاد و خودانتقادی واقع شدند، و همه اعضاًی که در کنگره مشارکت کردند خودانتقادی کردند، تا بتوانیم در مراحل پیش رویمان به وظایف تاریخی پردازیم و پیشاہنگی بهتری ارائه دهیم. یکی دیگر از موضوعات، زندانیان سیاسی به ویژه زنان که در زندان‌های ایران به سر برند، بود. به ویژه که در بحبوحه‌ی انقلاب صدها نفر زندانی شدند، و در مقابل رژیم مقاومتی مثال‌زدنی از خود نشان دادند و زندان را به میدان مقاومت مبدل ساختند. به ویژه در مورد ایستار زینب جلالیان و اینکه چگونه بتوانیم صدای زندانیان را در جهان بیشتر گسترش دهیم و سیاست‌های پلید رژیم ایران را بیشتر رسوا کنیم، و همزمان برای آزادی زندانیان سیاسی مبارزات را نیرومندتر سازیم، گفتگو صورت گرفت. بدون شک

این انقلاب مطابق با فلسفه و پارادایم انقلابی ماست، به همین خاطر نیز پیروزی این انقلاب را به مثابه‌ی پیروزی خود و اهدافمان می‌دانیم. به همین جهت در کنگره تصمیم بر این گرفتیم که همه‌ی نیروی خود را برای پیروزی این انقلاب به کار ببریم

خلق مرحله‌ای دیگر از انقلاب را آغاز می‌کند و پژاک در حال آمادگی برای این مرحله است. در این مرحله شاید شاهد قیام نباشیم، ولی با توصل به روش‌هایی دیگر این انقلاب می‌تواند ادامه یابد و در این رابطه در کنگره تصمیماتی گرفته شد.

رفیق زیلان کارزار آزادی برای رهبر آپو و حل مسئله‌ی کورد در کنگره چگونه ارزیابی شد؟

- زیلان وژین : از شما بخاطر آمدنشان به اینجا تشکر می‌کنم و به همه‌ی خوانندگان مجله‌ی شما درود می‌فرستم. من نیز کنگره‌ی هفتم را به همه‌ی مبارزین راه انقلاب، خلقمان، خانواده‌های شهدا و اعضای حزب تبریک می‌گوییم. همانطور که رفقاً گفتند کنگره در فضای مناسبی برگزار شد، و با هیجان و شور و شوق تحلیلات بسیاری انجام گرفتند.

با ایستاری اراده‌مند این کنگره برگزار شد تا بتوانیم برای مطالبات خلقمان پاسخگو باشیم. بر این اساس در کنگره تحلیلاتی شد و بر این مبنای تصمیماتی نیز گرفته شدند. مهمترین مورد در کنگره "آزادی فیزیکی" رهبر آپو و حل مسئله‌ی کورد" بود. در واقع این مورد نقشه راه ما در تلاش و مبارزات آتی ماست، به ویژه اینکه چگونه این نقشه را در شرق کوردستان و ایران از لحاظ ایدئولوژیک و سازماندهی پیاده کنیم، این موارد مورد بحث واقع شدند.

کارزاری که برای آزادی فیزیکی رهبر آپو شروع شد، به کوردستان محدود نیست و در سطح جهانی گسترش

همه‌ی نیروی خود را برای پیروزی این انقلاب به کار ببریم. در مورد انقلاب در مرحله‌ی قیام نیز چنین ارزیابی کردیم که در سطح سازماندهی ضعف‌هایی داشتیم، با وجود کوشش‌ها و فدایکاری‌های فراوان، در بسیاری جاها نتوانستیم خود را به خلق برسانیم. هم اعضای حزب و هم خلق، فدایکارانه در انقلاب حضوری فعال داشتند، اما ما خودانتقادی از خود را تنها به این مسئله محدود نمی‌کنیم. حزب ما برای اینکه پاسخگوی وضعیت باشد به مبارزات سیاسی چشمگیری نیز پرداخت و در سطح سیاسی و سازماندهی کوشش‌های زیادی کرد که ضعف‌هایی داشت، اما ضعف اساسی در چه بود؟ ضعف اساسی این بود که گفتمان اساسی انقلاب زن زندگی آزادی منحرف شد، چرا که بسیاری تحت نام پیشبرد سیاست در این انقلاب، خواستند آن را منحرف سازند. به ویژه گفتمان مدرسالاری را بر این انقلاب تحمیل کردند، در حالی که این انقلاب آشکارا بر علیه مدرسالاری است. گفتمان ملی‌گرایی ابتدایی از سوی مرکز و حاشیه و حتی از سوی برخی جریانات کوردی را بر این انقلاب تحمیل کردند و این باعث شد که در این انقلاب سراسری، تا حدی تفرقه ایجاد شود. افراد فرست طلبی هم وجود داشتند که تحت نام کارهای دیپلماتیک و قدرت خواهی اهداف شخصی خود را بر انقلاب تحمیل نمودند. این موارد موثر بودند و باعث شد تا خلق در این مرحله توقف کند. خلق در این باره گفت که ما در حال انقلاب، فدایکاری و مبارزه هستیم و نیخواهیم که دستاوردها به دست فرست طبلان بیافتد. به همین جهت معتقدیم که

سازد. در کنگره و در مورد شرق کوردستان و ایران نیز گفتگوهای ما بر این مبنای صورت گرفت که تا چه میزان می‌توانیم پارادایم رهبر آپو را مناسب با آزادی زن و جامعه‌ی دموکراتیک عملی کنیم. محیط‌زیست را به ویژه در شرق کوردستان از نابودی نجات دهیم و به این منظور گسترش پارادایم مدرنیته‌ی دموکراتیک رهبر آپو هم می‌تواند انزوا بر رهبر آپو را از میان بردارد و هم از نسلکشی جلوگیری نماید. همچنین مقاومت و اراده‌ای که رهبر آپو در شرایط امرالی از خود نشان می‌دهد را بتوانیم همچون جنبش آپوئی، همچون پژاک در میان خلق شرق کوردستان و ایران گسترش دهیم، و گام‌هایی را برای از میان برداشتن اسارت رهبر آپو، بر اساس فکر و فلسفه‌ی ایشان برداریم. در این مرحله با گام‌های ایدئولوژیک، سیاسی و سازماندهی، هم می‌توانیم سیستم شکنجه و نسلکشی امرالی را از میان برداریم و هم می‌توانیم مسئله‌ی کورد را حل کنیم.

رفیق زیلان در این رابطه، پژوهه‌ی پژاک مبنی بر فکر و فلسفه‌ی رهبر آپو برای ایران چیست؟

- **زیلان وژین** : در واقع جواب این سوال در شعار این کارزار نهفته است. هنگامی که ابتداء می‌گوئیم آزادی فیزیکی رهبر آپو، سپس می‌گوئیم حل مسئله کورد، بدان معناست که حل مسئله کورد در چارچوبی دموکراتیک صورت می‌گیرد. ما در کنگره در این رابطه بسیار بحث کردیم و رفیق امیر نیز در این باره مشخص ساخت که راه و روش‌های مبارزاتی ما متنوع هست.

یافت و مردم بسیاری در سراسر جهان در این کارزار مشارکت کردند. این برای شرق کوردستان و ایران نیز مصدق دارد. در ابتدا در مقابل اوضاع و شرایط رهبر آپو، به خودانتقادی دست زدیم، چرا که ما بعنوان ریاست مشترک و همه‌ی اعضای حزب نتوانستیم در مرحله‌ی اول و دوم، این کارزار را در شرق کوردستان و ایران به خوبی گسترش دهیم. خودانتقادی ما بر اساس مسئولیت ما در قبال اوضاع و شرایط رهبر آپو صورت گرفت، به ویژه اینکه چگونه بتوانیم فکر و فلسفه‌ی رهبر آپو را در شرق کوردستان و ایران گسترش دهیم و رهبر آپو را به خلق‌ها بشناسانیم. چرا که رهبر آپو یک شخص نیست، بلکه یک خلق است و امرالی یک زندان نیست، بلکه یک سیستم است. سیستمی که بر امرالی مسلط است بر همه‌ی کوردستان تحمیل می‌شود. بر رهبر آپو نه تنها سیاست انزوا، بلکه یک سیاست نسلکشی اعمال می‌شود، و این نسلکشی در شخص رهبر آپو بر همه‌ی کوردستان اعمال می‌گردد. هم زمان یک جنگ ویژه در امرالی جریان دارد و این جنگ ویژه بر کوردستان نیز تحمیل می‌شود. هنگامی که رهبر آپو اعلام کرد که جنگ اساسی در امرالی صورت می‌گیرد، با خصوصیت علیه رهبر آپو، جنگی نو علیه کوردستان و خاورمیانه آغاز شد. رهبر آپو برای جلوگیری از این جنگ، ابتدا توطئه‌ی بین‌المللی را رختی کرد و این کار را از طریق پایه‌گذاری پارادایم جامعه‌ی دموکراتیک، اکولوژیک و آزادی زن انجام داد. این پارادایم به همان اندازه که در میان خلق گسترش یابد و سازماندهی شود به همان میزان می‌تواند توطئه بین‌المللی را رختی

رهبر آپو یک شخص نیست، بلکه یک خلق است و امرالی یک زندان نیست، بلکه یک سیستم است. اعمالی که بر امرالی مسلط است بر همه‌ی کوردستان تحمیل می‌شود. بر رهبر آپو نه تنها سیاست انزوا، بلکه یک سیاست نسلکشی اعمال می‌شود، و این نسلکشی در شخص رهبر آپو بر همه‌ی کوردستان اعمال می‌گردد

به نظر من مدیریت نوینی که انتخاب شده است می‌تواند با اراده وظایفش را انجام دهد، تا بتواند از تداوم انقلاب زن زندگی آزادی صیانت به عمل بیاورد. همانگونه که رفقا بحث کردند، انقلاب زن زندگی آزادی همچون رنسانسی ذهنی و فکری نه تنها کوردستان بلکه ایران را نیز دربرگرفت

ریاست مشترک و چه در سطح مجلس، نیمه‌ی اعضاء را رفقای زن و نیمه‌ی دیگر را رفقای مرد تشکیل می‌دهند و در میان خود تقسیم کار می‌کنند.

به نظر من مدیریت نوینی که انتخاب شده است می‌تواند با اراده وظایفش را انجام دهد تا بتواند از تداوم انقلاب زن زندگی آزادی صیانت به عمل بیاورد. همانگونه که رفقا بحث کردند، انقلاب زن زندگی آزادی همچون رنسانسی ذهنی و فکری نه تنها کوردستان بلکه ایران را نیز دربرگرفت. این نکته بسیار اهمیت دارد که پژاک بتواند از لحاظ سازماندهی کردن در چارچوب این رنسانس ذهنی و فکری پیشاہنگ باشد، به ویژه می‌دانیم که خلق‌مان در شرق کوردستان یک خلق سیاسی شده است و خلق خود پیشاہنگ است. به خصوص در انقلاب زن زندگی آزادی دیدیم که جوانان بدون اینکه از جایی جهت‌دهی شوند، توانستند خود را سازماندهی کنند، در مقابل توحش رژیم اشغالگر ایران با دستان خالی مقاومت کنند و در بسیاری از مراحل رژیم اشغالگر را به عقبنشینی ناچار ساختند. اکنون این مدیریت جدید پژاک می‌تواند وظایف خود را برای مرحله‌ی دوم انقلاب به جای بیاورد.

رفیق پیمان برای تداوم انقلاب زن زندگی آزادی در کنگره چه تصمیماتی اتخاذ شد؟

- پیمان ویان : در انقلاب زن زندگی آزادی انقلاب خط و نقشه راه خود را با اندیشه زن زندگی آزادی مشخص ساخت و خلق‌ها مشخص ساختند که تنها

ما داری نیروهای سیاسی، ایدئولوژیک و دفاعی هستیم، روش ما سازماندهی ملت دموکراتیک و اراده‌مند ساختن جامعه است، پس ما بعنوان پیشاہنگ جامعه باید بتوانیم پروژه‌ی ملت دموکراتیک را برپا سازیم.

رفیق سیامند بعد از انتخاب ریاست مشترک، انتخابات مجلس پژاک برگزار شد، نقش مجلس پژاک چیست؟

- سیامند معینی : در کنگره در مورد مدیریت پژاک و مجلس پژاک نیز بحث شد، با توجه به اساسنامه‌ی پژاک در سیستم ریاست مشترک هر شخصی می‌تواند دو دوره پشت سر هم انتخاب شود و این روشی دموکراتیک است و لازم است که به الگو و فرهنگی سیاسی برای احزاب سیاسی مبدل شود، تا این احزاب را کد مانند مدیریت باید از اعضای جدید تشکیل شود. بر این مبنای ریاست مشترک تغییر یافت. در چارچوب مجلس نیز، مجلس در کنگره‌ی هفتم انتخاب شد و وظایف مجلس مشخص شد.

بر طبق تصمیماتی که در کنگره اتخاذ گردید، مجلس موظف است تا این تصمیمات را در اثنای کنگره‌ی هفت و هشت به اجرا درآورد. در واقع برنامه‌هایی که مجلس پژاک بر روی آن متمرکز می‌شود مطابق با آسیب‌شناصی و تحلیلاتی است که بر عملکرد کنگره‌ی ششم صورت گرفت، و بحث‌ها در این مورد کامل و جامع بودند که می‌تواند به نیرویی پیش‌تاز جهت انجام وظایف مجلس پژاک مبدل شود. همانگونه که می‌دانید چه در سطح

بحث‌هایی شکل گرفتند که انقلاب در این چارچوب تداوم یابد، انقلاب ادامه دارد، و وظیفه اساسی ما همچون پژاک پیشبرد سازماندهی بسیار نیرومندتر درستع کوردستان و جغرافیای ایران می‌باشد. همچین باید دفاع ذاتی را بسیار نیرومندتر سازماندهی کنیم و اجازه ندهیم که کسی برای اقتدار و منافع خویش این انقلاب را از فلسفه‌ی خود منحرف سازد یا بتواند محتوى انقلاب را ضعیف کند. ما باید محتوى انقلاب را مطابق با فلسفه‌ی آن بسیار بیشتر غنی کنیم تا همه‌ی خلق‌هایی که در این انقلاب حضور دارند پیروزی را به دست بیاورند، این مورد یکی از مسائل اساسی کنگره بود.

رفیق امیر کنگره در مورد بحران‌های زیست محیطی چه ارزیابی‌ای ارائه داد؟

- امیر کریمی: موضوع محیط زیست، یکی از موضوعات اساسی ماست، چرا که این موضوع به پارادایم حزب ما مرتبط است. همانگونه که می‌دانید سیستم تحت نام تحزب قدیمی قرن ۲۰ وجود دارد، ما از این سیستم گذر کرده‌ایم و می‌کوشیم که همچون یک حزب قرن بیست و یکمی مطابق با مدرنیته دموکراتیک پیش برویم. پس باید همه‌ی اهدافمان را مطابق با آن پیش ببریم. اهداف ما از هم جدا نیستند و همه‌ی این اهداف در تار و پود همیگر بافته شده‌اند. از آزادی ملی گرفته، تا آزادی زن و آزادی طبقاتی تا به مبارزات اکولوژیکی و مبارزه برای مطالبات و حقوق، برای رسیدن به جامعه‌ای دموکراتیک، این موارد همگی به همیگر مرتبط هستند.

در دیدگاه ما دو زیست بوم وجود دارد، زیست بوم طبیعت (طبیعت یکم) و زیست بوم جامعه (طبیعت دوم)، و این دو کاملاً به همیگر وابسته هستند. رژیم اشغالگر در زیست بوم مداخله کرده است، و زیست بوم را با بحران بسیار جدی مواجه کرده است. به همان اندازه که زیست بوم اجتماعی را از میان برده است به همان میزان زیست بوم طبیعت را نیز ویران ساخته است. گفتیم که این دو به هم مرتبط هستند و تخریب یکی به معنای تخریب دیگری است، به همین جهت این مبارزه بصورت موازی پیش می‌رود. برای ما محیط زیست تنها یک موضوع فعالیت و کنش مدنی نیست، بلکه هم‌مان موضوع برساخت یک جامعه دموکراتیک است و دیدگاه ما به محیط زیست تغییر

خودشان پشتیبان همیگر هستند. مدیریت این انقلاب را نیز مشخص ساختند، که مدیران آن زنان و جوانان هستند. همه‌ی ملت‌هایی که در جغرافیای ایران زندگی می‌کنند، این اصل را قبول کردند و حول این شعار گردهم آمدند و مبارزه را حول این شعار شکل دادند. ما پژاک نیز خط سوم هستیم. گفتیم که خلق خود را مشخص ساخت، خط سوم نیز خط خلق است، خطی است که پیشاهمگ آن زنان هستند. در کنگره نیز در مورد خط سوم، یعنی خطی که خلق خود مدیر خود باشد و خود را سازماندهی کند، خطی که خلق با اراده‌ی خود پیش می‌رود و زنان با فلسفه‌ی آزادی زن پیشاهمگ نمایند، یکی از مسائل اساسی کنگره بود تا انقلاب بین صورت تداوم یابد. به ویژه با پیشاهمگ زنان و جوانان، اینگونه تحلیل شد که انقلاب فاکتورهای مهمی را داراست، به ویژه در شخص ژینا امینی که به قتل رسید، چرا که او هم زن بود، هم جوان و هم کوردستانی بود، به ویژه با این فاکتورها انقلاب شعله‌ور شد. بر طبق این موارد، اکنون چگونه سازماندهی کنیم تا انقلاب تداوم یابد، گفتیم که در مرحله‌ی انقلاب سازماندهی و پتانسیل نیرومندی در میان خلق ظهور پیدا کرد. انقلاب بر پایه‌ی این موارد تداوم دارد، به ویژه اینکه زنان چگونه بتوانند پیشاهمگی کنند، چگونه سیستمی باشد که زنان از لحاظ سیاسی و سازمانی با اراده‌ی خود پیش بروند، چرا که با اعمال فشار و ستم، بیش از همه اراده و موجودیت زنان در حال نابودی بود و در ایستار زنان کل جامعه با نابودی مواجه بود و حقوقش پایمال می‌گشت، اما اکنون انقلاب در ایستار زنان و جوانان شعله‌ور است، با بحث‌هایی که در کنگره شکل گرفتند، سیستم سازماندهی را بسیار گستردگر پیش می‌بریم.

نه تنها در کوردستان که در میان همه‌ی خلق‌های دیگر از جمله بلوج، فارس، آذری، گیلکی، مازنی و ... یعنی همه‌ی ملت‌ها و همه‌ی باورداشت‌ها را دربرگیرد، سیستمی که همه ملت‌ها و همه‌ی زنان را حول یکدیگر گرد هم آورد، تا سازماندهی نیرومندتری شکل بگیرد، یکی از موضوعات اساسی کنگره ما بود.

در اوضاع و احوالی که اکنون به سر می‌بریم به ویژه اوضاع انقلاب، نیرویی که بتواند پیروزی را ممکن گرداند، نیرویی که دارای نیروی سازماندهی و دفاعی باشد، دارای یک استراتژی مشخص و پارادایم باشد، پژاک است. استراتژی پژاک مشخص است، بر این اساس

رفیق امیر بصورت خلاصه، آیا می‌توان گفت که این جنگ از سوی رژیم اشغالگر ایران علیه محیط زیست برای تغییرات جغرافیایی است و همچون یک جنگ ویژه علیه خلق است؟

- امیر کریمی : هنگامی که محیط زیست یک خلق را نابودکنند، در جامعه و فرهنگ آن خلق مداخله صورت می‌گیرد. سرچشممهی فرهنگ، محیط زیست است، و این موارد به همدیگر مرتبط هستند. سیستم جمهوری اسلامی، سیستم رانت و سرمایه است و نهادهای دولتی و بیشتر از همه سپاه پاسداران، جنگل‌ها را نابود می‌کنند و به جای آن تاسیسات خود را می‌سازند. رانت‌خورهایی که در بدنه‌ی دولت نفوذ دارند، زمین‌ها را مصادره می‌کنند، کوه‌ها و مراتع را مصادره می‌کنند. نیروهای مسلح رژیم اشغالگر ایران بخشی از محیط زیست کوردستان را اشغال کرده است، و تاسیسات نظامی و موشکی خود را در آنجا مستقر ساخته است. برای اینکه خلق نیز نتواند از محیط زیست خودش استفاده کند، می‌خواهد به هر صورتی که شده محیط زیست را نابود کند.

رفیق زیلان، مبارزه‌ی مسلحه در کنگره چگونه ارزیابی شد؟

- زیلان وژین : معمولاً این سوال از پژاک پرسیده می‌شود، مبارزه‌ی مسلحه از بدو تاسیس پژاک تا به امروز وجود داشته است. چرا که ما در خاورمیانه زندگی

یافته است و محیط زیست تنها جایی نیست که جامعه جهت منافع مادی خوبیش از آن بهره ببرد. همانگونه که می‌دانیم در ایران اوضاع محیط زیست بحرانی است. تقریباً بحران آب در تمامی ایران وجود دارد، در همه جا بر روی رودخانه‌ها سدسازی کرده‌اند و این امر را برای اهداف سیاسی به کار می‌برند، به ویژه که یکی از منابع اساسی آب در ایران، کوردستان است. برای مثال بر روی رودخانه‌های مرزی سد ساخته‌اند تا از آن همچون یک اهرم فشار علیه کشورهای همسایه استفاده شود. آب رودخانه‌های کوردستان را به مناطق دیگر روانه می‌کنند، هرساله جنگل‌های زاگروس را می‌سوزانند که هر بار با همت محافظان و طرفداران محیط‌زیست و خلق خاموش می‌شود. جنگل‌های شمال ایران را با نابودی مواجه ساخته‌اند، به دلیل بحران آب، در همه جای ایران شاهد فرونشست زمین هستیم. اغلب تالاب‌ها خشک شده‌اند. دریاچه‌ی ارومیه با نابودی روبه‌رو است. در همه جا ریزگردهای موجود در هوا برای تنفس و زندگی مشکلات سلامتی جدی ایجاد کرده است. اگر اینگونه پیش برود، زندگی در بسیاری از نقاط ایران ناممکن می‌گردد. در مورد بخشی از کوردستان نیز چنین است، و این جنگی است که بسیار آگاهانه علیه محیط زیست اعمال می‌شود، چرا که محیط زیست بر شخصیت و جامعه کورد و دیگر ملت‌ها تاثیر به سزاوی دارد، و ما تصمیمات مهم و دامنه‌داری در مورد مبارزات در دفاع از زیست بوم اجتماعی و زیست بوم طبیعت گرفته‌ایم.

منظور مانه به مثابه‌ی یک ذهنیت کهنه‌پرست و ملی‌گرا است، بلکه منظور ما این است که کوردها چگونه بتوانند سیاست ملی خویش را به صورت یک سیاست دموکراتیک پیش ببرند، و شرق کوردستان چگونه بتواند خود را سازماندهی نماید و به سوی یک ایران دموکراتیک گام بردارد. به همین جهت ما از کوردستان به سوی ایران گام برمی‌داریم، به ویژه این مسئله در انقلاب زن زندگی آزادی آشکار شد. تهران گفت که کوردستان چشم و چراغ ماست، همچنین در تیریز خلق آذربایجان گفت که کوردستان به پا خواسته است و آذربایجان پشتیبان کوردستان است. نقش پیشاوهنگی خلق شرق کوردستان همیشه وجود داشته است. شعار نیز بر این مبنای مشخص گردید، به ویژه که مسئله‌ی کورد یک مسئله‌ی تاریخی است، یک مسئله‌ی اجتماعی و یک مسئله‌ی سیاسی است، یعنی اگر به ویژه مسئله‌ی کورد در شرق کوردستان و ایران چاره‌یابی نشود، مسائل دیگر بدون آن چاره‌یابی نخواهد شد. نه به این معنا که اول مسئله‌ی کورد چاره‌یابی شود و بعد مسئله‌ی دیگر خلق‌ها، اما با چاره‌یابی مسئله‌ی کورد ما می‌توانیم ملت دموکراتیک را در ایران برسازیم. ملت دموکراتیک بدین معنا که ما چگونه با خلق بلوچ، خلق آذربایجان، خلق عرب احواز، و با خلق فارس، گیلک، مازنی یک مبارزه‌ی مشترک را بر مبنای مشکلاتی که در ایران وجود دارد، پیش ببریم. مشکلات و مسائل خلق‌ها مشترک هستند، همه‌ی خلق‌های داخل ایران با پیشاوهنگی خلق کورد از سیستم کنونی ناراضی هستند، و این سیستم را انکار می‌کنند و در مقابلش مبارزه می‌کنند و راه و روش ما مبارزه و سازماندهی بر اساس ملت دموکراتیک است. در آخر می‌توان گفت که ما مرحله‌ی بسیار دشواری را سپری می‌کیم و در کنگره تحلیلات بسیاری را انجام دادیم. تغییراتی صورت گرفت، در ریاست مشترک نیز تغییراتی صورت گرفت، ما نیز به عنوان ریاست مشترک قبلی پژاک، به نام خود و رفیق سیامند، به ریاست مشترک جدید تبریک می‌گوییم، و معتقدم بر اساس تحلیلاتی که صورت گرفت، در هر وظیفه و مبارزه پیش رویمان که باشیم، بتوانیم در هر حوزه‌ی مبارزه پاسخگوی امید و چشمداشت خلق خود باشیم، به همین دلیل از هم اکنون برای هر دو رفیقمان آرزوی پیروزی و موفقیت دارم.

می‌کنیم، و در این منطقه در دوران جنگ جهانی سوم به سر می‌بریم. خود کوردستان نیز در شرایط جنگ به سر می‌برد و البته که همیشه به یک نیروی دفاعی نیاز وجود دارد. نیروی مسلح‌های ما نیز یک نیروی دفاع از خود است و فلسفه‌ی ما نیز چنین است که اگر همه‌ی قدرت‌ها به ما می‌ورش آورند ما از خود دفاع می‌کنیم و اگر نیروی تمامی جهان را نیز داشته باشیم، به هیچ کشور، ارزش و جامعه‌ای حمله نخواهیم کرد. نیروی دفاع از خود ما همیشه بر طبق این فلسفه خود را سازماندهی کرده است. تا به امروز نیز چنین است. نیروی مسلح ما همیشه در حال آماده‌باش است. ما در مقابل رژیم ایران در مرحله‌ی توقف عملیات نظامی هستیم و هرگونه تغییر در این روند به تصمیمات حزب ما بستگی دارد. هر زمان بسته به شرایط سیاسی و دفاعی، نیروی دفاعی مورد استفاده قرار می‌گیرد. این را هم مشخص می‌کنیم که اگر بر علیه خلق ما و جنبش ما حمله‌ای صورت بگیرد، نیروی دفاعی مورد استفاده قرار می‌گیرد. اکنون که ۲۰ سال از عمر پژاک می‌گذرد نیروی مسلح ما نقش خود را ایفا کرده است، و این نیروی مسلح اکنون نیز فعال است و نقش آن تنها به جنگ محدود نیست، بلکه در حال آماده‌سازی امور دفاعی خویش است، و در این مرحله در حال نیرومند ساختن خود است.

رفیق زیلان در کنگره یک شعار انتخاب شد "با فلسفه‌ی زن، زندگی، آزادی کردستان را آزاد نموده و ملت دموکراتیک را بنیاد نهیم" این شعار در این کنگره به چه معناست؟

- **زیلان و زین** : این شعار از سوی همه‌ی اعضا‌ی که در کنگره مشارکت داشتند انتخاب شد، و کنگره با این شعار پاس داشته شد. این شعار با توجه به ویژگی‌ها و خصوصیات مرحله‌ی پیش روی ما انتخاب شد. رفقا مشخص کردند که انقلاب زن زندگی آزادی چه دستاوردهایی با خود به همراه داشت و برای پیشبرد آن لازم است چه اموری انجام دهیم. نقش کوردستانی بودن این شعار برای ما مهم است، چرا که ما همیشه گفته‌ایم با هویت بومی، یعنی با کوردستانی بودن به سوی یک ایران دموکراتیک گام برمی‌داریم. به همین سبب مسئله‌ی کورد برای ما مسئله‌ای اساسی است و هنگامی که ما از کورد و کوردستان حرف می‌زنیم،

کنگرهی هفتم پژاک آغاز عصری نوین است

کچه مظلوم حفتن

وعزمی جزم برای حل دموکراتیک مسئله و کاهش و پایان دادن جنگ خونریزی‌ها وجود ندارد. سیستم سرمایه‌داری جهانی برای ایجاد نظم نوین جهانی دلخواه خویش، سردمدار بحران آفرینی درمنطقه و دارای شیوه‌ی مدیریتی بحران‌زا است و در راه رسیدن به اهدافش هیچ حدومرزی غی‌شناسد. قدرت‌ها و دولت‌های منطقه‌ای نیز که بخشی از این سیستم سرمایه‌داری هستند، بر مبنای گسترش قلمرو و دامنه نفوذ خویش و یا حداقل، محافظت از دستاوردها و داشته‌های موجودشان درحال آماده‌کاری، اقدامات هجومی و یا بازدارنده هستند. تاحدودی می‌توان تحولات و رویدادهای این مرحله را به تحولات و رویدادهای جنگ جهانی اول تشییه نمود که زمینه شکل کیری سیستم جهانی صدساله اخیر را فراهم نمودند. می‌توان این مقطع تاریخی را مرحله فینال نیز نامگذاری کرد که هر کس خودش را براساس آن آماده می‌کند. فلذًا مرحله از حساسیت ویژه‌ای برخوردار است. درین مرحله نقش نیروهای دموکراتیک و میزان سازماندهی و آمادگی آنها در سیر تحولات منطقه‌ای و جهانی و کسب نتایج مطلوب، اهمیت حیاتی دارد. امروزه

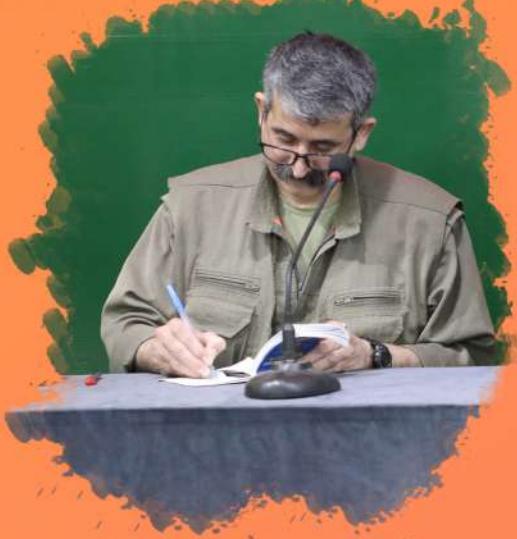
اهمیت برگزاری کنگره در این شرایط

در شرایطی که منطقه آبستان حوادث مختلفی بوده و هست پژاک هفتمین کنگره اش را بمبنای تحلیل اوضاع سیاسی، تحولات جهانی و منطقه‌ای، نقد و بررسی عملکردها، وظایف و مسئولیت‌ها و با نیاز به تحول و نوسازی انجام داد.

برگزاری موفقیت آمیز این کنگره را به رهبر آپو، شهدای گرانقدر انقلاب به ویژه شهدای توطئه‌ی بین‌المللی، خانواده و مادران گرانقدر شدها، تمامی خلق کورد به ویژه مردم میهن دوست و مقاوم لرستان، ایلام و کرمانشان تبریک می‌گوییم.

هرچند جنگ جهانی سوم با جنگ روسیه و اوکراین با گسترش دامنه به سمت اروپا وارد مرحله دیگری شده بود اما با شروع جنگ غزه و شدت یافتن جنگ در کردستان، همچنان خاورمیانه نقش محوریت و مرکزیت تحولات منطقه‌ای و جهانی را ایفا می‌کند. عمدۀ شواهد ورقائیں بیانگر شدت یافتن و گسترش جنگ و درگیری هاست. درسطح منطقه‌ای و جهانی نیز متأسفانه اراده‌ای راسخ

درشایط بحرانی موجود بهترین راه حل مسئله خلق‌های ایران و در رأس آنها خلق کرد، دموکراتیزه کردن ایران و ایجاد سیستمی دموکراتیک براساس فکر و فلسفه رهبرآپوست. موقعیت سرمیانی، سیر تاریخی و درهم تبیدگی تنوعات فرهنگی، اجتماعی و عقیدتی منطقه برای شکل گیری و نهادینه شدن این سیستم دموکراتیک بسترسیت مناسب که این موارد اهمیت، ضرورت و فوریت مسئله را چند برابر می‌کند

مسئله آزادی فیزیکی رهبرآپو و چاره یابی دموکراتیک پرسمان کرد:

مسئله یا پرسمان کرد در کنار مسئله فلسطین و اسرائیل یکی از اساسی ترین مسائل منطقه و به تعییری دیگر کره کور مسائل لایحل خلق‌های منطقه است. سرمنشاء و بانی این مسئله و مسائل و مانع چاره یابی دموکراتیک آنها، سیستم مدرنیته سرمایه‌داری جهانی است. این سیستم، با ایجاد بحران، شیوه‌ی مدیریتی بحران‌زا، تعییف نیروهای منطقه‌ای و وابستگی همیشگی منطقه به سیستم سرمایه‌داری جهانی که حضور مستمر گرداندگان سیستم سرمایه‌داری جهانی را در منطقه ضمانت می‌کند، این گرده کور را ایجاد نموده و از چاره یابی دموکراتیک آن ممانعت بعمل می‌آورد. از این‌زو چاره یابی دموکراتیک مسئله کرد نقش بسزایی در چاره یابی مسائل خلق‌های دیگر منطقه خواهد داشت. که این هم با آزادی فیزیکی رهبر آپو می‌سیر خواهد شد. رهبرآپو که مدعی چاره یابی دموکراتیک این مسئله است و فرمول چاره یابی، نحوه چاره یابی و فرم اجراییش را ارائه نموده است، گروگان و زندانی این سیستم جهانی است. از این‌زو آزادی فیزیکی رهبرآپو با حل دموکراتیک مسئله کرد، مسئله خلق‌های ایران و دیگر خلق‌های منطقه ارتباطی ماهوی دارد.

درشایط بحرانی موجود بهترین راه حل مسئله خلق‌های ایران و در رأس آنها خلق کرد، دموکراتیزه کردن ایران و ایجاد سیستمی دموکراتیک براساس فکر و فلسفه رهبرآپوست. موقعیت سرمیانی، سیر تاریخی و درهم تبیدگی تنوعات فرهنگی، اجتماعی و عقیدتی منطقه برای شکل گیری و نهادینه شدن این سیستم دموکراتیک بسترسیت

کردها بطور عام و کردهای آپویی بطور خاص در منطقه دارای نقشی تأثیر گذار و حتا در مواردی تعیین کننده بوده و در مجموع نسبت به جنگ‌های جهانی اول و دوم دارای آمادگی بیشتر و شرایط مساعدتری هستند. کردهای آپوئی با برخورداری از رهبریت رهبرآپو، سازماندهی کارآمد و منسجم، نیروهای رزمnde و خبره در جنگ‌های نوین، درهم تبیدگی سازمان و خلق، برنامه و فرمول مشخص چاره یابی و سیر جهانی شدن فکر و فلسفه آپویی، موقعیتی تاریخی کسب نموده، تحولات ریشه‌ای و کیفیتی انجام داده و نقش پیش‌اوهنگی نیروهای دموکراتیک را بر عهده گرفته‌اند. این تحولات ایجابی، سیستم سرمایه‌داری جهانی، دولت‌های غاصب منطقه‌ای و نیروهای مزدور و سرسپرده را نگران کرده بگونه‌ای که همپیمانی و مشارکت شوام آنها را برعلیه کرده افزایش داده است. از این‌زو روز بزرگ روز فشارهای شان را بر رهبرآپو، گریلاهای آزادی، خلق کرد و دوستان‌شان گسترش داده و خواهند داد. بدون تردید برگزاری کنگره در چنین اوضاع، شرایط و احوالی و با موفقیت به پایان رساندن آن دستاورده است ارزشمند و گامی مهم در مسیر مبارزه انقلابی و رسیدن به مقصود.

کنگره به نقد و بررسی فعالیت‌های انجام شده چهار سال گذشته، میزان موفقیت در عملکرد، تحلیل و ریشه‌یابی نواقص، موانع و دلایل عدم موفقیت، فرست‌ها و چگونگی استفاده از آنها، وظایف و مسئولیت‌ها، با مدنظر قراردادن شرایط و امکانات، پرداخت. مسائل مختلف اجتماعی، سیاسی، فرهنگی، دفاعی، سازمانی وغیره را مورد بحث و بررسی قرار داده و با مشارکتی مسئولانه نقد، انتقاد و خودانتقدادی صورت گرفته است. مختصرأً به دو مورد اشاره می‌کنم.

تحول کیفیتی مثبت و پیشونده مردم و نیروهای انقلابی دموکراتیک و هم از نظر تحول کیفیتی منفی و عقب رونده دولت و نیروهای سرکوبگر. این انقلاب، میزان مشارکت، گستره مشارکت، نحوه مشارکت، تنوع مشارکت کنندگان، میزان ریسک پذیری و قبول خطر، ارزش آفرینی و پاسداشت ارزش‌ها و خیلی مؤلفه‌های دیگر را بنحو قابل تأملی افزایش داده است. سیاست ریشه‌دار و تاریخی جنگ ویژه‌رژیم جهت تفرقه‌آفرینی و ایجاد تضاد و تقابل بین خلق‌های ایران و خصوصاً خلق کرد و خلق‌های دیگر را بی اثر ساخته، همگرائی، وحدت و اتحاد مردمی را سرلوحه قرار داده است. مهمترین ویژگی این انقلاب نقش و جایگاه زن است که پاشنه آشیل نظام ولایت فقیه است. با این انقلاب، زن نقش و جایگاه تاریخی و راستین‌اش را که پیشانه‌گی جامعه و تحولات اجتماعی است، بدست آورده و تا حدودی بر بنای آن عمل کرده است. به گونه‌ای که می‌تواند سمت وسوی تحولات و نتیجه آنها را تعیین کند. دست‌های آلوده بسیاری از جمله سردمداران حکومت مرکزی، سلطنت‌طلب‌ها، ملی‌گرایان ابتدایی کرد و غیرکرد و دیگر فرصت‌طلبان به انجاء مختلف سعی کردند مسیر انقلاب را به ا怒راف کشانده و فهره آن را تصاحب نمایند. خوشبختانه با هوشیاری مردم که صاحبان اصلی انقلاب‌ند موفق نشدند.

انقلاب زن زندگی آزادی از جنبه‌های مختلف نیازمند نقد، بررسی و آسیب‌شناسی است. از جمله زمینه‌های شکل‌گیری و فاکتورهای بیناییدن در شکل‌گیری آن، گستردگی جغرافیائی، مشارکت گستردگی و متنوع، سیر پیشرفت، میزان انسجام و چگونگی استمرار، فرصت‌های حاصله، موانع داخلی، خارجی وغیره. ما در ابیه با این انقلاب بجا، بموقع و شایسته برخورد نکرده و در مجموع عملکردمان نیازمند نقد، انتقاد و خودانتقادی مسئولانه است.

نتیجه:

موقعیت حساس تاریخی به تعلل، دودلی، کم کاری و خطای مجال فی‌دهد. کوچکترین خطای می‌تواند طبعات جبران ناپذیری بدنیال داشته باشد. در این مرحله پیروزی از آن آنانی است که به تامی خودشان را برای شرایط سخت آماده و سازماندهی کرده باشند و به نیروی ذاتی شان باور کنند. مرحله نیازمند شیوه‌ی عمل و سرعت عمل ویژه‌ای است که با تحول و نوسازی فراهم می‌گردد. از این منظر کنگره هفتم برای ما آغاز عصری نوین است.

مناسب که این موارد اهمیت، ضرورت و فوریت مسئله را چند برابر می‌کنند.
امروزه فکر و فلسفه رهبرآپو گسترش جهانی یافته و دوستداران آزادی، دموکراسی و جویندگان حقیقت از گوشه و کنار جهان به تکاپوی شناخت و درک صحیح رهبرآپو افتاده و خواهان آزادی فیزیکی ایشان هستند. این موضوع حقیقتی است انکارناشدنی که دلایل وجودی متعددی دارد و همینطور مژده‌ایست جهت شکل‌گیری و تکوین سیستمی آلتزناشیو یا همان سیستم مدربنیتی دموکراتیک.

متأسفانه علیرغم گسترش جهانی فکر و فلسفه رهبرآپو و فراهم شدن فرصت‌های تاریخی مساعد برای فعالیت در این راسته، ما بعنوان جنبش آپویی روزه‌لات کوردستان نتوانسته‌ایم در حد و اندازه قابل انتظار این اندیشه را در ایران و منطقه گسترش دهیم. بی‌گمان دلیل اصلی این کم کاری عدم درک صحیح ما از فلسفه رهبرآپو وبالطبع عمل کردن به آن است. آزادی فیزیکی رهبرآپو با سازماندهی، اجتماعی شدن، اشاعه و نهادینگی فکر و فلسفه آپویی، ایجاد زندگی نوین و زیستن بر بنای ملت دموکراتیک، جامعه و جوامع دموکراتیک و ایجاد سیستم کنفدرالیزم دموکراتیک می‌سرخواهد شد. این نیز با مسئولیت پذیری و پیشانه‌گی انسان‌های باورمند و دانا که حقیقت رهبری را به درستی درک کرده و به تامی درخویش نهادنیه نموده‌اند امکان پذیرخواهد شد. که ما در این مورد به موقع، به جا و بطور شایسته عمل نکرده و وظایف تاریخی مان را به درستی انجام نداده‌ایم. از این بابت در مقابل رهبری، شهدا و خلق، خودانتقادی داده بگونه‌ای که در آینده با عملکردمان آنرا جبران نمائیم.

انقلاب زن زندگی آزادی:

در تحولات اخیر ایران انقلاب زن زندگی آزادی یکی از تحولات اساسی و به تعبیری درست تر نقطه عطفی است که نیازمند تحلیل و بررسی و ارزیابی دقیق وغیراحساسی است. که متأسفانه تا کنون چنین کاری صورت نگرفته است. در اینکه سرمنشأ این رمزوازه، فکر و فلسفه رهبرآپو، تحول آفرینی‌های جنبش آپویی، ایستار، پیشانه‌گی وقه‌مانی‌های بی نظیر زنان آپوئی است، شکی نیست. اما در چگونگی شکل‌گیری، گسترش و رشد و نمای آن موارد و مسائل دیگری نیز دخیل و مؤثّن‌د که لازم است به درستی مورد بررسی قرار گیرند. این انقلاب علیرغم کم وکالتی‌های مختلف باعث تغییراتی ریشه‌ای و کیفیتی در سیر تحولات اجتماعی سراسر ایران شده است. بگونه‌ای که قبل و بعد از آن همسان نخواهند بود. هم از نظر

تمرکز پژاک بعد از کنگره هفتم بر مسئله بینیان نهادن نظام کنفرالیسم دموکراتیک

کلک آرام سنه

PJAK

7

HEFTEMİN KONGREY PARTİYA
AZAD A KURDISTANĘ

کنگره پارتی ژوئی تازادی کردستان

دست یافتن به حقیقت، کاهش و اهداف سیاسی علم را روز به روز در خدمت سیاست و دستگاههای قدرت قرار داد. بدین ترتیب علم استقلال خویش را از دست داد و به دین نوینی تبدیل شد. از این روزت که اندیشمندان زیادی به مانند فوکو و نیچه به تحلیل دانش - قدرت پرداخته و آن را معضل اساسی دوران معاصر بشیریت دانسته اند. این استثمار علمی شاهان و دولت-ملتها دیری نپایید که مشروعيت خود را از دست داد. بعداً جامعه‌شناسی مارکسیسم به عنوان مخالف اصلی جامعه‌شناسی رسمی دولتی ظاهر شد و علی‌رغم اینکه نتوانست از پارادایم‌های علم مدرن گذار کند اما از لحاظ سیاسی و اجتماعی تغییرات قابل توجهی را در سطح ذهنی ایجاد کرد زمانی که لو دیوگ فون میزس از سردمداران لیبرالیسم در سال ۱۹۲۶ نامیدانه نوشت: سوسیالیسم راه حل دوران ماست و امروزه عقاید سوسیالیستی بر افکار سلطه دارد و مردم توده‌وار به آن می‌پیوندند؛ تاریخ درباره دوره‌ای که از آن می‌نویسیم چنین قضاوت خواهد کرد: «عصر سوسیالیسم». بعد از آن بود که پژوهی گسترده‌ای در سطح بین‌الملل از سوی لیبرالها آغاز گردید که دولتهای غربی را از بحران نامیدی و اضمحلال نجات دهند. کفرانس والتر لیمپن را در سال ۱۹۳۸ برگزار کردند. اما در مقابل بحران فراگیرشان، نتوانستند به نظر واحدی برسند. در ۱۹۴۷ نظریه پژاک هر چهار مکتب لیبرال جهان، نزد هم

یکی از ناطلوبی‌ها و نارسانی‌های رنسانس این بود که در مقابله با کلیسا و در دفاع از پادشاهان سربرآورد. دولت را به عنوان سویژه‌ای زمینی جایگزین سویژه‌ی آسمانی کرد. به بخشی از جنگ مابین دولت و کلیسا به عنوان ظالمان قدیم و ظالمان جدید مبدل شدند. گرایش علمی را نتوانستند خارج از دستگاههای زور و استثمار حفاظت کنند. اغلب عالمان بیش از آنکه به دنبال دفاع از حقیقت باشند به طرفداران سیاسی دولت تبدیل شدند. گویی که مرکزی باید مدام اندیشمندان را کنترل کرده و اندیشمندان نیز دین خود را به قدرتی مافوق ادا کنند. گالیله تنها نمونه‌ای بر جسته از دهها دانشمندی بود که درگیر این رویه‌ی مضر و تکراری شد. گالیله سیارات تازه کشف شده‌ی مشتری را به افتخار خاندان مديچی حاکم و فرمانرو، به «ستارگان مديچی» نام گذاری کرد و با این کار به مدح خدایان جدید زمینی پرداخت. فرانسیس بیکن پدر علم مدرن در خصوص صلاحیت افراد برای تشخیص حقیقت با تکیه بر آگاهی خودشان (استقلال علمی اندیشمندان) نگران بود. او خردگرایان فکری را به عنوان افرادی «خودمحور» محاکوم می‌کرد. رصد و مدیریت باور و معرفت به طور کلی مسئولیت دولت و یا کلیسا تلقی می‌شد و دانشمندان علم جدید در عهد رنسانس نیز نتوانستند از آن گذار کنند. در رقابت کلیسا و دولت «حقیقت» شکست‌خورده‌ی نخست بود و اهمیت

می کند. بحران کنونی خاورمیانه و ایران نیز غالباً مضمونی لیرالیست دارد. دولتهای سوسیالیستی در سطح جهان و دولتهاي اسلام سیاسی اقتدار طلب در سطح خاورمیانه کمک شایانی به پا بر جا ماندن نظام معرفتی لیرالیسم نمودند و کاراکتر واقعی لیرالیسم را نیز لاپوشانی کردند

مکاتب و جنبش‌های عدیده‌ای در سده‌ی گذشته تلاش با هدف گذار از بحران ذهنیتی و ایدئولوژیک لیرالیستی را آغاز کردند. مکاتب فرانکفورت، مکتب آنال، جنبش‌های زیست محیطی، فمنیستی، فرهنگی، و جنبش جوانان ۱۹۶۸ و ... برای نقد و گذار از نظام کنونی تلاشهای فکری قابل توجهی را به غایش گذاشتند و هر یک از آنان در نوع خود موقتی‌هایی را نیز کسب کردند. اما عدم گسترش از نظام معرفتی لیرالیسم و ذهنیت علم گرای (دانش - قدرت) و عدم گسترش رادیکال از نوع حیات لیرالیستی مانع بزرگ انقلاب اجتماعی شد.

رهبر آپو که از همان اوان آغاز فعالیتهای مبارزاتی خود اهمیت دادن به فعالیتهای فکری - ایدئولوژیک را سرلوخه‌ی کار خویش قرار داده بود با مطالعه‌ی قامی جوانب مثبت و منفی این مکاتب در تشریح مقدم. نظام معرفتی و راه حل‌های آنها و اقدام‌هایشان جهت گذار از بحران، به ارائه‌ی ترازنای پرداخت که همگام با سنت حراوی نواوری‌های مهم و سرنوشت‌سازی است. تز رهبر آپو در چندین مجلد کتاب به صورت سیستماتیک ارائه شده و همینک مورد تحسین خیلی از اندیشمندان و دانشمندان علوم اجتماعی و علوم سیاسی در سطح دنیا قرار گرفته است و جنبش آزادی خواهی خلق کرد - در هر چهار بخش کرستان بر اساس این پارادایم فلسفی - اجتماعی به سازماندهی فعالیتهای خود اقدام می‌کند. در نهایت موفق به طرح و سیستماتیزه کردن ساختار نوینی از معرفت و نهادهای اجتماعی شد و آن را سیستم کنفرالیسم دموکراتیک نامید

آنونی نگری فیلسوف سیاسی چپ ایتالیایی در مورد پژوهشی پیشنهادی رهبر آپو می‌نویسد: اتوپیای کنفرالاسیون دموکراتیک خلقالها پروسه‌ای واقعی را شکل می‌دهد که فاتح هر نبردی خواهد بود. او جالان زنجیرهای از مقاومیت را تشریح می‌کند که در سده‌ی ۲۱ به طور فزاینده‌ای در حال بدشدن به سنگ بنای ساختار سیاسی جهان نوین می‌باشد. بری گیز دوست و همفکر آندر گوندر فرانک می‌نویسد: کار اوجالان در مورد مدیریتی دموکراتیک، ملت دموکراتیک و مدن دموکراتیک بسی فراتر از آن است که ما می‌توانستیم بیان کنیم، پیتر لمبورن ویلسون نویسنده‌ی بزرگ حوزه‌ی معارف می‌گوید: اوجالان در میان رهبران واقعی انقلاب‌های واقعی در دنیای ماتم گرفته امروزی تقریباً تنها کسی است که راهی برای خروج از تله‌های ایدئولوژیک چپ و راست پیشنهاد

آمدند و بار دیگر راههای گذار از بحران را از نظر گذراندند. ترس و نامیدی به حدی آنان را فرا گرفته بود که برخی از آنان نام لیرالیسم چپ را برای مکتب ابداعی جدیدشان پیشنهاد و از سر عصبانیت و درمانگری همدیگر را یک مشت سوسیالیست؟ می‌خوانندند. مکاتب لیرال بر آن شدند ابتدا در دنیای اندیشه و آکادمیک جای پایی برای خود دست و پا کنند و بعد از آن در دنیای سیاست به اعمال قدرت پردازند. البته نبایست از یاد برد که سرمایه‌ی جهانی و قدرتهای جهانی حامی سرخست این ایدئولوگ‌های لیرال بود. با رویکردی التقاطی گری در حوزه‌ی اندیشه و با رویکردی جنگ محورانه و بحران برانگیز در دنیای سیاست، به عمر خویش بیفزاید. ایدئولوژی با محوریت سود و ثروت و بازار را تحت نام نئولیرالیسم تزویج و از محوریت دیگر نقطه پایانی بر دنیای اندیشه و فلسفه و ایدئولوژی گذاشتند.. ریمون آرون در سال ۱۹۵۷ در کتاب افیون روشنفکران نوشت که شرایط بحث ایدئولوژیک را دیگر می‌توان در کشورهای پیشفرته ای مانند آمریکا و اروپای غربی یافت. جامعه شناس آمریکایی دانیل بل در سال ۱۹۶۰ کتاب پایان ایدئولوژی را نوشت. این موضوع در سال ۱۹۹۲ جنبه‌ی جالبی یافت و فرانسیس فوکویاما در مقاله‌ای پایان تاریخ و آخرین انسان را اعلام نمود. انسان اقتصادی، بنگاههای اقتصادی، دموکراسی در بازار و پول و ثروت و رقابت، تعریف آخرین انسان شد و دگماتیک ترین و تاریکترین اذهان تاریخ مدن را به دور این حلقه‌ی انسان بازاری و مبادله ای شکل دادند و نام آن را نیز عصر انفجار آزادی نام نهادند. از آن پس خواستند که خود را ابدی و لایتغیر سازند، تحت نام به پایان آمدن عصر ایدئولوژی؛ تنها به ایدئولوژی نظام لیرال دموکراسی مشروعیت دادند.

سؤال اینجاست که سیستم ساختاری و فلسفی که تا این حد به خود بی باور و بی اعتماد؟! چگونه توانست خود را به مانند حقیقت نشان دهد و ماندگارشود؟ چرا در مقابل چنین سیستمی که به خود بی اعتماد بوده و تنها با قاطع ترین دگمهای و تحریفها سروکار دارد، باید تسلیم شد و آن را نیرومند و پرتوان دانست؟

بحran کنونی جهان حقیقتاً بحران ایدئولوژیک لیرالیسم است که جهان را در کام سودجویی گرفتار کرده است. ایدئولوژی لیرالیسم که ملی گرایی، دولت - ملت گرایی، دین گرایی، جنسیت گرایی و علم قدرت محور را به جان بشریت و جوامع انداده است در صد سال اخیر در بحران ساختاری بزرگ بسر برده است. ایدئولوژی لیرالیسم و زیرشاخه‌هایش در حال حاضر ایدئولوژی حاکم بر نظام دولت - ملت محوری کنونی جهان می‌باشد و کشورهای سوسیالیستی و اسلامی نیز اگرچه در برخی مفاد بر ضد لیرالیسم باشند اما در اصول و ساختارها و اهداف در چرخه‌ی نظام معرفتی و سیاسی لیرالیسم حرکت

می‌دهد.

این تنها گوشه‌های از نظرات اندیشمندان در مورد آثار رهبر آپو است.

خزانه‌ی فکری و فلسفی عظیم رهبر آپو که مبحث اصلی محافل روشنفکری جهان و غرب را به خود اختصاص داده است، زمینه‌ای پر از پتانسیل بود که پژاک در طول ۲۰ سال گذشته می‌بایست فعالیتهاش را بر مبانی و راهکارها و اهداف آن ایدئولوژی و پارادایم پراکتیزه می‌کرد. سطح مت حول غمودن ساختارهای ذهنی و فکری جامعه و نیز کسب دستاوردهای عملی در حوزه‌ی انقلاب اجتماعی در روزه‌لات را بایستی بتوان ارزیابی کرد.

فعالیتهای ایدئولوژیکی و در امتداد معنایی آن فعالیتهای اجتماعی دو دهه گذشته پژاک، جامعه‌ی روزه‌لات و ایران را با تغییرات ریشه‌ای ذهنیتی مواجه ساخت. انقلاب «ژن، ژیان، ئازادی» تنها یک رخداد اتفاقی و تصادفی نبوده و نیست. مسئله‌ای هم تنها در حد عصیان و اعتراض نمی‌تواند بدین شکل گسترش و نتیجه بخش شود. آنچه که برای جنبش و جامعه‌ی ما حائز اهمیت بود و می‌باشد گذار از قامی قالب‌های گذشته سیاسی و ایدئولوژیک است. بدون تردید انقلاب ذهنیتی و نوآوری فکری انقلاب اجتماعی و سیاسی را نیز ناگزیر و اجتناب ناپذیر می‌سازد. قالب‌های خشک، فرسوده و متناقض با واقعیات اجتماعی که توسط دولت‌های جنبش‌های ملی گرا و دین گرای پیرو خط سیاسی و معرفتی دولت محوری مطرح می‌شوند، دیگر نای تحرک و تحمیل خود را از دست داده‌اند. انقلاب بدون انقلاب ذهنیتی تنها می‌تواند شکلی، زودگذر سطحی و کلیشه‌ای باشد که اگر شور آزادی را موقتاً با خود به همراه آورده، اما نمی‌تواند حیاتی آزاد را تجسم و انتخاب کنند.

محورهای کلیدی در چرخش مفاهیم، مسائل اتفاقی و زود گذر نیستند. ریشه‌های عمیق ایدئولوژیک دارند و این تفکرات نو در صورت پذیرش اجتماعی برای قرون و الیه هزاره‌ها یکی از پایه‌های حیات و اجتماع خواهند شد.

رائoul زیچی انقلابی چپ اوروگوئه‌ای می‌گوید: می خواهیم بر نقش مهمی که زنان در نوشه‌های اوجالان دارند، تأکید نماییم، اهمیت تمرکز بر پدرسالاری، همچون شیوه‌ای کلیدی از سلطه که ارتباط نزدیکی با سرمایه‌داری و استعمار دارد. این یک تغییر عمیق در تفکر انتقادی است، زیرا در دهه‌های ۱۹۶۰ و ۱۹۷۰ این مساله بخشنی از جهان بینی مانبود. مابراز زنان جایگاهی محوری قائل نبودیم. نه در مارکسیسم و نه در لینینیسم، حتی در جریانات بعدی هم اینگونه نبود. تا آنجا که من می‌دانم، این جنبش انقلابی گُرد است که در عمیق ترین سطح روى

مسئله زنان کار می‌کند. مسئله سرکوب زنان، موضوعی است که حل آن در گل جنبش و همه جنبه‌ها و فعالیت‌های آن، رسوخ کرده است. لازم به ذکر است که مبارزات بالغ بر ۳۰ سال زنان آزادیخواه کرد در کوههای کردستان و به دنبال آن در روزه‌ای کردستان اولین جرقه‌های پارادایم و نیروی تحرک اجتماعات و انقلابات سده‌ی ۲۱ را به جهان نشان داد. خلقهای ایران و بتنه خلق ما در روزه‌لات این نیرو و این «صرف توانستن و انقلاب کردن به پیشاہنگی زنان» را همچون درخشش روح و عصر تازه‌ای در خاورمیانه‌ی به تاریک نشسته، نگریستند و آن را ستودند. ناخودآگاه و خودآگاه، باورمندی و خود اتکایی زنان ایران و روزه‌لات با این مبارزه ۴۰ ساله سرشنی شد و چندی بعد با اعتماده‌نفس، خودسازی و خودسازماندهی، زنان به پیشگامان انقلاب تبدیل شدند.

کنگره‌ی هفتم پژاک را بایستی کنگره‌ی به مقصد رساندن انقلاب «ژن، ژیان، آزادی» تعریف کرد. باید بتواند مسئولیت آن

فعالیتهای ایدئولوژیکی و در امتداد معنایی آن فعالیتهای اجتماعی آن فعالیتهای اجتماعی دو دهه گذشته پژاک، جامعه‌ی روزه‌لات و ایران را با تغییرات ریشه‌ای ذهنیتی مواجه ساخت. انقلاب «ژن، ژیان، ئازادی» تنها یک رخداد اتفاقی و تصادفی نبوده و نیست. مسئله‌ای هم تنها در حد عصیان و اعتراض نمی‌تواند بدین شکل گسترش و نتیجه بخش شود. آنچه که برای جنبش و جامعه‌ی ما حائز اهمیت بود و می‌باشد گذار از قامی قالب‌های گذشته سیاسی و ایدئولوژیک است. بدون تردید انقلاب ذهنیتی و نوآوری فکری انقلاب ذهنیتی تنها می‌تواند شکلی، زودگذر سطحی و کلیشه‌ای باشد که اگر شور آزادی را موقتاً با خود به همراه آورده، اما نمی‌تواند حیاتی آزاد را تجسم و انتخاب کنند.

محورهای کلیدی در چرخش مفاهیم، مسائل اتفاقی و زود گذر نیستند. ریشه‌های عمیق ایدئولوژیک دارند و این تفکرات نو در صورت پذیرش اجتماعی برای قرون و الیه هزاره‌ها یکی از پایه‌های حیات و اجتماع خواهند شد.

رائoul زیچی انقلابی چپ اوروگوئه‌ای می‌گوید: می خواهیم بر نقش مهمی که زنان در نوشه‌های اوجالان دارند، تأکید نماییم، اهمیت تمرکز بر پدرسالاری، همچون شیوه‌ای کلیدی از سلطه که ارتباط نزدیکی با سرمایه‌داری و استعمار دارد. این یک تغییر عمیق در تفکر انتقادی است، زیرا در دهه‌های ۱۹۶۰ و ۱۹۷۰ این مساله بخشنی از جهان بینی مانبود. مابراز زنان جایگاهی محوری قائل نبودیم. نه در مارکسیسم و نه در لینینیسم، حتی در جریانات بعدی هم اینگونه نبود. تا آنجا که من می‌دانم، این جنبش انقلابی گُرد است که در عمیق ترین سطح روى

جزم‌اندیشی از خصائص بر جسته آن است. فکر و خلاقیت و تحرک و پویایی از این خطه‌ی بزرگ فرهنگی رخ بر پسته است. رهبر آپو رهبر آزادی سده‌ی ۲۱ چنین بیان می‌کند: «سطح دست یافته‌ی جوامع به هوش، فرهنگ، و نیروی عقلانی سطح عجین شدن با آزادی آنان را نشان می‌دهد. محروم شدن از نیروی هوش و عقل و فرهنگ نیز به معنای زیست در بردگی است». پژاک که داعیه‌ی آزادی و انقلاب اجتماعی را داراست، می‌باشد اولین و عمده ترین فعالیت کارکردی خود را بر تغییر اذهان بگذارد. کردستان که از زمان انقلاب نوئولیتیک (نوسنگی) تا زمان مادها بیشتر از ۱۰ هزار سال سویشه‌ی اصلی در شکل دادن به ساختارهای ذهنی و اجتماعی در خاورمیانه بود، از آن پس در خاموشی عمیقی بسر می‌برد. خاموشی کردستان به خاموشی خاورمیانه نیز منجر گردید.

حیطه‌ی نخست فعالیتهای پژاک را فعالیتهای ذهنیتی در برمی‌گیرد. مجادله‌ی عظیم ایدئولوژیک و پارادایمیک را رهبر آپو در سطح جهانی به انجام رسانده است. خیلی از اندیشمندان و صاحب نظران تئوریک حوزه‌ی سیاست در سطح جهان آثار ایشان را ستوده‌اند. وظیفه‌ی پژاک در این مرحله این می‌باشد که خوانشی راست از ایدئولوژی و پارادایم را در روژه‌لات و ایران ترویج و در سطح پراکتیکی نیز پیشاهمگی آن را به انجام برساند. طی ۲۰ سال گذشته پژاک تلاش‌های زیادی به عمل آورد تا بتواند نیاز به مبارزه‌ی ایدئولوژیک را ترویج کند. کارهای زیادی در این حوزه فعالیت کرده و شماری زیادی از آنان نیز در این راه شهید شدند. در حوزه‌ی روشنفکری کتاب‌ها و مجلات ارزشمندی (در موضوعات زنان، جوانان، ملت دموکراتیک، تاریخ ایران و کردستان، مسائل فرهنگی و هنری) تهیه و چاپ شدند. هدف تنها نشر کتاب و مجلات نبود، بلکه مقدمه‌ای بود برای ایجاد تغییرات بنیادی تری که باید در سطح جامعه اجرا می‌گردید.

تابلویی که از دور دیده می‌شود این است که نیاز به مجادله‌ای ایدئولوژیک و پارادایمیک در سطح روژه‌لات و ایران هنوز در عرصه‌ی ذهنی داخلی جامعه و فضای روشنفکری به شکل بنیادینی حس نشده است. این مسأله در میان بخش زیادی از میهن دوستان و فعالین بدنی‌ی شهری پژاک نیز دیده می‌شود. فقر فکری ۲۵۰۰ ساله (از زمان شکست مادها) هم بر کردستان و هم بر قامی ایران سنگینی می‌کند. روشنفکران هنوز باور چندانی به پتانسیل این سرزمین در خلق افکار و حماسه‌ها ندارند. ایدئولوژیهای وارداتی و کپی شده از نوع مدرن و پست مدرن و جنسیت گرایی و دین گرایی و ملی گرایی و سوسيالیستی و کمونیستی تمام‌آدمیان اذهان را دربرگرفته است (هر چند که هر یک از آنان وجودی از واقعیات اجتماعی و حقیقت را نیز حامل باشند). این در حالی است که حیات

را بر عهده گیرد. ابعاد زیادی از انقلاب زن زندگی آزادی در بعد مفاہیم هنوز ناشناخته مانده است، ابعاد زیادی از این انقلاب هنوز در ابعاد پراکتیکی و عملی وارد کارزار انقلابی نشده‌اند. رخدادهای مهم سال گذشته تنها شروع و آغاز بود. باید آن را گسترانید، عمق و ژرفای بخشید و هرچه بیشتر بر عالمان و سوژه‌های راستین خود یعنی زنان و جوانان متکی گرداند. زن و جوان تنها تفاوت‌های فیزیکی نیستند. جوان یعنی گذار از دگمه، گره کور، جمام و انقباض، نالمیدی و تکرار و پسرفت؛ زن نیز معنایش گذار از نظام سلطنه طبقاتی، ستم ملی، ستم دینی و در یک کلام بحران اجتماعی است که همگی از اولین سلطه‌ی یعنی سلطه‌ی جنسیتی آغاز گردید. به همین خاطر بایستی انقلاب زن زندگی آزادی را داعیه‌ی بزرگی از انقلاب دانست که هر آنچه زندگی را در مضیقه نهاده است به مجادله برمی‌خواند. اولین و عمده ترین رسالت‌ش پرداختن به خود مقوله‌ی حیات و زندگی است که امروزه از سوی نظامهای اقتدارطلب دینی و سرمایه‌داری به سطح چندش‌آوری رسانیده شده و هیچ علم و معرفتی نیست که بدان پیردادز.

کنگره‌ی هفتم پژاک در شرایطی برگزار شد که گرماه تحولات انقلابی کردستان و البته تمامی ایران را فراگرفته است. لزوم و اهمیت فعالیتهای ایدئولوژیک در این کنگره یکی از موارد کلیدی بود که بر آن تأکید گردید. با توجه به اینکه کنگره‌ی هفتم پژاک بعد از آغاز و (دربطن) انقلاب زن زیان ئازادی برگزار گردید، محوریت کنگره را هم به خود اختصاص داد. وظایف و یا عملکردهای ایدئولوژیک پژاک نیز می‌باشد در ارتباط با انقلاب و به طرز انقلابی ارزیابی گردد. با مدنظر قراردادن پارادایم «جامعه‌ای اکولوژیک و دموکراتیک مبتنی بر آزادی زن» و ایدئولوژی «سوسيالیسم دموکراتیک» وظایف ایدئولوژیک پژاک را می‌باشد به شکلی در هم تبینده ارزیابی کرد.

کوهن در پاسخ به این سوال که انقلابات چه زمانی رخ می‌دهد، تشریح می‌کند: «زمانی که انقلاب در پارادایم شکل بگیرد»

تغییر پرسشها در ذهن، تغییر ایماز از انسان و اجتماع، تغییر عاملیت یا سوژگی، تغییر بیش فرضهای ذهنی در خصوص قضایا و حل قضایا، تغییر متدها و شیوه‌های رویکردی، تغییرات در تعیین استراتژیک و تاکتیک، همگی مسائلی هستند که در حوزه‌ی پارادایم با تغییرات اساسی یا بهتر بگوییم با انقلاب روبرو می‌شوند و از این منظر بر حوزه‌ی فعالیتی و حتی نوع مبارزه‌ی سیاسی و اهداف آن نیز تأثیر می‌گذارد.

اول: خاورمیانه که کردستان هم بخش حیاتی آن (چه در بعد ژئو استراتژیک و چه در بعد فرهنگی) را تشکیل می‌دهد صاحب یک شناسنامه‌ی نابرازنده‌ای شده است که تعصب و

جنبیش کنونی بیش از هر چیز جنبیشی پارادایمیک و فلسفی است که بزرگترین عصیان را بر علیه خواهای کهن و کنونی معرفتی تمدن دولتی آغاز کرد. این عصیان معرفتی یا باید به انقلاب علمی و انقلاب اجتماعی جدیدی منتهی شود و یا اینکه عصیان معرفتی به سرکوب بی انجامد. مخالف بُعد سیاسی انقلاب ژن ژیان آزادی ظاهرات تها نظام جمهوری اسلامی می باشد اما مخالفان بُعد معرفتی جنبش ژن ژیان ئازادی خیلی گستردگی بوده و سوای دیکتاتوری ایران، خیلی از جریانات دیگر از ملی گرا و دین گرا و مرکز گرا را به هراس انداخت و اشتراک نظام دانایی این احزاب را با دیکتاتوریت ایران باریگر آشکار ساخت. این جنبش به مثابه‌ی جنبش جوانان ۱۹۶۸ در نوع خود مخالفت آشکاری بود با انواع جنبش‌های کلاسیک به اصطلاح ضدنظام (و البته در سرشت خود، با تولید کننده‌ی نظام) و آنان را نیز به مبارزه طلبید. به همین دلیل است که توانست خود را در پارامترها و شعارها و یا دسته‌بندی‌های احزاب کلاسیک کاتاگوریزه نماید و هر چقدر این جنبشها و احزاب خواهای و شعارهای خود را بیشتر بر جسته می‌کردند ضربات بزرگی به این جنبش وارد شد. به همین طریق شعارهای زیادی از شاه سالاری و مردسالاری و مرکز سالاری و ملی گرایی و ... به تکاپو افتادند، دست به دامان کشورهای غربی (کشورهای به هراس افتاده از انقلاب زن زندگی آزادی) افتادند که سرشان بی کلاه نماند. از این‌رو تها جنبشی که می‌تواند هم نمایندگی عهد کنونی و هم مدرنیتی‌ی کنونی را در روزهای زیاد و ایران داشته باشد، پژاک می‌باشد. البته فعالیت زیادی از حوزه‌های زنان و حوزه‌های فمینیستی گرفته، فعالین چپ به خصوص چپ جدید و چپ اجتماعی، فعالین زیست محیطی و فعالین فرهنگی و نسل روشن‌فکران رادیکال و دموکرات در شناخت این فرهنگی و پیوایی انقلاب یاری رسان هم باشند. به همین خاطر بایستی فعالیت‌های ایدئولوژیک - پارادایمیک را در میان زنان، جوانان، استادان و دانشجویان و فعالین اجتماعی و فرهنگی و دیگر اشار جامعه در سطح بالایی گسترش داد. کردستان در حفظ و پیوایی انقلاب یاری رسان هم باشد. این انتقال در سیمیری فرار گرفته که مجددآ تواند در عرصه‌ی زیش فکری، منطقه را تغذیه نماید. در این برهه‌ی زمانی بایستی نقشی که بر عهده‌ی کادرهای پژاک و البته تمامی انسان‌های مبارز و دموکرات قرار گرفته است به خوبی درک شود.

اولین بعد خط‌نراک این است که پژاک با دید و نگرشی صرفاً سیاسی و یا گشايشی سیاسی به جنبش ژن ژیان آزادی بنگرد. نباید این جنبش را در قبضه‌ی گفتمانی و متديک مابين احزاب و دولت ایران باقی گذاشت و یا آب به آسياب آن نگرش انداخت. در اين صورت اين جنبش با خواسته‌های صرف سیاسی لايپوشاني خواهد شد. مدريتیه و زندگی نويني در شعارهای اين

خلقهای منطقه (هم از لحاظ همزیستی آنان و هم از لحاظ سرشت طبیعی و اکولوژیک آن) هیچ گونه ساختی با پارادایم ها و ایدئولوژی‌های علم مدرن نداشته و ندارد. بزرگترین ضربات را از آن نیز متحمل شده است. به همین خاطر منطقه ای که بیش از همه مساعد برای انقلاب و یا پذيرش پارادایم و ایدئولوژی دموکراتیکی می‌باشد، کردستان، ایران و خاورمیانه است. رهبر آپو هم ایدئولوژی و هم پارادایم خود را اگرچه در سطح جهان‌شمول ارائه داده است اما منطبق با ریشه‌های اجتماعی و تاریخی خاورمیانه و البته فرهنگ دموکراتیک بشیرت که از آن به عنوان جامعه‌ی اخلاقی - سیاسی نام می‌برد تئوریزه کرده است. فعالیت نخست کادرهای پژاک پیوند زدن این پارادایم و ایدئولوژی با واقعیات اجتماعی کنونی جامعه می‌باشد.

بعد از انقلاب ژن ژیان ئازادی تغییراتی بنیادی در سطح ایران دیده شد. خیلی از جریانات و احزاب مختلف ایرانی همگام با دولت ایران و دولتهای خارجی به هراس افتادند. این شعارها تنها مسأله‌ای نبوده که به داخل مزهای کشور خاصی مانند ایران اشاره داشته باشد. بنیادی ترین معضل دوران معاصر و کل دوران تمدن دولت گرا را فریاد زد. اگرچه در ایران و روزهای کلید خود، اما هدفش انقلاب در حوزه‌ی فرهنگی بزرگی است که صدها و هزاران سال است زندگی در آن رنگ ماتم به خود گرفته است. کی می‌تواند ادعا کند که کشورهای همجوار ایران از جنوبی و شمالی گرفته تا غربی و شرقی از مسأله‌ی حقوق زنان واهمه ندارند. کدام دولت مجاور ایران به مانند دارودسته ی ولایت فقیه ایرانی از مسائل خلقها و ملتها در هراس نیست. اپوزیسیون ایرانی هم در وضعیت مناسب تری از این دولت‌ها در خصوص مسائلی مانند زنان، ملت‌ها، آزادی، برابری، خودبادی و خوداتکایی بسر نمی‌برد. اکثریت احزاب و جریانات از نوع چپ و راست چه در کردستان و چه ایران ظرفیت و گنجایش تقبل و پذیرش رویکردهای نوین انقلاب را ندارند. نه در حوزه جوانان نه در حوزه زنان و نه در حوزه فرهنگی و ... توان درک این جنبش را نداشته و در نهایت نیز نمی‌توانند آن را پذیرند. این احزاب ایرانی و کردستانی تمامی وجوه این انقلاب را تنها در واژه‌های سهل و ساده و بی جوهر اعتراض به شرایط اقتصادي و یا سیاسی خلاصه می‌کنند. (همزمان شدن و خامت شرایط اقتصادي با انقلاب کنونی) را نبایست دلیل ظهور این انقلاب دانست. از این‌روست که می‌توان این انقلاب را انقلابی مربوط به قرن ۲۱ دانست. اکثریت این احزاب که نمی‌توانند پا از تله‌ی زمان (وابستگی معرفتی - شناختی شدید به گذشته) خارج کنند، هیچ گونه توافقی در شناخت و به رسمیت شناختن جنبش کنونی ندارند و به انواع و اقسام مکر و حیله‌ها متوسل می‌شوند، که جنبش را از پیش روی در مسیری موقوف کنند.

پارادایم جامعه‌ی اکولوژیک، دموکراتیک مبتنی بر آزادی زن حامل چنان ظرفیت و گنجایش نامحدودی است که دهها سال و شاید صدها سال روش‌فکران و محققان بتوانند در حیطه‌ی آن به فعالیت پرداخته و آن را رنگین و پریازده گردانند. انقلاب اجتماعی و ذهنیتی ژن ژیان آزادی، امروز باید بیشتر در ابعاد ذهنیتی و علمی دنبال و گسترش یابد

های جدید، یافته‌های جدید، زندگی مختص به خویش و بینان نهادن مجده بر روی ریشه‌های خود است. متأسفانه در طول سالیان گذشته پژاک نتوانسته به طور شایسته روی این موضوع کار کند و دستاوردهای محسوسی داشته باشد. در این زمینه نیاز به خودانتقادی جدی وجود دارد. یکی از نخستین وظایفمان را فراموش کرده ایم. فعالیتهای ایدئولوژیک پژاک صرف انتقال و یا حفظ برخی مسائل کلیشه‌ای نیست. اگر نتوانیم در جامعه‌ی دانشگاهی روزهلالات و ایران به یک گرایش برجسته و تاثیرگذار تبدیل شویم، مطمئناً انقلاب ما بیش از پیش با تأخیر و کم و کاستی‌های متعددی مواجه خواهد شد و نخواهد توانست مرحله‌ی فراگیر شدن را طی نماید. باید از این حیطه شروع به نیرومند سازی و توانمند نمودن خود بنماییم. نباید فراموش کرد که این مسأله‌ی می‌تواند قشر تازه‌ای از روش‌فکران جوان را با خود همراه کند و به نوعی همگام با جوان شدن و زنانه شدن بیشتر فضای اجتماعی - سیاسی ایران زنان و جوانان روش‌فکر تازه‌ای وارد کارزار دنیای اندیشه شوند. بدون شک فضای روش‌فکری ایران با سابقه‌ی تاریخی قابل توجهش البته با شرط برداشت‌عنیک مدرنیزم می‌تواند نقش مهمی را در حل بحرانهای کنونی، حداقل در جامعه‌ی ایرانی داشته باشد. البته فضای جدید روش‌فکری ایران اصول تازه‌ای را بایستی در خود بگنجاند. الیت مادرن و فاصله از لایه‌های پایین اجتماع در جریان روش‌فکری نوین جایگاهی نخواهد داشت، روش‌فکر مسئول در قبال عملی ساختن آنچه که به رشته‌ی تحریر در می‌آورد نیز خود را به همان اندازه‌ی نویسنده‌ی مسئول می‌بیند. روش‌فکر با چشم نقد و انتقاد به آثار کنونی به خصوص آثار دولت محور و آثار سرمایه و سودمحور می‌نگردد و هدفش نه دولت و اقتدار بلکه انسان و جامعه می‌باشد، در نهایت روش‌فکر باید بتواند افکار و نظریاتش را از ویروس اوریانتالیسم رها کند. در یک کلام فضای روش‌فکری و اندیشه ورزی در ایران و خاورمیانه بایستی مجدداً به میدان کارزاری برای آزادی تبدیل شود و در این راه هم باید از منطق و علوم مشروعت دهنده به دولتها دسپوت و حاکم بر خاورمیانه گذار کند و هم بتواند از ذهنیتی که به مدرنیزم معروف است گذار کرده و مدرنیته‌ی خاص خود را گسترش دهد.

دوم: گذار از جنسیت گرایی. محوریت بنیادین پارادایم و ایدئولوژی رهبر آپو آزادی زنان می‌باشد. با خوشنده آثار ۵ جلدی موسوم به دفاعیات که در زندان امرالی نوشته شده است، در بنیان تمامی مسائل و مضلات اموروزین جامعه، جنبش‌ها و انقلابات، مسائل مربوط به آزادی زنان نهفته است. ایدئولوژی ای که موقعیت زیردستی زنان را با سرعناوان اولین ملتی که مستعمره گردید بیان و آزادی زنان را معیار اساسی

جنبش طنین انداز شد. کارهای تئوریک، پارادایمیک و فلسفی بیش از پیش باید حول این انقلاب نوین در تمامی ابعاد انجام گیرد. بعد معرفتی این انقلاب باید مدام برجسته و روی آن کار شود. روش‌فکران مسئول باید نقش برجسته تری را تقبل کنند. کاراکتر و خلق و خوی ذهنی - منشی روش‌فکران گرددستانی، ایرانی و خاورمیانه ای کمتر گرایشی به کپی‌برداری از مونوهای خارجی داشته است. مولد بودن و به خود تعلق داشتن و بر روی پای خود ایستادن در حیطه اندیشه و فرهنگ از خصایص غیرقابل انکار آشان می‌باشد. متأسفانه زیر تأثیرات اندیشه‌های شرق شناسانه این بعد از حیات و اندیشه ورزی کم رنگ شده است. اولین وظیفه‌ی پژاک این است که بتواند جنبش علمی نوین را در سطح روزهلالات و ایران و منطقه زنده کند. جنبش ژن ژیان نازادی بیش از همه تلنگر محکمی بود بر روش‌فکران کرد و ایرانی که از خواب عمیق عدم اعتماد به نفس و مقلد بودن بیدار شوند. پارادایم جامعه‌ی اکولوژیک، دموکراتیک مبتنی بر آزادی زن حامل چنان ظرفیت و گنجایش نامحدودی است که دهها سال و شاید صدها سال روش‌فکران و محققان بتوانند در حیطه‌ی آن به فعالیت پرداخته و آن را رنگین و پریازده گردانند. انقلاب اجتماعی و ذهنیتی ژن ژیان آزادی، امروز باید بیشتر در ابعاد ذهنیتی و علمی دنبال و گسترش یابد. تمامی زوایای آن باید به شکل ریشه‌ای بررسی شود. همراه نمودن جامعه‌ی دانشگاهی و تحقیقاتی ایران با این جنبش از اولویت دارترین وظایف ما در این مرحله است. آثار رهبر آپو در به تحرک و اداشتن جامعه‌ی دانشگاهی و یا برجسته کردن خطوط پارادایمیک، متدهای نوین تحقیقاتی، پیش فرضهای اجتماعی، نظریه‌های سیاسی، دیدگاههای نوین تاریخی برای گذار از کلیشه‌های موجود می‌تواند تأثیر شگفت آوری بر جای بگذارد. کردستان و خاورمیانه نیازمند به پرسش

قائمی لایه ها و حوزه های جامعه دیده می شود. اما واقعیت این است که مسائل زنان و بحرا ن مایبن روابط زن و مرد مسائلی نیستند که بتوان با فعالیتهای نرمال و روتین امید به حل آن بست و به اهدافش جامه عمل پوشاند. بخش اساسی و نیرومند فلسفه‌ی معرفتی و البته فلسفه‌ی اجتماعی پژاک زن و مبارزات زنان می‌باشد. میهن دوستان ما نیز تا حدودی از این ایدئولوژی تأثیر پذیرفته‌اند اما فاصله‌ی زیادی با بایسته‌های این حوزه دارند. آزادی و مبارزات زنان بایستی بیش از هر کس در میهن دوستان ما بازگویی‌اید. یکی از حوزه‌هایی که نیازمند تمرکز فعالیتهای ایدئولوژیکی می‌باشد حوزه‌ی آزادی زنان است که این فعالیت ایدئولوژیکی از روابط خانوادگی گرفته تا سطح پیشاذهنگی زنان در فعالیتهای اجتماعی و سیاسی را دربر گرفته و به الگویی برای جامعه تبدیل شوند. باید الگوی زن آزاد در روزه‌های ایران برجسته شود و همچنین مدل خانواده دموکراتیک و یا زندگی مشترک آزاد را بتوان به تصویر کشاند. تمامی میهن دوستان ما بایستی در قبال آن احساس مسئولیت کنند. هم زنان خود را نیرومند و به سازماندهی خود پردازند و هم مردان نباید در این خصوص به مانع اشکار و یا پنهان تبدیل شوند. موقفيت‌های اجتماعی و سیاسی و ذهنیتی ما تا حدود زیادی به این مسأله وابسته بوده و انجام آن به تنها بود خود یک انقلاب بزرگ خواهد بود. انقلاب در ایمازن زن آزاد و آزاد کننده، بیش از همه منوط به بازیبینی و بازآفرینی روابط مایبن زن و مرد بوده و نتیجه این روابط مولد نهادها و روابط فرهنگی و اجتماعی وسیع‌تری در سطح جامعه می‌باشد. پس در این خصوص تمامی میهن دوستان از زن و مرد باید خود را یک کنشگر و یک تولید کننده‌ی ذهنی و ساختاری محسوب کنند که از نتیجه‌ی روابط شان پدید می‌آید. ایمازن زن آزاد در این ایدئولوژی خیلی مهم است و به همان اندازه ایمازن مرد و نوع تصویر و پیش فرضهایی که از ارتباط دیالکتیکی آنان بوجود می‌آید. هر مردی باید این را بداند که در روابط شما زن تمامی کرفتارهای دوران برده‌داری و فتنه‌الی و سرمایه داری نهفته است. کرفتارهای دوران برده‌داری اگرکه در برخی از مسائل دیگر به پایان آمده است اما در مسأله‌ی رفتار با زن خطوط پرنگ آن به چشم می‌خورد. به همین خاطر تا زن آزاد نشود نه می‌توان از آزادی مرد سخنی به میان آورد و نه می‌توان از پایان ذهنیت برده‌داری در شخصیت مرد سخن گفت. مسائل عدیده‌ای در ذهنیت و رفتار مردان میهن دوست وجود دارد که هنوز در مقام و کاتاگوری موانع آزادی زن محسوب می‌شوند. مدل مردی که آزادی زن را از صافی خود تعریف می‌کند را نمی‌توان از معیارهای میهن دوستی برشمود. آزادی زنان محدود بوده و به همین خاطر زنان آن طور که شایسته و بایسته است نمی‌توانند در امر مبارزه آزاد

آزادی جامعه و آزادی زنان را رمز آزادی کل انسانیت در قرن ۲۱ می‌داند. در قرن آزادی، زنان معمار اصلی زندگی اجتماعی و همچنین پیشگامان پیروزی و موفقیت جنبشها و نهضتهاي انقلابی نیز می‌باشند. رهبر آپو با گسترش و ژرفابخشیدن به دایره‌ی فکری و تعمق بیشتر در خصوص مسائل زنان و پیوند آن با طبیعت و اجتماع به ارائه‌ی ژنولوژی اقدام و از این‌tro معرفت، شناخت و علوم اجتماعی را که از منظر دیدگاهی زنانه به مسائل می‌نگرد ارائه داد. علمی که خاصیت تحرک بار، توجه به تمامی پدیده‌ها، توجه به اشتراکات، توجه به دیالکتیک و در نظر گرفتن تمامی تفاوت‌مندی‌های اجتماعی و همچنین مبارزه با متداولوژی دگماتیک و قالبهای خشک علمی پوزیتیویستی ارائه گردید. قطعاً یکی از مسائل که در تاریخ ۲۰ ساله‌ی پژاک بیشتر از هر چیز در درون جامعه نوآوری محسوب شده است راه حل‌هایی است که مدرنیته‌ی دموکراتیک در خصوص آزادی زنان مطرح کرده است. این طرح مسأله هم در حوزه‌ی تئوری و هم در حوزه‌ی پراکتیکی و عملی از مسائل همیشه مطرح بوده است و در داخل جامعه‌ی کردستان و ایران و خاورمیانه تأثیرات شگرفی داشته است. مسائلی که پژاک در خصوص زنان عنوان کرده است از مسائل مطرح شده و راه حل‌های مطرح شده‌ی فمینیستها نیز رادیکالتر می‌باشد. نخست در ایدئولوژی آزادی زن، مشکل زن تنها متعلق به زنان نبوده و تمامی جامعه را به نوعی درگیر مشکلات ریشه‌ای کرده است. در نظام تمدن دولتی و مردسالار استثمار زن یک آغاز است. ظلم جنسیتی آغازگر ظلم طبقاتی، ظلم ملی و ظلم اقتصادی و ... نیز می‌باشد. در مدرنیته‌ی دموکراتیک و علم ژنولوژی آزادی زن نیز یک آغاز است. آزادی زن به آزادی طبقاتی و آزادی ملی و آزادی اعتقادی و آزادی اقتصادی ... نیز می‌انجامد. به همین دلایل زمانی که زن ژیان نازادی را طرح و فورمول بندي کردند بدین معنا بود که آزادی از زن شروع شده، زن علمدار و پیشاذهنگ آزادی شده و تمامی جووه زندگی رانیز آزاد کرده و از ستم پاک می‌کند. این یک انقلاب ذهنیتی و اجتماعی است. انقلابی ایدئولوژیک می‌باشد. به همین خاطر بایستی آزادی زن بیش از پیش مورد توجه قرار گرفته و شاهکلید و نقطه شروع آزادی تمامی زندگی شود. گروههای خودویژه‌ی زنان و سازمانهای مستقل زنان، مجالس ۵۰ درصدی و همسان برای زن و مرد، ریاست و یا مدیریت مشترک زن و مرد در تمامی پستهای مدیریتی سیاسی، اجتماعی و خدماتی و ... همگی از جمله مکانیزمهایی هستند که پژاک آن را مطرح کرده است و همینک در تمامی ارگانهای این حزب پراکتیزه می‌شود. اما هدف ترویج این نوع ذهنیت و سازمان در داخل جامعه می‌باشد. در خصوص مسائله‌ی زن اگرچه فعالیتهای زیادی انجام گرفته و تأثیرات آن به شکلی گسترد اما پراکنده در

بایستی تلاش جهت خاقه دادن به ایدئولوژی‌ها و باورها و علومی است که منطقه را در کام ضدیت و دشمنی غرق کرده است. یکی از شعارهای سرداده شده که یکی از عوامل موفق گردانیدن انقلاب ژن ژیان ژازادی در ایران نیز بود، شعار برادری و همراهی و اتحاد خلقها و مذاهبانه بود. به همین خاطر فعالیتهای ایدئولوژیک پژاک باید بتواند فراتر از کردستان کار کرده و فرهنگها و نظمهای عقیدتی مختلف را وارد پروسه ای دموکراتیک اسیون نماید. یکی از اصول ایدئولوژیک پژاک این می‌باشد که هیچ خلقی به تنهایی می‌تواند آزاد بماند. خلق گردد با قمامی خلقهای همسایه اش خواهد توانست آزادی را بزید و تجربه نماید. این تنها یک شعار یا برنامه‌ی سیاسی نبوده و نمی‌باشد؛ بلکه یکی از پایه‌های نیرومند و استراتژیک خط ایدئولوژیک و پارادایمیک پژاک می‌باشد. آزادی بایستی بتواند در سطح کلان به ساختار و فرهنگ تبدیل شود و در سطح شخص نیز به کاراکتر. متأسفانه در چند سال گذشته پژاک نتوانسته در حد بایستگی خود را در داخل ایران به خلقهای دیگر بشناساند و با شناسنامه‌ی مبارزات ایدئولوژیک فرامیلیتی با بهتر بگوییم - چندملیتی ظاهر شود. اگر چه شماری از مبارزان گیلگی - مازنی و فارس و بلوج و عرب در صفوی این حزب وجود دارند و به مبارزه می‌پردازنند اما برنامه‌های عملی پژاک در سالهای گذشته در قیاس با ایدئولوژی خود نبوده و در برنامه‌هایش کمبودهای وجود داشته است. در سطح حزبی پژاک نتوانست ایدئولوژی خود را در سازماندهی به خوبی تعریف کند و از طرف دیگر نتوانست روح و فکر ملی گرایی را در میان بخشی از هواداران خود و همچنین روزهلالات بزداید. متأسفانه پژاک هنوز نتوانسته در موشکافی و شفاف سازی ذهنیت ملی گرایی در جامعه و طرفداران خودش موفق عمل کند و سایه‌ی ملی گرایی هنوز بر جامعه و جریانات سیاسی سنگینی می‌کند. جنبش کنونی ژن ژیان ژازادی فرصت طلایی را جهت گذار از این افکار مهیا کرده است و این زمینه بایستی خوب ارزیابی شده و بیش از پیش نیرومند شود. این مسأله ای است که نیازمند برنامه‌ی ریزی واقع‌بینانه تری است. طرفداران پژاک (چه کرد و چه غیرکرد) که در اقصی نقاط ایران وجود دارند، باید در این زمینه بیشتر کوشای بشنند. گذار از ذهنیت ملی گرایی نباید صرف در سطح احترام به ملت‌ها و خلقهای دیگر محدود بماند. هر گذاری باید در سطح سازماندهی رخ داده و به خود عینیت بخشد. ملت در دیدگاه پژاک صاحب جایگاهی اساسی است اما ملی گرایی را به ضرر ملت تعریف می‌کند. (ملی گرایی کرد هم بر ضد ملت کرد بوده و هم بر ضد ملت‌های همجوار و در همان زمان ملی گرایی فارس و ترک و عرب و بلوج نیز همان کاراکتر و خاصیت را دارند). البته لازم به ذکر است که پژاک در هنگامه‌ی رد ملی گرایی به سازماندهی ملت کرد در چارچوب

و توافقند ظاهر شوند. از دیگر سوهем اکثریت زنان در امر خودبازی و خودسازماندهی به درجه‌ای نرسیده که بتوانند از فرصت‌های موجود نیز کمال استفاده را بنمایند. اگرچه بدنۀ سازمان شهری و میهن دوستان ما در قیاس با آرمانهای دموکراتیک تر و آزادتر به نظر می‌رسد اما در قیاس با آرمانهای ایدئولوژیک پژاک هنوز بدنۀ ای بیشتر مردانه داریم. این مسأله در سالهای پیش روی ما بایستی محور فعالیتهای ایدئولوژیک در داخل جامعه باشد و به دغدغه اصلی کادرهای پژاک مبدل گردد. تنها در این صورت است که هم بعنوان جنبش و هم بعنوان خلق خواهیم توانست پیشاهمگی جنبش زن زندگی آزادی را نموده و آن را گسترش و به نتیجه برسانیم.

سوم: پژاک اگرچه در روزهلالات به فعالیت می‌پردازد اما واقعیت این است که نمی‌توان سرنوشت کردستان، خاورمیانه و .. را با معیارهای ذهنیت پوزیتیوستی به شیوه‌ای مطلق از هم تفکیک نمود. بشریت در هر چه از هم جدا و منفک باشند اما در ذهنیت و در سرنوشت از درجه‌ی بالای اشتراکی زیادی برخوردار هستند. پژاک با ترویج ایدئولوژی - پارادایم رهبر آپو باید بتواند در مرحله‌ی کنونی این درجه اشتراکات را ارتقا دهد. درجه اشتراکات نه تنها در کردستان، بلکه باید در کل ایران و کشورهای همجوار و فرهنگهای همجوار نیز زنده شود. محور سود و منافع ساختارهای ذهنی دولت گرا چه نوع اسلام گرای سیاسی آن و چه نوع ملی گرا و چه آنان که با بیستم جهانی در حرکت هستند، همگی استراتژی متفقی دارند که بمحور آن انسان‌ها، ملت‌ها، ادیان، جنسیت‌ها و ایدئولوژی‌های مختلف در تضاد آتناکوئیستی (آشتی ناپذیر) بسر برند و این تضاد و جنگ بیگانگی انسان‌ها و فرهنگها با هم، یگانگی و انسجام ساختاری دولتها را شکل می‌دهد. رهبر آپو مکرراً بر این موضوع تأکید می‌کند که انسان‌ها و فرهنگها نمی‌توانند از هم بیگانه شوند. ردا دسوزا استاد کرسی حقوق دانشگاه وست مینستر که اصالتأ هندوستانی می‌باشد، می‌نویسد: «من نمی‌توانم کتاب او جالان را بخوانم مگر به عنوان یک زن از جنوب آسیا!» این کتاب سرشار از کلمات، مفاهیم، ارجاعات تاریخی، رویدادها، شیوه‌های استدللا، تمثیل‌ها، قیاس‌ها و بسیاری موارد دیگر است که به چشمۀ‌های معانی مشترک میان فرهنگی، متصل می‌شود». زمینه‌های بزرگی در ایدئولوژی آزادی که پژاک خود را به آن سپرده است وجود دارد که نه تنها در سطح ایران بلکه در سطح آسیا نیز می‌توان آن را یافت. به همین خاطر یکی از فعالیتهای عمدۀ‌ی پژاک در سطح منطقه

کنگره‌ی پژاک در مقطع و مرحله‌ای انقلابی برگزار شد، تغییرات بنیادین و رادیکالی در حال وقوع است. انتظارات جامعه در بالاترین سطوح خود قرار دارد. پیشاهنگ بودن در چنین مرحله‌ای با مراحل دیگر تفاوت داشته و پژاک این کنگره را جهت جوابگو بودن به این مرحله برگزار کرد. از پس وظیفه‌ی پیشاهنگی برآمدن در این مرحله به معنای موفق شدن در پیشبرد هر چه بیشتر و ملmostر انقلاب است. در این برهه‌ی انقلابی جهت موفق شدن، پژاک نیازمند فعالیت در سه سطح می‌باشد.

می‌کند و یا آب به آسیاب آنان می‌ریزند دوری جست. پس بایستی در این مسأله بدون تردد گام برداشت. ناید از یاد برد که هیچ مسأله‌ی ذهنیتی و فرهنگی و حتی جغرافیایی در سطح جهان وجود ندارد که تنها به یک ملت تعلق داشته باشد. نادهای بزرگ همگی فرامیتی بوده و مبارزات بزرگ نیز فرامیتی شکل گرفته‌اند. این نمادها و تواریخ مشترک زیسته شده را باز می‌توان زنده و به نماد تبدیل کرد. تاریخ ملتها و نمادها، جنبش‌ها، اندیشه‌ها مشترک باشند جامعه و ملتها و بشریت بیشتر در آرامش خواهد زیست. شعارهای ملی گرایی سابقه‌ای ۲۰۰ ساله داشته و پرورش ای است که دولتها آن را به منظور ایجاد دشمنی و تفرقه میان جوامع و فرهنگها مبدل کرده‌اند.

چهارم: بنیان نهادن سیستم هدفی است که بایستی از این پس یکی از مواد برنامه‌ای ما را تشکیل دهد. فعالیتهای ایدئولوژیک ما بایستی در این سطح در نظر گرفته شوند. فعالیت ۲۰ سال گذشته‌ی پژاک را بایستی بیشتر فعالیت آماده‌سازی ذهنی و اجتماعی دانست که اگرچه در سطح بالایی نیز نباشد، پتانسیل‌های بالقوه‌ی وافری را در بطن جامعه مهیا کرده است. فعالیت‌های ایدئولوژیکی بایستی از

ملت دموکراتیک با فرهنگ و زبان و خود مدیریتی دموکراتیک می‌پردازد. جالب توجه اینکه با کسب دستاوردهای فرامیتی بخصوص در شمال کردستان و غرب کردستان (روزنما)، همینک دولتهای که کردها را انکار و قتل عام می‌کردند از ترس گسترش این ایدئولوژی نوین و متحده کننده؛ شعارهای ملی گرایی برای کردها را ترویج و تشویق می‌کنند. ترکیه و سوریه به چنین وضعیتی افتاده و چه بسا که دولت ایران نیز به همچین سیاست روی آورد و به مروج و حامی پروپاگاند ملی گرایی کرد تبدیل شوند. البته چنین مسأله‌ای جای شگفت نیست. ملی گرایی با همچین پشتونه و مروجی وارد خاورمیانه شد. ملی گرایی ترک، فارس و عرب در قرن گذشته توسعه انگلیسی‌ها پایه گذاری شد. نه آتاترک ترک بود و نه رضاخان فارس؟! ملی گرایی همیشه وزنه‌ای خارجی بوده و هدف از آن نیز به نتیجه رسیدن پرورش‌ی دولتهای خارجی بوده است. امروز با تفاوت ۱۰۰ ساله‌ای با همان منطق منفعت برای دولتهای اشغالگر، به ترویج آن در کردستان روی آورده‌اند. ایدئولوژی ملی گرایی (یک درجه متعادل تر از فاشیست) فوق العاده خط‌نراک بوده و بایستی بتوان در تمامی آموزش‌ها، نوشته‌ها، برنامه‌های تلویزیونی و حتی هنری از مسائلی که حس ملی گرایی را اشبع

توان دست یافتن به نیروی خودمدیریتی است. نظام دولتی در تمامی زنگهای بازگویه فرهنگ تجاوز و استثمار است. حق تعیین سرنوشت را بایست از منطق و چارچوب دولتی خارج و بر روی پایه‌های حقیقی اجتماعی آن بنانهیم. حقیقتاً تنها با این رویکرد است که می‌توان از خط مشی اقتدارگرا و دولتی گذار کنیم.

حیاتی ترین مسأله در امر بینان نهادن خودمدیریتی دموکراتیک، وجود شخصیت‌های آزاد است، با شخصیتهایی که نتوانسته اند فرهنگ اقتدار را از خود بزایند، نمی‌توان امید به عملی ساختن سیستم خودمدیریتی داشت. منظور از شخصیت آزاد و دموکراتیک تنها کادرهای پژاک نیستند. شخصیتهای آزاد بایستی در میان میهن دوستان و در درون جامعه ساخته شود. شخصیت اگر که از مضماین اقتدار رها نشود هر نهاد و مکانیزم و جامعه و ملتی را با خطر انحراف از مفاهیم سیاست آزاد و دموکراسی رویرو کرده و چه در سطوح کلان یا خرد به ضد انقلاب (دیکتاتوریت) منجر می‌شود. متأسفانه در حال حاضر اقتدار به شکل غیرقابل باوری در تمامی شخصیتها نهادن شده است و تئوریهای زیادی برای مشروعیت دادن به آن نیز مهندسی شده است. متأسفانه بخشی از میهن دوستان ما نیز نتوانسته اند خود را قام و کمال از بیماری اقتدار رها سازند و پژاک یکی دیگر از موضوعاتی را که بایستی با تمکز فعالیت ایدئولوژیکی و پارادایمیک حل کند این مسأله است. کنگره‌ی پژاک در مقطع و مرحله‌ای انقلابی برگزار شد، تغییرات بنیادین و رادیکالی در حال وقوع است. انتظارات جامعه در بالاترین سطوح خود قرار دارد. پیشاشهنگ بودن در چنین مرحله‌ای با مرحل دیگر تفاوت داشته و پژاک این کنگره را جهت جوابگو بودن به این مرحله برگزار کرد. از پس وظیفه‌ی پیشاشهنگی بر آمدن در این مرحله به معنای موفق شدن در پیشبرد هر چه بیشتر و ملموس‌تر انقلاب است. در این برهه‌ی انقلابی جهت موفق شدن، پژاک نیازمند فعالیت در سه سطح می‌باشد.

اول: بازینی ساختار داخلی حزب و تهیه‌هایی که هر چه بیشتر این حزب و کادرهای آن را آماده پیشاشهنگی بنماید.
دوم: تمکز جهت آماده کردن مرحله‌ای پژاک در داخل میهن (کادرهای محلی) برای برعهده گرفتن نقش در سطح انقلابی.
سوم: سعی در فعالیت موثر و نتیجه‌بخشتر در درون لایه‌ها و اشار مختلف جامعه و تاثیر پارادایمیک بر افکار عمومی جامعه.

این هر سه فعالیت در اساس فعالیتهایی ایدئولوژیک و پارادایمیک می‌باشند که پژاک بایستی تلاش نماید با برگزاری کنگره‌ی هفتم خود هر چه بهتر از پس آن‌ها برآید.

سطح پروپاگاندا و تبلیغات گذار کند. هویت ذهنی و سیاسی بایستی به هویت اجتماعی در قامی سطوح زندگی مبدل گردد. ایدئولوژی و پارادایم رهبر آپو باره‌ای اثبات رسانده که حقایق زندگی و حیات اجتماعی انسان را در سطح بالای در خویش بازتاب می‌دهد. تعالی انسان و حیات انسانی از آمان‌های پژاک است و واقعیات زندگی اجتماعی را نیز بهتر از هر تفکر و ایدئولوژی ای به جنبش درمی آورد. اما سؤال اینجاست که چرا این موضوع در پراکتیک عینیت نیافته است. ایدئولوژی و باوری های نو و تازه در چه سطحی به هنجارهای ارزشی و رفتاری در زندگی تبدیل شده است و این شکل پذیری هنجاری در چه سطحی قابل رویت و اثربخشی است. اگرچه ممکن توان شکل‌گیری آن در سطح فردی یا در سطح محافل کوچک را انکار کرد، اما موقیت ما زمانی عملی می‌شود که این هنجارپذیری نوین در سطح عموم جنبش حداث شود. ایدئولوژی رهبر آپو باید در روزهای ایجاد در روزهای اجتماعی و بر جسته تبدیل شود. صرف باور داشتن به فکر و فلسفه‌ی آزاد کفایت نکرده، بلکه باید آزاد زیست را در سطح عمل بیشتر تمرین کنیم. پژاک در قامی سطوح از مدیریت و کادر و میهن دوستانش باید خروجی فعالیتهای ایدئولوژیک و فکری خود را در نتایج بست آمده از مدل سازی فرهنگی و اجتماعی اش عنوان و ارزیابی کند. با مبدل شدن به مدل و الگوی زندگی اجتماعی، زمینه‌ی مشاهده شدن از سوی تمامی لایه‌ها، سطوح و اقسام جامعه مهیا شده و پس از آن است که خواهیم توانست موقیت ایدئولوژی خود را در روزهای اعلان داریم. حقیقتاً بعد از کنگره‌ی هفتم پژاک این یکی از معیارهای میهن دوستی در روزهای است و هر آنکس که خود را منسوب به این جنبش می‌داند باید تمامی رفتار و کردارهای خود را در آن چارچوب کاذبیزه کند.

پنجم: آموزش‌های ایدئولوژیک و سیاسی مان بایست در سطح حاضر نهودن اشخاص و جامعه برای برعهده گرفتن نقش در خودمدیریتی دموکراتیک باشد. مبارزه‌ی اصولی و قاعده‌مند را بایست در این عرصه پیگیری نماییم. حقیقتاً تمامی وجوده زندگی، انقلاب و مبارزه، حوزه‌ی سیاست و خودمدیریتی دموکراتیک و حوزه‌ی دفاع و جنگ انقلابی خلق بایستی با اهم خودباوری، خودجوهری، خودتحرکی، خودسازی و خودمدیریتی به پیش برود. حیات آزاد و اندیشه‌ی آزاد و سیاست دموکراتیک و آزادی را کلاً در این حوزه باید جستجو کرد. سطح موقیت‌هایمان در این خصوص سطح نهایی موقیت انقلاب را آشکار می‌سازد. آموزشی که خلق را در چنین سطحی مخاطب قرار دهد تاکنون در سطح مطلوبی ارائه نشده است. این در حالی است که زیاراتین و علمی ترین و حیاتی ترین مسأله‌ی برای یک جامعه

کنگره‌ی هفتمین پژاک؛ پیام آغاز مرحله‌ای نیرومندتر و نوین از مبارزه است

که فرهاد پاوه

اشغالگر ایران و دیگر دشمنان خلق گرد، با رد موضع سکوت و سکون در برابر استبداد و سرکوب، همواره در مسیر تکوین، ترقی و توسعه‌ی هرچه بیشتر گام برداشته، نگاهی به عملکرد و مواضع پژاک در گذشته و برگزاری کنگره‌ی هفتمین در این شرایط حساس، به صراحت اثباتی است بر این ادعای.

کنگره‌ی هفتم با اهتمام هرچه بیشتر به رویکرد خودانتقادی و آسیب‌شناسی عمیق و همه‌جانبه برای معایب مشکلات و موانع موجود در مسیر مبارزه‌ی پژاک به‌ویژه در چند سال گذشته، برگزار شد، در طول برگزاری کنگره موضعات و مقولات بسیاری از جمله؛ تداوم نظام شکنجه و سیاست منزوی‌سازی علیه رهبر آپو و لزوم تمرکز و تقویت مبارزات‌امان در راستای پایان بخشیدن به آن، انقلاب ژن، ژیان، آزادی، دستاوردها، فرصلات، پتانسیل‌ها و مخاطرات پیش‌روی آن، رهیافت ملت دموکراتیک و خودمدیریتی دموکراتیک مورد بحث و بررسی مفصل‌تری قرارگرفت. در آغاز این کنگره وضعیت رهبر آپو، نظام شکنجه و منزوی‌سازی ایشان در جزیره‌ی اماراتی با دقت و جدیت تمام مورد بحث و بررسی قرارگرفت و بار دیگر بر روی این مقوله تأکید شد که هرگونه ضدیت و اقدامی علیه رهبر آپو، مستقیماً ضدیت و اقدام علیه اراده، هویت و موجودیت خلق گرد است، لذا؛ پژاک به‌منظور مبارزه علیه این نظام غیراخلاقی و غیرانسانی، و تحقق آزادی فیزیکی رهبر آپو، در سطح کرستان منطقه و عرصه‌ی بین‌المللی، تمام توان و تلاش خود را بکارخواهد گرفت.

در چند سال گذشته شرق گرستان و ایران شاهد رویدادها و تحولات مهمی بود که در صورت درک و تحلیل صحیح هر کدام از آن‌ها، می‌توان به‌خوبی بر صحت و کارآمدی دیدگاه‌ها، رهیافت و مدل و پژوهی پیشنهادی پژاک برای گذار از معطلات و بحران‌های موجود، حل مسئله‌ی کورد و دموکراتیزه کردن ایران پی برد. یکی از این رویدادها، انقلاب شکوهمند ژن، ژیان، آزادی

ابتدا یاد و خاطره‌ی تمامی رفقا و آزادی‌خواهانی را که در راستای استقرار نظامی دموکراتیک و پاسداشت حیات آزاد از هیچ تلاشی دریغ نوزیزند و جانشان را نیز در این راه فدا کردند، گرامی می‌دانم. بدون شک ما در سایه‌ی مبارزات و جانفشاری‌های این قهرمانان راستین، به مرحله‌ی کنونی رسیده و بر مبنای خطمشی آن‌ها قادر به ادامه‌ی مبارزه هستیم. برگزاری هفتمین کنگره‌ی حزب حیات آزاد گرستان (پژاک) را به رهبر آپو، تمامی شهدای راه آزادی و دموکراسی‌خواهی، خانواده‌های محتم و معزز شهداء، زندانیان سیاسی، خلق مقاوم و انقلابی‌مان به‌ویژه در شرق گرستان و ایران و تمامی رفقاء مبارز و همسنگ، تبریک و تهنیت عرض می‌کنم.

برگزاری هفتمین کنگره‌ی پژاک در شرایطی که بحران‌های مختلف، تنش و منازعات در سطح جهانی و منطقه‌ای روند صعودی به‌خود گرفته، حملات همه‌جانبه‌ی دول فاشیست و اشغالگر گرستان تشدید شده و در مقابل آن نیز، مبارزات برق و آزادی‌خواهانی خلق گرد در شرق گرستان و دیگر خلق‌های تحت ستم رژیم فاشیست و اشغالگر ایران که با انقلاب بنظری ژن، ژیان، آزادی وارد مرحله‌ای نوین شد و ستون‌های استبداد و ذهنیت مترجم و تمامیت خواه مدرسالاری و سرکوب را به‌لرزه درآورد، از اهمیت و بار معنایی ویژه‌ای برخوردار است. این کنگره از سویی اتخاذ موضع و جوابی است درخور به تشدید حملات و هجمه‌های دشمن، و از دیگر سو، بنا به ضرورتی تاریخی، پیام ورود به مرحله‌ای نیرومندتر و نوین از مبارزات‌امان است. جنبش آپویی، جنبش احیا، پیشرفت، بسط و توسعه‌ی مبارزه در هر شرایطی است. پژاک به عنوان پیشاهمنگ و پرچمدار این جنبش در شرق گرستان و ایران، از بدو تأسیس تا به امروز با ذهنیتی دموکراتیک، پویا و پاییندی به اصول و مبانی فکری و فلسفی خود، علی‌رغم تمامی موانع، مشقات و مسقات و حملات همه‌جانبه‌ی رژیم

و به روشنی شاهد آن بودیم که خواست و مصلحت عمومی مبتنی بر حفظ و ماندگاری هرچه بیشتر این تفاوتدیده است، دقیقاً چیزی خلاف خواست و سیاست‌های رژیم فاشیست و اشغالگر ایران که در طول دوران حاکمیت خود همواره سعی در متحول‌نمودن تفاوت‌مندها به جدایی و تفرقه بوده. حال به خوبی درک می‌شود که ایجاد وحدت، ضمن حفظ تفاوتدیده‌ها از رهگذر ملت دموکراتیک امکان‌پذیر است، بنابراین یکی دیگر از مقولات مهم مطرح شده در کنگره‌ی هفت‌تین پژاک، لزوم توجه و تمرکز بیشتر فعالیتها و انجام وظایف و مسئولیت‌های ایمان در راستای بروزخواست ملت دموکراتیک و جامه‌ی عمل پوشاندن به این هدف و امر مهم و حیاتی بود.

پژاک حزبی مردمی و برخاسته از بطن جامعه‌ی گُرستان است، بدون شک در طول مبارزاتش به ویژه در چند سال گذشته، کمبودها و ضعف‌های داشته و بر این مبنای خلق‌مان نیز بنا به انتظاراتی که از پیشاهمگان خود دارند، انتقاداتی را به ویژه در رابطه با عملکرد برخی از کمیته‌ها و نهادهای حزب مطرح کرده‌اند، لذا توجه و تحلیل و بررسی این انتقادات و اهتمام هرچه بیشتر نسبت به رفع و اصلاح موانع و اشتباهات یکی دیگر از موضوعات بر جسته‌ی این کنگره بود. بدون شک خلق‌مان در کنار حمایت‌ها و مشارکت فعالانه در مبارزات، ناظر بر عملکرد ما بوده و ما نیز کاملاً با روحیه انتقلابی و مسئولیت‌پذیری نسبت به عمل به وعده‌ها و وظایف‌مان برخورد می‌کنیم. پژاک در مراحل پیش‌رو نیز به صورت جدی و پیگیر و با بهره‌گیری از تقام توان و ظرفیت‌هاییش به منظور چاره‌یابی دموکراتیک مسئله کورد در شرق گُرستان و ایران و همچنین اتحاد و انسجام هرچه بیشتر میان خلق‌های ایران به مبارزه ادامه می‌دهد و مصمم و ادعامند است که در آینده گام‌های مهم و بزرگتر بردارد. کسب پیروزی یگانه هدف ماست و در این راستا با روحیه‌ای انقلابی در عرصه‌های مختلف مبارزه حضوری به‌مراتب پررنگ‌تر خواهیم داشت.

بود که در اندک زمانی مرزهای شرق گُرستان و ایران را در نور دید و در سطح جهانی منعکس شد و روزبه روز پشت‌وانه و حمایت بیشتری کسب می‌کند. سیر سریع گسترش انقلاب ژن، ژیان، آزادی و نقش مهم و تاثیرگذاری که در اتحاد خلق‌ها و انسجام مبارزاتی در سطح شرق گُرستان و ایران ایفا می‌مود، اثباتی دیگر است بر حفظیت مبارزات پژاک و تطابق تفکرات و پیروزهایش با واقعیت‌های جامعه‌ی گُرستان و ایران. حرکت‌های خودش مردمی، خلاقیت در تعیین تاکتیک‌ها و ایستار انقلابی و تاریخی خلق‌های ایران در مقابل به سیاست سرکوب، تلاش‌ها و مانع‌تراسی‌هایی که رژیم و حتی برخی جریان‌های قدرت‌طلب به اصطلاح اپوزیسیون در مسیر انقلاب ایجاد کردند، گویای این حقیقت است که در صورتی که فکر و فلسفه و خط‌مشی مبارزه‌ای که برخاسته از بطن جامعه و متناسب با نیازها و ضروریات تاریخی آن باشد، علی‌رغم مقامی فشار، سرکوب و اعمال خشونت‌ها، مسیر پیشرفت و اشاعه‌ی هرچه بیشتر را در پیش می‌گیرد و از توان رفع موانع و نواقص برخوردار است. بنابراین پژاک که سال‌هاست بر مبنای فکر و فلسفه‌ی ژن، ژیان، آزادی در حال مبارزه است و هم‌اکنون به عنوان، پیشاهمگ و نیرومندترین و آماده‌ترین نیرو در میدان مبارزه حضور دارد، خود را در مقابل کمبودها و ضعف‌های این انقلاب عظیم مسئول می‌داند، از این‌رو، در کنگره‌ی هفت‌تین عیقا و با دیدی انتقادی به باریینی عملکرد خود پرداخت و در نتیجه‌ی بحث و گفتگوهای گرم و سازنده، ضمن تثبیت و تعیین نواقص، برنامه و چشم‌انداز فعالیتی آینده‌ی خود را برابر اساس پارادایم مدرنیته‌ی دموکراتیک تهیه و تدوین نمود؛ همچنین به منظور مشارکت بیشتر و موثرتر اعضاء، کمیته و نهادهای حزبی با دقت مورد بازبینی قرارگرفت و بناء بر ضروریات مرحله و نیازهای مبارزاتی، با توجه به اولویت‌ها، اقدامات و سازماندهی‌های تازه صورت گرفت.

که می‌دانیم در شرق گُرستان و ایران بسیاری از تفاوتدیده‌های دینی، زبانی، فرهنگی، سیاسی، اجتماعی و... وجود دارد، همچنان که در جریان انقلاب ژن، ژیان، آزادی بار دیگر

پژاک در مراحل پیش‌رو

نیز به صورت جدی و پیگیر و با بهره‌گیری از تقام توان و ظرفیت‌هاییش به منظور چاره‌یابی دموکراتیک مسئله کورد در شرق گُرستان و ایران و همچنین اتحاد و انسجام هرچه بیشتر میان خلق‌های ایران به مبارزه ادامه می‌دهد و مصمم و ادعامند است که در آینده گام‌های مهم و بزرگتر بردارد.

نقش زنان در کنگره هفتم پژاک

رُزین کمانگر

ارائه‌ی تعاریف نو از مبارزه، مجادله و حیات و با خوانش صحیح از تاریخ و شناخت درست از جامعه و اهداف آن ممکن و میسر است. در طول پنجاه سال اخیر گامهای رو به جلوی جنبش آپویی محکم‌تر و با صلابت‌تر از گذشته شد. رهبر آپو در تمامی دفاعیاتش از اهمیت رویدادهای تاریخی، شیوه‌ی حیات در دوران نوسنگی، مقاومت علیه نظام مردسالاری در عین حال می‌توان گفت به ساخته حیاتی نو و صحیح می‌پردازد. به عبارتی می‌توان گفت که هم به ریشه‌ی مشکل و مسئله‌پرداخته و هم آلتنتاتیو ارائه می‌دهد. البته که پارادایم جنبش آپویی مبتنی بر اکولوژی، دموکراسی و آزادیخواهی زنان است. پارادایمی که بر روند مبارزات خلق کرد هم تأثیر بسیار فراوانی گذاشت و هم موجب پویایی هر چه بیشتر این مبارزات گردید. باید دانست از ابتدای شکل‌گیری جنبش آپویی زنان حضور گذاشتند. یعنی البته که تنها در سالهای تشکیل جنبش هم محدود نماند.

در طول سالهای اخیر فعالیت‌های زنان گستردگر و وسیع‌تر از قبل گردید. تعریف جامعه از فعالیت‌های سیاسی، اجتماعی، نظامی تغییر پیدا کرد. یعنی در اصل می‌توان

با گذاری بر تاریخ نام بسیاری از زنان مبارز در کردستان به گوش میخورد. زنانی که در بسیاری از عرصه‌های حیات نقش پیشانگی رو بر عده داشتند چه در گذشته‌های دور و چه در نزدیک حضور زنان را شاهد هستیم. البته که در انتقاداتی که لازمه شاید و باید به این مسئله بسیار رسیدگی نشده است، اما علی‌رغم همه‌ی سرکوبها، سنگسارها و تحریم‌های بسیاری که از سوی نظام مردسالار صورت گرفته، این فرهنگ و حیات مسامیت آمیز که برگرفته از دوران نوسنگی بوده تا امروز هم آمده و بدون شک نقش زنان در این دوران به دور از مردسالاری بسیار بارز و ملموس هست. در این مقاله هم سعی خواهد شد که با تکیه بر خوانشی صحیح از تاریخ و اهمیت این خوانش و انعکاس در مبارزات آزادیخواهانه خلق کورد به نقش زنان در حزب حیات آزاد کردستان پرداخته شود.

مبارزات زنان کرد دارای جنبه‌های فرهنگی-تاریخیست

مبارزات زنان در جنبش آپویی به پنجاه سال قبل برمی‌گردد. پنجاه سال مبارزه‌ایی مدام و سیستماتیک با

فرماندهان بسیاری را در سطح فرماندهی ارتش زنان داشتیم کی از آن فرماندهان رفیق "آرین آری" که هفده سال از زندگی خودش را وفق مبارزات آزادیخواهی زنان شرق کردستان و ایران کرد.

یعنی زنان نه تنها دیگر پشت جبهه و قربانیان جنگ نیستند، بلکه بلعکس میتوانند ارتش مخصوص به خودشان را داشته باشند، چون ارتش‌های جهان، ارتش‌های هستند که بر ذهنیت مردم‌سالار تکیه بسته و مسائل وجودانی و اخلاقی در آنها وجود ندارد. اما بسیار مهم هست که ارتش زنان و پیشاهمگی زنان در حوزه‌ی نظامی بر اصول اخلاق و وجودانی متکی باشد.

در عین حال ما شاهدیم که در زندان‌ها قهرمانان بسیاری راه مبارزه را روشن کردند و رهنمود مقاومت و پرچم شعار "مقاومت زندگیست" را بالانگه داشتند. چون کسانی همچون شیرین علم‌هولی داشتیم، برای یک گریلانی آزادیخواه، برای یک مبارز آپویی هر عرصه، به عرصه‌ی مبارزاتی بدل می‌شود. خب در زندان هم زنان نقش بسیاری داشتند. شهید شیرین علم‌هولی و شهید فرزاد کمانگر و دیگر رفقاء زندان رو به سنگر مبارزه مبدل کردند. زینب جلالیان هم اکنون پانزده سال است که با تکیه بر این فکر و فلسفه در شرق کردستان و ایران به نمونه‌ای از مقاومت مبدل شده است. در مطبوعات، در فعالیت‌های سازماندهی جامعه و همیشه حضور پرنگ زنان رو مشاهده می‌نماییم.

زنان در پژاک کاملاً بصورت خودویژه خود را سازماندهی

می‌کنند

در واقع مسئله‌ی مهم گذار از ذهنیت مردم‌سالار است.

پژاک حزبی است که هم فعالیت سیاسی، نظامی و هم فرهنگی، اجتماعی و مطبوعاتی و سازماندهی دارد. حضور زنان در تمامی این فعالیت‌ها و عرصه‌ها باعث شد که روند مبارزاتی خلق کورد دموکراتیکتر شود. یعنی حضور پرنگ و پیشاهمگی زنان ملموس‌تر شد. حضور زنان در این حزب بر شیوه‌ی مبارزاتی در جامعه تأثیرگذاشت، جامعه تأثیرگذاشت.

گفت که شیوه‌ی مبارزه‌ی جنبش آپویی به پیشاهمگی زنان این دیدگاه را تغییر داد. از سال‌های ۹۰ به ویژه ۹۶ پس از توطئه‌ی بین المللی علیه رهبر عبدالله اوجالان ما شاهد قیامها و خیزش‌های کستردی خلق شرق کردستان و ایران بودیم و این نشان دهنده‌ی این است که جامعه‌ی همیشه هوشیار ایران در بزرگ‌ترین اتفاقات تاریخی، مواضع بسیار رادیکال را اتخاذ کرده است. یکی از آن موضع گیری مهم خلق در حکومیت به توطئه‌ی بین المللی بود که در سال ۱۹۹۹ م شاهد آن بودیم. از آنجا در شهرهای مختلف شرق کردستان ملحق شدن به جنبش آپویی صورت گرفت. در واقع با شناخت و زمینه‌سازی ای که صورت میگیرد در سال ۲۰۰۴ پژاک به صورت رسمی تأسیس و اعلام می‌گردد. رفقاء بسیاری که در این کنگره حضور دارند در کنفرانس‌های اول تشکیل حزب هم حضور داشتند و بسیاری از رفقاء که شهید شدند ضمن گرامی داشت یاد و خاطره‌شان و جهت صیانت از مبارزات‌شان راهشان را بدون شک ادامه خواهیم داد.

پژاک حزبی است که هم فعالیت سیاسی، نظامی و هم فرهنگی، اجتماعی و مطبوعاتی و سازماندهی دارد. حضور زنان در تمامی این فعالیت‌ها و عرصه‌ها باعث شد که روند مبارزاتی خلق کورد دموکراتیکتر شود. یعنی حضور پرنگ و پیشاهمگی زنان ملموس‌تر شد. حضور زنان در این حزب بر شیوه‌ی مبارزاتی در جامعه تأثیرگذاشت. پژاک از لحاظ پارادایمی و جهانی‌بینی و همچنین ایدئولوژیک، نقش زن را هم به عنوان پیشاهمگ و هم به عنوان تغییر و عاملیت زنان مهم می‌داند و در مبارزات و به اهمیت پیشاهمگ زنان در مبارزات می‌پردازد، همین خوانش و همین جهانی‌بینی و پارادایم بر کل فعالیت‌های حزب حیات آزاد کردستان "پژاک" تأثیر گذاشت. در واقع اگر خوانش و دیدگاه به دور از ذهنیت مردم‌سالار باشد، تمام فعالیت‌ها و مبارزات دموکراتیکتر خواهد شد و همه‌ی اقتشار جامعه را در بر می‌گیرد. در سایر بخش‌های کردستان این را به وضوح مشاهده نمودیم و در شرق کردستان هم به پیشاهمگی زنان در حزب حیات کردستان "پژاک" این نوع فعالیت‌ها به طور کامل مشاهده می‌شود. این پارادایم در شاخه‌های مختلف، مثلًا در شاخه‌ی نظامی تأثیر بسیاری گذاشت، در شاخه‌ی سیاسی، فعالیت‌های مطبوعاتی و فرهنگی به طور کل تأثیرات فراوانی را داشت.

تعريف زنان از جنگ و فعالیت‌های نظامی در جنبش آپویی بسیار متفاوت است. زنان در جنبش آپویی در حال حاضر ارتش مختص به خودشان را دارند. در شرق کردستان هم به همین شیوه است. یعنی زنان در "یه ره که" ارتش مختص به خودشان را با پیشاهمگی "هه پهله" دارند.

همیشه تحت سایه قرار می‌گیرند و این باعث می‌شود که پیشاہنگی و تعادل فکر همچون هویت خود زنان و تعاریفی همچون مدیریتشان کم رنگتر شود و به دور از معنای واقعی خواهد بود. اما در پژاک ما شاهد این نیستیم، در پژاک از یکسانی مرد و زن، از اتخاذ تصمیم به طور یکسان صحبت می‌کیم. هم تعداد اعضای مجلس و هم ریاست مشترک یکسان است و این در عاملیت زنانه بودن و در خود سیستم هم کاملاً مشهود است. در واقع برای گذار از ذهنیت مردسالار و ایجاد حیات آزاد در جامعه، ابتدا باید در حزبمان آن را ایجاد می‌کردیم. باید مبارزات بسیاری صورت گیرد، آگاهی سازی شود و آموزش بر این مبنای صورت گیرد، یعنی کاملاً با تکیه بر این پایگاه و دیدگاه و همچین ژنولوژی می‌توانیم به این مسئله‌ی زنان پردازیم. بنابراین حضور زنان و پیشاہنگی آنها در پژاک فقط به درون حزب محدود نمی‌شود، برای برساخت چنین حیاتی آزاد در جامعه، در کنگره تصمیمات صورت گرفت. از شعار زن، زندگی، آزادی که شعار جنبش آپوییست و تحلیل زیادی در این خصوص صورت گرفت تا جنبه‌های عملی قضیه در جامعه هم در یک راستا و آن هم آزادی زنان و آزادی جامعه است

در کنگره که به مدت سه روز طول کشید مباحث زیادی از جانب زنان حاضر در کنگره صورت گرفت. از اهداف بحث شد، از کمبودها سخن به میان آمد، بدون شک تغییر و تحولات منطقه، وضعیت ایران و همچنین انقلاب زن، زندگی، آزادی مورد بررسی قرار گرفت، هر یک از زنان در کنگره از فعالیتهای چند سال گذشته صحبت کردند و از اینکه در آینده چه چشم اندازی را خواهیم داشت مورد بررسی قرار دادند. یعنی در خود کنگره به حضور زنان در انقلاب زن، زندگی، آزادی و پیشاہنگی و اتحاد آنها حول محور زن اشاره شد. هر آنچه مورد بررسی قرار می‌گرفت، دقیقاً این را نشان می‌داد که ما با تکیه بر چنین پایگاهی می‌توانیم جامعه‌ی آزاد را پایه‌گذاری کنیم و فعالیت خودمان رو گسترش دهیم. نقش پیشاہنگی زنان در خود کنگره هم، کاملاً معلوم و باز بود و این نشان دهنده‌ی این است که مبارزات در طول سالهای مختلف تفاوت بسیاری رو به وجود آورده و این هم به یومن مبارزات رفقای شهیدمان در طول این چند سال گذشته است. مبارزات زنان در پژاک در طول این سالها دستاوردهای زیادی را به وجود آورده و تنها وظیفه‌ی ما در حال حاضر گستردگردن سطح فعالیتها است.

زنان در پژاک و البته خود پژاک به طور کل معتقد هستند که سطح آزادی زنان در جامعه بر اصل یا سنجش آزادی و پیشرفت دموکراسی است. حال به جامعه‌ای بنگرید که در آن زنان آزاد نباشند، آیا می‌توان از آزادی در آن جامعه بحث کرد قطعاً خیر. برای آزادی باید مبارزه کرد. وظیفه‌ی خود پژاک هم ارتقاء این مبارزات به دور از ذهنیت مردسالار، بدون ذهنیت جنسیتگرایی و ذهنیت مرد محور است. هر یک از اعضاء پژاک به طور کل و علی‌الخصوص زنان به شکل فعال با این ذهنیت ناشی از جنسیتگرایی اجتماعی مبارزه می‌کنند و در مناسبات و روابط ما بین زنان و مردان اصل آزادی و برابری را مینا قرار می‌دهند. در اصل زنان پایین‌جامعه‌ی دموکراتیک، اکولوژیک و مبتنی بر آزادی زن را مبنای قام فعالیتهای ایشان قرار می‌دهند و اطرافیان را بر این اساس آگاهی می‌بخشند. شاید برای هر کس این آزادی و برابری جای سوال باشد که به چه شیوه‌ای است. در کنگره برابری جای موضوع اشاره شد که تعداد زنان و مردان بسیار مهم است. سیستم ریاست مشترک بسیار مهم است. اگر هجده نفر برای مجلس حزب بعنوان نمونه انتخاب می‌شود نه نفرشان از زنان و ریاست مشترک شامل یک زن و یک مرد می‌باشد. همین سیستم نشان دهنده‌ی این است که ما خواهان برقراری برابری هستیم و در وهله‌ی اول این رو در درون حزب به اجرا درمی‌آوریم. به شیوه‌ی فعالیت زنان در پژاک پردازیم نخست این که کاملاً به صورت خودویژه به سازماندهی خودش می‌پردازد و در عین حال نقش پیشاہنگی را در عملی سازی قام برنامه‌ها حزب را برعهده دارد. زنان در پژاک مسئول پیشبرد صحیح خط مشی آزادی زن هستند.

در همه‌ی عرصه‌ها چه در شرق کوردستان و چه در ایران در راستای گسترش دموکراسی و گذار از ذهنیت مردسالار به سازماندهی زنان می‌پردازد. در عین حال شاخه‌ی زنان در پژاک جامعه‌ی زنان شرق کوردستان را که یک سیستم کنفرال و چترآساست به رسمیت می‌شناسد، پژوهه‌ها و برنامه‌ریزی‌ها و در عین حال تقسیمات کاری را با جامعه‌ی زنان آزاد شرق کوردستان کثiar در میان می‌گذارد و هم‌زمان در مدیریت آن جای می‌گیرد. بدون شک مشارکت یکسان و برابر زنان و مردان در قامی عرصه‌ها می‌توان گفت که به نوعی امری الزامی است. سیستم ریاست مشترک در درون حزب در طول این چند ساله موجب طاقت بسیار زیادی شد. یعنی چه؟ شما نگاه کنید اگر ذهنیت، مردسالار باشد که البته در جهان ما شاهد آن بوده‌ایم و هستیم، مرد را در محور اصلی و زنان را در حاشیه قرار می‌دهد. یعنی زنان

رمز موفقیت پژاک در گسترش آکادمیها و رشد حوزه آموزش است

~~رامین گارا~~

نیازهای خلق‌ها و خلق‌کورده توجه می‌شود.
کنگره هفتم جهت اینکه هر دو ستون بنیادین یک
حزب آزادیخواه بر ریل مدرنیته دمکراتیک را بصورت
روزآمد تقویت نماید، به مقوله گسترش کار آکادمی‌ها و
اهمیت‌دادن به امر آموزش، نگاهی ویژه داشت. در این
کنگره تصمیماتی جدی اخذ شد تا مدیریت پژاک بتواند
مشکلات و نواقص موجود در حوزه آکادمی‌ها و آموزش
را برطرف نماید و نیرومندتر از گذشته راهی بسوی اتحاد
دانان، و عمل، بگشاید.

بی‌شک آموزش معنابخش تفاهیت و اصل حیات بشری از تولد تا مرگ است و زندگی انسان بطور رسمی، غیررسمی و یا ضمنی، بطور مستمر و مدامیم با این منبع انرژی بخش پیوند خورده است. امروز جهانی که بسوی گلوبالیزاسیون گام برمی‌دارد، قامی چرخه‌ای آن در راستای تحقیق سود و پول نمی‌چرخد، بلکه آنچه حتی در دنیای سرمایه‌داری بصورت هوستاک پول را از طریق سود کلان به چندین برابر هنگفت مبدل می‌سازد، استفاده منفعت برستانته از حوزه دانشگاه، علم و عالم - دانشجو در

آموزش بی تردید در رشد و تعالی زندگی فردی و اجتماعی انسان و دگرگون مفودن وی و تحول حیاتیش جایگاهی بی بدلیل دارد و می تواند نیروی محركه سراسر زندگی انسان باشد. گنجینه های درونی هر انسان به مثابه آگاهی نیز می تواند به موتور محركه اساسی برای یک حزب انقلابی مبدل شود تا در امر سازماندهی خلق و رسیدن به جامعه ای آماده جهت دست زدن به قیام و انقلاب، به موفقیت های لازم برسد. از این جهت، یک حزب بدون داشتن آکادمی سیاسی - ایدئولوژیک و در صورت فقدان آموزش و حوزه های آن، قطعا در نیمه های راه باز خواهد ماند و نخواهد توانست کادر لازم برای سازماندهی خلقی که یکی از دو ستون انقلاب است دست یازد. گریلا جهت مبارزه، یک ستون و خلق در کامل کردن قیام تا تحقق انقلاب و تحول بزرگ، ستون دیگر را تشکیل می دهد. این دو به خودسازی نیازدارند و خودسازی حزبی یکی از اهداف آکادمی ها و حوزه آموزش در پژاک می باشد. تمامی موفقیت ها در پژاک با خودسازی حزبی آغاز می شود که در تمامی جوانب آن به

را مشخص سازد و راههای رفع آن نیازها را نیز بنمایاند. فرهنگسازی آموزش در جنبش‌های آپویی امروزه دیگر به جایی رسیده که حتی یک مدت کوتاه دست برداشت از آن، مایه بزرگترین شکستها و پسرفت‌ها خواهد شد. پژاک هم واقف است که بدون آموزش نمی‌توان ابعاد مادی و معنوی جنبش را کنارهم متحده ساخت و برای طی طریق در مسیر آزادی گام برداشت. به همین دلیل آکادمی‌هایی از قبیل «آکادمی شهید عاکف» و «آکادمی شهید سیروان» جزو همان آکادمی‌ها هستند که بصورت اصولی همه کارها و فعالیت‌های سازمانی نخستین بار از آموزش در آنها شروع می‌شود. این آکادمی‌ها لازمه رشد حزبی و تکوین هستند. قادری که نیاز به علم و آگاهی و شناخت نیاز دارد و می‌باید همه متدهای صحیح را برگزیند، بدون آموزش به انواع و شیوه‌های آپویی در نخواهد یافت. رمز موفقیت پژاک و جنبش‌های آپویی در آموزش است. زیرا خلق کورد در مسیر هویت‌خواهی به بیداری نیاز دارد، این بیداری در راستای دست‌زن به یک رنسانس بنیادین، نیاز به شناخت کافی از موجودیت خلق از حیث تاریخ، اوضاع امروزی و موقعیت‌های آن دارد. لذا از طریق آموزش پژاک می‌تواند فرد کورد را نسبت به هویت خود آگاه سازد، سپس برای برآوردن نیازها جهت طی مسیرهای انقلابی، متدهای لازم را ارایه می‌دهد.

گذشته از مسایل فوق‌الذکر، پژاک بخوبی وقف است که هر حزب دارای سه‌گانه «استراتژی، برنامه و تاکتیک» است. هیچ حزبی نمی‌تواند بدون حساب و کتاب و یا فارغ از علم و آگاهی برای این سه‌گانه بکوشد. علم و آگاهی بصورت صحیح متدهای کار و فعالیت در همه زمینه‌ها را ارایه می‌دهند. بدون شناخت و علم و آگاهی و بدون متد درست نمی‌توان استراتژی را مشخص ساخت و برنامه‌های مدون آن را طرح‌بازی نمود و تاکتیک‌های عملی‌سازی آنها را تشخیص داد. یکی از علل شکست احزاب متعدد کورد در جریان مبارزاتشان عدم وقوف بر اهمیت آموزش در جریان انتخاب استراتژی، برنامه و تاکتیک صحیح بوده و هست. پژاک از این حیث بر مسئله اشراف دارد و این را مدیون رنج‌های بی‌شایبه رهبر آپو و شهداست. رهبر آپو ساختاری از تحزب را ارایه داده که مقوله آموزش در رأس امور آن قرارداد و هر کار و فعالیتی نخست با آموزش آغاز می‌گردد. تنها از طریق آموزش صحیح می‌توان به عرصه عمل صحیح پاگذاشت و این امر به درازای عمر جنبش آزادیخواهی آپویی اثبات شده است. این آزمون دهها ساله بر بنیان اندیشه‌های رهبر آپو، آموزه‌هایی بی‌بديل ارایه داده که مراحلی از

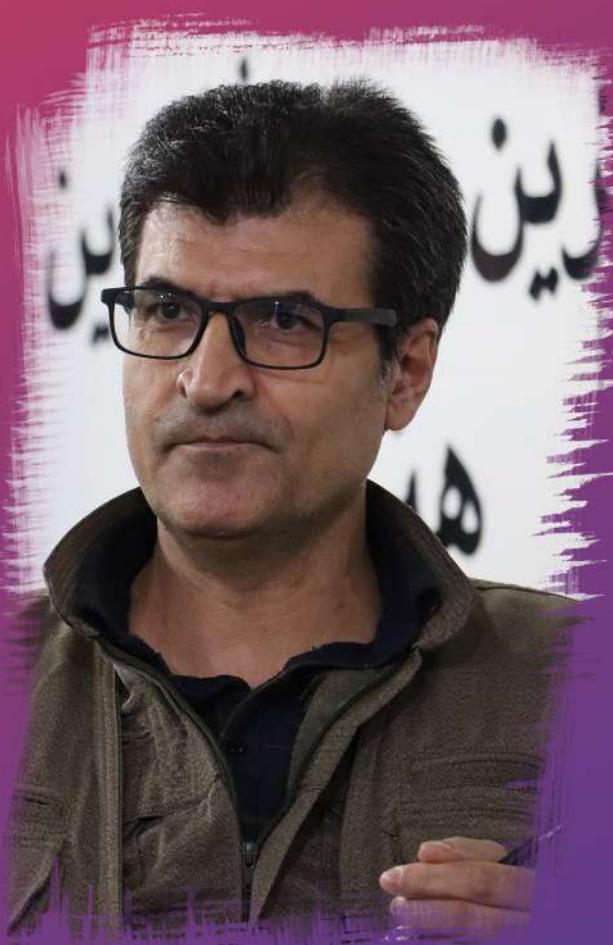
راستای همان هدف است. لذا وجود استعدادها، مغزهای متفکر و شگفتی‌ساز و نخبگان برای آن سیستم در درجه نخست اهمیت قراردارد. امروزه دول هژمونی می‌کوشند که نخبگان و استعدادهای ملل مختلف جهان را بسوی مراکز دانشگاهی و صنعتی خود جذب نمایند تا با استفاده ابزاری از علم، بتوانند حوزه صنعت و تکنولوژی را فراتر از سایر کشورها و دول پیشافت دهند و بنابراین اقتصاد خود را به یکی از اقتصادهای برتر مبدل سازند. چرا که تنها از این راه می‌توانند دنیای تجارت و اقتصاد و تولید کالا و فروش آن را و یا عبارت دیگر بازارهای بزرگ جهانی را تسخیر نماید و سود بیشتری بعنوان ارزش افزوده حاصل کنند. با این اوصاف، نتیجه می‌گیریم که دنیای سرمایه‌داری و دولت - ملت‌ها بدون علم و دانش و انحصار آن هیچگاه نمی‌توانند به این اهداف موزرانه خویش دست یابند. دانش و مهارت‌ها در دنیای اقتصاد آنها امروز حرف اول را می‌زنند. با انحصار این دو می‌توانند جایگاهی برتر در آن حوزه بیابند و بازارها را از آن خود کنند.

مفهوم آموزش اما در یک حزب انقلابی، مبتنی بر معرفت شناختی است با جنبه معنوی، انسانی و منطبق با خواست و اراده آزادیخواهانه. خلقی چون کورد که با نسل‌کشی‌های فیزیکی و فرهنگی روپرور است، به امر آموزش بعنوان یکی از پایه‌های رشد سازماندهی جهت داشتن برنامه نیرومند نیاز دارد. برنامه‌ای که بتواند رهنمودهای لازم جهت نیروی انقلابی حزبی را ارایه نماید و مسیر انقلاب را بسوی اهداف صحیح ریل‌گذاری کند. قطعاً یکی از موضوعاتی اساسی و نقطه قوت پژاک امر آموزش و آکادمی‌ها است. از همان اوان تأسیس جنبش آزادیخواهی آپویی با رهبری رهبر آپو، آموزش فراتر از همه مقولات است. بی‌شک زمینه‌های مادی در ایجاد ساخت و سازهای امر سازماندهی نقش موثری دارند، ولی بدون آموزش امکان ایناشت دانش و مهارت وجود ندارد، که به نوبه خود در ایجاد زمینه‌های مادی و سازماندهی موثر می‌باشند. به همین دلیل، رهبر آپو گذشته از اهمیت دادن به جنبه‌های مادی و معنوی و شیوه‌ها و متدهای تکوین یک حزب، در درجه نخست اهمیت به مقوله آموزش و رشد آکادمی‌ها جایگاهی خاص داده است. کنگره هفتم پژاک به این موضوع پرداخته که به این سنت دیرینه جنبش آپویی که شرط موفقیت برای یک خلق انقلابی چون خلق کورد است، نگاهی استراتژیک داشته باشد. حیاتی دانستن مقوله آموزش می‌تواند نیازهای پژاک در همه حوزه‌ها

یکی از تشخیص‌های کنگره این است که پس از دودهه از عمر حزبی پژاک، تجارب و آزمون‌هایی ارزشمند ایجاد شده و تکوین حزبی و تحزب به درجه‌ای والاتر ارتقاء یافته که نیازهایی جدید خلق نموده است. این نیازها بایستی برآورده شوند تا مراحل مترقی‌تری در حوزه آموزش و آکادمی‌ها طی گردد. لذا پروژه‌ای نوین جهت اصلاح نقایص ارایه شده

ترقی مادی و معنوی را طی نموده و امروز در مرحله تکوین آکادمی‌ها و شیوه‌های آموزش نیاز هست نواقص موجود به کمترین میزان رسانده شوند. تلاش پژاک هم در هیمن راستا می‌باشد. به همین دلیل نیز کنگره هفتم پژاک با تشخیص نقاط قوت و ضعیف حوزه آموزش و سازماندهی، در راستای رفع هرگونه نقصی و ارتقای سطوح پیشرفتنه آموزش، آسیب‌شناسانه‌های جدی را انجام داده و حاصل رنج رصدهای چهارسال گذشته خود پس از کنگره ششم را در کنگره هفتم بعنوان برنامه مدون‌تر و جامع‌تر تدوین نموده است.

یکی از تشخیص‌های کنگره این است که پس از دودهه از عمر حزبی پژاک، تجارب و آزمون‌هایی ارزشمند ایجاد شده و تکوین حزبی و تحزب به درجه‌ای والاتر ارتقاء یافته که نیازهایی جدید خلق نموده است. این نیازها بایستی برآورده شوند تا مراحل مترقی‌تری در حوزه آموزش و آکادمی‌ها طی گردد. لذا پروژه‌ای نوین جهت اصلاح نقایص ارایه شده. به این دلیل که تجارب زیادی بصورت کم و کیفی حاصل شده، لازم است بر بنیان دستورالعمل کنگره هفتم در عرصه عمل آن را به اجرا درآورد. گسترش شاخه‌های سازمانی پژاک از جوانان و زنان گرفته تا حوزه‌های مختلف آموزش و سازماندهی توده‌های خلقی، این ضرورت را به میان آورده که حوزه آموزش پژاک گسترش بیشتری یابد تا پاسخگوی نیازها باشد. به این دلیل که شرق کردستان و ایران دارای خلق‌ها و ملل متکثراست، دارای تنوعات فرهنگی و مادی متعدد نیز می‌باشد. همه اینها نیازمند داشتن برنامه‌ای جامع‌تر و گستردتر جهت پاسخگویی می‌باشند. لذا پژاک همه شاخه‌های سازمانی زیرمجموعه خود را موظف و مکلف ساخته که همه امکانات را برای ارتقای امر آموزش در درون سازمانی بکار گیرند تا بتوانند ابزارهای مادی و معنوی نیرومندتری برای آموزش خلقی مهیا سازند. هر کادر پژاک بنا به دستورالعمل کنگره هفتم موظف است در این راستا کوشای باشد و همه مکان‌ها و زمان‌ها را به فرصتی برای آموزش خلقی و گسترش سازمانی مبدل سازد. روند آموزش از درون سازمانی با آموزش صحیح کادر حزبی شروع می‌شود و آخرین بار رفتن این کادرها به عرصه عمل و سازماندهی میان خلق، وظیفه خطیر آموزش خلقی را بجای می‌آورند و همه اندوخته‌های خویش را به خلقتان انتقال می‌دهند. تنها در این صورت می‌توان جوابگوی فرهنگ وسیع و غنی ایران و شرق کردستان شد. این فرهنگ به دلیل قدمت و غنا نیازمند یک اندوخته علمی و شناختی بسیار عظیمی است که بی‌شك هر حزبی از عهده آن برگی آید مگر

بشر، مشخصه بارز جنبش آپویی است که در سطح جهان هم نام و جایگاهی خاص یافته است. یک فلسفه است و این فلسفه در آکادمی‌های جنبش‌مان آغاز و در محافل بین‌المللی بصورت سازماندهی آزادیخواهان نتایج مثبتی دربرداشته. همین روند توانسته دوستان زیادی برای جنبش‌مان جذب نماید و آزادیخواهان و دمکراتی طلبان را به حرکت درآورد. پژاک بخشی از این روند عظیم جهان‌شمولی است که با ایده‌ها و روش‌های انسان‌سازی خویش، سهمی بسزا در پیشبرد رنسانس جدید دارد و بی‌شک آزادی انسان در اتحاد دانش و عمل نهفته است که این مهم بدون وجود آکادمی‌ها و امر آموزش، ممکن نمی‌گردد. امید است که برنامه‌های کنگره هفتم پژاک در راستای پیشبرد اهداف آکادمی‌ها و برنامه‌های آموزشی نیرومند، امکانات کسب پیروزی بیشتری را حاصل نماید و قطعاً با عمل به رهنمون‌های برنامه‌ای خواهیم توانست به موفقیت‌های بی‌بدیل بیشتری دست یابیم.

اینکه قامی فعالیت‌های سازمانی و تکوینی خویش را با آموخت آغاز نماید و به علم و شناخت و متدهای صحیح اهمیت وافر بدهد.

کنگره هفتم پژاک اشراف دارد که پژاک در شرق کردستان و ایران دارای یکی از قوی‌ترین گفتمان‌های ارزشمند است و ریشه علمی و معنوی انقلاب ژن، ژیان، آزادی به جنبش آزادیخواهی آپویی برمی‌گردد. لذا یک گفتمان که بمحوریت مدرنیته دمکراتیک جهت تحقق و برساخت تمدن دمکراتیک قرار دارد و همچنین تمامی سیستم آن بصورت کنفرالیسم دمکراتیک است، علم برساخت عظیم تحت عنوان ملت دمکراتیک است، علم برساخت خویش را بصورت پارادایم «جامعه دمکراتیک و اکولوژیک مبتنی بر آزادی زن» تبیین نموده است. گفتمان پژاک بر بنیان این پارادایم امروز در معانی کثیر ژن، ژیان، آزادی از آن سراسر ایران و شرق کردستان شده و یک جنبش اجتماعی بر پایه‌های آن شکل گرفته که نیازمند شناخت کافی و وافی از جانب تک‌تک انسان‌های اجتماع ایران دارد. بدون آموخت صحیح و علم تبیینی درست نمی‌توان به شناخت از این گفتمان دست یافت.

لذا کنگره هفتم واقف است که پژاک لازم است با توجه به موفقیت‌هایی که از امر آموزش کسب کرده، آن حوزه را در مرحله‌ای گستره‌تر آغاز نماید تا جوابگوی مرحله سیاسی در ایران و شرق کردستان شود. یکی از دستورالعمل‌ها این است که آکادمی‌های سیاسی در درون پژاک در مرحله‌ای ارتقاء‌یافته‌تر به کار خود ادامه دهند و در میان توده‌ها به شیوه‌های متفاوت و با ابتکارات جدیدی در خدمت امر سازماندهی خلقی درآید. تمامی موجودیت پژاک بر بستر آموخت صحیح آپویی قرارداد و منطق درست فکرکردن سازمانی نیز بر پایه‌های آن شکل می‌گیرد. از این جهت، آکادمی‌های موجود در پژاک و شاخه‌های سازمانی آن دارای اهمیتی حیاتی هستند که نتایج آن بصورت سازماندهی خلق و آماده‌ساختن توده‌ها برای قیام و انقلاب و خودسازی بازخورد خواهد داشت. خودسازی پژاک نخست از خود اعضای آن آغاز می‌شود سپس بصورت سازماندهی خلقی نتایج خویش را مشخص خواهد ساخت. خودسازی حزبی شرط بنیادین در پژاک است که امروزه در کمتر حزبی دیده می‌شود. این وجهه‌تفاوت میان جنبش آپویی با سایر جنبش‌های ایران و کردستان و خاورمیانه است. بنابراین همه‌چیز پژاک با شناخت و علم و آگاهی آغاز و نهایتاً بصورت عمل انقلابی در میان خلق‌مان ثمره می‌دهد. داشتن ایدئولوژی انسان‌ساز و پارادایم جهان‌شمول متکی بر آزادی نوع

پژاک در شرق کردستان و ایران دارای یکی از قوی‌ترین گفتمان‌های ارزشمند است و ریشه علمی و معنوی انقلاب ژن، ژیان، آزادی به جنبش آزادیخواهی آپویی برمی‌گردد. لذا یک گفتمان که بمحوریت مدرنیته دمکراتیک جهت تحقق و برساخت تمدن دمکراتیک قرار دارد و همچنین تمامی سیستم آن بصورت کنفرالیسم دمکراتیک است، علم برساخت عظیم تحت عنوان ملت دمکراتیک است، علم برساخت خویش را بصورت پارادایم «جامعه دمکراتیک و اکولوژیک مبتنی بر آزادی زن» تبیین نموده است. گفتمان پژاک بر بنیان این پارادایم امروز در معانی کثیر ژن، ژیان، آزادی از آن سراسر ایران و شرق کردستان شده و یک جنبش اجتماعی بر پایه‌های آن شکل گرفته که نیازمند شناخت کافی و وافی از جانب تک‌تک انسان‌های اجتماع ایران دارد. بدون آموخت صحیح و علم تبیینی درست نمی‌توان به شناخت از این گفتمان دست یافت.

ژئولوژی در مدرنیته‌ی دموکراتیک

کھنگ بهار اورین

نمود. علوم اجتماعی‌ای که درصدند آنها را از طریق نگرش و یا به عبارتی پارادایم علم پوزیتیوستی توسعه بخشنده، به تمامی با بنبست مواجه گشته‌اند.^(۱) لذا رهیافت‌هایی برای بازسازی جامعه در برابر فجایع جهانی و مسائلی که وجود دارد یکی از وظایف اصلی علوم اجتماعی محسوب می‌شود. جای تعجب نیست که علوم انسانی/اجتماعی و حتی شاخه‌های دیگر علوم اثباتی همچون شیمی، فیزیک، زیست‌شناسی و پژوهشی دیدگاهی مردانه دارد زیرا در این نگرش علم خود، میدان و ابزار قدرت است و نمی‌تواند خارج از تصوّرات قدرت مردانه توسعه یابد. آشکار است که تبعیض جنسی و سلطه‌ی مردانه تحریفاتی هستند که بر ساخته شده‌اند که می‌تواند در کاربست روش‌شنختی پژوهش علمی قابل اصلاح باشد. در واقع ژئولوژی نگرش جدیدی به علوم اجتماعی و به چالش کشیدن دیدگاه قدرت در ساختارهای دانش و استعمارزادایی از آن و رویکردی انتقادی و فراگیر نسبت به این دیدگاه‌های جنسیتی دارد تا بتواند بر این اساس مکانیسم‌های بنیادین این سازوکارها و دیدگاه‌ها را بررسی و در نهایت آن را تغییر دهد. بنابراین برای حل مسائل اجتماعی که در حال حاضر وجود دارد نیاز به منابع معرفت واقعی و روش‌های یادگیری حقیقت وجود دارد و عدم درگ صحیح این بحران‌ها و عدم توانایی حل آن خود نیز مشکل دیگری است. هر چند در این

پیش از مطرح کردن مسائل و بحران‌هایی که در سده‌ی ۲۱ با آن روبرو هستیم و حتی نیاز به یک انقلاب علمی لازم است ابتدا به ضرورت‌های یک معرفت‌شنختی انتقادی و زن محور پرداخت. با آغاز جنبش‌های رادیکال ضد نظام به ویژه زیر سوال می‌رود. نخستین انتقادات فمینیستی عبارتند از نحوه‌ی گردش‌های معطوف به جنسیت بر محتواهی علوم زیستی و اجتماعی. همانطور که والرستاین در تعریف علوم نوشه‌است، آن را به عنوان بر ساخته‌های قدرت تعریف کرده که وظیفه‌ی اصلی این علوم (اجتماعی) نهادینه‌سازی اسطوره‌ی بنیادین نظام سرمایه‌داری مدرن است.^(۲) از سوی دیگر توجیه و تفسیر نابرابری‌های اجتماعی به تفاوت‌های ظاهری اشاره دارد. در واقع خود نابرابری‌ها در ساختارهای دانش و شماهای فکری تعبیه شده و طبیعی فرض می‌شود. بر این مبنای نقد پارادایم‌های مسلط غربی عقل و دانش، مرکز بر پیوندهای میان قدرت و دانش و آشکارسازی شکافهای جنسیتی در ساختارهای دانش مقوله‌ی مهمی است. رهبر آپو در آثار خود به صورت تفصیلی این گوهای تفکر و عملکردهای اجتماعی با مرکزیت اروپا را مورد نقد قرار داده است. از دید وی بدون درگ تشکل قدرت که در سرتاسر تاریخ دیده می‌شود، نمی‌توانیم اقدام به یک فعالیت سالم جامعه‌شناسی

Jineolojî

و سایر گروههای اجتماعی تحت ستم ارائه نمود. از سوی دیگر لازم است ارتباط میان این پارادایم با سرمایه‌داری را مشاهده نمود و روش‌های بیکنی و دکارتی مبتنی بر این تمايزات را که آن را به عنوان فلسفه‌ای اساسی برای درک حقیقت تلقین می‌شود را پنذیرفت. زیرا این درک پوزیتیویستی از علم هر معرفتی که پیش‌فرضهای متفاوتیکی و یا الهیاتی دارد را محکوم به ناعلم بودن می‌داند.^(۳) از دید ژئولوژی فلسفه‌ای جامعه و تاریخ که فراتر از تمايز ابژه-سویژه است، می‌تواند انسان را آزاد نماید. تخریب محیط‌زیست، فروپاشی اجتماعی و تمايزات ناشی از مدرنیته سرمایه‌داری به طور مستقیم با دامنه، معنا و قدرت کاربردی مفهوم‌پردازی آن مرتبط است.

انقلاب علمی و تغییر پارادایم

توماس کوهن در کتاب "ساختار انقلاب‌های علمی" با اشاره به ماهیت انقلاب‌های علمی و تأکید بر اینکه در هر دوره پارادایم^(۴) هایی وجود دارد که در واقع چگونگی درک دانشمندان از جهان و پیوند میان انسان و جهان و روش‌هایی که از طریق آن می‌توان به تولید دانش پرداخت، می‌کند. از دید کوهن دارا بودن یک مدل ذهنی یا مفهومی در مورد یک موضوع به معنای داشتن پارادایم در مورد آن است. بر این اساس اگر تاریخ علم را در پرتو مفهوم پارادایم در نظر بگیریم خواهیم دید که هر دوره‌ای بنای شرایط و سوالات پیش آمده و تلاش‌های برای یافتن پاسخ این سوالات پارادایم آن دوره را شکل می‌دهد. از دید رهبر آپو عدم گذار از پارادایم‌ها موجب عدم رسیدن به توان تفسیرهای با معنا و در نهایت گرفتاری در تعصب می‌شود. وی با اشاره به دیدگاه قدم دموکراتیک نیاز به علمی نوین در محیط بحران و کائوس را تنها در سایه‌ی حاکم شدن پارادایم جامعه‌ی دموکراتیک می‌داند.^(۵) براین اساس بایستی از هنگذر پارادایم جامعه‌ی آزادتر، برابرتر و دموکراتیکتر به طبیعت و حیات بنگریم و پیش رویم. معضلات اجتماعی که تحت تاثیر پارادایم پوزیتیویستی مورد بحث قرار می‌گیرند و بحران‌های ناشی از آن همچون مسائل اجتماعی، زیست‌محیطی و زن‌گشی مباحث انتقال علمی را در دستور کار قرار می‌دهد. همانطور که از دید کوهن در موقع بحران اگر پارادایمی با قدرت چاره‌یابی بالاتری وارد عمل گشته و مورد پذیرش قرار گیرد، این، همانا به معنای تغییر پارادایم و زمینه‌های یک انقلاب علمی است. از دیدگاه رهبر آپو یک پیوندی میان انقلاب‌های علمی و میزان آزادی جامعه وجود دارد. به عنوان مثال انقلاب کشاورزی-روسیایی که از آن به عنوان نخستین انقلاب زنان در هلال پربرکت در سال‌های ۶۰۰۰-۴۰۰۰ ق.م تعریف می‌کنیم در کیفیت یک انقلاب علمی است. رنسانس و رiform در اروپا نیز گامی جهت آزادی و انقلاب

بحران‌ها نیاز به تفسیر نیرو، سیستم و بازیگران این بحران‌ها وجود دارد که در مجال این نوشتار نیست لذا ژئولوژی به عنوان علم زن و زندگی ساختار فکری‌ای است که درهایی برای بازگشایی حقیقت در عصر مدرنیته سرمایه‌داری است. در واقع نادیده‌انگاری زنان از سوی جامعه‌شناسی مدرن خود نقطه‌ی شروع بحران‌هاست.

روش و پارادایم علم به ویژه آن‌هایی که از سوی بیکن و دکارت مطرح شده‌اند، مستقیماً به سرمایه‌داری خدمت کرده است. از دیدگاه رهبر آپو نظام هژمونیک از این نوع دیدگاه سرچشم‌های می‌گیرد. در واقع تمايز میان ابژه-سویژه توسعه یافته بر طبیعت به ویژه از آغاز قرن هفدهم کلید هژمونی ذهنیتی مدرنیته‌ی سرمایه‌داری محسوب می‌شود و راهگشای جنگ، بحران، رنج، گرسنگی، بیکاری، تخریبات زیست‌محیطی و انفجارهای جمعیتی است. یکی از مفاهیمی که رهبر آپو در روش علمی آن را زیر سوال می‌برد مفهوم "ابژگی" است. در واقع مدرنیته‌ی سرمایه‌داری بدون تفکیک ابژه-سویژه و تعمیق آن توانایی سلطه بر جامعه، طبیعت و زنان را نخواهد داشت. مدرنیته‌ی سرمایه‌داری یک سیستم استثماری و انحصاری است که ابیدولوژی آن تصاحب و کنترل جامعه و طبیعت است و ابژگی یکی از زیرساخت‌های ابیدولوژیک عصر جدید است. از دیگر سو مکانیک‌سازی تصویر جهان موجب مرگ نگرش کهن‌تر زنانه به زمین به عنوان روزی دهنده است. لذا دیدگاه جهان مکانیکی برای محیط-زیست و زنان فاجعه‌بار بوده و همانطور که گفته شده استعاره‌های فرانسیس بیکن در این مورد مثال است.

تفکیک ابژه و سویژه، برای زنان که نخستین ابژه در تاریخ قدم محسوب می‌شوند، در عصر مدرنیته سرمایه‌داری نامحدود می‌شود. بدن، ذهن، دنیای عواطف و افکار و نیروی کار زنان همزممان با مدرنیته سرمایه‌داری بیش از هر زمان دیگری در تاریخ تحت تسلط قرار می‌گیرد. می‌توان گفت ریشه‌ی تمامی تمايزات میان ابژه-سویژه، دیدگاه ابژه‌گونه به زنان در نظام پدر-مرد-سالاری است. هر چند پیش از این نیز دیدگاه جنسیتی بیکنی از علم از منظر فمینیستی نیز مورد نقد قرار گرفته است. یکی از موضوعات مورد بررسی ژئولوژی نقد روش پوزیتیویستی مبنی بر این تمايز است. این نقد از دو نظر حائز اهمیت است؛ نخست موضوع گیری در برای دیدگاه ابژه‌گونه به زنان در عصر سرمایه‌داری و نیاز به ایجاد سوژگی اجتماعی زنان و دیگری پیشبرد روش‌های خود فراتر از این تمايزات است. بر این مبنای نقد ژئولوژیک از دیدگاه بیکنی از علم و روش بایستی معطوف به رهبری از ساخت ابیدولوژیک باشد. در این راستا لازم است ساختارهای قدرت بر دانش را تحلیل نموده و روش مشخصی را برای پژوهش مبتنی بر تجربیات زیسته و زندگی‌های به حاشیه رانده شده زنان

علمی است که عملاً در پی راه حل برای مسائل اجتماعی است؛ مباحثت آن مربوط به ساختارشکنی نظریات و مفاهیم پدر-مردانلاری و سایر اشکال سلطه و خشونت و به دنبال آن ساخت ارزش و رهیافت‌های آزادی خواهانه‌ی جایگزین همراه است. در این راستا چگونه به داده‌ها دسترسی پیدا کنیم و اگر بازنویسی کرد؟ چگونه به داشت حفظ وضع موجود است، امروزه هدف تولید علم و دانش حفظ وضع موجود است، روش‌های جستجوی حقیقت چه می‌تواند باشد؟ ژئولوژی با بررسی ابعاد تاریخ زنان و تفسیر گسترهای اساطیر و ادیان در بررسی نمودن تاریخ زنان نقش ایفا می‌کند زیرا آشکار کردن زوایای تاریخ زنان یکی از ارکان آزادی زنان محسوب می‌شود. در عین حال درک اشکال سازماندهی‌های کمونالی در دوره‌ی نوسنگی و پس از آن و بررسی روابط میان شیوه‌های تولید و ساختار اجتماعی و ظهور مردانلاری با پیدایش مالکیت و اباحت یکی دیگر از جنبه‌های مطالعات آن است.

رهبر آپو در چارچوب مدرنیته‌ی دمکراتیک، سیستم کنفرالیسم دمکراتیک را برای آزادی جامعه ارائه می‌دهد. این سیستم به جامعه این توانایی و اختیار را می‌دهد که برای نیازها و مسائل خود رهیافت‌هایی ارائه دهد. برای این امر نیاز به درک جدیدی برای حوزه‌های ضروری زندگی اجتماعی نیز وجود دارد. در واقع ژئولوژی این نیازها را برآورده می‌کند بدین معنا که مفاهیم را از تفاسیر مردانلارانه زدوده و بر اساس پیوند دوباره با جامعه بارتعیف می‌کند. بر این مبنای از مردانلاری و جستجوی شکلی از همیزیستی مسلط آمیز نیروی محركه‌ی آزادی بوده و علاوه بر اینکه مبتنی بر آزادی زنان است، تنها به آزادی زنان نیز محدود نبوده و در پی نهادینه ساختن معیارها و ارزش‌های یک جامعه‌ی اخلاقی و سیاسی است. جامعه‌ی اخلاقی و سیاسی نیز بر مبنای ارزش‌ها و معیارهای مشترک، خود را سامان داد و تحقق آن را تنظیم می‌کند.

در رابطه با پیوند میان ژئولوژی و جامعه‌شناسی آزادی باید گفت از دید رهبر آپو حوزه‌ی مطالعاتی جامعه‌شناسی تنها به آزادی محدود نی‌شود و باید به یک طیف پیچیده‌ی اجتماعی پردازد و ژئولوژی را نیز به عنوان یکی از علوم درون آن طیف توصیف می‌کند. به عبارتی حوزه‌ی جامعه‌شناسی که به مطالعه‌ی زنان می‌پردازد، از طریق ژئولوژی بیان می‌شود. از سوی دیگر ژئولوژی ضمن تحلیل جامعه‌شناسی چارچوبی که رهبر آپو برای شکل‌گیری در طول زمان تعیین کرده را در برقراری پیوند میان تاریخ و جامعه‌شناسی مینا قرار می‌دهد. از دیگر سو ساختارها و نهادهایی که در وضعیت کنونی زنان نقش تعیین کننده دارند مانند خانواده، ازدواج، مذهب، قانون و اقتصاد و فاینهای تحول آن‌ها در محور جامعه‌شناسی ساختاری قرار دارد.

علمی علیه دیدگاه جزئی به فلسفه و مذهب تلقی می‌گردد. با این اوصاف ضرورت‌های یک انقلاب علمی و تغییر پارادایمی آشکار می‌شود که مهم‌ترین آن توقف زن‌کشی، بحران‌های اجتماعی و زیست‌محیطی است و موضعی در برای پارادایم پژوهی‌تیویستی است که زیربنای علمی مشروعیت‌بخشی به این بحران‌هاست. نخستین تعاریف مربوط به پارادایم رهبر آپو در سال‌های ۲۰۰۳ آغاز شد. در دفاعیاتی که پس از این سال منتشر شده تغییر پارادایم در روش‌سازی مدل سازمانی، فلسفه‌ی زندگی، دفاع مشروع، دیدگاه به اقتصاد، صنعت، مسئله‌ی زنان و خانواده نقش دارد. این پارادایم در چارچوب دموکراسی، اکولوژیک و آزادی زنان تعریف شده است. در این چارچوب فکری مدل اجتماعی مبتنی بر معیارهای برای خواهانه و نه دولتی، روابط انسان-انسان و انسان-طبیعت بر مبنای اصول اکولوژی بوده و اشاره به این دارد که سرمنشا همه‌ی مسائل اجتماعی روابط هژمونیک میان زن و مرد بوده و بر این مبنای بر آزادی زنان مرکز دارد.

ژئولوژی در چارچوب پارادایم دموکراتیک-اکولوژیک و آزادی زن

در پیوند با رکن پارادایمی آزادی زن لازم است ابعاد جنسیت‌گرای علم آشکار گردد که بررسی حقیقت زنان را به عنوان یک واقعیت اجتماعی ضروری تلقی نکرده است. با نگاهی بر روند شکل‌گیری تمامی شاخه‌های علم خواهیم دید که همواره با دیدی مردانه مورد تفسیر قرار گرفته و مردان در مقام سوژه و زنان به عنوان یک ابره و با مفاهیم جنسیتی مورد تعریف قرار گرفته‌اند. تجربیات زنان به عنوان محکی برای مسائل، مفاهیم و تفسیر داده‌ها استفاده نشده است. در مطالعات ژئولوژی اهمیت استفاده از تجارب زنان به منزله‌ی منابعی جهت تحلیل اجتماعی و برملا کردن این تجربیات اهمیت ویژه‌ای دارد. بنابراین بررسی واقعیت زنان به عنوان چهره‌ی جامعه‌شناسی و نخستین و آخرین مستعمره رویکرد علمی مبتنی بر پارادایم مدرنیته‌ی دمکراتیک است. زیرا روش تحقیقی که تهی از واقعیت زن و یک مبارزه‌ی آزادی خواهانه و برابری طلبانه که زن را در مرکز خویش قرار ندهد، نخواهد توانست به حقیقت وصل گردد و برابری و آزادی را برقرار نماید^(۱). در این دیدگاه زنان نه به عنوان یک هویت "مورد سکوب واقع شده" بلکه خالق و حافظ ارزش‌های اخلاقی-سیاسی که ما آن را به عنوان واحد اساسی جامعه تعریف می‌کنیم، است.

رهبر آپو با زیر سوال بردن درک هژمونیک از علم و به ویژه علوم اجتماعی که مکانیسم‌های خشونت، طرد و ستم را بازتولید می‌کند، ژئولوژی را پیشنهاد می‌کند. ژئولوژی

زنان توسط دولت و نهادها و گروههای وابسته به آن. به همین دلیل پارادایم جدید جامعه‌شناختی ما بایستی در راستای رهایی جامعه باشد و جامعه مسائل خود را با اتکاء به خودگردانی دموکراتیک و نیرو و دینامیسم‌های خود چاریابی کند. همچنین برای تعریفی صحیح و اجتماعی از علم نیاز به برقراری پیوندهای محکم با اتیک (اخلاق‌مداری) و استیک (زیبایی‌شناسی) وجود دارد. از این حیث ژئولوژی دانش را از ذهنیت هژمونیک مردانه زدوده و آن را به گوهره اصلی و تعریف درست آن می‌رساند. شروع نقطه‌ای که حقیقت بیش از همه نامرئی و تحریف می‌شود به معنای توسعه‌ی جستجوی حقیقت و معنابخشی به زندگی است. واقعیتی که می‌خواهیم به شناخت علمی درباره آن دست یابیم و جامعه و تاریخ را با آن مورد تحلیل قرار دهیم "زن" است. برای روشن‌سازی ارزش‌های اجتماعی شکل گرفته پیرامون هویت زنان نیاز به پژوهش‌های تاریخی دقیق دارد به ویژه تاریخ پیش از ظهور تمدن مدرسالاری.

فلسفه‌ی روشنگری خاورمیانه محصول آگاهی، ابتکار، اندیشه و عواطف زنان است و به عبارت صحیح‌تری یک روش زندگی است که بر مبنای ریشه‌های خود رشد کرده و به بالندگی می‌رسد. از این نظر می‌توان در باب "انقلاب زنان" تعمق یافت. ضمن بیان مفاهیم "انقلاب زنان" و برابری، آزادی و دمکراسی می‌توان با تفسیر آن با پاییندی به فلسفه‌ی زندگی به اصل موضوع نزدیک شد. مبانی اساسی نیازمند رویکردی انقلابی به مسائلی است که باید بر آن‌ها فائق آمد. این رویکرد انقلابی بسته به قدرت روشنگری و تحلیل زنان می‌تواند توسعه یابد. به همین دلیل از انقلاب خاورمیانه به عنوان "انقلاب زنان" یاد می‌شود و بیان رهبر آپو مبنی بر اینکه "خاورمیانه نیاز به دومین انقلاب زنان" دارد اثباتی بر این ضرورت است.

پی‌نوشت‌ها:

- (۱) ایمانوئل والشتاین، علوم اجتماعی نیندیشیدنی (محدودیت‌های پارادایم‌های قرن نوزدهمی)، ترجمه احمد نادری، نشر ترجمان عبدالله اوجالان، تمدن کاپیتالیستی، عصر خدایان بی‌نقاب و شاهان عربان (کتاب دوم)، مرکز نشر و اندیشه‌های عبدالله اوجالان
- (۲) ایمانوئل والشتاین، علوم اجتماعی نیندیشیدنی: محدودیت‌های پارادایم‌های قرن نوزدهمی)، ترجمه احمد نادری، نشر ترجمان
- (۳) مجموعه‌ای از گوها و نظریاتی است که نخستین بار توسط فیلسوف و مورخ علم، توماس کوهن در اثر وی به نام "ساختار انقلاب‌های علمی" به کار گرفته شده است.
- (۴) عبدالله اوجالان، تمدن کاپیتالیستی، عصر خدایان بی‌نقاب و شاهان عربان (کتاب دوم)، مرکز نشر و اندیشه‌های عبدالله اوجالان
- (۵) عبدالله اوجالان، مسئله‌ی گُرد و رهیافت ملت دموکراتیک (دفاع از گُردها، خلقی در چنگال نسل‌کشی فرهنگی)

نقش زنان در شکل‌گیری جامعه همواره از سوی تاریخ‌نگاری رسمی حذف شده است. یکی دیگر از رویکردهای ایدئولوژیک نسبت به زنان دور ساختن آنان در شکل‌دهی بنیان‌های علمی و نظری است که در واقع یکی از راههای اصلی تحکیم پایه‌های سلطه‌ی مدرسالاری بوده است. در این راستا یکی دیگر از جنبه‌های مطالعات ژئولوژی زیر سوال بردن پیش‌فرضهای اساسی علم پوزیتیویستی و خلق "علم زنان" در بسترها تجربه و آگاهی زنان و بررسی امکانات بالقوه در انقلاب زنان جهت تغییر در آگاهی جامعه و در نهایت تحول آن است. ساختارشکنی مفاهیم و نظریه‌هایی که منجر به تعمیق مدرسالاری در چارچوب یک پارادایم یکی از ضرورت‌های پیش‌برد دانش زنان است. بنابراین یکی از محورهای اصلی مطالعات ژئولوژی آشکارسازی ابعاد تاریخ زنان و بازخوانی آن از زبان و دیدگاه زنان است. بدون تردید زنان از طریق شناخت ریشه‌ها و کشف آن می‌توانند آینده‌ی خود را ترسیم کنند.

در پایان

تاریخ قمدن، تاریخ غصب، فریب و تاریکی است که هسته‌ی اصلی آن ضربه زدن به آزادی اجتماعی در نمود ضربه وارد کردن به هویت اجتماعی زنان و انحطاط آنان است. بنابراین هر انداره توانانی تفسیر و روشن نمودن زوایای این تاریخ را داشته باشیم به همان اندازه خواهیم توانست راهکارهای ترمیم این ویرانی‌ها را کسب کنیم. در واقع ریشه‌ی همه‌ی بحران‌ها و معضلات ذهنیتی، سیاسی، اجتماعی و علمی به آغاز مسائل در رابطه با آزادی اجتماعی بازمی‌گردد. یکی از معیارهای رسیدن به زن آزاد-جامعه‌ی آزاد قدرت‌здایی از علم و دانش است. تاریخ قمدن نیز بر مبنای معیارها و ایدئولوژی‌های هژمونیک مردانه شکل گرفته و دانش در انحصار این ایدئولوژی‌ها بوده و زنان از آگاهی (دانستن) دور ساخته شدند. به همین دلیل رسیدن به حقیقت از منظر زنان، روشنگری حقیقت زنان و در نتیجه روشنگری حقیقت اجتماعی بدون فرارفتن از این ذهنیت امکان‌پذیر نیست. در تکوین ذهنیت و نظام مدرسالاری روند نظاممندی در حوزه‌های علمی به ویژه اسطوره‌شناسی، دین و فلسفه وجود دارد که "مردانگی" و "زنگانگی" بر مبنای آن شکل گرفته است.

ماقاومت و جنبش زنان گُرد مبارزه‌ی معناداری برای نظام اجتماعی بدیل مبتنی بر مدرنیته‌ی دموکراتیک، آزادی، عدالت و دموکراسی و مبارزه‌ی علیه نظم طبقاتی، دولتی و مدرسالاری است. در انتخاب میان بردگی و آزادی شاهد برخورد واقعی قمدن‌ها هستیم. این مبارزات هزاران سال طول کشیده است. از توطنه‌های برای سرنگونی و شکست ایزدبانوان تا قتل عام

پەزاك حەوتەمین كۆنگرەي خۆي ئەنجام دا

حەوتەمین كۆنگرەي پارتى ژيانى ئازادى كوردىستان

HEFTEMİN KONGREYA PARTİYA JYANA
AZAD A KURDISTANE

PJAK

ھەفتىن كۆنگرەي حزب حیات آزاد كوردىستان

ئا: ئەلتەرناتيوب

تىكۆشانىان بەرىيە بىردوھ و سۆز و پەيمان و بەلىن لەگەل رىيەر ئاپۇ و ھەموو شەھيدانى ئازادىخوازى گەلى كوردىستان دوپىات كرايەوە كە تا گەيشتن بە ئازادى و كۆمەلگەيەكى ديموکراتىك لەتىكۆشاندا بەرددوام بن و بەلىن درا كە سەرجەم كەند و كۆسپەكانى سەر رىڭاي خېبات و تىكۆشان، بەرۋەتىكى ئاپۇيى تىپەرىنىن.

دواتر كۆنگرە بەھەلبازاندى ٥٥ سەستەي بەرىيە بىردنى كۆنگرە دىياركەرنى بەرnamە و بەئاخاونتى هاوسەررۆكى پەزاك؛ ھەقىل سىامەند موعىنى ٥٥ سەستى پىكىرد. ھەقىل سىامەند سالىيادى دامەزاندى پەزاك و نەرۋۆزى ٢٧٢٤ يەتايى و چوارى نىسانى لەگەلى كورد لەرۋەھەلاتى كوردىستان و بەمالە و كەس و كارى شەھيدان و تىكۆشەرانى ئازادى لە سەرتاسەر ئىران و زىندايانى سىاسى و ھەموو ئەو ھەقىلنى بەدرىزىلى تەممەنى پەزاك رەنچيانداوه و شەرقانى بەرخۇدانقانى ئازادى و ئەندامانى كۆنگرەي حەوتەم پىرۆز كرد.

ھەقىل سىامەند ئاماھى بە قەيران و ئالۆزىيە كان لەسەر ئاستى نىيەدەلەتى و ھەرىمى كرد و ووتى؛ روڭ و ئەركى قورس لەسەرشانى پارتە كەمانە. گۇرانكارىيە كان

پارتى ژيانى ئازادى كوردىستان لەسەر روبەندى بىستەمین سالىيادى دامەزاندى دا، لەچىاكانى ئازادى كوردىستان حەوتەمین كۆنگرەي خۆي ئەنجامدا. پەزاك لە بىستەمین سالىيادى دامەزاندى دا بە بەشدارى نويىن رايەتى سەرجەم دام و دەزگاكانى، كۆنگرەي حەوتەمین خۆي لە رىيەتى ١٩ تا ٢١ ئى ٢٠٢٤ بە دوشىمى "بە فەلسەفەي ٢٧٢٤ (٢٠٢٤ ئى نيسانى) بە دوشىمى" بە سەرەتكەن و نەتەوەي ژن، ژيان، ئازادى كوردىستان ئازاد دەكەن و نەتەوەي ديموکراتىك بونىاد دەتىين" بەسەر كەنۋووبى بەرىيە بىر و لە كۆنگرەدا هاوسەررۆكانى پەزاك گۈردىران و ئەندامانى مەجلىسى نوىسى پەزاكىش ھەلبىتىردىران.

بەگۈيەرى بەرnamە و پەيپەوى ناوخۆ ھەر سى سال جارىك كۆنگرە دەبەستىت و كۆنگرە بالاترین ئۆرگانى بېرىدارانى پەزاكە.

سەرەتاي كۆنگرە يادى گيانبه ختىركەدوانى تىكۆشانى ئازادىخوازى پەزاك كرايە و سەتايىشى رەنج و ماندۇوبۇنى بىتى و چانى ھەموو كادىر و خەباتكار و گەلى كورد لەرۋەھەلاتى كوردىستان كرا كە بىتى پىسانەوە لەسەر رەخستى ئامانجە كانى كۆنگرەي شەشەمى پەزاكدا بە دل و گىان

سۆز و پەيمان و بهلىن لەگەل رېيھەر ئاپۇ و ھەممو شەھيدانى ئازادىخوازى گەلى كوردىستان دۇوپات كرايەوە كە تا گەيشتن بە ئازادى و كۆمەلگەيەكى ديموکراتىك لەتىكۆشاندا بەرددوام بن و بهلىن درا كە سەرجەم كەند و كۆسپەكانى سەر رېڭاي خەبات و تىكۆشان، بەرۋەحىكى ئاپويى تىپەرىئىن

بە مليونان كەس بىنە دەنگى ئازادى بىرى ئازادى رېيھەر ئاپۇ. بۆيە پېویستە وەك ئەركىكى ئەخلاقى، سىاسى، مروققى هەر كەسايەتىهە كى ئازادىخواز بىتتە دەنگى رېيھەر ئاپۇ و بۇ ئازادى جەستەيى رېيھەر ئاپۇ لە ناو ھەلەمەتى ئازادى جەستەيى رېيھەر ئاپۇ جى بىرىت و دەبىت ئەوهش بىنان كە ئازادى رېيھەر ئاپۇ، بەواتاي ئازادى كەلى كورد و ئارامى لە ناوجەكە دى و تاكو رېيھەر ئاپۇ بە جەستەيى ئازاد نەبى، ناوجەكە ئارامى و ئازادى بە خۆيەوە نابىنيت، بۆيە بېپار لەسەر ئەھو درا كە پەژاڭ بە ھەممو ھىزىيەوە بەشدارى كارا لە دووھەمین قۇناخى كەمپىنى ئازادى جەستەيى رېيھەر ئاپۇ و چارەسەرى پرسى كورددا بىكات.

لە بەرددوامى كۆنگەكەدا لەسەر قۇناخى ھەنوكەيى راوهستە كراو و ئاماژە بەھو درا كە گەلى كورد و تەقىگەرى ئازادىخوازى كورد لە قۇناخىكى ھەستىيارى مىژۇويىدا ژيانى سىاسى دەباتە سەر و ئالۇڭپەرەكان بە خىرايى تىپەر دەبن. بە خۇينىدەنەوەيەكى رىشەبى و سەرتازىك وەك بىزۇتەنەوەيەكى ئازادى بۇ ئەھو دەرى كەن رەھوتى گۇرانكارى ناوجەكەدا بە شىيوازىكى زانستيانە و شۇرۇشىگەرەنە لە بەرامبەر ھەممو كەند و كۆسپەكانى سەرددەن و پرۇزەكانى نەيارانى ئازادى لە كۆنەپەرسى و خۆفرۇشى و بەكرىگەراوىيى ناوخۇيىەوە بگەرە تاكو و پىلانەكانى مۆدىرىنىتەي سەرمایەدارى و ھەزمۇنگەرایى سىستەمى دەولەت - نەتهەو و كۆنەپەرسى تاپۇ ئەنجام دا و رفاندىان و لە بوارى جەستەيەوە رېيھەر ئاپۇيان لە زىندانى ئىمرالى بەند كرد و بە خەيالى ئەھو دەرى كە هىززە فەھە ئازادى زىندانى بىكەن و لە كۆتايىدا لە ناوى بىهن، بەلام رېيھەر ئاپۇ لە زىندانى ئىمرالى توانى پارادىگماي ئازادى پەرە پىن بىدات و بە جەماوھرى بىكات و

بەپەلە دىنە ئاراوه. پارتەكەمان پېویستى بە خەباتىكى چەپۈرپى ئايدلۇزى و تىكۆشانىكى يەكىرىتووی رېيکەستنى بەرپىوبەرایەتىهە كى بەھىززە و كاديرىكى فکرى و سىاسى بەھىززە كە بتواتىت وەلامدەرەوەي قۇناخەكە بىت، چونكە پەژاڭ و كاديرانى مىژۇو دەنۈسىنەوە.

ھەقىل سىامەند سەبارەت بە شۇرۇشى ژن، ژيان، ئازادى گوقتى؛ وەك پەژاڭ نەمانتوانى لە ماھاھى ئەو دوو سالەي شۇرۇشى ژن، ژيان، ئازادى بەپېكەستن بۇونىكى باش و پىشەنگاچەتىهە كى سەرەكتەن توو بەكەين و لە روھەشەوە رەخنەدانى خۆمان دەدەين و كۆنگەرى حەۋەھەمەن پەژاڭ بە خەسارنىسىكى باش لە سەر كەند و كۆسپەكان پرۇزە و پلاتىكى بەھىززە بۇ سالى داھاتوو لەپىناو خاوهندارىتى لە ئامانچە كانى شۇرۇشى ژن، ژيان، ئازادى دادەتتى.

پاشان؛ رېنمايى رېيھەر ئاپۇ كە لە مانيفستو و ھەلسەنگاندەكانى رېيھەر ئاپۇ ئامادە كرابۇو، خۇيندرايەوە. لە بەرددوامى بەزىمەكانى كۆنگەرە؛ راپۇرتى دەستەي ھاوسەرە رۆكايەتى پېشىكەشىكرا.

لە راپۇرتى دەستەي ھاوسەرە رۆكايەتى دا راوهستە لە سەر كاروخەباتى چوارسالەي پەژاڭ كرابۇو و پەنچە خرابووە سەر كەم و كۆپەرە كان لە ماھاھى ئەو چوارسالەي خەبات و تىكۆشاندا و لە بەرامبەر سەرجەم كەم و كورتىھەكانى خەباتى ئەو چوارسالە رەخنەدان پېشىخرابۇو.

پېویستە وەك ئەركىكى ئەخلاقى، سىاسى، مروققى ھەر كەسايەتىهە كى ئازادىخواز بىتتە دەنگى رېيھەر ئاپۇ

لە درىزەھە ھەلسەنگاندەن و گفتۈگۈكانى كۆنگەرە تىشك خرايە سەر ئەھو دەرى كە رېيھەر ئاپۇ بە تىكۆشانى خۇي لەپەرەيەكى نويى بۇ تىكۆشانى ئازادىخوازى كرددەوە و لە سەر ئەو ئەساسە، مۆدىرىنىتەي سەرمایەدارى و سىستەمى دەولەت - نەتهەو و كۆنەپەرسى تاپۇ ئەنجام بە ھاواكارى يەكتەر، گەلە كۆمەيان دىزى رېيھەر ئاپۇ ئەنجام دا و رفاندىان و لە بوارى جەستەيەوە رېيھەر ئاپۇيان لە زىندانى ئىمرالى بەند كرد و بە خەيالى ئەھو دەرى كە هىززە فەھە ئازادى زىندانى بىكەن و لە كۆتايىدا لە ناوى بىهن، بەلام رېيھەر ئاپۇ لە زىندانى ئىمرالى توانى پارادىگماي ئازادى پەرە پىن بىدات و بە جەماوھرى بىكات و

جیهانی له شەپریکی بىن ئەماندا له سەر حىسابى كەلانى ناوجەكە هەمۇو ھۇۋىتى خۆيان تاقى دەكەنەوە. سەبارەت بە رەوشى ئىستاكەرى زېئىمى داگىركەرى ئىران لە كۈنگەرەدا تىشك خارايە سەر ئەوهى كە ئىران وەك ئەكتەرىكى سەرەكى پۇلىكى كارىگەرى لە سەر گۇپانكارىبەكان ھەيە. سياسەتى ئىران بۇ دەرەوە لە چوارچىوهى مەشغۇل كەرنى زەھىزانى جەھانى بۇوە و لە ناوخۇنى يېرە حمانەي گەل لە ناوخۇنى ئىراندا بۇوە. بەو سەركوتى يېرە حمانەي ھۆكارىتى، دىتمان سەرەھەلدان لە ئىران بەردەۋام ھەبۈوھە لە دژى دىكتاتۆرىت و بەرپىوه بىزىسى مافىاي حاكىمەت. بۆيە بەو سياسەتەي ھەميشە ھەولى داوه كە تەمنى خۆى درېز بىكتەوە و ئەوهەش وەك دەرفەتىك بۇ لەناو بىردىنى ھىزىھە دېزەرە كانى خۆى كەلکى لەن وەرىگىرت.

پىويىستە شۆرشى ڙن، ڙيان، ئازادى وەك رىنسانسىنىكى ھزرى و فکرى بىيىزىت

لەھەمانكاتدا له سەر شۆرشى ڙن، ڙيان، ئازادى تىشك خایە سەر تىنەگە يىشتىنى زېئىمى ئىران لەناوھەرۆكى ئەو شۆرشە كە نەيتوانىسووه بەشىوه يەكى ئەرىئىسى وەك دەرفەتىك ھەيىسەنگىنەت و باس كرا؛ شۆرشى ڙن، ڙيان، ئازادى ئىرادەيى گەلانى ئىرانى بۇ ئازادى نىشان دا و ئەم شۆرشە كەرچى دەلسەلاتدارانى ئىران بە شىۋازى

مودىرىنىتەي سەرمایەدارى بە تىپوانىنى ئۆلىرالىزم و لە دونيای گلوبالدا، حەريستەر و بىن ئەخلاق تر ھەر دەم بۇ وەددەستەيىنانى كاپيتالى زياتر و دەستكەوتى سىاسى، ئابورى، ستراتېتك و ژيۆپولتىك لە ناوجەكە، ھەمۇو ئەكتەر و ھەژمۇنخوازانى بەشدار، بە ھەمۇو توانايانەوە لە چەhosاندنهوھ و ويەران كەرنى ئەخلاق، سرووشت و كۆمهلگە، كىپرەكىيەكى بىيىزەدانە بەرپىوه دەبەن

نيشتمانفروش، سەركەوتوانە ئەركى خۆى راپەرپىت.

شەپرى جىهانى سېيھەم لە لايەن ئەكتەرانى جىاواز بە ناوهندى كوردستانەوە بەرپىوه دەچىت

مودىرىنىتەي سەرمایەدارى بە تىپوانىنى ئۆلىرالىزم و لە دونيای گلوبالدا، حەريستەر و بىن ئەخلاق تر ھەر دەم بۇ وەددەستەيىنانى كاپيتالى زياتر و دەستكەوتى سىاسى، ئابورى، ستراتېتك و ژيۆپولتىك لە ناوجەكە، ھەمۇو ئەكتەر و ھەژمۇنخوازانى بەشدار، بە ھەمۇو توانايانەوە لە چەhosاندنهوھ و ويەران كەرنى ئەخلاق، سرووشت و كۆمهلگە، كىپرەكىيەكى بىيىزەدانە بەرپىوه دەبەن. گلوبالىزم بە كەلک وەرگەتن لە دىيجىتال مېديا و ھەمۇو كەرسەتكانى سەرەم دەكەنە ناو مېشك و ژيانى تاك و دەخوازان كاراكتەرى مەرقۇيەتى بە نۆرمى خۆيان فۇرم بەدەنەوە و لە چوارچىوهى سياسەت و بەرژەوندى كاپيتال كەلکى ليوهربىگەن، بە واتايەكى تر، كولتسور و شىۋازى ژيانىتىكى نامۇ بەسەر كۆمهلگەدا بىسەپىن.

دەستىۋەردان و يارمەتىدانى كۆمهلگە بۇ بە نامۆبۈون بە بەھا بەنرخەكانى مەرۋە، يەكىك لە كەرسەتكە قىزەونەكانى ئۆلىرالىزمى سەرەم، واتە شەپریكى بەرفرادان لە ھەمۇو گۆزەپان و بوارىتەوە بەرپىوه دەچىت. شەپرى جىهانى سېيھەم لە لايەن ئەكتەرانى جىاواز بە ناوهندى كوردستانەوە بەرپىوه دەچىت، ھەژمۇنگەرایى دەولەت - نەتەوە، ئەكتەران و ھەژمۇنخوازانى گلوبالىزمى

زۆر هۆفانه لە بەرابەریدا وەستاونەتەوە، بەلام پیویستە
کوردستان و ھاواکاری سیستەمی دەولەت - نەتەوە و
داگیرکەرانى سەر کوردستان، وەک ئامرازىكى بەھىز و کارا
بۇ تەسفيەت رۆحى شۆرشگىپەر تاک و ئەحزابى سیاسى
کوردستان، كەلکى لىيەور دەگىرىت. بۆيە يەكگرتىن گەلى
كورد بە باشتىن بىزاردە و دەرفەتى زېپىن پىناسە كرا كە
دەتوانى سەرچەم پىلان و مەترسييە كانى سەر گەلى كورد
پۈچەل بىاتەوە و زامنى ئازادى گەلى كورد و کوردستان
بىت.

**بەنەمەلەي بارزانى و حکومەتى ھەريم بەشدارن
لە تەسفيەتىن كەلەپەن ئەزىزەت**

لە كۆنگرەدا تىشك خraiيە سەر ئە و مەترسىيانەي
كە رووبەرپۇوي گەلى كورد بۇوەتەوە و ئامازە بەوە درا
كە داگيرکەرانى کوردستان بە دەستپىشخەرى ھەر دوو
دەولەتى داگيرکەرى ئىران و تۈركىيا بەھاواکارى بەنەمەلەي
بارزانى ھەولەدەن بزوتنەوەي ئازادىخوازى کوردستان
تەسفيە بىكەن و كورد بىن پاراستن بەھىلەنەوە. پىلانە كان بە
گشتى لەسەر بزوتنەوەي ئازادى کوردستان و بەتاپىتەت
لەپىناو لاواز كردن و تەسلىم وەرگرتىن ئىرادەتى نەبەز و
پۇلائىنى پەۋاڭە كە بە پىنى ئەوە پەۋاڭ تىكۆشانى خۆى
بەھىزىر دەكتات.

بۆيە ئامازە بەو ئەگەرانە كرا كە لە ئىستادا
ھاپپىمانى نىوان تۈركىيا و ئىران لە دېنى تەقگەرى
ئازادىخوازى کوردستان تۆختەر بىت و ھەولەدانە كانىان

زۆر هۆفانه لە بەرابەریدا وەستاونەتەوە، بەلام پیویستە
شۆرشى ژن، ژيان، ئازادى وەك رېنسانسىكى ھزرى و فكرى
بىينىت و ستراتېتكى نرخاندى لە سەر بىرىت. دەتوانىن
بىلەن دەسەلەتدارانى ئىران تا كۆتا ناتوانى گەلانى ئىران
بە كۆت و زنجىر بىشىن و سەرگوتى بىكەن.

ئىران سیستەمەنەكى ئايىدۇلۇزىكى، تۆتالىتەر و دىكتاتۆرە
و بەھۆى كاراكتەرى ئايىدۇلۇزىكى خۆى بە ھەموو فىل و
تەلەكە بازى سیاسى - دینى و لەسەر گۆرەپانى سیاسىدا بۇ
مانەوهى كەلک وەردەگىرىت و دەتوانىت بەرپوھىشى خۆى
بىگۈرىت، بەلام نىيازى نىيە كە لە ناوهپۈك و گەوهەردا
لەپىناو ديموکراتىزەرنى ولات بچوكتىرين ئالۇگۇزى
ديموکراتى ئەنچام بىدات.

سەبارەت بە يەكگرتووپى گەلى كورد و نەبوونى
يەكپىزى و يەكگرتووپى و دۆخى سیاسى؛ كۆنگرە پەيامى
دا كە يەكەنگرتووپى كورد ھۆكاري مېزۇوپى ھەيە، بەلام
بلاڭدىنى وزەن كورد بە شىۋاپىكى ھەفەندە لەلایەن
دەسەلەتدارانى دەولەت - نەتەوە و بە يارمەتى مۆدىرىنەتى
سەرمایەدارى، ھەفەندە كارا كراوه و ئەو ناوهەندىيەن
بۇ پاراستنى سیستەمى دەولەت - نەتەوە و رادەستى
بەنەمەلەيەك كردوھ و وەك ئەرك و مىسیونى مېزۇوپى
چاويان لېكىردوھ. خۆفۇشى و نىشتمانفروشى لە مېزۇوپى
كوردستاندا وەك خۆرە، وزە و توانىاي پىشىكەوتى گرتووھ
و بۇوەتە ئامورىك بە دەست سیستەمى داگيرکەرى
كوردستان. ئەو خيانەتە لە لایەن بەنەمەلەي بارزانى و
خەرىكە نۆرمالىزە دەكىرىت و بە ناوى كورد و کوردستان
بە شىۋاپىكى قەلب، دەرخواردى كۆمەلگەي كوردى

**شۆرشى ژن، ژيان، ئازادى ئىرادەتى
گەلانى ئىرانى بۇ ئازادى نىشان دا
و ئەم شۆرپە گەرچى دەسەلەتدارانى
ئىران بە شىۋاپىزى زۆر هۆفانه لە
بەرابەریدا وەستاونەتەوە، بەلام
پیویستە شۆرشى ژن، ژيان، ئازادى
وەك رېنسانسىكى ھزرى و فكرى
بىينىت و ستراتېتكى نرخاندى لە
سەر بىرىت**

ئەو گەلانە خۇ بەریکخستن بىكەن. بۇ ئەوهى پارادايىمى ئازادى سۇورە كان دەرباز بىكەت. گەنگە تىكۆشان بىرىت كە فكر و فەلسەفە ئاپۆيى لە بوارى ئايدۇلۇزىكە وە بگاتە هەموو بەشە كانيتى ئىران و نەتهوهە كانيتى ئىران بە ئايدۇلۇزى ئاپۆيى ئاشابن و خۆيان لەم چوارچىۋە يەدا بەرپىكخستن بىكەن.

بۇيە لە كۆنگرەدا تىشك خرايە سەر ئەوهى كە ئەم كۆنگرە يە، كۆنگرە گۆرانكارى و ئالوگۇرې و ھاواكت دەبىتە ھەنگاوىيىكى بەھىز بۇ خۆگەياندىن بۇ ناو جەماوهرى رۆژھەلات و ئىران.

ھاواكت لە كۆنگرەدا تىشك خرايە سەر رۆل و بەرپىسيارى گەنجان و ئامازە بەھە درا كە گەنج دايىنمۇي بەگەرخستنى كۆمەلگە يە و بزوئىھە رى رۆحى شۇپشىگىپى و رادىكالىزمە. گەنجان پىويستە بە شىيوازىكى بەھىز و جەماوهريانە خۆيان بە رىكخستن بکەنەھە و كەلگ لەھە ماتە وزە بە رفراوانى گەنجانى رۆژھەلات وەرگەن. بۇ ئەوهى گەنجانى رۆژھەلات كانالىزى خەباتى بزوتنەھە خەباتە كەيان بىتە ناوهند و مۆتۈرى رۆحى شۇپشىگىپى و تىكۆشان بە دەزى دىكتاتۇرى و داگىركارى. بەھىز بونى گەنجان لە رۆژھەلاتى كوردستان واتاى بەھىز بونى ھەموو خەباتى بزوتنەھە ئازادىخوازىيە.

لەبەشىكى دىكەي كۆنگرەدا هەلسەنگاندىن لەسەر ئەوه كرا كە پەزاڭ پارتى ڙن ڙيان ئازادىيە و ڙنان رۆلى پىشەنگايەتى لەناو پەزاڭ دا دەگىرن. ھاواكت پەزاڭ لەسەر بەنمای ھەنلى ئازادى ڙن تىكۆشانى خۆي بەھىزتر دەكت و بە پىشخستنى مۆدىلى ھاوسەرە رۆكايەتى و بە بەنمەماگىتى يەكسانى ٽيوان ڙن و پىاو رەوتىكى نويى تىكۆشان لە ئىران و رۆژھەلاتى كوردستان پەرە پى دەدات. پىناسەئى ئەوه كرا كە سەرچاوهى ھەموو كىشە كانى ناخۆي ئىران باھەندى چارەسەرە پىسى ڙنە. بۇيە لىگەرپىنى ڙنان زياتر لەھەر پىكھاتە يەكەن لەناو خۆي ئىران زياترە و شۇپشىك لە ئىران و رۆژھەلاتى كوردستان بەرپا بۇوه بە پىشەنگايەتى ڙن و بە درووشمى ڙن ڙيان ئازادى بەرپىوه دەچىت، ئەوهش لەگەل فەلسەفە و سىاسەتى پەزاڭ گونجاوه كە دەتوانرىت وىست و داخوازىيە كانى كۆمەلگا بە دى بىنېت.

لەبەشى دىكەي كۆنگرەدا تىشك خرايە سەر كار

لەدەزى گەلى كورد چىتر بىتە وە. رژىمى ئىران سەرقاڭ ئەوهى كە پارت و لاينە سىاسىيە كانى رۆژھەلاتى كوردستان بە شىيوازىكى سىاسى - دىپلوماتىك بىكارىگەر بىكەت و بۇ ئەو پروژە يەش لە پەيوەندى لەگەل ئىراو و حکومەتى ھەرىم و بەتاپىت بەنەمالە بارزانى دەيەۋىت بىخاتە بوارى جىيە جى كەنەنە.

سىاسەتە كانى دەولەتى فاشىستى دەولەتى تۈركىاش ئاماژەتى پىدرە كە ئەو رژىم پىدارگە لەسەر قېرىدىنى گەلى كورد و ئامانجى تۈركىا دېزايەتى لەدەزى ھەموو دەستكەوتى گەلى كورد لەسەر جەرم بەشە كانى كوردستانە. بۇيە پۇزانە دەولەتى فاشىستى تۈركىا بە درۇن ھېرىش دەكەتە سەر ھېزە كانى پەزاڭ و دەخوازىت خزمەتى راستەخۆي ئىران بىكەت و لە بەرامبەردا بۇ لواز كەنەنە بزوتنەھە ئازادى بە شىيوازى جىاواز ھاۋاھەنگىان ھەيە. ھاواكتى دېزايەتى تۈركىا و ئىران لە سەر پرسى كورد لە مېزۇو گەلە كەمان شاراوه نىيە و تاقى كراوهەتە و بە ھەموو ھېزىيانە و لە دەزى ھەر جۆرە مافىكى ديموکراتىك بۇ گەلى كورد.

پەزاڭ بۇ چارەسەرە پرسى كورد لە رۆژھەلاتى كوردستان خاوهن پروژە و بەرnamە تايىھەتە

لە كۆنگرەدا لەسەر رۆل و بەرپىسيارى پەزاڭ هەلسەنگاندىن كرا كە پىويستە پەزاڭ بە شىيوازىكى جەماوهريانە تر و بەھىزتر خاوهندارىتى لە شۇپشى ڙن، ڙيان، ئازادى بىكەت كە سەرچاوهى شۇپشە كە لە سەر بەنمەماي ھزرى رىيەر ئاپۇوه بەرپا بۇوه. لەو پىناوهدا بۇ ئەوهى نىرخ و بەھاكانى شۇپش پارىزراو بن، پەزاڭ پىكەنەنە بەرە ديموکراتىكى گەلان و يەكىتى و يەكىزى گەلى كورد دەكەت ئامانجى تىكۆشانى و بەو پىئە ئاستى تىكۆشانى خۆي بەھىزتر دەكت. ھاواكت لەپىناو ئازادى كوردستان و ديموکراتىزە كەنەنە ئىران پەرە بە تىكۆشانى روواي خۆي دەدات.

بۇيە پەزاڭ پروژە و بەرnamە تايىھەتە بۇ چارەسەرە پرسى كورد و ديموکراتىزە كەنەنە ئىران دەبىت و بە پروژە خۆبەرپۇوه بەرە و كۆنفيالاپىزىمى ديموکراتىك دەيەۋىت سەرچەم پرسە كە كراوهە كانى ناخۆي ئىران چارەسەر بىكەت و لە سەر ئەساسى خۆبەرپۇوه بەرە ديموکراتىك،

رایبردوو و کۆنگره‌ی حه‌وته‌م، و هله‌لېزادنی هاووسه‌رۆکاییه‌تی نوئی هه‌فالان "ئه‌میر که‌ریمی و په‌یمان قیان" و ۱۸ ئه‌ندامی مه‌جلیس که به شیوه‌ی کسان پیتکهاتبوو له‌ژن و پیاو له کۆنگره‌دا هه‌لېزیردران. له‌کوتایی کۆنگره‌دا وته‌ی کوتایی له‌لاینه‌ن هاووسه‌رۆکی نویی په‌ژاک هه‌فآل (په‌یمان قیان) پیشکەش کرا و کۆنگره‌کەی به کۆنگره‌یه کى سه‌رکه‌وتتوو به ناوكرد که له‌قوناخیکی هه‌ستیار میزروویدا به‌ریووه چووه و کۆنگره‌ی له‌ریبهر ئاپقا، بنه‌مالله شه‌هیدان و هه‌فالان و گەلی کورد له‌رۆزه‌لاٽی کوردستان و سه‌رجه‌م گەلانی تیران و هه‌فالان پیروز کرد و به‌لینسی ئه‌وهی دا که به هه‌موو هیز و توانایانه‌و له‌پیننا جیبیه‌جى کردنی سه‌رجه‌م بپیار و به‌رنامه‌کانی کۆنگره‌ی حه‌وته‌می په‌ژاک تیکوشن.

کۆنگره به دروشمی بژی ریبهر ئاپقا، بى ریبهر زیان نابیت، زن، زیان، ئازادی و شه‌هید نامریت کوتایی هات.

و خه‌باتى میدیاپى که ده‌بیت له‌بوارى راگه‌یاندندىدا، راوه‌سته له‌سەر پیتکهتیانى راگه‌یاندندىکى به‌هیز بکریت و راگه‌یاندند بەرده‌وام پیویستى به خۆ نوژن کردنەوە هه‌یه و له‌گەل ړه‌وتى پیشکەوتى ته‌کنۇلۇژى كەلک لە ئامیز و تەکنیکى نویی سه‌ردهم بگرن.

ھەروه‌ها سه‌بارهت به کار و خه‌باتى چاند و ھونه‌ریش ئاماژه بەوه درا که له بەشى کولتوري چاند و مۆسیقا وردىر بیتەوە و ناسینیکى بىنگەیى و جەوهەری ھەبیت لە میزرووی مۆسیقا و کولتوري و چاندی رۆزه‌لاٽى کوردستان و بەشیوازیکى زانستیانه بۆ ئەم بواره پلان و بەرنامەی خۆی برهو پى ده‌دادت.

لە بەشیکى دیكەی ھەلسەنگاندنه کانی کۆنگره‌دا تیشك خراپیه سه‌ر ھیزى پاراستنى رهوا و ئاماژه بەوه درا؛ ستونیکى به‌ھیزى بزوتنەوەی ئازادى، ھیزى پاراستنى رهوايە. ئەو بەشە له خه‌باتى ئىمە ئەركىكى میزرووی لە سه‌ر شانه و له ھەندىك ققاناخى هه‌ستیار و دیروکیدا ده‌توايت ئەركى سه‌رشانى خۆی بە شیوازىك به‌ریووه بیات کە بیتە ھیز و پشتیوان بۆ بەشە کانی ترى ریکخستن. ھاواکات پیویسته پاراستنى رهوا، ریکخستنى خۆی بە شیوازى جیاواز له ناو گەلدا دروست بکات و لە کاتى پیویست ئەم بەشە، چالاكانه ئەرکە کانی خۆی راپه‌پىتت.

لە کۆنگره‌دا له‌سەر کار و خه‌باتى په‌ژاک له‌ئەوروپاش راوه‌سته کرا و ئاماژه بەوه درا کە خه‌باتى ئەرکە پارچەیەک لە ریکخستنى په‌ژاکە و ئەوهش زەمینەیەکى نوئی و پشتیوانیکى کارای ئەو بزوتنەوەی، بۆیە پیویسته گرنگى بە خه‌باتى ھەندەران بدریت و بیتە پشتیوان و تەواوکەری خه‌باتى نیوخۆی ولات. په‌ژاک لە ھەندەران پیویسته بە جددى راوه‌سته له سه‌ر خه‌باتى په‌روه‌رەد بکات و له سه‌ر بەریکخستن کردنی جه‌وانان کار بکات و په‌روه‌رەدی تايىت بە جه‌وانان لە ئەلەوهەپەتى دابیت. ھاواکات ھەولى ریکخستن کردنی سه‌رجه‌م ئەو گەنج و ژنانه بدت کە روویان لە ھەندەران کردووه.

ھاووسه‌رۆك و ئەندامانى مه‌جلیسی په‌ژاک گۆبدران

دواى گفتوجویەکى تیروتەسلی سى رۆزه و له‌سەر بپیار و راسپارده‌کان و ئەرئى کردنی په‌پەھو و پروگرامى کۆنگره‌ی

په‌ژاک پرۆزه و به‌رنامەی تايىه‌تى

بۆ چاره‌سەری پرسى کورد و ديموکراتيزه‌کردنى ئيران ده‌بىت و به پرۆزه‌ی خوبى‌پەيوه‌به‌رى و کۆنفيديرالىزمى ديموکراتيك ده‌يەۋىت سه‌رجه‌م پرسە كەلەكە كراوهە كانى ناوخۆي ئيران چاره‌سەر بکات و له سەر ئەسسى خوبى‌پەيوه‌به‌رى ديموکراتيك، ئەو گەلانه خۆ بەریکخستن بکەن. بۆ ئەوهى پارادايىمى ئازادى سنورە كان دەرباز بکات. گرنگە تىكوشان بکریت كە فكر و فەلسەفە ئاپویسى له بوارى ئايدلۇژىكەوه بگاتە هه‌موو به‌شە كانيتى ئيران و نەته‌وه كانيتى ئيران به ئايدلۇژى ئاپویسى ئاشنابن و خۆيان لەم چوارچىوه‌يەدا به‌ریکخستن بکەن

ژن بنه‌مای پارادیگمای تیکوشاپی په‌ژاکه

کەنۇزىن بېرىتىان

كاراكتەر و دەگمەنبوونىكى زۆر و بەربلاود. لەھەممۇو روويەكەوه، هەر لەبوارى شىيە و چاند و فيزيكىيە و بىگە تا گەرەيىزى لەچوارچىيەسى بەرەزەوندى و قازانچ ويستىيە و ئاراستە و فۇرمى پىن دەدرىت. لەلايەكى تر؛ بەرەيەكى خۇرماڭارانە لەئارادايە. بەرەيەك كە بەشىيەكى خۇرسكە لەلەتكەشى و پىشىدەكەۋىت و توكمە و بەھىز دەبىت و يەكىدەگىن و ژن بۇوەتە ناواھندى ئەم بەرەيە، پارتىيەك كە لەسەر ئەساس و بنەمای پارادايىمى ئىكۆلۈزى، سىاسى، ئەخلاقى، ديموکراسى دامەزراوه، بەمسوگەر ناتوانىت بىنى ھەلۋىست بىت و بەبەرپىسيارىيەتىيە و نزىك ئەم راستىيە دەبىتە وەھەلۋىست نىشان دەدات. واتا دەبىت لەچوارچىيە ديموکراسى و ئازادىدا رۆلى پىشەنگايەتى خۇرى بىگىرېت. بەدرىزايى تەمەنى خۇرى و لەماوهى ئەم سال و نىسوھى بەسەر شۇپشى ژن، ژيان، ئازادىدا تىپەر دەبىت، پەژاک خۇرى بەبەرپىرس بىنیسو. لەبەرامبەر بەدواکارى خويىنداكاران، پىشەوەران، گەنجان و ژنان و مامۇستايان و خانەنشىينان و ھونەرمەندان و باوهەنمەندان و كاركەراندا خاوهەن ھەلۋىستى نەگۆر لەتىران و رۆزەھەلاتى كوردىستان بۇوه، بەتايىھەت وەك

كۆنگرەي حەوتەمى پەژاک لەقۇناخى زۆر ھەستىيار و مىزۇویي و بەشىيەكى ئاگاھانە و سەرەدەميانە بەرىۋە چىوو و ماوهىيەكى زۆر ئامادەكارى بۇ كرا بۇو. رەخنەكانى كۆمەلگە و ژنان و داواکارىيە كانىان لەسەر كاروخەباتى خۆماندا و لەسەر ئەم بەنەمای ديموکراتىخوازانە بەبنەما و ھەرددەگرىن و دەيانكەيەھىز و ورە لەكاروخەباتى خۆماندا و لەسەر ئەم بەنەمای كاروخەباتى خۆماندا و فراوانى دەكىين و پىشى دەخەين. لەو باوھەشداين كە ويست و داواکارى كۆمەلگە لەسەر بەنەمای هيلى و رىيازى ئازادە و لەسەر بەنەمای ديموکراسىي و بەشىيەكى ئاگاھانە و پلان بۇ دارىزراو پىككىن و ئىمەش وەك پەژاک بەزىكىبۇونەويەكى بەو شىيە بەرەو بەستى كۆنگرەي حەوتەمىن چووين. كۆنگرەي حەوتەم لەدۆخىكى زۆر ھەستىيارى مىزۇویي بەرىۋە چىوو، نە تەنبا بۇ گەللى كورد، بۇ ھەممۇو گەلانى دىنيا، بۇ ژنان كە لە دۆخىكى قەيراناوى و كۆمەلگۆزىدا دەزىن بەھەمانشىيە بۇو. لەلايەكى تر دۆخىكى چارەنۇوسازىش بۇو. ئەم دۆخەي سەر ژنان لەئاستى لەناوجۇون و سەپاندىتىكە و وەك شەپىك لەئارادايە.

هنهنگاو دهنيت، بهشيوهيه کي پراکتيکي ئمهه ديبار كردوه. بهلام چهنده شئه و راستيانه له برجاوه بيت، بهلام ئه گهر كومه لگه يه کي شورشگير له ليدا نه بيت، ئهوا دهبي که ئه و پوتانسيله يه کي شورش به لاريدا بېچت، بويهه دهبيت كومه لگه شئه راستيانه بېينيت و لهلمه رجيک که گيريلاي تيدا ده زى ده رك بکات و وهك ئيراده يه کي تيكوشان و بهريکخستنکارو و پاراستنى و له و كاراكته ره چاوه روانيه بيتته ده رهه و بتوانیت هاوشان له گه لپارته پيشنه نگه کي که بازگه شە يه به سەدان گەنج پراکتيکي دياره و له سەر ئه و بازگه شە يه به سەدان گەنج و ژن و قوريانيان داوه، خوشى له ناو ئه و بازقاھه دابينيته و پشتیوانى و خاوندرايەتى لىيکات و بتوانیت پروژه و به رنامه کانى چاودىرى بکات. له خۆي پرسىيار بکات که ئايا به راستى پەزاك بازگه شە يه هە يه، ئايا نرخىتكى داوه، پراکتيک و ئەزمۇونى هە يه، خاونەن نرخاندن و كەلتوريکى ئايدلۇزى و سياسى، بهريوه بهرى و رىخختنیه و ئەھوھى کە دەلىن پىنكىدىنیت.

ژن بنەماي پارادايىمى تيكوشانى پەزاك

ھيلى ژن کە بنەماي پارادايىمە كە يە ئايا به راستى له بوارى پراکتيکي به كرده ده كىرىت، چە له بوارى پاراستنى، له مەجلىسى بەريۋەبرىن و هاوسەر رۆكایەتىدا له ناستى ئايدلۇزى و له سەر ئاستى به رىخختنکردنى كومه لگه دا و ...هەتىد. له ناستى بەريۋە به رايەتىدا هەم له سەر ئاستى گشتى و هەم له سەر ئاستى تايەتىدا ژن رۆلىكى بەرچاوى هە يه. هاواكت ئەمە تيكوشانىتىکە كە كۈرانكارى لە كەسايەتى پىاويشدا پىنكىدىنیت. پىاو روانگەي

پەزاك وەك كەلتوريکى ئاپۆيى، رىخختتى و تيكوشانى شورشگيرانه، كەلتوري رەخنە و رەخنە دان وەك پەنسىپىك دەبىنیت. ئەمەش وەك ئەسلى و ئەساس و بنەماي تيكوشانە كە رەخنە وەك مىكانىزمىكى بەھىزىرىن و خۇنۇي كردن رەخنە دان دەگرىتى دەست و وەك جەسارەتىك سەيرى دەكەت. ئەمەش چاندىكى ئاپۆيى. بەجەسارەتە و بۇ راوهستە كردن له سەر رەخنە و تىپەراندىنى كىشە كان دەنرخىزىن. ئىمە كەم و كورىيە کانى خۇمماقان بىنۇوته و رىزبەندىمان كردوون و له بەرامبەر بەپەخنە کانى كومه لگه و ئە و رەخنانە ئاستى كە ئەستە ئىمەيان كردىبوو، له سەر ئاستى بەشداربۇومان لە شورش و راپەرنىنە کانى شورشى ژن، ژيان، ئازادىدا راوهستەمان كرد. كومه لگه چاوه روانيه کي هەبۇو، بەتاپىھەتى گەلى كورد و ژنان. بهلام بەپىي پىويسىت نەبۇوينەتە وەلامدرە وەي قۇناخە كە و داواكارىيە کانى گەل. ئەمە له سەر ئاستى كادرى پىشەنگ و شورشگىردا چاندىكە و پىويسىتە خۇمان جارييکى تر له بەرچاوان دەرباز بکەين. له هەمان كاتدا هەندى راستى كومه لگەشمان بىنى كە جىڭە كەھىزىكى له سەر كردن و رەخنە كردنە. دەپنە زانىن كە كەھىزىكى رادىكال و شورشگىر، چەندە رادىكال و بەھىز بېت، وەك هەلۋىست و روانگەي، ئەمەشمان ديار كرد. ئايا چەندە پالپشتى كەلە و چەندە سەرددە ميانە له گەل راستىيە کاندا

ناوهندى ئە و شورشە كە گەشەي ستاند و بۇوەتە ورە و ھىزىكى گەورەي داوهتە بەرەي ديموكراسى و ئازادىخوازى لە دنیادا، ئىمە ناتوانىن بىنەلۋىست و بىنە دەنگانە و بىن. لە بەر ئە و ھۆيانە بەپىويسىتىمان بىنى كە كۆنگرە وەك دامەزراوه يه کي هەرە بلند لە تىخسەتن و پارتىماندا كە ئاستى بېيار و پىشەنگ بۇ سەرلەنۈي بەشداربۇونە و بېستىن. هەلېتە بە دروشمى ژن، ژيان، ئازادى كوردىستان ئازاد دەكەن و نەتە وەي ديموكراتىك بۇنیاد دەتىن، كۆنگرە كەمان بەريۋەبىد. ئەم دروشەمە فەلسەفيه بۇو بەھىلى كۆنگرە كەمان و بۇ ئە وەي بىنە وەلامدرەي ئە و راستىي و ئە و شورشە كە گەل لە ئىران و رۆزھەلاتى كوردىستاندا بەرپايان كردوو و لە بەرامبەر بەمەرسىيە كان دەست و پەنجه نەرم دەكەن، ئىمەش بە و دروشەمە ھىلى كۆنگرە كەمان دىيارى كرد. بويەش ئىمە وەك ھىزىكى پىشەنگ كەم و كورىيە کانى خۇمان دەبىنەن و هەلسەنگاندەمان لە سەر كرد و بۇ تىپەراندىنى؛ بەرnamە و پروژەمان لە سەر دارپشت.

دەبىت گەل پالپشتى پارتە شورشگىرە كەي بېت

لە راستىدا پەزاك وەك كەلتوريکى ئاپۆيى، رىخختتى و تيكوشانى شورشگيرانه، كەلتوري رەخنە و رەخنە دان وەك پەنسىپىك دەبىنیت. ئەمەش وەك ئەسلى و ئەساس و بەنەماي تيكوشانە كە رەخنە وەك مىكانىزمىكى بەھىزىرىن و خۇنۇي كردن رەخنە دان دەگرىتى دەست و وەك جەسارەتىك سەيرى دەكەت. ئەمەش چاندىكى ئاپۆيى. بەجەسارەتە و بۇ راوهستە كردن له سەر رەخنە و تىپەراندىنى كىشە كان دەنرخىزىن. ئىمە كەم و كورىيە کانى خۇمماقان بىنۇوته و رىزبەندىمان كردوون و له بەرامبەر بەپەخنە کانى كومه لگه و ئە و رەخنانە ئاستى كە ئەستە ئىمەيان كردىبوو، له سەر ئاستى بەشداربۇومان لە شورش و راپەرنىنە کانى شورشى ژن، ژيان، ئازادىدا راوهستەمان كرد. كومه لگه چاوه روانيه کي هەبۇو، بەتاپىھەتى گەلى كورد و ژنان. بهلام بەپىي پىويسىت نەبۇوينەتە وەلامدرە وەي قۇناخە كە و داواكارىيە کانى گەل. ئەمە له سەر ئاستى كادرى پىشەنگ و شورشگىردا چاندىكە و پىويسىتە خۇمان جارييکى تر له بەرچاوان دەرباز بکەين. له هەمان كاتدا هەندى راستى كومه لگەشمان بىنى كە جىڭە كەھىزىكى له سەر كردن و رەخنە كردنە. دەپنە زانىن كە كەھىزىكى رادىكال و شورشگىر، چەندە رادىكال و بەھىز بېت، وەك هەلۋىست و روانگەي، ئەمەشمان ديار كرد. ئايا چەندە پالپشتى كەلە و چەندە سەرددە ميانە له گەل راستىيە کاندا

گه ورهی لهو شوپشهدا کرد و ژنان گورانکاری گه ورهیان به خویهوه بینی. هرچهنده دهولهت به شیوهه که سیسته ماتیک و به ریکخستنکراو به هیزی نوکه ر و هه زاران ریگا و ریازی تر هه ولدهات که ژنان بکوژیت. بومنونه له رووی سیاسیه وله هه لبزاردن کاندا به تاشکرا بینیمان. له کورستاندا ژنان له ناو سیسته می میلیتاریستیدا به جن ده کهن، له پهله مان و له بواری کاروباری ژابوریدا، به ریگه که نیست خباراته وه. تهناهت له به شی پیشیدا ژنانی فرهنه نگی زیاتر بکار ده هیتن و به پراتیکی کومه لگه به رهه ژن کوشتن و له ناوبردن هان دهدن. له شوپشی ژن، ژیان، ئازادی ژنان زیاتر کرانه ئامانج و ژنکوژی په رهی سهند و بلا بیوو. له کوشتني ژناندا رۆلی دهولهت به شیوهه کی سیسته ماتیک و ئایدولوژی و هزري به رجاو بیوو.

په ژاك ده بیت له مهوبه دوا چی بکات

لیرهدا ئه وهی گرنگه، ئه وه بیوو که تاخو په ژاك له به رامبه ر بهو هیشانه چه وه لامیکی ههیه و چه ریگایه ک ده گریته بهر. ئیسلامی توندرو، پارتی ده سه لاتخواز و ره گه زگه را، ناوچه گه را، نه ته وه په رست، هیز و باله کانی دهولهت و رژیمی ئیران که له نیو خویاندا شه پی ده سه لاتداری به ریوه ده بنه و له تیو فه ساد و گه نده لى خویاندا نغرو بیوونه، ئه مانه هه مموو ئه و دواکه و توویانه ن که به رهیه ستن بیو ئه و دوخه شوپش که له ئارادایه. لیرهدا به بنه ماگرتی ته اوی چین و تویزه کان، له پیش هه ممویان ژنان و گنجان که زیاتر قوریانیان داوه، بنه ماله کان و که لانی حیاواز له ئیران و له سه رئاستی رۆژهه لاتی کورستاندا گرنگه. له هه ریمی کرمانجه و بگره تا ناوچه کانی سووان و ئه رده لان و کرماشان و کله هر و لئر و هه مموو گه لان، له باکوري ئیرانه و بگره تا، خوزستان و پیکاهاته عه ره، له بله لووچستان بھتایه تی، به راستی ئه و کومه لگایانه جیگای ریز و پیزانین که پیشنه نگایه تی به شدار بیوون و نرخ و به های زور مه زنیان دا. له مهوبه دوا ئیدی ده بیت په ژاك چون ئه راستیانه بگریته ده دست، چون له گوره پانه که دا ئاماده بی و له سه رئاستی به ریوه به ری سیاسی ژنان و گنجان، ئیداره کردنی باوه ریه کان به گوره ری راستینه کومه لایه تی کانی خویان، چون بتوانین له تیو ئه و روحه شوپشگیری و له ناو ئه و ریکخستنکه که پیشده که ون، بتوانن به ئیراده گه وه ریانه خویان له سه پن راوه ستن

بو ئیکولوژی، ئابوری، ژن، بو چاره سه رکردن کیشە کانی کومه لگه، بو شه ر و ئاشتی، بو ریوه بردن، ده گوژدریت. په ژاك ئه مانه هه مموو لیه ک ئاراسته و ئاستدا به ریوه ده بات. بویه ش کونگره هه م ره خنه له خوگرتیک بیو و هه م به خودا چونه وه بیو. هه روه ها ئیمه ئه رکمان ئه ویه که کومه لگه له به رامبه ر به راستیه کانی خوشی هوشیار بکه نیه وه. واتا که م و کوریه کانی کومه لگه شمان هه لسنه نگاند که ئاخو بوشایه کان له کوئی بیوون، کومه لگه ده بیت چون بیت، ئه گه ر کومه لگه جاریکی تر له و ئاسته دا نه بین ئه وه شمان جاریکی تر وه که م و کوری خومان نرخاند و خویندنه وه مان بو کرد. وه که په ژاك خاوهن هیزیکی ئایدو لۆژی، هزري و فەلسەفی و به ریکخستین، بویه ش ده بیت له رووی سه راستکردن و پیشنه نگایه تیشدا رۆل بگیرین. بو چاره سه رکردن ئه وانه ش دیسانه وه ئه و هیزه مان ههیه و وه که ره خنه دان و به خودا چوونه وه گرتە وه ده ست و به رنامه يه کی نویمان دا رشت. به رنامه يه کی پراکتیکی و وردین، به شیوه يه ک که هه بیش و دامه زراوه يه ک له ناو پارتە که ماندا خاوهن چه ئه رکیکه و ده بیت چون ئه رکه کانی پراکتیزه بکات. له هه مانکات ئه و ئه رکانه جیه جن نه کراون چین و ده بیت چون چاودیری و به دادا چوونیان بو بکریت، ئه مانه و زور لایه نی کاروخه با تامان هه لسنه نگاند. به رنامه و پروژه نوی و بیماری نوی گیران. به به رنامه کانی پیش وو ترماندا چووینه وه و به وردی لایه نه که م و کوریه کان، لایه نه ساکار و ئه سته مه کانیمان شرۆفه کرد و ریگه کان، تیپه راندن و چاره سه ریمان دیاری کرد و به رنامه و پروژه نویش و هرگیران.

بیگومان رۆلی پرسی ژن و چاره سه ری کیشە کان وه که میلیک ته وه ری بنگه بی کونگره بیو. پرسی ژن هه ناوه ند و هه م دیارکه ر بیو، تهناهت له سه رئاستی کومه لگه ش ووهایه، به تاییه تی له سه رئاستی به ریکخستنکردن کومه لگه دا. ئه وه راستیه که ئه و شوپش هه ره له ئارادایه و کال نه بیوه ته وه و ته نیا ریگه و ریازه کانی خوی گوریوه و هه رچون کومه لگه ش گورانکاری به سه ددا دق. ئیمه له و باوه ره داین که له هه رقۇخا خیکدا به شیوه يه ک له شیوه کان بزاقه شوپشگیره کان گورانیان به سه ددا دیت، به لام گرنگه، ئه و گورانه له لایه نی ئیجابی و پوزه تیفه وه بیت بو ئه وهی خزمەت به کومه لگه و گه لان و خودی بزوتنە وه کانیش بکات. شوپش ره نگه به رزی و نزمی به خویه و بیینیت، به لام به کوتا نایه ت و شیوه و فورمی جیاواز به خوی ده گریت. ئه وه راستیه که، ژن راستیه که، ژن فازانجی

شۆرپشى ژن، ژيان، ئازادى نەتهنىا لەئاستى ريفۆرم و نە لەسەر ئاستى ساختارى گۆرانىكارى پىكھىنا؛ بەلكو لەئاستى پەيوەندىيەكانى نىوان ژن و پياودا، لەسەر ئاستى پەروەردەي مندالاندا، لەسەر ئاستى ولاتپارىزىدا، ئىكۆلۆژىكىبۈن و ژينگەپارىزىدا، لەلايەنى زەنى و داب و نەرىت و زانستىشدا گۆرانىكارى ئافراند. نەتهنىا ژينگەپارىزىيەكى فۇرمالىتە، بەلكو لەئاستى روانگە و ھەست و فىردا گۆرانىكارى خولقاندوه

ھەولى پراتىك كىدى داوه. بەرھەمى خولقاندوه، چە لەسەر ئاستى فىكري و كۆمەلایتىدا و چە لەسەر ئاستى زىھىنى و ساختارىدا. لەبۇنىادىتىين ئاستى كۆمەلگە كە بەنھماڭە و خانەوادىيە پەزاك بەشىۋىيەكى گاشتى و لەسەر ئاستى ئىران دا چەندەش كەم و كورى ھەبوبىت، بەلام لەسەر ئاستى ئىران بەگشتى خاوهن بەرنامە و پرۇژە بۇوین و لەسەر خانەوادىكان و بەنھماڭە كان كارىگەرىمان داناوه و بەكارىگەر بۇوین.

شۆرپشى ژن، ژيان، ئازادى نەتهنىا لەئاستى ريفۆرم و نە لەسەر ئاستى ساختارى گۆرانىكارى پىكھىنا؛ بەلكو لەئاستى پەيوەندىيەكانى نىوان ژن و پياودا، لەسەر ئاستى پەروەردەي مندالاندا، لەسەر ئاستى ولاتپارىزىدا، ئىكۆلۆژىكىبۈن و ژينگەپارىزىدا، لەلايەنى زەنى و داب و نەرىت و زانستىشدا گۆرانىكارى ئافراند. نەتهنىا ژينگەپارىزىيەكى فۇرمالىتە، بەلكو لەئاستى روانگە و ھەست و فىردا گۆرانىكارى خولقاندوه. لەئاستى ئابورى و يەكىرىتىدا، گەلىك ھەنگاوى ناوه، بەلام بەگشتى وەلامدەرەھەدەي ويستەكانى گەل نەبوبوھ. ئەگەر وەلامدەر بايە، ئەو دەستتكەوتى لەشۆرپشى ژن، ژيان، ئازادىدا

و سەرلەنوۇ بتوانىت، ساختار و زىھىنەت و ھزر و ھەيکەلەي ئەو رېيىمە لەناواخىنيدا بشىكىنېت و لەناواي بەرىت و بەرەدە ھەلۋەشاندى بىات. بۇ ئەمە پۇيىستى بە كاروخەبات لەئاستى كۆمەلگەدا ھەيە. گەنجان و ژنان بەرىتكەختىن بىكىن. كەس ناتوانىت بانگەشەي ئەو بىكەت كە لە كۆمەلگەي رۆزھەلاتى كوردستان و ئىراندا بەشىۋىيەكى ھاكەزايسى و ياخود تەنبا بەگۇوتىنى كەسىك ژن، ژيان، ئازادىيان بەرز كەدوتەوە. گەل بەگشتى لە گۆپەپانە كان، لەشارە كان و لەشاخ و گوندا ئەو پەيام و فەلسەفەيان بەرز كەردەوە. لەسەر ئاستى ئىران، پەيوەندىيمان ھەيە، لەگەل ئەو شۆرپشىگىرانە لەدەرەھەدەي ولاتدان و لەگەل ئەو ھىزىزانە ھەندەران، لەگەل ھەموويان لەپەيوەندىيداين، دەيىت ئەو پەيوەندىيانە تۆكمەتر و بەھىزىتر بىكىن. ھەم لەسەر ئاستى رۆزھەف و بەدواچۇوندا و ھەم لەسەر ئاستى ھېلىدا. لەراستىدا، كۆمەلگە بە ئاراستەي ژن، ژيان ئازادىدا بەرپىوھ دەچن و پراتىكى پەزاك و ژنانى گەريلا، ھىزى پاراستىنى، ھىزى رېكخىستىنى، ھىزى ئايۇلۇزىكى و پەروەردەيى لەناوا ئەو گۆپەپانەدا بۇونى ھەبوبوھ و بەشىۋىيەكى عەممەلى

و خوشویستی ئازادیه، بەرخودانی ریبىه ئاپۆ و هەفالانى شەھیدمان ئەو شەھیدە پىشەنگانەئى كە لەشۇرپشى ژن، ژيان، ئازادىدا لەرۋۇزەلەتى كوردىستان و كشتى ئىراندا شەھيد بۇون ھەلسەنگاندن و بەخۇداچوونەوە پىكەتات. وەك پەزاك بەرناامە و پرۆژەمان ئەوهەيە كە زۆر بەھىزىر بىنەنەو ناو گۆرەپانەكەمەو. لەسەر ئاستى ژنان بەتاپىتى و بەگشتى كاديرانى پەزاك بەگويىرە و پرەنسىپى ھىلى ئازادى ژن كە ھىلى كۆمەلگەيە لەررووی سياسى، ئەخلافى، ھزرى، فەلسەفيەوە دەيىينىن، بەر روح و بەر ھيز و بەر ورەوە لەكۈنگەري حەوتەم وەرمانگرت، گەلىك نۇونە چۈن ئابوريەكى كۆمينال و ئىكۆلۈزۈك پىكىت، چۈن ئىكۆلۈزۈكى تەندروست، چۈن ھاورييەتىيە كى راست و مروقىي پىكىت، ئەمانە رۆزەڭە گەرمەكانى كۆنگەر بۇون. كۆمەلگە چۈن و بەچە مېكانيزمەيك خۆي بونىاد و پەرورىدە بکاتەوە لەئاستى پۇوچىرىنى وەھى سىستەمى پەھەرەدىي و تەسلیم وەرگىتن و بەچۈكەتىنى ئىرادەمى مروقىي بەچە شىيەھى خۇرماگىرى بکات و كۆمەلگە چۈن بتوانىت سىستەمىكى پەرورەدىي ئازاد و ديموكراتىك پىشىخات، راوهەستەمان لەسەر ھەموو ئۇوانە كرد.

ھەولەدەيەن ھونەر و ئەخلافق و سياسەت لەگەل ئازادىدا يەكبىرىنەوە

لەسەر چاند و ھونەريش راوهەستەمان كرد. چاند و ھونەر لەلایەن سىستەمى دەسەنلەتارىيەتى ئىرانەوە لەسەر ئاستى دنيادا لەررووی جياوازىيە نەتەھەيى و پىكەتە فەرەرنگىيە دەولەمەندەكەي ئىران و رۆزەلەتى كوردىستان بەرە كە دەبىت چاند و ھۆزەرىكى ئازاد و ھەھەمان كرد كە دەبىت، دەبى ھونەر و ئەخلافق، ھونەر و سياسەت، ھونەر و ئازادى بگەنەوە يەكتى. لەسەر ئەوهەش ئاخاوتىن كە چۈن پەيوهندى ھونەرمەندان و پەزاك لەسەر ھىلى ئازادى و ديموكراسىدا پىشىخىت. چۈن ھونەرمەندان بتوانى لەسەر ئەو ھىلى خۇيان بەرپىخستن بکەن و پەزاك چۈن بتوانىت پىشەنگانىيەتى ئەم يەكە بکات و ئەو وزەيە چۈن كانالىزە بکات؟ راگەياندىن ھەر بەر شىيوازە، بابهەتىكى تەربوو كە راوهەستەمان لەسەر كرد. رېئىمى داگىركەرى ئىران لەسەر ئاستى دنيادا بەرناامە و سياسەتىكى يەكگەتوانەي ھەيى، لەگەل ھەموو ھېزە كۆنەپارىزە كانى ناوجەكەسەر ھاودەستە لەوهى كە بايكوتى ھېزىتكى ئازادىخواز و

ھەمانبىوو، زۆر زياتر دەببۇو. لەوانەيە ئەو نرخ و بەها و قورىيانىانەشى داومانە، زۆر لەوهى كە ھەيە كەمتر بايە.

پەزاك بەھىزىر دىتەوە نىتو گۆرەپانەكە

جارىپكى تر بەھىزى گەشانەوهى نەورۆزى ۲۷۲۴ كوردى و بەتىكۈشانى گەريلاي ھاوجەرخ كە لەبەرامبەر بەپىشەكەوتۇرلىن تەكەنلەلۈزۈيە سەر بازىيەوه، بەرخودانى دەكەت، بەھەلۈزۈستى رىبىه ئاپۆ كە لەئاستى ھەرى بەرزدا و پىلاندارىزراودا لەسىستەمىكى وەك قېرىدىن و كوشتن لەئىمەرالىدا راگىراوه و بەھە خۇرماگىرىيە دەينوينىت و ئەو تىكۈشانە بەرپىوهى دەبات و لەسەر خۇيىنى ھەشەيدانە، لەسەر رەنج و ئىشى دايىكان بەگشتى، بىنهمالەكان، تەواوى ئەو مروقە ئازادىخوازانە كە قورىيان پىكرا، ئەوانەي مالىيان ئاڭرى تىبىه رەدرا لەشۇرپشى ژن، ژيان، ئازادىدا بىن رىزيان پىكرا. لەسەر ئەو ھەزكىردىن

وەك پەزاك بەرناامە و پرۆژەمان

ئەوهەيە كە زۆر بەھىزىر بىنەوهە ناو گۆرەپانەكەمەو. لەسەر ئاستى ژنان بەتاپىتى و بەگشتى كاديرانى پەزاك بەگويىرە و پرەنسىپى ھىلى ئازادى ژن كە ھىلى كۆمەلگەيە لەررووی سياسى، ئەخلافى، ھزرى، فەلسەفيەوە دەيىينىن، بەر روح و بەر ھيز و بەر ورەوە لەكۆنگەري حەوتەم وەرمانگرت، گەلىك بەرناامە و پرۆژەمان لەھەموو بوارىكدا وەرگىت. وەك نۇونە چۈن ئابوريەكى كۆمينال و ئىكۆلۈزۈك پىكىت، چۈن ئىكۆلۈزۈكى تەندروست، چۈن ھاورييەتىكى راست و مروقىي پىكىت

حاشاهله که گره له ناستی بعون و جهسته.
کۆمەلگاکان بەتاییه‌تى کۆمەلگەی ژنان له بوارى
فکرى، چاند و ئىرادەدەو، رووبەررووی پەلامارىكى
گەورەن. ئەو فکر و زەنھىتە دواکەوتتووھ رەگەزپەرسى
و پاشقەپروویيە پياواسالارىھ ژن دەچەوسىيەتەوە.
5 سىتبەسەردى لە زىندانى دەكات، تىرۇرى كەسىتى و
قىزىكى دەكاد، هەلمەتى رەشكەرن و دەستدرېشى و
تەجاوزى لە بەرامبەر بە ھەموو ژنان بەریوھ دەچىت.
بەنماڭىلەك لە گۈندىتكى ھەر دەدورى تىراندا، ياخود
رەۋەزەللىتى كوردىستاندا، ئەويش لە گەل ھەمان مەرسىدا
و رووبەررووھ. زەنھىتىكى دواکەوتتوو و رەگەزپەرسى
زەنھىتىكى ژنكۇز لە گەل ئەمانە رووبەررووھ. 5 بىتى
ژن چۆن بتوانىت، بىتىخ خاوهن ھىزىكى يە كەرتۇو و
باراستنى لەھەموو بوارىكى فەرەنگى، كۆمەللايىتى،
بەرودەيى، جەستەيەوە. چۆن بتوانى يە كەرتۇوانە
تىنە لاي يەك، بىرۇپۇچۇونە كان ئالۇگۇر بەكەن. ئەساس
و پارادايىمى ئىمە لە سەر ئەو باوهەرىيە و دەركەوتلى
يىمەش لە سەر ئەوھىيە و شىئەمان گەرتۇوھ و پراتىكىشمان
لە سەر ھەمان بەنەما بۇوھ. ئىمە بەو باوهەر و ئىمانە و
بەرېكھستن دەكەين، وەك ھىزىك كە لە سەرەوھ چاوا
كۆمەلگە بەكتا و ئەندازىيارى كۆمەلگە بى، چاوا
كۆمەلگە ناكەين، بۆيە رېنمايە كامان زور نزىك
بە راستى و حەقىقەتە كۆمەللايىتىكانه و لە راستىنەي
هاواچەرخەو نزىكە. لە باکورى تىرانەو بىگە تا سەنە
و لورستان، كرماشان، ئىلام و ورمى بۆھەموو كىشە
و دىاردەكانى كۆمەلگە، ئايىن و باوهەرىيە كان، پلان و
برۇزەمان ھەيە و كاريان لە سەر دەكەين. كۆمەلگە چۆن
توانىت خۆي بەرېكھستن بەكتا، لە بوارەكانى ئابورى و
بەرودەيىدا. ئەمانە تەنبا لە سەر ناستى تىرۇرىكى نىيە؛
لە گەل ھىز لايدەن و كەسايەتىيە كان. بەررووھ رۇوناکىبىر
و تازادىخوازە كاندا دەرگامان كراوهىيە و بەپراتىكىش
يىكىدىتىن و گەشانەوەيە كى بەھىزىش لە خەباتماندا بەدى
دەكىرىت، سەرەپاي ھەموو كەم و كورپە كانىشمان. ھەم
لە لايدەن كۆمەلگە و ژنان و خۇشمانەو بە جەسارەت
رەخنهمان لە خۆمان گەرتۇوھ و بە جەسارەتىكى فيدايانە و
قارەمانە رەخنهدانى خۆمانىش دەدەين بۆ ئەوھى بتوانىن
ھەذگاوه كانى تەماندا بەھىز و ورە و تووانىيە كى زىياتەر و
بە شەدارى كاروخەباتى رېكھستنى كۆمەلگە بىبن.

له سه‌ر ئاستى پراتيکيدا، ئاماده و كراوهين بـه رجـوره پـه يوهـندـى و بهـريـكـخـسـتنـ كـرـدـنـيـكـ وـ يـهـ كـگـرـتـنـ لـهـ گـهـلـ هـيـزـ وـ لـايـهـنـ وـ كـهـ سـايـهـ تـيـهـ كـانـ. بـهـ روـوـيـ روـونـاكـبـيـرـ وـ ئـازـادـيـخـواـزـهـ كـانـدا دـهـ رـگـامـانـ كـراـوهـيـهـ وـ بـهـ پـرـاتـيـكـيـشـ پـيـكـيـدـيـنـيـنـ وـ گـهـ شـانـهـ وـهـيـهـ كـيـ بـهـ هـيـزـيـشـ لـهـ خـهـ باـقـامـانـداـ بـهـ دـهـ كـريـتـ، سـهـ رـهـ رـايـ هـمـ موـوـ كـهـ وـ كـورـيـهـ كـانـيـشـمانـ

دیموکراسیخواز و هک پهڙاک ههبيٽ. له سه رئاستي دنيا را گهياندنه کانی مۆديرنیته‌ی سه رئامایه‌داری پیش هه‌ر شت ڏدنگ و ڏيمهنگ و ڏيمهن و ووته و فکر و فله سه فهی ریبه‌ر ئاپو بلوک ڏکه‌ن، ته نانه‌ت مروق‌هه ئازادي خواز و شورشگیره کان سانسورو ڏکه‌ن. بويه‌ش پيوسيته ڏه بیٽ را گهياند نیکی ئازاد و ديموكراتيک، شتيوه و هشائليک له ناخى خودي کومه لگه‌دا پيشخات که نه له خزمه‌تی سيسـته‌مي سه رئامایه‌داري جيهانيدا بیٽ و نايـت ئازادي ڙن و ويـست و داواڪاري تايـهـتـي گـهـنجـانـ بهـلاـپـيـداـ بـيـاتـ وـ بـيـ بهـهـاـيـانـ بـكـاتـ. نايـتـ لـهـلـاـيـهـنـ هيـزـهـ توـنـدـرـهـ وـ دـوـاـکـهـ وـ توـوـهـ فـاشـيـسـتـهـ کـاهـهـ وـ هـهـرـهـ وـ چـهـ وـ سـانـدـنـهـ وـ هـهـ ياـ بهـهـرـهـ وـ توـنـدـرـهـ وـ چـهـ قـبـهـ سـتوـوـيـ وـ توـنـدـوـتـيـرـيـ بـچـيـ.

له سه ر سیسته میکی تهندروستی کومه لگه ش کونگره راوه استهی کرد که ٹاخو سیسته می تهندروستی کومه لگه چون بیت و چون په یوه ندیه کی راسته قینه له گه ل خودی کومه لگه، له گه ل پزیشک و له گه ل نهوانه هی تهندروستی په یوه ندیدارن، دورو ل سیسته می سه رمایه داری دامه زریت. چون به پریکھستنی بکهین و چون بتوانین تاک له روروی تهندروستیه و له سه ر ئه خلاقی ئازاد و دیموکراتیک وه لامده ری پیویستیه کانی کومه لگه بیت. کومه لگه چون بتوانیت ئه و هیزه له ژیر قورخکاری و

با بهتیکی تر که کونگره حوطه تیشکی خسته سه ر، سه بارهت به هیزی پاراستنی رهوا بیو. چونکه له دنیادا ئه وه راستیه که ئه گره ر تو هیزی پاراستنی رهوات نه بیو، ئه و کومه لگه يه د که ویته به رسیاسه تی قېردن و له نابوردن و تو واهو، بؤیەش بونى هیزیکى پاراستنی پیویستیه کى

ستراتیژی په‌زاك كۆمەلگەيەكى كۆنفيدرال و نەتهوھى ديموکراتيکە

كەچە جوتىار پىشەوا

شەھىدان، تايىھەت دايىكى شەھىدان لە گەله ولاتپاربىزەكەمان لە رۆزھەلاتى كوردىستان و گەلانى ئىران بەگشتى پېرۋۇز دەكەم، ئەم كۆنگرەيە دەتواتىت هەنگاوى زۇر گەورە بۇ چارەسەركەدنى كىشەيى گەلان لە ئىران ھەلبىرىت و پىداگرى و بېياردارى كۆنگرەش لەو پىتاوهدا بۇوه.

ئامانجى بىنه‌رەتى لە بەستى كۆنگرە؛ بەرەنگاربۇونەوەمان لەدۇزى كۆنسىيېتى قىكەرنى كوردىانە و سەركەوتى لەوەشدا بە ھەلۋەشاندەوەي سىستەمى ئىمەرالى و ئازادكەرنى جەستەيى رىيەر ئاپۇ مسوّگەر دىيىت. ئەو ھەركىكى بىنه‌رەتى و گىنگە لەسەرشانى ھەر كوردىكى بەشەردە، بەتايىھەتى په‌زاك و دۆستان و ئەندامان و لايەنگرانى پارتەكەمان. پىويستە سىستەم و سياسەتى قىكەرى ئىمەرالى ھەلۋەشىينەوە و رىيەرمان بە

پىشەكى يادى ھەموو شەھىدانى رىيگاى ئازادى بەتايىھەت ئەو ھەۋالى شەھىدانەي كە لە سەرەتاي دامەزراندىنى پەزاكەوە رەنج و زەممەتىيان كىشاوه، وەك سىمبولى ئازادى و تىكۈشان ھەميشە لە ياد و بىرماندا 55 مىننەوە. شەھىدان "عاكىف، سەمکە، رېزان، رېناس" و بەدەيان شەھىدى قارەمانلىق تر بەرزاپ و پېرۋۇز رادەگەرم، بەتايىھەتى ئەو ھەۋالانەي كە لە كۆنگرە شەھىدانە ئامادەبۇون شەھىدان "زاڭرۇس، ئارىيەن، ئاقىستا و جەنگاواھر" و ھاوكات شەھىدانى شۇرۇشى ژن، ژيان، ئازادى كە لەپىتاو بەدېيىنانى ئامانجى شەھىدان و گۈرانكارى لە ئىران و رۆزھەلاتى كوردىستان گىيانيان بەختىرىد، يادىيان بەشکۈوه بەرزاپ رادەگەرم. كۆنگرەي حەوەتەمى پەزاك سەرەتا لە رىيەر ئاپۇ ئەندازىيارى فەلسەفەي ئازادى لە ھەموو بىنماھەي

وەک ئەرکیک رۆلی پیشەنگایەتى
لەسەرمانە تا بۇ ھەممۇ ئەگەرەكان
ئامادە بىن و پىشوازى لەھەرجۇرە
گۆرانکارىيەك بىكەين. بەھە باوهەرىيەوە
لەناوچەكە ھەندى گۆرانکارى
روودەدەن، چە لەئاستى ئىران
و رۆژھەلاتى كوردستان، چە
لەرۆژھەلاتى ناوين بەگشتى. دەبىت
چاوهەپروانى لەكەس نەكەين و خۆمان
بىينە بەشىك لە گۆرانکارىيەكان

قىكەرە لە ئىراندا بونىادنانى كۆنفيدرالىزمى ديموكراتىكە.
لەھەي كە تا ئىستاھەممۇ گەلان و پىكاهاتەكانى ئىران
و گەلەكەمان تىنەگىياندۇھ لەسىستەم و ئامانجە كامان
پىتاجۇونەوە لەسەر پراتىكى رابىدوومان كرا. لەھە پىتائەدە
كۆنگەرە حەوتەم بۇوە كۆنگەرە رەخنەدان. بۇيە
جارىيەكى تر جەخت لەسەر دامەزراىدىنى كۆنفرالىزمى
ديموكراتىك و نەتهەوھى ديموكراتىك لە ئىران كرايەوە،
بۇ ئەو يەكەش دەبىت ھەنگاوى گەورەتر و بەھېزىتر
ھەلبىرىن. لەھە باوهەشداين بەۋە وزە و ورە و ئىرادەھىيە
لە كۆنگەرەدا ھاتووھە ئاراوه دەتوانىن بىينە وەلامىك بۇ
چاوهەپروانىيەكانى گەل.

تەۋەرىيەكى ترى كۆنگەرەكان سەبارەت بۇو بەھەيلى
خيانەت كە دەيەۋىت لەرۆژھەلاتى كوردستان و ئىران
خۆي بەرىيكسىت بىكتە. دەبىت ھەممۇ كورد، بەتاپەتى
گەلەكەمان لە رۆژھەلاتى كوردستان تىيەن كەھەيلى
خيانەت زۆر مەترسىدارە. نەخۇشىيەكە كە سىستەمى
مۇدىرنىتەي سەرمىيەدارى دەيەۋىت لەھەممۇ جىهان و
كوردىستانيش بلاۋى بىكتەوە. پارتىمان يەك لەئەركە كانى
رىڭرى كىردى و هوشياركەنەوەي گەلە لەبەرامبەر بەھە
مەترسىيە داواي لەگاشت لايەتىك كرد كە بەرنگارى
ھەيلى خيانەت و بە كىنگىراوى بىتەوە.
لە كۆتايىدا جارىكى تر ئەم كۆنگەرە لە گەلە
ولاتپارىزەكان لەرۆژھەلاتى كوردستان و بە گشتى
گەلانى ئىران پىرۆز دەكەم.

جەستەيى ئازاد بىكەين و بۇ ئەو مەبەستەش بە پلان و
پرۆژە ھەنگاوى گەورەتر بەھاۋىزىن.

لەلایەكى تر بارودۇخى سىاسى جىهان، ناوجەكە،
ئىران و بە تايىھەتى كوردستان لەناو ئالوگۆرىيەكى جددى
دایە. سىاسەتى قېركەنلى چاندى لەئاستىكى بەرزدا
لەبەرامبەر بەگەلەكەمان بەریوھ 55 چىت. سىاسەتى
برسىتى و ھەزارى پەرەي پى دەدەيت. بەرې و رىبازى
جىاواز دەيانەۋىت ناوهەرۆكى شۇوشى ڏىن، ڇىان، ئازادى
بەلارپىدا بىبەن. ئەمانە ھەممۇ رووداگەلىكىن كە
زەرورەتى بەستى كۆنگەرە حەوتەميان پىتكەننا، بۇ
ئەوھى وەلامدەرەوە قۇناخى داھاتوو بىن.

پارتىمان "پەڇاڭ" كۆمەلېك پىشىبىنى بۇ روودا و
پىشەاتەكان لەرۆژھەلاتى ناوين و كوردستان و جىهان
ھەيە كە رەنگە لەدەھاتوو دۈور و نىزىك بىنە كايەوە،
بۇيە وەك ئەرکىك رۆلی پىشەنگاھەتى لەسەرمانە تا بۇ
ھەممۇ ئەگەرەكان ئامادە بىن و پىشوازى لەھەرجۇرە
گۆرانکارىيەك بىكەين. بەھە باوهەرىيەوە لەناوچەكە ھەندى
گۆرانکارى روودەدەن، چە لەئاستى ئىران و رۆژھەلاتى
كوردىستان، چە لەرۆژھەلاتى ناوين بەگشتى. دەبىت
چاوهەپروانى لەكەس نەكەين و خۆمان بىينە بەشىك لە
گۆرانکارىيەكان.

ئامانجى بەنەرەتى ئەم كۆنگەرە چارەسەرە كىشەي
گەلانى ئىران و پرسى گەلەكەمانە لەرۆژھەلاتى كوردستان.
سەراتىزى پەڇاڭ كۆنفيدرالىزمى ديموكراتىك و نەتهەوھى
ديموكراتىكە. كونجاوتىرين رېڭا بۇ چارەسەرە كەنلى
كىشەكانى گەلانى ئىران، نەتهەوھى ديموكراتىك و
كۆنفيدرالىزمى ديموكراتىكە. ئەلتەرناتىو بۇ ئەم دەسەلاتە

پهژاک؛ پارتی ژن ژیان ئازادییه

کەنگەرە ھونەن چیاکۆ

نەن، زىنگى، آزادى
jin, jiyān, azadî

گیراوه. هەربویه له جیئی خویدایه و پیویست دەکات کە پیروزباییەکی گەرمت لە خەلکى ھەورامان بکەیەن. راستە كە بەفەرمى ۲۰ سال لەمەو پیش پەژاک دامەزراوه، بەلام پىشتەر لەمەش سەرەتا بە رەنج و ماندووبۇنى رېيەر ئاپۇھەول و تىكۈشانىك لە رۆژھەلاتى كوردستان دەستىپىكەد و بۇو بە بناغە و بنگەي دامەزراندى پەژاک، واتە لە بەنھەرەتدا دەتوانىن بلىيىن كە پىش دامەزراندى پەژاک، ئىمە شاھىدى قۇناغىكى ۱۰ سالەي خەباتى تىكۈشانى بزووتنەھەوە ئاپۇيى لە رۆژھەلاتى كورستانىن. ئىستاش دوو دەيە لە خەباتى پەژاک تىپەر دەبىن و ئىمە دەكەۋىنە دەيە سىيەھەمینى تىكۈشان و خەبات، بېرىارى بەرپۇرەبدەنلى كۆنگەرە لەھەوا قۇناغىكى گىرىنگىدا كە داگىركەرانى كوردستان، بەھەمو شىۋازىك ناھىيەن كە كورد بجۇولىتەھەو و ھەولىان ئەۋىيە كە تىكۈشانى كوردى لەناو بىھەن، بويىرى و بېرىارىبۇون و ھىزىكى تايىەتسى دەۋىت، بىگومان بەرپۇھەچۈونى كۆنگەرە حەوتەمەن بۇ خۆي ھىمای پابەندى و گىرىدانبۇونى پەژاکە بە تىكۈشانى راپرددو و ئەو شۇۋەشكىپانە كە لە رىزەكانى پەژاک دا شەھىد كەوتۇون.

ئىمە دەزانىن كە لە گەل بەسەر كارھاتنى كۆمارى ئىسلامى لە رۆژھەلاتى كوردستان تىكۈشانىك بەرپۇھەچۈو و ھەوراماينىش بەشدارى ئەم تىكۈشانە بۇو، بە سەدان

وېپاى سلاۋىتكى گەرم لە شاخە سەرەبەرزە كانى كوردستانەوە، بەرپۇھەچۈونى حەوتەمەن كۆنگەرە پارتى ژيانى ئازادى كوردستان سەرەتا لە رىيەر ئاپۇ، گەلى كورد لە ھەر چوار لاي كوردستان و بەتايىھەت لە رۆژھەلاتى كوردستان و بەتايىھەت لە خەلکى ولاپارىزى ھەورامان، ھەروھە لە بەنھەلەي سەرەبەرزى شەھيدان و بەتايىھەت دايكانى سەرەبەرزى شەھيدان پېرپۇز دەكەم. لەھەمان كاتدا، لە كەسايىھەت شەھيدە قارەمانە كافمان و بەتايىھەت ئەو قارەمانانە كە خەلکى ھەورامان بۇون و لە رىزەكانى پەژاک شەھىد كەوتۇون و ياخەللىكى شۇۋىنى دىكە بۇون و ھاتن لە ھەورامان تىكۈشانىان كەر دەھىد بۇون، پەيمان و بەلەن لە گەل رىيازى شەھيدان نۇي دەكەمەو.

لە راسىتىدا خەلکى ھەورامان رۆلىكى بەرچاوا و زۇريان ھەبۇو لە پىشىكەوتىن پەژاک، ئىمە دەزانىن بەھۆي تايىھەندى جوگرافيا و لەھەمان كاتدا بە ھۆي فەرەنگ و كلتورى ولاپارىزى خەلکى ھەورامان، ئەم ھەرپىمە يەك لە و ناوجانە بۇو كە پەژاک تىيدا جىڭىرپۇو، گەشايەوه و شۇۋىنىك بۇو كە گەرپىلا توانى خۆي تىدا بە جى بىكتا، ھەربویه ئەگەر پەژاک گەيشتۇوه تە بەم قۇناغە و دەتوانى بە سەرەكەوتۇويي حەوتەمەن كۆنگەرە خۆي بەرپۇھەچۈون بىات، بىگومان ھەورامان رۆلى بەرچاواي

بلاو بیویه وه. له راستیدا ئەگەرچى هیندیک رووداو بهەلکەوت رووئەدەن، بەلام پیوهندیان بەپابردۇو، ھېيە، ئەگەر پیشتر ئەو تیکۆشانە بەریتەو نەچووبایا، بەلکوو ئەو چەخماخە و رووداوه نەبوايا بە ھۆی ئەوەدی کە تیکۆشان ناوهەما بلاو بیتەوە و شۆپشى ژن، ژيان، ئازادى بە شیوازىكى وەھا رادىكال بیتە ئاراوه. نابى ئىمە ئەم دوو مژاھەر لەيەكتىر جىا بکەينەوە. تیکۆشانى پەزاك كارىگەرى ھەبۈو له دەستپىكىدن و بەگۇرتىپونى ئەو و شورشە.

لە راستیدا پەزاك ۲۰ سال پیش و لە كۆنگرەي يەكمەنەوە ئەم دروشمىھى گۆتەوە، ھەر ناوى پارتى ژيانى ئازادى كوردستان، دو بەش لە دروشمى ژن، ژيان، ئازادى لە خۆيى دەگریت، واتا ژيان و ئازادى، بىنمای تیکۆشانى پەزاك يىش ژنە، لە ئەساسدا ئەگەر ئىمە بە پەزاك بلىيەن پارتى ژن، ژيان، ئازادى، بەھەلەدا نەچووبىن و بى پەپەيەندى نىيە. بە ھەرحال، پەزاك لە سەرەتاي دەيە سىيەھەمەنەنە.

لە دەيە دووهەمدا، تیکۆشانى پەزاك لە ئاست گشتى كوردستان بېسوو بە خاوهن پىگە و جىيگە و ناسىندرى، لە ئاست گشتى رۆزھەلاتى كوردستانىش بلاو بیویه و پەزاك خۆي سەماند. خۆي بەرىكخستن كرد و جەماوهرىكى زۆرى ولاتپارىز روويان تىكىرد و بەم شىيەھەي ورده ورده نەتهنىا رۆزھەلات بەلکو لەھەمموو ئىران پەزاك دەناسرا و تیکۆشانى بەرفراونت دەبۈو

مرۆف شەھيد بۇون و كەوتىھە گرتووخانەكان، بەلام بەداخەوھ ئەوانەي كە بانگەشەي پىشەنگايەتىان دەكرە نەيانتوانى رۆلى خۆيان بەشىيەھەي كى راست و دروست بىگىرن، دەزانىن كە لە دەيەي نەوهەدەكانى زايىنى و يَا دەيەي حەوتاۋى ھەتاۋى، بىندەنگىيەك بالى بەسەر رۆزھەلاتى كوردستاندا كىشاپۇو، واتە لە لايەك دەولەتى داگىركەر بانگەشەي ئەوهەيان دەكرە كە كۆتاپىان بە پرسى كورد هيپاوه و لە لايەكى دىكەوە، ئەو رەوت و پارتانەي كە پىشەر لەمەيدان بۇون، گۆرەپانى تیکۆشانىان چۆل كردىبوو. تابلویەكى وەھا دروست بېسو، دەولەتكە سەنورى هاربۇونى تىپەراندۇوو و سەرخۆشە كە كۆتاپى بە پرسەكە هيپاوه، ھەرودەخەلەتكەك كە تیکۆشانىكى ۵ تا پانزە سالەي كردوو و دەستتكەوتى پىيىستى ۵۵۵ست نەخستووه و بى هيپاوه.

پەزاك لە دەيەي يەكمەنەنە خەباتى خۆي بەرىكخستن كرد

لە بەرەتقىدا دەستييەردانى رىيەر ئاپۇ و لىيگەپىنى خەلکى رۆزھەلاتى كوردستان بەتاپىيەت گەنجان و خۇيىندىكاران پىش دامەزراذانى پەزاك دەستييان دايە دەستى يەك و تیکۆشان جارييکى دىكە دەستتىپىكىد. وەك دەزانىن سالى ۱۹۹۹ پاش رفاندىنى رىيەر ئاپۇ ئەنجامى ئەم تیکۆشانە و كاردانەوھى گەلەكەمان لە رۆزھەلات و بەتاپىيەت ھەoramان دەركەوت و ھەركەس بەچاوى خۆيى يىنى. پاش ئەم قۇناغە پەزاك دامەزرا، پەزاك لە دەيەي يەكمەنە خەباتى، خۆي بەرىكخستن كرد و ئەو تابلویەكە ئاماژەمان پىتكەرە، گۇپى. واتە ئەو دۇزمەنەي كە خەيالى دەكرە كە كۆتاپى بە پرسى كورد هاتوو، جارييکى دىكە ئەم پرسە بەرۇكى كىرت و ئەو خەلکەي كە بى هيپا بېسو، كاتى تیکۆشانىكى نۇي و بە فكىيکى نۇيى يىنى، بۇوه بە خاوهن هيپا و گەشايەوە.

لە دەيە دووهەمدا، تیکۆشانى پەزاك لە ئاست گشتى كوردستان بېسوو بە خاوهن پىگە و جىيگە و ناسىندرى، لە ئاست گشتى رۆزھەلاتى كوردستانىش بلاو بیویه و پەزاك خۆي سەماند. خۆي بەرىكخستن كرد و جەماوهرىكى زۆرى ولاتپارىز روويان تىكىرد و بەم شىيەھەي ورده ورده نەتهنىا رۆزھەلات بەلکو لەھەمموو ئىران پەزاك دەناسرا و تیکۆشانى بەرفراونت دەبۈو. بىنیمان كە لە كۆتاپى دەيە دووهەمدا، پەيام و ئامانجى پەزاك لە چوارچىوه و فۇرمى "ژن، ژيان، ئازادى" و پاش كوشتنى زىيان ئەمەنەن ھېزەكانى ئىرانەو، شۆرېشىكى وەھا بەشكۆي خولقاند و لە ئاست ئىران و بىگەرە جىهاندا

به ریووه بیهین، ئیمە به پیریار و بانگەشەین، سەرەرای هەموو کەمۆکورتىه کامان، دەبىن ئەم سەرکەوتەنە مسوّگەر بکەین تا بتوانىن بىيىن بە لايەقى رىپېر ئاپۇ، گەلەکەمان، شەھيدان و بنهماڭە سەربەزە کانىان.

گەلەکەمان لە هەورامان، پیويسىتە بە هەموو ھىز و تونانى خۆيەوە خاوهندارىتى لە رىپېر ئاپۇ بکات

باھەتىكى دىكە كە پیويسىتە ئامازەتى پېيىكەم، دەستپىكەرنى هەلمەتى "ئازادى جەستەتى رىپېر ئاپۇ و چارھەسەرى پىسى كورد"ە. ئەم هەلمەتە، بۇتە هەلمەتىكى جىهانى، ئەمروكە ئىدى تەنیا گەلى كورد يان بەشىنى كوردستان نىيە كە خاوهندارىتى لە رىپېر ئاپۇ دەكتات و بە رىپېر ئىخۆ دەزاتىت، بەلكو رىپېر ئاپۇ، بۇتە رىپېر ئىكى جىهانى، بىشىمان كە بە راگە ياندىنى ئەو هەلمەتە، لە سەرتاسەرى جىهان، خەلک هاتە مەيدان و خاوهندارىتى لە رىپېر ئاپۇ دەكتات. بىگومان ئەمە ئەرك و بەرسىيارىتى ئىمە وەك گەلى كورد زياتر دەكتات، بەتاپىتە ئەرك و بەرسىيارىتى خەلکى هەورامان. با لەبىرمان نەچى كە يەكمەن كەسەيىك كە باواھرى بە ئەھو بۇو پیويسىتە لە "مەد تى وي" بەرنامەتى هەورامى ھەبى بۇ ئەھو كە ئەھو گەل و فەرھەنگە لەنانو نەچى، رىپېر ئاپۇ بۇو. ھەر بۇيە، بەراستى گەلەکەمان لە هەورامان، پیويسىتە بە هەموو ھىز و تونانى خۆيەوە خاوهندارىتى لە رىپېر ئاپۇ بکات. لەھەموو چىن و تۈزۈكەنلى خەلکى هەورامان، لە كەنج و پىرەو بىرگە هەتا ژن، مىال، خويىدكار، مامۆستاي ئايىنى، رۆشنىبىر، كارگەر و ھەركەس لەو كۆمەلگىيەدا پیويسىتە خاوهندارىتى لە رىپېر ئاپۇ راستەخۆ خۆپەيەندى كە خاوهندارىتى لە رىپېر ئاپۇ راستەخۆ خۆپەيەندى بە چارھەسەرى پىسى كوردەوە ھەيە، ئەگەر سەرنج بەدەن ناوى كەمپەين و ھەلمەتە كەش بۇ خۆي ناوى ئەمەيە، "ئازادى جەستەتى رىپېر ئاپۇ و چارھەسەرى پىسى كورد". لەبىرمان نەچى كە تەنیا لە پىرۇزەتى رىپېر ئاپۇدا، واتە پىرۇزەتى كۆنفرالىيىمى دىمۆكراطيە و خوبىپۇھەرە دىمۆكراطيەكدا خەلکى ھەورامانىش دەتوانىت بېتت بە خاوهن مافەكانى، چۈن لەم پىرۇزەتەدە، ھەر فەرھەنگ، نەتهو و ھەرىمەت دەتوانىت بە رەنگ و دەنگ و تايىھەنندى خۆيەوە ژيان بکات، خۆيە بەپىكەستن بکات و بەپىوهبىات و بەشدارى پىرۇزەتى نەتهو وەي دىمۆكراطيە بىيىت. لە پىرۇزەت داگىرەراندا نەتەنیا بۇ خەلکى

پەزاك ۲۰ سال پىش و لە كۆنگرەت يەكەمەوە ئەم دروشەمى گۆتەوە، ھەر ناوى پارتى زيانى ئازادى كوردستان، دو بەش لە دروشەمى ژن، زيان، ئازادى لە خۆي دەگرىت، واتا زيان و ئازادى، بەنمای تىكۆشانى پەزاك يش ژنە، لە ئەساسدا ئەگەر ئىمە بە پەزاك بلىيەن پارتى ژن، زيان، ئازادى، بەھەلەدا نەچۈويەن و بىن پەيوهندى نىيە

تىكۆشانى خۆي، كۆنگرەتى حەۋەتمىنى خۆي بە رىۋە بىرەرەپەن ئەمە دەستكەوتانەتى كە پەزاك مسوگەرە كەردوون، و ھەرودەنە كە باسم كرد، ژن، زيان، ئازادى داپراو لە تىكۆشانى پەزاك نىيە، بەلام پەزاك ھېشتا رۆزەھەلاتى كوردستانى ئازاد نەكردوو و نەتەنوانى بە تەواوى تىكۆشانى گەلانى ئېران بگەيەتىت بە ئەنجام و كۆتايى بەو دەسەلەتدارىتى بەتىت. واتە پەزاك ھېشتا كار و بەرسىيارىتى زۇرى لەپىشە، بىگومان پەزاك سەرەپاي ھەموو فيداكارى و قارەمانى كان، كەمۆكۈپى و لاۋازىشى بۇوە، ھەربۈيە بە بۈرۈپەوە ئەمە كەمۆكۈپىانە شەرقە و لېكىدانەوە دەكتات و لە بەنەرەتدا كۆنگرەتى حەۋەمەن، گۆرەپاتىك بۇو كە ئەمە دەستكەوتانەتى كە بەخويىنى شەھيدان و تىكۆشانى كەلەكەمان بەرھەم هاتۇون بەچەشنى پالپىشت و پالنەريىك بۇ تىكۆشان جارىتى دىكە جەختيان لەسەر كراوه، لە ھەمانكاتدا گۆرەپاتىك بۇو بۇشى كەنەنە و شەرقە كەمۆكۈپىانە كەن و رەخنە و رەخنەداین ھەم لەئاست رىۋەبەرە پەزاك و ھەموو ئەندامانى پەزاك و بەتاپىتە ئەندامانى كۆنگرە، لە كۆتايى ئەمەشدا بېپىار و بلانىكى تىر و تۆكمە دەركەوت. ھەربۈيە پەزاك بە هيئىتكى زياترەوە دەبەي سېيەمەنلى تىكۆشانى خۆي دەستپىتەكتات. ئىمە دلىيابىن كە بە پشت بەستن بە تىكۆشانى رىپېر ئاپۇ و بزووتنەوەي ئاپۇيى لە ماوهى ۵۰ سالدا و بەپشت بەستن بە تىكۆشانى ۳۰ سالەت بزووتنەوەي ئاپۇيى لە رۆزەھەلاتى كوردستان و بەتاپىتە دوو دەستكەوت و سەرەتكەوتى گەورە و ھەتا كۆتايى بە دەستكەوت بە تىكۆشانى پەزاك، دەتوانىن دەبەي سېيەمەنلى هېتىان بە داگىرەتلىكى راست

با له بيرمان نه چى كه يه كه مين كه سىك كه باوهري به ئه ووه بwoo پيوiste له "مه د تى وي" بەرnamە hەورامى hەبى بۆ ئه ووهى كه ئه و گەل و فەرھەنگە لەناو نه چى، رېيھەر ئاپۇ بwoo. هەر بۆيە، بەراستى گەلە كەمان لە hەورامان، پيوiste بە hەممو هىز و تواناي خۆيەوه خاوهندارىتى لە رېيھەر ئاپۇ بکات

بىت، پرۆژەي پەژاك و رېيھەر ئاپۇيە، ئەمە تەنیا دروشىم و بانگىشە نىيە. ئەم يە كە hەم لە گوتار و hەم كىداردا سەملىزىواوه، رۆژئاوايى كوردستان نۇونەي زىندىوو و بەرچاوه كە چۆن hەممو نەتهو و فەرھەنگ و زمان و جياوازىيەكان لەپال يەكتىر و بە رەنگ و دەنگى خۇيانىوه زيان دەكەن و خۇيان بەپىوه دەبن. hەروھا لە باكىورى كوردستان hەردوو زاراوهى كرمانجى و زازاكي خەرىيكن بەشدارى سىاسەت دەبن و گەشە بەخۇيانىوه دەبىنن. راگەياندى بزووتنەوهى ئاپۇي ئەگەر چى تىركەريش نەبووبىت، بەلام hەولى داوه hەممو بەشە كانى فەرھەنگ و نەتهوھى كورد پىارىتىت. جارىكى دىكە داوا لە خەلکى خۆشەويىتى hەورامان دەكم كە hەول بەدەن زياتر لەگەل پرۆژە كانى پەژاك بن و بىگومان دەبت بىانناسن و لىكىان بەدەنھەوه، hەروھا بەشدارى hەلمەتى ئازادى جەستەيى رېيھەر ئاپۇ و چارھسەرى پرسى كورد بن. جارىكى دىكە بەپىوه چۈونى hەمموتە مين كۆنگەرى پارتى زيان ئازادى كوردستان لە hەمموتەن پېرۇز بىت.

hەورامان، بەلکو بۆ هيچ كوردىكى پىنگە و مافىك نىيە، hەولى داگىركەر ئەوهى كە كورد نەمەنیت، يان ئەوهى كە كوردىكى گۆپايەل و بى ئىرادە كە خزمەت بە ئەوه بکات ھەبن. داگىركەر دەھىۋىت كوردى ئازاد كە لە ئەنجامى تىكۆشانى بزووتنەوهى ئاپۇي خولقاوه و لەمەيداندابى، نكولى لى بکات. ئەمە بەروننى پيشاندەرى ئەوهى كە لە پرۆژەي داگىركەراندا، هيچ ماف و شۇين و پىنگەيە بۆ گەلى كورد و بەتاپىت خەلکى hەورامان بۇونى نىيە. پرۆژەي كوردایتى كلاسىك و تەسکى دەولەت نەتهوھى كە hەممو رەنگ و دەنگ و جياوازىيەكان دەكەت بە بەك و نكولىان لى دەكەت، لەوهشدا هيچ رېگا و مافىك بۆ گەلى hەورامان نىيە. لە ئۇپۇزىسيونى شۆقىنيستى ئىرانيش كە لە hەولى ئەوه دان كۆمارى ئىسلامى بچىت و خۇيان وەرن و hەمان سىاسەت و زەننەيت بەسەر خەلکى كوردستان و hەورامان بىسەپىنن، پرۆژە و چارھسەرى و مافىك بۆ خەلکى hەورامان نىيە.

hەممو ئەمانە بەپىوهنى پيشاندەرى ئەوهن كە تەنیا پرۆژەيەك كە دەتوانى وەلامدەرى خەلکى hەورامان

کۆنگرهی پەژاک مەشغەلی شوپاشی ژن ژیان ئازادی بایسەدارتر دەکات

ئامەد شاهوٽ

JIN JIYAN AZADÎ

دەولەتى فاشىستى توركىا و ھاوپەيمانە كانى بۇ قېركدنى گەلى كورد لەم سەردىمە چارەنوس سازدا لەناو جموجۇلىكى مەزىدان. واتا پەژاكيش لەناو ئەو ئالۇڭۇرى و پىشىكەوتنانەدا، حەوتەمین كۆنگره خۆي 5 بەستىت. لەبەر ئەوهى ھەلۈمەرجى بەستىنى كۆنگرە زۇر ژيانى، واتادار و گىرنگە؛ چونكە ئەو كۆنگرەش ولايىكى جەزگىرەن لەبەرامبەر پىلان و كۆنسېپتى نويى داگىركەرانى كوردىستان و ھاواكتا مۇذەبەخشى داھاتوپىه كى روون دەبىت بۇ گەلى كورد و گەلانى ئازادىخوازى ئىران.

بە و پىئە ...

يەكەم:

حەوتەمین كۆنگرهى پەژاک لەھەلۈمەرجىتكى مىزۈووپى و ھەستىيار و چارەنوس سازدا بەرپىوه چوو. واتا لەقۇناخىكىدا كە رېتىمى داگىركەرى ئىران لەھەلۈزۈاردىنى 11 ئى رەشەممە 1402 ئى ھەتاوى تووشى شىكستىكى گەورە بوبىيەوە و بە و ھەلۈزۈاردىنە جارىتكى دىكە رېتىم رەوايەتى ئايىۋلۇزى، سىياسى و كۆمەلایتى خۆي لەناو گەل لەدەستدا. ھاواكتا لەبەر سىاسەتى شەرەنگىزىانە رەبوبىيەرەپەشە و گورەشە، پېشىۋى و ئالۇزى قۇولۇ بۇوهتەوە، كە ھەم دەرفەتى تىكۈشان بۇ گەلان خوش دەکات و ھەميش ئەگەرى ھەپەشە بۇ سەر دەستكەوتە كانى گەل زياپەر دەکات. ھاواكتا رېتىم لەبەر شەپۇلى شوپاشى ژن ژيان ئازادى دەنالىتىت. چون ئىدى ھەر بۇنە و تىكۈشانىك لە ئىران و رۆزھەلاتى كوردىستان بەرپىوه

سەرەتا حەوتەمین كۆنگرهى پەژاک لەرپىيەرى كۆنفيدرالىزمى ديمۆكراتىك رېيەر ئاپۇ، شەھيدانى سەربەرزى رېگاى ئازادى، سەرچەم گيراوانى زىندان، بىنەمالەي شەھيدان، بىنەمالەي ھەقلان، كەريلاكانى رۆزھەلاتى كوردىستان، دۆست و لايەنگانى پەژاک و گەلەكەمان لەررۆزھەلاتى كوردىستان و گشتى گەلانى ئازادىخوازى ئىران پېرۋۇز دەكەم.

لەم وتاردا دەمەۋىت تىشك بخەمە سەر گىنگى بەستىنى حەوتەمین كۆنگرهى پەژاک و لەچەند دەلاقىيەكە و تىشك بخەمە سەر چەند باپەتىكى گىنگ و سەرەكى كۆنگرەكە.

پەژاک بە بىنەماگىتنى سەرچەم ويسىت و داخوازى رەواي گەلان و پىويسىتى سەردىم، كۆمەلېك ئالۇڭۇرى جددى ئەنجام داوه كە بۇ گەلانى ئازادىخواز و گەلى كورد مىزدەبەخشە. بە و پىئە پەژاک لە كۆنگرەي حەوتەمینى خۆيدا بەرزاپە و پلانامەي مىزۈووپى دارشتۇوە و لەسەر كۆمەلېك خالى بىبارى مىزۈووپى وەرگەرتۇوە كە گائۇپى شوپاشى ژن ژيان ئازادى رۇوناكتەر دەكتەھە و بەستىتى تىكۈشان بۇ گەلان لەمەر گەيشتن بە ئازادى و ديمۆكراسى خۇشتى دەکات. چون لە كاتىكىدا شەپى جىهانى سېيەم لە ئاستىكى بلند دايە و ناوجەكە لەناو ئالىنگارى و گۆرانكارى گەورەدا دەزى. ئەو شەپە مالۇيرانكەرە، قەيران و ئالۇزىيە كانى ناوجەكە قۇولۇت دەکات، لەبەر ئەوهىش دەرفەتى چارەسەرى ئاشتىانە و ديمۆكراتىك لەناوجەكە لەناو دەبات. بە تايىت

رژیم به و نه رمشه قاره‌مانانه‌ی که بُو هیزه نیوده‌وله‌تی و هه ریمیه کان نواندی، توانی تا ئاستیک له سه‌ر پرسی کورد له گه‌ل ئه و هیزانه مامه‌له بکات و به و پیش باهه‌تی بَنْ چه ک کردن و بیکاریگه رکدنی پارت و هیزه سیاسیه کانی روژه‌لاتی کوردستانی توخ بکات که بِزارده‌ی ژیان و تیکوشان بُو گه‌لان له بار به‌ریت. به‌لام لهو نان و ساته‌دا که پیلانیک له دزی هیزه دزبه‌ره کانی رژیم به‌ریوه ده‌چوو، ئه‌وانه‌ی که خویان به دزبه‌ره و ئۆپوزیونی رژیم به‌له‌م ۵۵۵، ماق پر و بیدنه‌نگ مان. بُویه ئه‌وهش ده‌رفه‌تی بُو رژیم ره‌خساند که به زبری چه‌په‌له کانی له دزی گه‌ل به سیاسه‌تی به‌شیک له‌مه‌رامه چه‌په‌له کانی له دزی گه‌ل به سیاسه‌تی له سیداره‌دان و گرتن به دی بهیت و به و پیش ویستی که به هه‌وری رهش و تاریک، گه‌لی کورد له خوژه‌تاوی ئازادی بن بهش بکات. بُویه رژیم به و گه‌مه‌یه جاریکی دیکه ویستی ۵۵۵-لاتی خوشه‌پینه‌ری به‌سه‌ر گه‌لی کوردادا بس‌هه‌پینتی و روچنی هیوای گه‌لی کورد دا‌برکنیت. به‌لام ئه‌م کونگریه‌یه جاریکی دیکه شووناس و حه‌قیقه‌تی گه‌لی کوردی دره‌شانده‌و که رژیم هه‌رگیز ناتوانیت ئیراده، باوه‌پی، شووناس و وزیان له‌ناو به‌ریت. چون په‌ژاک به‌م کونگریه‌یه جاریکی تر په‌یامی چاره‌سه‌ری ئاشتیانه‌ی پرسی کورد و دیموکراتیزه کردنی ئیران ده‌دات و به‌رپه‌رچی هه‌ر جوړه سیاسه‌تیکی نکولی کاری و پاکتاوکاری گه‌ل و کومه‌لگا ۵۵۵-هه‌وه و ده‌بیته پارتی پاراستنی مافه ره‌واکانی گه‌ل و پارتی بونیادناني ژیانی ئازاد و دیموکراتیک.

چواردهم:

کونگری حه‌وه‌می په‌ژاک له کات و ساتیکدا به‌ریوه چووه که نه‌یارانی کورد بُو له باربردنی ده‌ستکه‌وتی ئازادیخوازی گه‌لی کورد له هه‌ر چوار لای کوردستان له‌ناو ترافیکی قوولی دیپلوماسیدان و گه‌له کومه‌یه کی نوی له دزی گه‌لی کورد له تارادایه. واتا ده‌وله‌تی فاشیستی تورک به فیتی ناتو، ئه‌مریکا و ئه‌وروپا ده‌یوه‌تی ته‌فگه‌ری هیوا، نه‌وروز، به‌رخودان و تیکوشانی گه‌لی کورد نه‌زۆک بکهن و به و پیش ده‌یانه‌ویت که رژیمی داگیره‌ری ئیرانیش په‌لکیشی شه و گه‌له کومه‌یه بکهن و به و شیوه‌یه له‌قازانجی خوباندا ده‌ستپیشخه‌ری شه‌ر بگرنده‌دست و سه‌رکه‌وتن مسوکر بکهن. بیگومان ئامانج له و گله کومه‌یه‌ش تیکشکاندنی هیوا، هیزی پیش‌نگ و شوپشگیزی گه‌لی کورده که خولیای بعون. به‌لام ئه‌م کونگره گورزیکی دیکه‌ی جه‌رگره بُو هه‌موو ئه و هیزانه‌ی که پاکتاوکاری گه‌لی کورد له میشکاندایه. چون ئه‌م کونگره بعوه هیزی خوریکختن کردن و ئاماده بعون بُو به‌رپه‌رچدانه‌و و به‌هیزکردنی به‌رخودان و تیکوشانه.

۵۵۵-چیت، به فه‌لیسه‌فهی ژن ژیان ئازادی ده‌خه‌ملیزیت. بُویه لیگه‌رینی که‌لاني ئیران و به تاییه‌ت گه‌لی کورد بُو ژیان و سیسته‌میکی نوی ریوه‌به‌ری تا ده‌روات به‌رجه‌سته‌تر و توخته ده‌بیته‌وه و گه‌ل به دوای پیش‌نگ و سیسته‌می دیموکراتیکی خویدا ده‌گه‌ریت. هه‌رچه‌ند رژیم بُو به‌لارپا‌ابردنی ئه و راستیانه ده‌یه‌ویت به هاش و هوش، هه‌لخیران، قسسه‌لوك و درو و ده‌له‌سه خوی زه‌لاح و به توانا نیشان بدت و دیمه‌نیکی وا ده‌نیتیت که کوتاییس به سه‌رجه‌م گرفت و ته‌نگه‌زه‌کانی ناوخو هیناوه و جاریکی تر هه‌ژمۇنى خوی به‌سه‌ر گه‌ل و کومه‌لگا سه‌پاندووه‌ته‌وه! به‌لام به پیچه‌وانه‌ی ئه و پیلانه‌ی رژیم، به‌ستنی کونگری په‌ژاک مه‌شخه‌لی شوپشی ژن ژیان ئازادی بیلیسه‌دارتر کرد و سه‌رده‌میکی نوی به دوای خوی دیتیت که سه‌رکه‌وتنی ئازادی مسوکر ده‌کات. بُویه ئه‌م کونگره ئه و حه‌قیقه‌تیه که له‌هه‌ناوی شوپشی ژن ژیان ئازادیدا مزگینی به‌هاری ئازادی ده‌دات.

دووهه‌م:

له کاتیکدا رژیمی داگیرکه‌ری ئیران بُو داموکاندنی مه‌شخه‌ل و بلیس‌هی شوپشی ژن ژیان ئازادی له ئاستی هه‌ریمی و نیوه‌وله‌تی ترافیکیکی قوولی دیپلوماسی به‌رپه‌وه برد و له گه‌ل ئه و هیزانه‌ی که ده‌هولی دزایه‌تی له گه‌ل رژیمیان لیده‌دا، به‌لام پشتیان له‌بره‌زوه‌ندی گه‌لاني ناوخوی ئیران کرد و له‌پیتناو قازانچ سه‌رمایه له گه‌ل رژیم ریکه‌وتن و رژیمیش ئه‌وهی کرده ده‌رفه‌تیکی زیرین بُو سه‌رکوت و داپلوقساندنی گه‌لاني راپه‌ریو و ئازادیخواز. بُویه چه‌کدارانی رژیم بیباکانه هیرش و په‌لاماریان کرده سه‌ر خه‌لک و بُو لاوازکردنی ده‌نگی شه‌قام هه‌رجووه ته‌رفه‌ندیکیان به کارهیانا. له‌لایه‌کی دیکه‌شوه زه‌خت و گوشاریان له سه‌ر هیزه دزبه‌ره کانی ئیرانی و کورد زیاتر کرد و تاییه‌ت هیز و پارتی سیاسیه کانی روژه‌لاتی کوردستانیابان بنی چه‌ک کرد که که‌س توانای خوریکختن کردن و هیزی پیش‌نگاهیه‌تی کردنی گه‌لی نه‌مینیت. رژیم به و دیمه‌نه ویستنی گه‌ل بئی هیوا و بئی پیش‌نگ بکات. به‌لام به‌ستنی ئه‌م کونگریه‌یه جاریکی دیکه شه‌ر گه‌رده‌لولی زولم و بیدادی رژیمدا، ده‌بیته چه‌خماخه‌ی هه‌لگیریساندن‌وه‌ی شوپشی ژن ژیان ئازادی و په‌ژاک وه ک پارتیکی کوننه‌دهر، نه‌به‌ز، خوپاگر و پیش‌نگ ته‌م و مژی بئی هیوایی و باوه‌پی ده‌په‌وینیت‌وه و سه‌رده‌میکی نوی له‌پیناوا چاره‌سه‌ری پرسی کورد و دیموکراتیزه کردنی ئیران له گه‌ل خوی دیتیت که روز له‌دوای روز سه‌رکه‌وتن و مژده‌میکی نوی بُو گه‌ل و کومه‌لگا تومار ده‌کات.

سیمه‌م:

و ناوه‌ندي تيکوشانی ديموکراتيک له ناوچه‌كدهدا. تاييه‌ت
کونگره له کاتيکدا به ستراوه که قوانخى دووه‌می ئه و
که مپينه له ئاستى جييان و كورستان ده ستبييکردووه. واتا
هيز، تين و شەپولى به خور و خرؤشى ئه و که مپينه بالى
به سەر کونگرەدا كيشاوه و بە و بە پرسيارييەو کونگرە
پرياري داوه که به ئەركى مىئۇوپى خۆي له بەرامبەر
رييەر ئاپۇ راپەرىت و ئازادى جەستەيى رىيەر ئاپۇ دەكتە
سەرە كىتىن باهەتى تيکوشانى خۆي.

شەشم:

کونگرەي حەوتەمى پەزاك به دروشمى "بە
فەلسەفەي ژن، ژيان، ئازادى كورستان ئازاد دەكتەين و
نه تەوهى ديموکراتيک بونياد دەتىين" بەپرۇوه چووه. واتا
کونگرە له کاتيکدا کە مەشخەلى شۇرۇش لە رۆژھەلاتى
كورستان و ئيران هەلکراوه، پريىشكەي ئەو شۇرۇشە
له کونگرەي پەزاك گەشىندرايەو. بويىه کونگرەي حەوتەمى
پەزاك بۇوه کونگرەي شۇرۇشى ژن ژيان ئازادى. چون
گۆرەپانى رۆژھەلاتى كورستان و ئيران له ئىستادا گۆرەپانى
شۇرۇشە. بويىه کونگرەش بە گەرمىايى فەلسەفە و راستى
شۇرۇشى ژن ژيان ئازادى بەپرۇوه چووه. واتا پيداگرى
له سەر ئەوه كرا کە پەزاك به فەلسەفەي ژن ژيان
ئازادى تيکوشانى رەواي خۆي له پىناو ئازادى كورستان
بە رەدوم دەكتات و بۇ چارەسەرى سەرجهم كىشە و پرسە
كەلەكەراوه كانى ناخوخى ئيران و ديموکراتيک بونياد ئيران
نه تەوهى ديموکراتيک بونياد دەتىت. بويىه پەزاك به
ھەمموو هيزييەو خاوهندارىتى لە نىرخ و بەهاكانى شۇرۇشى
ژن ژيان ئازادى دەكتات و سەبارەت بەو باهەتە كەم و
کورتىيە كانى خۆي خستەپروو كە تاييهت له خستەپروو
فەلسەفە، ئايدولوژى و سياسەتى دروشمى ژن ژيان

**کونگرەي حەوتەمى پەزاك به
دروشمى "بە فەلسەفەي ژن، ژيان،
ئازادى كورستان ئازاد دەكتەين و
نه تەوهى ديموکراتيک بونياد دەتىين"
بەپرۇوه چووه. واتا کونگرە له کاتيکدا کە
مەشخەلى شۇرۇش لە رۆژھەلاتى كورستان
و ئيران هەلکراوه، پريىشكەي ئەو شۇرۇشە
له کونگرەي پەزاك گەشىندرايەو. بويىه
کونگرەي حەوتەمى پەزاك بۇوه کونگرەي
شۇرۇشى ژن ژيان ئازادى**

ئەوهش ئاستى بە هيزيروننى گەلى كورد له پىناو پيداگرى
تيکوشان دەخاتەرپوو. واتا پەزاك بەم کونگرەي راشقاوانە
ئەوه رادەگەيەتىت کە بۇ پاراستنى بەرژەوهندىيە كانى گەل
ئامادەيە و بەو ئالوگۇزانەي کە ئەنجامى داوه بازنى
دەگىركەرى و شەپى تاييهت پۈچەل دەكتەوه.

پىنجهم:

کونگرە پرياري ئەوهى دا کە بە ھەمموو هيزييەو
بەشدارى لە کەمپىنى "ئازادى جەستەيى رىيەر ئاپۇ و
چارەسەرى پرسى كورد" دا بكتات. چون ئەو کەمپىنى ئەمپۇ
بۇوهتە كەمپىنىكى جييانى و ئىدى پرسى كورد بۇوهتە
پرسىيەكى نىونەتە وهىي. واتا بەشدارى كردن لەو کەمپىنى
بە واتاي بەشدارى كردن لە شەپى دەز بە سيسەتمى
ئەشكەنجه و قېركەنە كە كۆنسېپتى قېركەن و پاكتاوكارى
گەلى كوردە. بويىه کونگرە بە تىكراي دەنگ برياري
لە سەر ئەوه دا كە لەپىناو ھەلۋەشانەوهى سيسەتمى
ئەشكەنجه و قېركەنلى ئىمپالى و بۇ كۆتايى ھيننان بە ديل
گرتى رىيەر ئاپۇ زياتر خۆي بە رىكھستن دەكتات و بە
گەورە كەنجه و قېركەنلى رىيەر ئاپۇ و چارەسەرى ديموکراتيکى
ئازادى جەستەيى رىيەر ئاپۇ و چارەسەرى ديموکراتيکى
پرسى كوردا بكتات. ھاواكتات پەزاك ئازادى رىيەر ئاپۇ
بە ئازادى گەلى كورد لە قەلەم دەدات و چارەسەرى پرسى
كوردېش پەيوەست بە ئازادبۇونى جەستەيى رىيەر ئاپۇ
دەيىنلى. بويىه ھەلسەنگاندىن لە سەر ئەوه كرا كە گەلى
كورد لە رۆژھەلاتى كورستان و ئيران چەندىتىك لە گەل
ھەزر و رامانى رىيەر ئاپۇ ئاشنا و قوول بىنهەوه، ئەوهندە
بەربەست لە بەرەدەم رېئىمى قېركەرى ئيران درووست دەبىت
و هيىز و مۇدىلى چارەسەرى بائىل بە سەر كۆمەلگاى
ئيراندا دەكىشىت و گەل دەتوانن بىنە هيىزى چارەسەرى

دریزه‌های فله‌لسه‌فهی شوپشی ژن ژیان ئازادی به ناو کرد. چون لەم پیروزبایانه‌دا جوان و ژن مؤکرکی خویان له تیکوشانی سه‌ردهم دا. واتا ژیان و جوانان جاریتکی دیکه پیشنه‌نگایه‌تی سه‌ردهمیکیان بە ئەستۆ گرت کە دانسقه و چاره‌نووسساز بیو. بۆیه پەژاک بە برەودان بە سیسته‌می کونفیدرالیزمی دیموکراتیک و بونیادنامی نەته‌وهی دیموکراتیک خاوهنداریتی له شوناس و ئیراده‌ی ژیان، جوانان و سەرجەم گەلانی ناوخۆی ئیران دەکات.

نۆھەم:

لەم کونگره‌یدا تیشك خرايە سەر يەكتى، يەكپىزى و پىكىھە ژیانى گەلان. تايىھەت فله‌لسه‌فهی شوپشی ژن ژیان ئازادى ئەوهى بەسەر هەر ھېز و لايدىكىدا سەپاند كە بە بەنما گرتنى ئەو بابهاتانه دەتوانىت لە گەل رەوتى شوپشی ژن ژیان ئازادى دا يەكانگىر بىن. چون شوپشی ژن ژیان ئازادى بۇوە ھەۋىنى يەكتى، يەكپىزى و پىكىھە ژیانى گەلان كە ژن و جوان پیشەنگایه‌تى ئەم راستىي مېۋۆھىيەيان كرد و كى بەدەر لەم رەوتە بىت لهناو حەقىقت و فله‌لسه‌فهی شوپشدا رىگا پىددراو نابىت. بۆیه پەژاک جارىتکى دىكە پىداگرى لەسەر پىكەتىنى "بەرەي دیموکراتىكى گەلانى ئیران" و "يەكپىزى و يەكتى نىيۇ مالى كورد" كردىو. چون شوپشی ژن ژیان ئازادى زەرورىتى پىكەتىنى ئەو بەرەيە خەستەرەو. هەر چەند پەژاک لەو پىتاوهاد ھەولى بەرینى داوه، بەس ھەولە گانى تىركەر نەبۇون. لەبەر نەبۇونى ئەو بەرەيە شوپشى ژن ژیان ئازادى نەيتاونىيە ئامانجە گانى مسوگەر بىكات. بۆیه پەژاک بەوە پىداگرى لەسەر ئەو كردو كە پانتايى خەبات و تیکوشانى چە لهناوچە كوردنشىنە كان و سەرتاسەرى ئیران زىاتىر بىكات و بىتىھە منبەرى ئازادى بۇھەمۇ گەلانى ئازادىخواز و دیموکراتىخواز. واتا پەژاک سیاسەتى خۆي لەسەر بەنەمای شەرى سەرەدەم پەرە پى دەدات و لە چوارچۈوهى سیاسەتى دیموکراتىكىدا كرانەوهى دىپلۆماتىك و ھاۋىپەمانى ستاتىرى لە گەل گەلانى ئازادىخواز بۇ پىكەتىنى بەرەي دیموکراتىكى گەلان پىشىدەخات. بۇ ئەوهش ئامادەبۇونى خۇرى راگەيىند كە لە گەل ھەممو رىخخىستن، رىكخراوهى مەدەنلى، ھېزە ئازادىخواز و دیموکراتىخوازە كان، مافناس، چالاكانى مەدەنلى، چالاكانى، ژن، سەرۆك خىيل و عەشىرە و باوهەندانى ناو كۆمەلگا، جوانان، كريكار، مامۆستا و ... هەند كە بىرويان بە ئازادى و دیموکراسى ھەيە ئامادەيە كار و تیکوشانى ھاوبەش بىكات لەپىناو دامەزراندى بەرەي دیموکراتىكى گەلان.

دەپەم:

لە كونگرەدا تیشك خرايە سەر ھېلى خيانەت

ئازادىدا وەلمى پرسە گانى كۆمەلگاى نەدایەو و بە پىيەتىسىت كەلى لە گەل پاشخانى پشت ئەو درووشەمە و خاوهند راستەقىنە كە ئاشنا نەكەد. بۆيە بە ھەند وەرگەتن لە ھەلسەنگاندە گانى كۆنگرەدا لە قۇناخە كە ئاشنا داھاتوودا ھەول دەدرىت كە ئەو لاوازىيە دەرباز بىرىت.

حەوته:

كۆنگرە حەوته مى پەژاک لەسەر ئەو پىناسەيەي رىيەر ئاپو كە بۇپەژاک كردووېتى خۆي نۇي كردوتەوە. واتا رىيەر ئاپو دەلىت: "جەنگ و تیکوشانى پەژاک ھاوشىۋەي ئەو ئاگەر كە ھەمىشە لەداۋىن و چىا سەرەتكەشە گانى زاگرۇس بلېسەدارى دەرىپەن بۇ گەلى ھەرىمەكە، ئیران و رۇزھەلاتى كوردىستان پېشىنگدار و گەرمابەخش تر دەبىت". بۆيە پەژاک بە گەرمایى پیروزبایە گانى ئادار، نەورۆزى ٤٢٧٤ كوردى و ٤ نيسان ئالاي خۇراغرى و تیکوشانى بەو فله‌لسه‌فهی گەشاندەوە. ئەو ھەلویت و تیکوشانى پەزاکىش بىيگومان لە زەين و باوهەر گەلاندا پېشىنگدار، ھىوابەخش و وزەبەخش دەبىت. چون لە كاتىكىدا رېیم بىن چەك كەرنى ھېز و لايدەنە كوردىيە كان و پەرەۋەزبۇونى ئۆپۈزىيۇنى ئیرانى دەخاتە رۇزەف و ئاھەنگى سەرەتكەن دەگىرپىتى، ترس و تۆقاندى لەناو گەلدا درووست كردو. كۆمەلگاى پەرەۋەز كردووە. لەناو ئەو كەشە سارد و سەختەدا پەزاک بېيارى پەتكەن دەھات دەدات و بۇ دەھاتوو گەلانى ئیران و گەلى كورد لېكەپىنى بەدوای چارەسەرى داھەيە. بۆيە ئەم كۆنگرە ئالاي چارەسەرى بە پۇزەھى كونفیدرالیزمى دیموکراتىك و بونیادنامى نەته‌وهى دیموکراتىك شەكەندەوە كە مشت و مەرىكى جىدى بۇ چارەسەرى پرسى كورد و گەلانى ئیران بە دواي خۆي دېبىت.

ھەشتەم:

كۆنگرە حەوته مى پەژاک ھاواكت بۇوە كۆنگرە ژنان و گەنجان. چون لەم كۆنگرەدا ھەرە زىيەد لەسەر رۆل و بەرپىسياپتى ژنان و جوانان راوهستە كرا. چون لەم چوارسالەي رابردوو گەنجان و ژنان ئامانجى سەرەكى پىلانە گانى رىزىم بۇون. لەبەر ئەوهى جوانان و ژنان لە شوپشى ژن ژیان ئازادى رۆلى پىشەنگایەتىان گىرپەر، رووبەرۇوە ھەرەسى زۆلم و زۆردارى، سەركوت و داپلۆساندۇ بۇونەوە. بەلام گەنجان و ژنان شەقاميان كەرە گۇرپەپانى تیکوشان و بەرخۇدان و بەرپەرچى سیاسەتە گەنجان و رېزيميان دايەوە. بۆيە پەزاک ھەلوىتى ژنان، گەنجان و بە گشتى گەلى كوردى لە شوپشى ژن ژیان ئازادى و دوا بەدۋائى ئەوهش لە پیروزبایە گانى ئادار و ئاھەنگى نەورۆز بە گەنگ و مېۋۆھى لە قەلەم دا و ئەوهشى بە

بۆئهودی هەر کەس بتوانیت بە رۆلی پیشەنگایەتی خۆی رابیت، سەرەتا پیویستە کەسايەتی خۆی سەر لەنوي بونیاد بنيتەوە و بە پىداگرى لەسەر پارتىيۇون، تىكۆشانى ھزرى و ئايىدۇلۇزى بە بنەما بگرىت. بەو ھەستەوە ھەر کەس بە ئەرك و بەرپرسىيارى روشنبىري، ئەخلاقى، سياسى و ويژدانى خۆی رادەپەرىت و فەلسەفە و پارادىگمای پەزاک لەھەر قۇزبىنىكى ژياندا دەرەوشىئىتەوە و سەرکەوتەن مسوگەر دەكتات

بنەماي پیویستە كانى تەقگەر ئازادىخوازى گەلى كورد و گەورەبوونى ئەرتەشى گەريلا لەپىتاو بە هيڭىركەنلى ھېلىنى پاراستنى رەوا بانگەوازى لەگەنجان و ژنان و ئازادىخوازە كانى ناخۆي ئىران كرد كە بۇ لواز كەنلى پىنگەي دەسەلات و بەرگرى لەھەبۈون و ئىرادەھى گەل، بەشدارى رىزە كانى گەريلابن.

بە گشتى لەكونگەرەدا گەلىك بابەتى دىكە قىسە وباسيان لەسەر كرا. واتا لەسەر ھەر بابەتىك پلاننامەي نۇيى دارىيىزان و بېپارى نۇيى وەرگىران. تايىەت لەسەر كار و خەباتى راگەياندىن و پۇپاگەنندە، چاند و ھونەر، پەرورەدە، ژىنگە پارىزى، باوهەپەكان، كار و خەباتى بنەمالەي شەھيدان، كار و خەباتى زيندان، كارو خەباتى پەيوەندىيەكان، خەباتى ھەندەران و ... ھتد قىسە و باس كرا و بە تىير و تەسىلى ھەلسەنگىندران. ئامازە بە كەم و كورپە كانى ھەر يەك لەو خەباتانە كراو و بۇ دەرباز بۈون لەو كەم و كورتىيانە رەخنەدان درا. بۇيە لەلایەكى دىكەوە دەكرى كونگەرەي حەۋەتمى پەزاک بە كونگەرەي رەخنەو رەخنەدان بە ناو بىكىرى كە لەسەر ئەو فەلسەفەي پەزاک خۆي نۇيى دەكتەوە و بەو رۆحىيەوە سەرەدەمىتىكى نۇيى تىكۆشان دەستپىتەكتات. بىگومان سەرەجەم دۆست، لايەنگر، ئەندام و كاديرانى پەزاک بەو ھېز و باوهەپەوە بۇ سەرخستى سەرەجەم بېپارەكانى كونگەرە بە تەرە، تەمپۇ و ئۇسلوبى ئاپۇيى بەشدارى قۇناخى نۇيى تىكۆشان دەبن. بۆئهودىي ھەر کەس بتوانیت بە رۆلی پیشەنگایەتى خۆي رابىت، سەرەتا پیویستە كەسايەتى خۆي سەر لەنوي بونیاد بنيتەوە و بە پىداگرى لەسەر پارتىيۇون، تىكۆشانى ھزرى و ئايىدۇلۇزى بە بنەما بگرىت. بەو ھەستەوە ھەر كەس بە ئەرك و بەرپرسىيارى روشنبىري، ئەخلاقى، سياسى و ويژدانى خۆي رادەپەرىت و فەلسەفە و پارادىگمای پەزاک لەھەر قۇزبىنىكى ژياندا دەرەوشىئىتەوە و سەرکەوتەن مسوگەر دەكتات.

لەكوردستان كە ئەمەر بەنەمالەي بارزانى سەرچۆپىيە كە دەگىپەن. چون سياسەتى ئەو بەنەمالەيە دەرگا بۇ سياسەتى فېرىدەن كوردان زىاتر خۇش دەكتات و ئەو دەرفەتە زىرىنەي كە بۇ گەلى كورد رەخساواھ لەبار دەبرىت و تا دەچىت دەبىتە ھەرەشە و گۇرەشە بۇ سەر دەستتكەوتە كانى گەلى كورد لەھەمەو لايەكى كوردستان. بۇيە كۆنگەرە بە تىكىرای دەنگ ھېلى خيانەتى مەحكوموم كرد و لەكونگەرەدا بېپار درا بە ريسوا كەنلى ئەو ھېلى و لەسەر بەنەماي يەكىتى نەتەوەيى كورد تىكۆشانى بەھېزىتەن بەكتات. تايىەت ئەو رەوتەيى كە دەھەپەيت زىھەنەت و بە كرييگىراوى لەرۇزەلەلتى كوردستان بلاو بەكتەوە، پەزاک بەرەنگارى دەپىت و بۆئەوەش ھەولى هوشىياركەنەوەي گەل لەسەر راستىيەكان دەدات و رېگا نادات كە شۇپشى ژىيان ئازادى ھەنگاۋىك بەرە دواوه پاشە كەشە بەكتات و بە ھزر و سياسەتى ناسىيونالىستى، بە كرييگىراوى و داكىركەرى بە لارىدا بېرىت.

يازدهەممە:

لەم كۆنگەرەدا بە چىرى لەسەر فەلسەفەي پاراستنى رەوا قىسە كرا و پەزاک بە بەنەماگىتنى ھېلى پاراستنى رەوا، پاراستن لەماف و هەبۈونى گەلى كورد و گەلانى ئازادىخواز دەكتات. واتا بە باوهەپەر تىپۈرى كۆل كە ھەر گۈلىك پاراستن لەھەبۈونى خۆي دەكتات. بە ئاشنا كەنلى كەل لەسەر ئەو فەلسەفەيە شۇوناسى نەتەوەيى زىندۇو دەكتەوە و ئەو گۆرەپانانەي كە رېئىم بە شەپەت تايىەت و ھېزە داپلۆسېتەرە كانى پەلامارى سەر ئىرادەي گەل دەدات پۇچەل دەكتەوە. واتا پەزاک بە بەنەماگىتنى شەپەرى سەرەدەم خۆي بۇ ھەر ئەگەر كەنما دەكتات و لەو پىتىاوهشدا بە پەرورەدە كردن، كولتسور و فەلسەفەي پاراستنى رەوا لەناو گەلدا بەرە پىت دەدات. بۇيە لەسەر بەنەماي ھېلى پاراستنى رەوا خۆي بە بەرپرسىيارى پاراستنى سەرەجەم نەنەخەكانى نەتەوەي ديمۇكراٰتىك دەبىنەن و لەو پىتىاوهدا گەل هوشىار و رېكخىستن دەكتات و تىكەيشتن لەسەر فەلسەفەي خۆپاراستنى پىشىدەخات. ھاوكات لەسەر

پهژاک پارتى گەنجانە

کەھ ھیرش قەندیل

٧٢

لە بەرئەوەی پارتى ژيانى ئازادى كوردستان پارتىيىكى گەنجانە و لمروپىشدا ئەوەي پىشەنگايىتى تىدا دەكت و رۆلى تىدا دەكتىت ھەر گەنجانەن و بەر روح و فکر و فەلسەفە و كىردارەوە پەژاک بە گەنجىتى دەھىلەن. بەر پىشە حەوتەمین كۈنگەرەي پەژاک بۇوە كۈنگەرەي گۇرانكارىي و نويىونەوە. چون لە ماوهى بىست سال لە تەمەنى تىكۈشانى پەژاک، حەوت كۈنگەرە دەستىت، ئەوەي شەملىيەرى گەنجىوونى پەژاکە. واتا فەلسەفەي نويىونەوە، گەنج بۇون لە پەژاکدا گەيشتۈوهە لوتکە.

**پەژاک سەرچاوهى گەنجىوونى خۆي لە فەلسەفەي
رېيەر ئاپۇ وەردەگریت**

لە كاتەدا كە زۆربەي پارتە سیاسىيەكان لەوە دەترسىن كۈنگەرە بىھەستن و زەحەمەتى 55 كىشىن؛ نەك لە بەرئەوەي زۆرى و زەحەمەتى لە بارودۇخى سیاسى ناوجەكەدا ھېيە؛ بەلكو لە روپى فکر و تىورىكەوە ئامادەي ئەوهنىن و ناتوانىن كۈنگەرە كانيان بىھەستن. پەژاک بە حەوتەمین كۈنگەرەي خۆي ھەميشە گەنج

ھەوتەمین كۈنگەرەي پەژاک لە رېيەر گەلانى ئازادىخواز لە رېيەر ئاپۇ، لە كەسايىتى شەھيدانى شۆرپى ژن ژيان ئازادى، لە تەواوى بىنەمالە و كەس و كارى شەھيدانى كوردستان پىرۆز 55 كەم. بەتاپىت لە كەسايىتى شەھيدان توڭلەدەن قەندىل، ئارىيەن ئارىي و جەنگاواھر باھۆز و تەواوى ئەو شەھيدانى كە لەم قۇناخەدا رۆلى پىشەنگايىتىان لە شۆرپى ژن ژيان ئازادى گىرا و بە ھەموو شىۋىيەك ھەمۇ خانەيەكى لەشىيان لەو پىنماھەدا سەفەرەر كرد بۇ ئەوهى گەلە كەمان بەتاپىت ئىنان بە ئامانجە رەواكانى بىگات پىرۆز 55 كەم. ھاواكت لە بىنەمالە شەھيدان بەتاپىت بىنەمالە شەھيدان لە رۆژلەلاتى كوردستان كە فەلسەفەي شۆرپى ژن ژيان ئازادىيەن پىشىخت و واي كرد تەواوى بۆنەكانى ئەمسال بىبىت بە بۆنە شەھيدان، پىرۆز 55 كەم. دىسان لە تەواوى گەلە نىشتەمانپەرە كەمان و تەواوى ئەو كەسانەي كە لە شۆرپى ژن ژيان ئازادىدا رەنجىاندا، تىكۈشانىان كەلە شەونخۇنیان كىشا لە ھەمويان پىرۆز 55 كەم. بەتاپىت لە تەواوى گەنجانى ولاتە كەمان پىرۆز 55 كەم،

دوازتریشدا له ماوهی بیست سال دامه زراندنی په ژاکدا ئەو ناسنامه و دینامیزم بەردەوام رەنگی داوه تەوه واتا له و قۆناخانەش کە شەر لە گەل رژیمی داگیرکەر زور دژوار بۇوه رۆلى گەنجان له پېش بۇوه بۇ مونه له شەپى قەندىلدا ئەوهى پېشەنگایەتى كرد شەھید سەمکۆ بۇو کە هەۋائىتىكى گەنچە، له رۆژهەلاتى كوردستان له رېکخستن و شىياركىدەنەوهى گەلدا كەسانى وەك هەۋالان ھېمەن و چالاک و مادۇرا و مانى پېشەنگایەتى دەكەن. بۇ ئەوهى كۆمەلگە كەيان و شىياركەنەوه ھەموو مەترسیەك لە بەرچاوه دەگرن و ژيانيان لە سەر دەستييان دادەنئىن بۇ ئەوهى ھەم بتوانن كۆمەلگە كەيان و ھەم گەنجان و شىيار بەنەوه. له سەرەتەلدا راپەريانەتى كە له رۆژهەلاتى كوردستان دروست بۇن چى لە بەرامبەر داگیرکارى و چى لە بەرامبەر ئەو رەوشەتى كە كۆمەلگە تىيدا يە و ئەو زەممەتىانەتى كە دەيچىزىت؛ بەتايمەت ژنان و گەنجان له و بوارانەدا دىسان پېشەنگایەتىان كرد مۇنەتى هەرى زيندۇو كە هيشتا بەردەوامە شۆپشى ژن ژيان ئازادىھە و لەم شۆپشەيشدا پېشەنگایەتى گەنجان لەھەمۇو كات بەرچاوتە.

ئى نىسان بۇو بە بناغەتى دامەزراندى پەژاك و سەرچاوهى شۆپشى ژن ژيان ئازادى

شۆپشى ژن ژيان ئازادى و ناسنامەتى پەژاك دینامیزمە كەيان لەھەمان شوينەتەن سەرچاوه دەگریت، واتا ئى نىسان هەر رەووه چۈن بۇ پەژاك ئەبىتە بناغەتى دامەزراندى و رىشەتى مېژۇوو فەلسەفەتى خۆي لە ويىوه وەردەگریت. لەھەمان كاتدا شۆپشى ژن ژيان ئازادىش لەھەمان شوينەتەن سەرچاوه دەگریت. فەلسەفەتى ژن ژيان ئازادى بە رۆزى ژيانەتەن دەست پىدەكتە كە رۆزى ئى نىسانە. واتا لېرەدا ئەو گىريدىنى بۇنەتى كە رۆلى پەژاك لەناو ئەو شۆپشەتەن بلاوكىدەنەوهى ئەو فەلسەفەتەن دەيىدە كە زياتر بەرچاوه 55 بىنەن و لېتىيەتى كەين، ئەوانە چى پىناسە دەكەن؟ بەھەلسەنگاندى ئەوانە رۆلى گەنجان له كۆنگرەتەنەتەمە پەژاكدا كەم و زىاد تىيدە كەپەزاكدا دەبىت رۆلى گەنجان له كۆنگرەتەنەتەمە پەژاكدا دەبىت چۈن بىت و لە قۆناخى دوايى كۆنگرە دەبىت چۈن بىت، لە قۆناخى نىوان كۆنگرە شەشەمى پەژاك و كۆنگرەتەنەتەمە چۈن بۇو و ئىستا دەبىت چۈن بىت. كايتىك سەرچاوهى ئەو فەلسەفەتى بەھەمانى كەن ئەن و رۆلە بەرچاورۇنى شۆپشى ژن ژيان ئازادى دەكەن ئەن و رۆلە بەرچاورۇنى

لەو سەرەتەلدا راپەريانەتى كە له رۆژهەلاتى كوردستان دروست بۇن چى لە بەرامبەر داگىرکارى و چى لە بەرامبەر ئەو رەوشەتى كە كۆمەلگە تىيدا يە و ئەو زەممەتىانەتى كە دەيچىزىت؛ بەتايمەت ژنان و گەنجان له و بوارانەدا دىسان پېشەنگایەتىان كرد مۇنەتى هەرى زيندۇو كە هيشتا بەردەوامە شۆپشى ژن ژيان ئازادىھە و لەم شۆپشەيشدا پېشەنگایەتى گەنجان له هەمۇو كات بەرچاوتە

مانەتەتى خۆي دەسەلمىتىت. ئەو فەلسەفەتى كەن جبون و دینامیزمى گەن جبونەتى پەژاك لە دامەزراندىتەن و سەرچاوه دەگریت. پەژاك لە ئى نىسانى 2004 ئى زايىنى دامەزرا و بە رۆحىيە و فەلسەفەتى گەنجانەتەن دامەزرا. ھاواكتات ئى نىسان رۆزى لە دايىكۈنى رىيەر ئاپۆيە. رىيەر ئاپۆ رىيەر ھەمۇو كەن جانە. لە دايىكۈنى رىيەر ئاپۆ بۇو بە ھېزى نويىنەتەن و ژيانەتەن بۇ ھەمۇو گەلى كورد. ئەوهەش فەلسەفەتى كە لە گەل خۆي ھەتىن وەك رىيەر ئاپۆ خۆشى ئەلى ئىمە ئەو چىمەتتۈيەمان قلىشاند كە بەسەر گەلى كوردا كرابوو و ئەو گۆرە رەمزىيە كە دروستييان كردىبوو و گۇتبوبان گەلى كورد لېرەدا چال كراوه، لە بەرامبەر ئەوهەش سەرەتەندا. لە كايتىكىدا گەنجان له كۆمەلگەدا ھەم بى رۆل كراون و ھەم دەسەلەتىكى پېرسالارى و پياوسالار كە رىشەتەن 5 ھەزار سالە لە سەر كۆمەلگەدا زال بىبۇو لە بەرامبەر ئەو دەسەلەتدارى سەرەتەندا. بەگەن جىتىتى و لەناو گەنجاندا و بە شىيەتەن بەر دەۋام بەگەن جى مایەتەن ئەمپۇش بە و شىيەتەن بە و خۆرەگىرىيە كە لە ئىمپالى بەر يە دەنەنەتىت لە دەزى گوشەگىرى ئەو تىكۈشانە مېزۇوەتى كە دەيىكتات بەھەمان رەوت بەردەوامى هەيە و ئەو گوشەگىرىيە تىكەدەشكىت.

پەژاك سەرچاوهى گەن جبونى خۆي لەو فەلسەفەتى بەر دەگریت، لەھەمان رۆزدا ئەو فەلسەفەتى لە دايىك دەبىت. لەھەمان سالرۇزدا پەژاك دادەمەز زىرتى و ژيانەتەن گەلى كورد دەست پىدەكتات و بەشىوەتى كى سروشىتىش ئەوهە دەبىت بە ناسنامە و بە رىشە و بەھەمانى كەن ئەن و رۆلە بەرچاورۇنى

و بانگه شهی سه رکه و تونی نیشاند. به و ره نگه ئه و شورشه تیستا که ش به رد ه و اموی هه یه و ده زیست و ره نگی خوی له کونگره ه په زا کیش داو و ئه رکه کانی قو ناخی پیشوی دیاری کرد و، له قو ناخی پیشو دا ئه و ئه رکانه که بکرین چین؟ شورش چون به سه رکه و تونی ته واوه تی بگات؟ بو جنیه جتی کرد نی ئه رکه کان، چی ده کو ویت ه ئه ستی گه نجان؟ ئه رکیک که ده کو ویت ه سه ره هر تا کیک چیه؟ ئه و ئه رکانه زیاتر رونکار او وه و زیاتر به رچا پرو نی پن داوین و سه رکه و تونی کونگره ه گه ره نتی کرد و.

بینینی قو ناخی پیشوو هو کاریکه بو ئه و هی پیش خویشمان باشت بینین، واتا ئه و قو ناخه لی له سالی ۱۹۹۹ی زاینیه و به را په رینی گه نجان له روزه ه لاتی کوردستان که بو خاوه نداری کردن له ریه ر ئا پو و له دژی پیلانگی کی تیونه ته و هی ده ستی پیکرد و هه ستکردن به و پیلانگی کیه که نه ته نیا له دژی ریه ر ئا پو له دژی ته واوی گه لی کورد به ریوه چوو و به و هه ست و تیگه یشت ه و ئه و را په رینانه که پیش که و تون دامه زراندنی په زا کی له گه ل خویدا هینایه ئاراوه و تا روزی ئه مرپوش ئه و تیکوشانه به رد ه و اموی پیده دریت. کاتیک ئه و ده بینین ئه و کات ئه رکیک که ده کو ویت ه ستی گه نجان له قو ناخه کانی داهاتودا ئه و هش ده تو ایت زیاتر رونبیت ه و، له کونگه شدا ئه و اه ئاماژه يان پیکراوه و هه لسنه نگنیدراون که قو ناخی پیشوو رولی گه نجان چون بwoo له قو ناخی داهاتودا پیویسته چون بیت، داهاتوی په زاک پیویسته چون بیت ئه و هی که گفت وگویی له سه ره ده کریت. کاتیک باسی رولی گه نجان ده کریت له ئه رکه کانی داهاتوی که په زاک له کونگره ه حه و ته مدا داویه تیه پیش خوی، لیره دا باسی ئه و ده ده کریت که داهاتوی په زاک پارتی ته واوی گه لانی ئیرانه. پارتی ته واوی گه لانی روزه ه لاتی کوردستانه له بھر ئه و لیره دا تیمہ چاره نووسی گه لیک گفت وگو ده کین. لیره ئه و شتانه بیو که کلایکردن و هی چاره نووسی گه لیک کونگره ه حه و ته سه ره گنجدان له قو ناخی پیکراوه نرخاندیان له سه ره کراو و بپیاری گرنگ دران له و باره یه و.

به خوپه رو و ده کردن گه نجان ده تو اون ببنه پیشنه نگی رونا کردن و هی ته واوی کومه لگه

ئه گهر له ئیستادا له و سیاسه تهی رژیمی داگیرکه ری

زیاتر مان پیده دات. له کونگره یشداد و هک چاوه ری ده کرا گه نجان رولیکی هه مان شیوه یان بینی. بیگومان هه فلانیک که له کونگره دا ئاماده بون ئه و که سانه که ره نجیان ه بوبه له بهستی ئه کونگره یه دا له سه ره تادا شه هیدانی تیمه به تایه ت پیشنه نگان شورشی ژن ژیان ئازادی هه مسو ئه و ره نجده رانه که تیکوشانیان له روزه ه لاتی کوردستاندا هه یه، ره نجیان داو و، بنه ماله ولا تپاریزه کانی تیمه له پیدا هه مسو و ره نجیان هه ببو و له بهستی کونگره دا، ئوانه هه مسو و شیان بره روح و ناسنامه و دینامیز میکی گه نجانه هه مسو روزه که به نویونه و له ناو تیکوشاندابون. له خومان و کومه لگه دا نویونه و له و قو ناخه که تیدا دین نویونه و و ژیانه و بتوه اوی گه لان چون پیشکه ش بکهین و به ره هم بینین، له و رو دا به رد ه و ام له ناو و رد بونه و له ناو تیکوشاندابون و ره نجی هه مسو ئه و اه که له و کونگره دا به شداریان کرد و ره نجیان هه ببو و هه موسیشان به هه مان ناسنامه به شداری ده که ن. کاتیک باس له گه نجوون ده کین ته نیا باس له هه ندیک هه قالی گه نج ناکهین که له و کونگره یه دا به شداریون باسی ئه و روحه ده کهین که له ناو کونگره دا رولی گیڑا ئه و روحه که به گه نجیتی ده ستی پیکرد و به گه نجیتی به رد ه و ام ده کات و به گه نجیتی سه رد ه که ویت. ئه و هه و روحه که له و کونگره دا رولی گیڑا، بیگومان و هک ناسنامه پیش به شداریون گه نجان به ناسنامه خویانه و له ناو کونگره دا گرندیک کی خوی هه یه، رولی گه نجان له کونگره دا یاخود پیشنه نگایه تی گه نجان له کونگره دا مسو گه ری سه رکه و تونی کونگره یه ده سه ستیه تاوه، سه رکه و تونی کونگره ش له و پیشنه نگایه تی و گه ره نتی خوی و هرگرت. له بھر ئه و هی دوا روزی کومه لگه گه ره نتی ده کات و پیشنه نگایه تی گه نجان په بیوندی ته واوی به هیوای دوا روزه و هه یه.

له ئیستادا تیکوشان له ئاستیکی به رزدایه، هاو شیوه ی شورشی ژن ژیان ئازادی هه ندیک گو ران کاری تیا بوبیت به پیسی بار و دوخ، له ئیستادا و له به رد ه و ام ئه و شورش یشدا زیاتر ره نجی خویه پیک خست کردن و خوی تاماده کردن و خوپه رو و ده کردن و قولبونه و له و فله سه فهی که ئه و را په رین و شورش یه دروست کرد و زیاتر له پیشنه. له و شورش دا کومه لگه به زان بونی خوی ئه و هی زیاتر پیشخست و و، له قو ناخی سه ره تای شورش دا که ته واوی ئیران به را په رین و سه ره لدان هه مسو دنیا هه زاند و ئه و فله سه فهی بلاو کرد و هه

بلاوکردنوهه شهري تاييه تى رئيمى داگيركه 55 كەن
له سەر گەنجان بە ئامانجي قىركدنى كۆمەلگە، بەرپىگەي
بلاوکردنوهه مادەي ھوشەر ھەولەدەن گەنجان
و كۆمەلگە بېھوش بىكەن، بەرتگاي سىخورى كردن،
گرتەن، كوشتنى ئە و گەنجانى كە له ناو كۆمەلگە دا
رۆللى پىشەنگايىتى و روناكردنوهه كۆمەلگە دەگىرن،
لە بهرامبەر بهوانە دەبىت تىكۈشان لە ئاستى لوتكەدا
يىت. بۇ ئەوهى ئە و بېياردارىيە پېتكىيت، دەبىت
لە بهرامبەر يان تىكۈشانتىكى بەھىز و بە رىيازى راست
پېتكىيت. ئە و گەنجەي كە ئە و تىكۈشانە بەرپىوه
بىات، ئە و گەنجەي كە هوشىيار يوقتەوه. گەنجىكى
ئاسايى و بى پە رورەدە ناتواتىت ئە و تىكۈشانە بىكت.
گەنجىك تىنە كە يېتىكىدە خۆرى پىناسە نە كەربىت،
ناتواتىت كۆمەلگە تىنە كە يېتىكىدە خۆرى
خۆرى رون و رووناك نە كەردىتەوه و قول نە بىۋە وه لە
فەلسەفە ئى زىيان ئازادى، لە پارادايىمى ئازادىدە، لە
گۈنگى كۆمەلگە دىمۆكراطييىكىدا پېويىستى بە تىكۈشان
بۇ پۇچەلگەنوهه سىاسەتە كانى رئىمېش نابىنىت.
لە بهر ئەوه پە رورەدە كۆمەلگەنوهه كەنچان وە كۆ ئەركىكى
سەرە كى خۆرى دەسىپىتت. پېويىستە كەنچان لە ئاستى
سەرفەر بەريلدا لهناپە رورەدەدا بن. بە شىۋاڭكەلى جىاواز
و بە رىيازى خولقكار دەبىن گەنچان لە وەدا رۆل بېگىرن.
بەھەممۇ شىۋاڭكىچى بەرلىگاي راگەيانىدەوه چى لە
رىيگاي پە رورەدە تايىتەوه بتوانىن خۆمان بگەيەنинە
تەواوى گەنجانى رۆزھەلاتى كوردستان و ئىران،
بەھىچ گەنجىك لە تارىكىدا نەھىيلىن، بەھ شىۋوھى كەنچان
بىن بە پىشەنگى روناكردنوهه تەواوى كۆمەلگە.

ئیران لە رۆژهەلاتى كوردستان بە سەر كۆمەلگە به پىوهى دەبات تىيىگەين، ئەو كاتە لە گىنگى و رۆلى گەنجانىش تىدەگەيin. رېزىمى داگىركەرى ئیران لەسەر گەنجان و كۆمەلگە، سياسەتى بىن گەنج ھېشتەنەوە و پىركەرنى كۆمەلگە. بە شەپەرى تايىەت سياسەتى بىن ھېواكىرىنى كۆمەلگە بە پىوهى دەبات. لەبەر ئەوهى لە بىن ھېواكىرىنى كۆمەلگە بىن تىكۈشانى ھەيە، كاتىك كۆمەلگە بىن ھېشىوا بىت لەويىدا تىكۈشان نايىت لەبەر ئەوهىش بۇ ئەوهى كۆمەلگە بىشىوا بىت سياسەتى بىن گەنبىعون پىش ھەنچەت. ھېۋا پىوهندى بە دوارۋۇزەنە ھەيە، دوارۋۇزەنە گەنجە. كاتىك تو كۆمەلگەت بىن گەنج كرد كۆمەلگەت بىن دوارۋۇز كرد، ئەو كاتە پىويسىتى بە تىكۈشان نايىت و ئەو كۆمەلگەيە تەسلىم ھەنچەت، لەبەر ئەوهى سياسەتىكى تايىەت لەسەر بىشىواكىرىنى كۆمەلگە بە پىوهى دەبات. بۇ ئەوهى كۆمەلگە بىن گەنج بىكتا. بىنگومان ناتوانىت ھەممۇ گەنجان كۆمەلکۈز بىكتا، هەرچەندە رۆزانە گەنجان دەستكىر دەكتا و لە سىدارەيان دەدات، بەلام ئەو سياسەتە بىن ئەنجامە. رېگاى دووهەمین كە دەولەت وەك سياسەتىك گرتۇويەتىيە، شەپەرى دەرونىيە. رېزىم ھەولەدات كەنجان بىشىوا بىكتا، بىن ھېواكىرىنى گەنجانىش بەواتاي بىن ھېواكىرىن و بىن تىكۈشانكەرنى كۆمەلگەيە. لەھەمانكاتدا بەرپىگاى شەپەرى تايىەت و مادەھى ھۆشپەر و بلاڭىرىنى دەھى بىن ئەخلاقى و زايەندپەرسىتى لەناو گەنجاندا دەھىۋەت بەھەنچەنە گەنجان بىھۆش و پىر بىكتا و كۆمەلگە بەھەنچەنە پىرسالارى بىات و كۆمەلگە لە نوييونەھەنچەنە و لە تىكۈشان و لە ھەنگاوشەنگەنلىغان پەك بىختا ئامانچى ئەساسى رېزىم پەكسىتنى كۆمەلگە و بە بىنكارىگەر كەرنى گەنجانە. لەبەر ئەوهىش يەك لە ئەركە هەرە گىنگە كان كە پىويسىتە پەزاك لە و قۇناخەدا راوهەستەي لەسەر بىكتا، زىندەھىشتەنەوە و لەسەر ھەنچەنە ھېشتەنەوەي گەنجانە، چونكە ئەوهى بەواتاي لەسەر پىھىشتەنەوەي كۆمەلگەيە. ئەوهى پىشەنگايىتى دەكتا دىسان خودى گەنجان بە خۆيانىن، واتا فکر و فەلسەفە و پارادايىمكى زۆر بەھىزىز رېيە ئاپۇ ھەيە ئەوهى ئەلەمام بەخشىت و بە سوود و ھەرگىتن لە و ئىلھام و پارادايىمە زىندەھىشتەنەوەي گەنجان و بەھىزكەرنى تىكۈشانىانە، يەك لەبەرامبەر ئەو شەپەر تايىەت و دەرونىيە كە دەكىرىت، ئەو كەسانەي كە ئامىرن بۇ بەرپىوهبردىنى ئەو شەپەر تايىەتە، ئەو كەسانەي كە نۆكەرى و خۆفرۇشى 55 سەپىن، ئەو كەسانە كە نۆكەرى و بۇونەتە پەر و ئامىرى دەكەن بۇ رېزىمى داگىركەر و بۇونەتە پەر و ئامىرى

رۆژهه لاتى كوردستان و ئىران ئە
شويئنه يە كە شۆپشى زن ژيان ئازادى
تىدا پىشكەوت، له بەرئەوهش ئەوهى
ھەرى زىدە دەبىت لە ھەلەمەتى
ئازادى جەستەيى رىيەر ئاپۇدا رۆل
بىگىرىت رۆژهه لاتى كوردستانە و له وېشدا
گەنجان. ھىلى چالاکى گەنجانىش لەم
قۇناخەدا بىڭۈمان پىشەنگايەتى كردنى
ئەو ھەلەمەتە

و شهربیکدایه. هزری ریبیر ئاپو ئه و گوشهگیریه تیکدهشکنیت و له هه مهو دنیادا بلاؤ ده بیتەوه. ئیمە ئه و رۆژانە دەینین کە چۆن به ریگای هەلمەتى ئازادى بۇ ریبیر ئاپو کە له ۲۰۲۳/۱۰/۱۰ راگەيەندىرا، ئه و فکر و فەلسەفەيە له ماوهى چەند مانگدا به تەواوى جىهاندا بلاؤ ده بیتەوه و خاوهندارى گەورەي لېكرا. بەتايمەت بە پېشەنگايەتى گەنجان له تەواوى ولاٽانى جىهاندا فکرى ریبیر ئاپو ھەم بلاؤ ده بیتەوه ھەم ئاستى بە رېكخستىون قازانچ دەكت. ئەوه بۇ ئیمە قۇناختىكى نوييە. رۆژھەلاتى كوردستان و ئىرمان ئە و شوينىيە يە كە شۇرشى ژن ژيان ئازادى تىيدا پېشەكەوت، له بەرئەش ئەوهى ھەرى زېدە دەبىت له و ھەلمەتەدا رۆل بېكىتىت رۆژھەلاتى كوردستانه و لەوېشدا گەنجان. هيلى چالاکى گەنجانىش لەم قۇناخەدا بىگومان پېشەنگايەتى كەردى ئە و ھەلمەتەيە.

پېشەنگايەتى كەردى له ھەلمەتى ئازادى جەستەبى بۇ ریبیر ئاپو وەكول له دروشەمه كەيشدا دىارە بەواتاي چارەسەر كەردنى كىشەي كورد و چارەسەر كەردنى كىشە كانى رۆژھەلاتى ناوه راسەتە بەتايمەتى. ھاواكتا واتاي تېكەردنى ھەموو ئە پىلانگىپەرييە كە ئىستا دەولەتلىنى بەشدار لە پىلانگىپەرييە تەوهەييدا جىنگەيان گرت و پىلانگىپەرييە كانىيان له سەر كۆمەلگە كانى رۆژھەلاتى ناوه راسەت و جىهان بەرىتۇھ دەبەن لە بەرامبەر ئەوانەدا سەركەوتى ھەرى گەورە، سەركەوتى ھەلمەتى ئازادى جەستەبى ریبیر ئاپو يە.

له سەر ئە و بەنمايمە باڭگەوازى له تەواوى گەنجانى رۆژھەلاتى كوردستان و ئىرمان دەكەين بەو روح و بېياردارىيە لە حەوتە مىن كۆنگەرەي پەزاڭدا پېشەكتەن بەشىوه يە كى بەھىز لەناو ھەلمەتى ئازادى بۇ ریبیر ئاپو بەشدار بن و بە ئەركى خۆيانى بىزانن و دەرك بەھەستىيارى قۇناخە كە بکەن و تىيىگەن كە ئەرك و بەرپرسىيارىيەتى گەنجان چىه و چەندە گرنگە و بەو ھەستى بەرپرسىيارىيەتى ھەمان شىوه يە كە بۇون بە دەنگى تۈرەي لە بەرامبەر پىلانگىپەريي لە سالى ۱۹۹۹ بەھەمانشىوه كە بۇنە بناغەي دامەزراپەنلىنى پارتى ژيانى ئازادى كوردستان "پەزاڭ" و بناغەي شۇرشى ژن ژيان ئازادى، لەم قۇناخەشدا لەناو تىكۈشاندا ھەمان رۆل بېگىرەن لە ھەلمەتى ئازادى بۇ ریبیر ئاپو و ئەم دەرفەتە بکەن بە ھەۋىنى سەرخستى شۇپشى رۆژھەلاتى كوردستان و ديموکراتىزە كەردى ئىرمان.

گەنجان پېشەنگى ھەلمەتى ئازادى ریبیر ئاپو و ھەۋىنى سەرخستى شۇرشى ژن ژيان ئازادىن

له سەر بەنەماي پەروەردە كەردن، ھەنگاوى دووهەم رېكخستىبۇنى گەنجانە. له سەر بەنەماي پەروەردە رېكخستىبۇن دروست دەبىت. رېكخستى بى پەروەردە دروست نايىت له بەر ئەوهى گەنجان ناتوانىن بىن رېكخستىبۇن يەك ھەنگاوىش ھەلبگەن. تاك بە تەنیا زور شتى له دەست نايىت، بەلام كاتىك رېكخستو بىت ئەتوانىت ھەنگاوىش گورزى كۆشىنە لە داگىركەر بىدات. ھەموو ئەوانە له سەر بەنەماي پەروەردەيەكى راست پېكىتىت. بىگومان لېرەدا گىنگى بەرېكخستىبۇن دەرەدەكەۋەتە پېش، پېويسەتە گەنجان له سەر بەنەماي ئە و پەروەردەيە بىنۇييانە بىنان خۆيان بەرېكخست بکەن، بە شىوهى گروپى جىاواز لە گۈنەدەكان و كۆلەنەكان و شارەكان خۆيان بە رېكخست بکەن بەتايمەت لە زانكۆكان. لە ئىستادا رېيىمى داگىركەر و ھەموو دەولەتان چۆن زانكۆكان بەكار دىنن؟ زانكۆ بەگشتى بۇ دەولەت، شوينى ئامادە كەردنى كادرى دەولەتە شوينى ئامادە كەردنى گەنجى بەتەواوى خەسېزاوى دەولەتە و رۆلىكى بە و شىوه يە دەبىنەت. دەولەتە زانكۆكان ھزرى خۆي دەداتە گەنجان. گەنجان بەپەروەردە و بە خۆ بەرېكخستىت كەردى دەتوانى ئە و پېچەوانە بکەن، بە تىيەقەن بەنەماي داگىركارى دەتوانى زانكۆكان بکەن بە شوينى بلاوكەن دەھەن دەھەن فەركى ئازاد، بەرېكخستىبۇنى فەركى ئازادى و بە شىوه يە رۆلى زانكۆكان پېچەوانە دەبىتەوه و نۇونەي ئەوهش لە مىزۈووی دوور و نىزىماندا زورە. لە ھەموو شۇرەپەكانى سەھى بىسەت زانكۆكان بونەتە شوينىكى بە و شىوه يە، چەندە زانكۆكان بونەتە شوينى تواندەنە و ناسىمیلاسېۋىنى گەنجان و ئامېرىكى شەرى تايىھەت، بە و ئەندازىبەش بونەتە گۆرەپانى تىكۈشانى گەنجان. ھەر چۆن فکر و فەلسەفەي ریبیر ئاپو بەرپۈرەدەچىت، ھەمان فکر و فەلسەفەي ریبیر ئاپو بەرپۈرەدەچىت، هيلى چالاکى گەنجانىش پېويسەتە لەم قۇناخەدا خاوهندارىكەردن لەھەمان فەلسەفە و دامەززەنەرەي ئە و فەلسەفەيە بىت. ریبیر ئاپو ماوهى ۲۵ سالىلە ھەزىز گۆشەگىرييادى. سياسەتە گۆشەگىرىيەپى سالى بىسەت و شەش دەبن و لەم ماوهىدا لەناو گۆشەگىرييە كى قوول و تىكۈشان دايىه و زياتر لە سى سالى دوايى لەناو سياسەتەمى قېركەنلىيادىيە و لە بەرامبەر ئە و سياسەتەش ریبیر ئاپو لەناو تىكۈشان

پرسی ئیکۆلۆژی يەك له پایه کانى سى كۆچكەي پارادايىمى رىيەر ئاپۆيە. بەواتا نەته وەدى ديموکراتىك، ئیکۆلۆژى، ئازادى ژن. ئەمە گرنگى پرسى ئیکۆلۆژى بۇ كوردستان ھەلسە مەيىنت. سروشىتى كوردستان لەھەرچوار لاي كوردستان رووبەررووی هېرىشىيەكى تالانكەر دەيىتەوه.

لەھەرلايەك بەھەست دەولەتىكى داگىركەر رۆزانە سروشىتى كوردستان لەناو دەچىت. هەر بەپىسى ئەم گرنگىيە هەۋالانى بەشدار لەھەوتەمین كونگرەي پەزاك ھەلسەنگاندىتىكى قوول و بەرفراوانيان لەسەر پرسى ئیکۆلۆژى كرد و دەستيان دايەسەر گەلىيەك خالى گرنگ. بەتايمەتى بۇ رۆزەھەلاتى كوردستان و ئيران.

ئەمە زۆر ئاسانە كە وا بىرىكەينەوه كە سروشت ھەميشە ھەيءە و خۆي نۇي دەكاتەوه، بەلام لەرۆزى ئەمپۇماندا زۆرىك لە ئاژلەكان، كانياباھەكان، تەنانەت ئاو و ھەواش ئەھەندە كەم بۇونەتەوه كە بەرەنەمان دەچن. لەبەرچاۋ نەگىتنى لەناوچوونى ژىنگەمان لەو كاتەدا كە سەرقاڭلى ژيانى رۆزانەين، لەناوچوونى ژىنگە خىراتر و ئاسانتر دەكات. مرۆف لەگەل تىپەپۈيونى كات و پىشكەوتى خىراتى تەكۆلۆژيا و ھەرودە باىن رەچاۋىرىنى كاردانەوهى نەرنىنى ئەم پىشكەوتانە لەسەر سروشت و ژىنگە و ھەمۇ زىنده وەران تەواوى ئىكۆسیستەمى شىۋاند و ھاوسنگى لەناو سروشتدا تىكىداوه. لەئەنجامى ئاكارەكانى مەرفىدا گۆرائىكى نائىسايى لەھەوادا پىكەتىووه، دارستانەكان سوپوتاون، بەستەلەكە كان توانەوه، لەلایەك لافاۋ دېت و لەلایەكىش وشكە سالى روو دەدات و ھەزاران كىشەتى ترى ژىنگەيى لەجىهان دا پىكەتات. لەراس提دا دۆخى سروشت لە ئيران لەزۆرىك لەۋلانتى تر خېپاتە؛ چونكە لەئيران سیستەمەنى داگىركەر و فاشىست لەسەر كارە كە نە دەزانىت بەریوەبەرى بىكەت و نەخزمەتكىردن بەگەل بەلایەوه گرنگە و بىگە ھەرجى سامانى سروشتى ھەيءە تالان دەكات.

لەكۈنگەري حەوتەمى پەزاكدا سەرەنچى زۆر خرایە سەر دۆخى سروشت و ژىنگەي سەرەننسەر ئيران و باس لەكالوكارىيەكانى سیستەمە "باشتەر وايە بلىتىن بىن سیستەمە" حۆكمەتى ئىستىتاي ئيران كرا و دەستىنىشانكرا كە دۆخى ژىنگەي ئيران بەته نىيا پىوپىستى بەچەندىن شۇپوش ھەيءە. رىزەتى تىكچوونى ژىنگە لەئيران لەچەند دەيەي رابىدۇو يەكجار زۆر بەرز بۇوهتەوه. وا دىيار دەبىت كە بەرەدە وامى ئەم رەوتە خەسارى زۆر لەھەمۇو بوارىكەوه بىگەينىن كە قەرەبوو كەنەوهى ئەگەر بىكىت! تىچىوو يەكجار زۆر و درىزخايىنهنى پىوپىستە. پىس بۇونى ئاو و ھەوا، وشكىبوونى رووبار و گۈل و زەلکاوهەكان، تەواوبۇونى گەنجىنە ئاوييەكانى ئىززەتى، لەناوچوونى دارستانەكان و شىنىكاپىيەكان، وشكىبوونى

پرسى ئیکۆلۆژى

لەھەوتەمین

كۆنگرمى پەزاك دا

كەھ ئارىن چوارچىرا

لەھەرلايەك بەھەست دەولەتىكى داگىركەر رۆزانە سروشىتى كوردستان لەناو دەچىت. هەر بەپىسى ئەم گرنگىيە هەۋالانى بەشدار لەھەوتەمین كۆنگرمى پەزاك ھەلسەنگاندىتىكى قوول و بەرفراوانيان لەسەر پرسى ئیکۆلۆژى كرد و دەستيان دايەسەر گەلىيەك خالى گرنگ. بەتايمەتى بۇ رۆزەھەلاتى كوردستان و ئيران

بهندادی زور له سه‌ر ئەم رووباره و هەروه‌ها گواستنەوهی بۆه ریمە ناوەندییە کانی ئیران، زیانیکی زوری به خەلک کە یاندوه کە لهوانه بربیتین لە: کەم بونه‌وهی ئاواخ خواردنەوه، وشك بعون و لهناوچوونی دارستان و باخ و باغات و زوربۇونى ناوجە دەشتايیە کان و زور بعونی رەشە با مطاویە کان.

ھەمان سیاسەت له سه‌ر رووباره کانی رۆژھەلاتى كوردستانیش بەرپیوه ٥٤ چیت. له سه‌ر رووباره کانی كوردستان بەندادوگەلىکی زور دروست كراون و هەروه‌ها ئاواي رووباره کانی كوردستانیش بۆ ناوەندى شارە کان دەگۈزارىتەوه. ژمارەي زورى بەندادوگەن كارىگە رېيە كى يەك جار خراپى بەتاپىتى له سه‌ر كەش و هەواي كوردستان داناوه. بەپى هەندىتكى ئامار و سەرچاوه دەركەتوووه له سالى ١١٨٦٣، ١٣٩٨ كۆمپانيا له بشى پەيوەندىدار بەئاوه وەك بەندادو لیدان كاريان كردوووه. ئەم ئامار سەرسۈرەتىرە خۆي سەملەتىنەرى ئەوهەيە كە قازانجى زور بەخاونەن كۆمپانيا كان دەگات تا گللى نىشته جىنى هەريم.

بەندادو لیدانى زور له هەر ناوجەيەك كىشە گەلىكى زورى دروست كردوو. له هەرامان كەش و هەوا دەگۈرتەت و لە ورمى گۆلەك وشك دەپىت كە بەدوايدا زىيانى خۆي دەپىتە كىشەي سەرە كى ئەم هەريمە و جىرانە کانى. هەروه‌ها لەناوبرىنى دارستانە کان يەكىكى تر له دىارىدە مەترىسىدارە کان بۆ كۆمەلگەيە. دارستان يەك لە گرنگىتىن پىويستىيە کانى ژيان. ژيرخانى هاوسەنگى ئىكۆسىستەم و هۆكاري سەرە كىن بۆ پىشگرتن لە لافاۋ، تىكچوونى خاڭ، هاوسەنگى بازنه‌ي بارىن، گەنجىنە ئاوابىيە کان، دارستانە کان بارىن، چاخە کان دا دواي هەر تىكچوونىيەك سەرلەنۈي بوزاندويانە تەوه، بەشىوەيەك كە ژينگەي ئەمرؤييان بۆ ئىمە پىكھىنەواوه. له هەر چاخىكى ژيان مەترىسييە كى تايىت بە خۆي له سه‌ر ئىكۆسىستەم ھەبۈووه. بەلام ھىچ كاپىك وەك ئىستا توانى بۈۋەنەوه يان لە ژينگە نەستاندۇووه. مەترىسييە کانى كە سىستەمى سەرمایەدارى بۆ ژينگەمان دروستى كردوووه و رۆزبەر رۆز رووی له زىادبۇونە؛ بەشىوەيەك كە دەرفەتى قەربووكىنەوه و بۈۋەنەوه شىلى ستاندۇون.

تاك لەسىستەمى سەرمایەدارى دا بە ئەقلىيەتسى سەرمایە و قازانچ و دەسەلات ھىچ سنورىيەك ناناسىت و بۆ بەرڈەوهندىيە کانى خۆي ھەممۇ دەستدىرىزىيەك لە سه‌ر ژينگە بەرپیوه دەبات. مەرۆقى مۆدىرن بەم ئەقلەيەتە ھىچ پىۋانىكى ئەخلاقى رەچاۋ ناكات و ئەنجامى ھەر ئاكارىك لە بەرامبەر ژينگە دا رەھوا دەپىتىت. تاك و دەزگا و سىستەم دەست لەناو دەستى يەك، لە سەر ئەم بەنمایە كە

خاڭ و زىادبۇونى دەشته کان، رۆچچوونى زەھى، له ناوجۇونى جۇرهە کانى گژوگىكا و تەنانەت ئازەلە کان تەنیا بەشىك لەقەيرانە کانى ژينگەيى لە ئىران، ئەگەر گەرمبۇونى زەھى، تىكچوونى چىنى ئۆزۈن، گازە گۆلخانەيە کان، گۆدانى ئاستى دەرىا كاپىش كە قەيرانى جىهانىن و ھەممۇ ولاتان دەگۈرتەوه لە سەر زىاد بکەين، ئاوا ئاستى كارەساتە كە بەرز دەپىتەوه.

يەك لە سەرە كى ترین گرفتە کانى ژينگەيى لە ھەممۇ جوگرافىي ئىرمان كىشە ئاوا و بەندادوگەن، بۆ نمۇونە دەتوانىن ئامازە بە ئەھواز بکەين كە لەم سالانەي دوايىش خەلک نارەزايەتىيە كى زورىان دەرىپى. ئەھواز كە خۆي خاونەن رووبارى گەورە بۇو كە بەلەمە كان تىايىدا ھاتچۆپىان دەكىرە و گىنگەيى كى زورى بازركانى بەھۆي تىكەلبوونى بەزەرياي ھيندەوه ھەبۇو، ئىستا نەتەنیا توانىاي ئەم بازگانىانەييان نەماوه، بەلکو بۇ ئاوا خواردنەوه ش ناچارن خۆپىشساندان بکەن. لیدانى

دارستان يەك لە گرنگىتىن پىويستىيە کانى ژيان. ژيرخانى هاوسەنگى ئىكۆسىستەم و هۆكاري سەرە كىن بۆ پىشگرتن لە لافاۋ، تىكچوونى خاڭ، هاوسەنگى بازنه‌ي بارىن، گەنجىنە ئاوابىيە کان، دارستانە کان بارىن، چاخە کان دا دواي هەر تىكچوونىيەك سەرلەنۈي بوزاندويانە تەوه، بەشىوەيەك كە ژينگەي ئەمرؤييان بۆ ئىمە پىكھىنەواوه

سیسته‌می مودّینیتیه خویه‌تی. لهم سونگه‌یه‌وه؛ هه‌ر وه‌کو له‌بزوتنه‌وهی فیمینیستیدا بینیمان، بزوتنه‌وهی ئیکولوژیستی پیویستیه کی زوری به يه کلابونه‌وه و رونبونى ئایدولوژی هه‌یه، پیویسته ریخستن و چالاکیه‌کانی له‌شـ قامه ته‌سکه کانی شارده‌وه بـ ناو سـه‌رجـهـمـ کـومـهـلـگـهـ بـگـواـزـنـهـ وـهـ بـهـتـایـهـ تـیـشـ بـخـزـیـهـ نـاوـ کـومـهـلـگـهـ گـونـدـ کـشـتوـکـانـیـ نـاوـچـهـ لـادـیـهـ کـانـ. لـهـراـسـتـیدـاـ ئـیـکـولـوـژـیـ رـابـهـرـیـ چـالـاـکـیـ کـومـهـلـگـهـ کـشـتوـکـالـ - گـونـدـ، تـهـواـوـیـ کـوـچـبـهـرـهـ کـانـ، بـیـکـارـانـ وـ ژـنانـهـ".

لهـسـهـرـ ئـهـمـ بـنـهـمـایـانـهـ لـهـکـوـنـگـرـهـداـ بـپـیـارـ درـاـ کـهـ کـومـیـتـهـیـ ئـیـکـولـوـژـیـ بـهـهـیـزـتـرـ بـکـرـیـتـ وـ چـوارـچـیـوهـ کـارـوـخـهـ بـاتـیـ بـهـرـفـراـوـانـتـرـ بـکـاتـ.

هـمـمـوـمـانـ بـوـ پـارـاسـتـنـیـ ئـینـگـهـ مـانـ بـهـرـپـرسـیـارـینـ، پـارـاسـتـنـیـ ئـینـگـهـ پـیـوـیـسـتـیـ بـهـهـاـوـکـارـیـ تـاـکـ بـهـتـاـکـیـ کـومـهـلـگـهـ، ژـنـ وـ پـیـاوـ، منـدـالـ وـ پـیـروـگـهـنـجـ هـهـیـهـ؛ چـونـکـهـ ئـینـگـهـیـ ئـهـمـرـمـانـ بـوـ تـیـمـهـ وـهـ چـهـهـ دـاهـاـنـوـشـهـ. بـوـیـهـ دـهـبـیـتـ گـهـشـهـ کـرـدـنـیـکـ گـونـجـاـوـ لـهـگـهـلـ سـرـوـشـتـ بـهـبـهـمـاـ بـگـیرـدـرـیـتـ وـ پـیـوـیـسـتـیـ ئـهـمـ گـهـشـهـ کـرـدـنـاـهـشـ پـهـرـوـهـدـیـهـ کـهـ لهـسـهـرـ بـهـمـایـ ئـیـکـولـوـژـیـهـ.

ژـنانـ دـهـتـوـانـنـ رـوـلـیـکـیـ گـرـنـگـیـانـ لـهـپـارـاسـتـنـیـ ئـینـگـهـ وـ باـشـ بـهـ کـارـهـیـتـانـیـ کـانـیـاـوـهـ کـانـ هـهـبـیـتـ، بـهـلـامـ رـوـلـیـانـ لـهـرـهـوـتـیـ بـرـپـیـارـدـانـ زـوـرـ دـیـارـ نـیـیـهـ. کـهـ ئـهـوـیـشـ ۵ـهـ کـرـیـتـ بـهـ پـهـرـوـهـدـیـهـ کـهـ چـارـسـهـ بـکـرـیـتـ.

مرـوـقـ بـاـشـتـرـیـنـیـ خـوـلـقـیـنـدـرـاـوـهـ کـانـهـ، وـهـ ئـوـبـزـهـیـهـ کـهـ سـهـیـرـیـ ژـینـگـهـ دـهـکـهـنـ وـ دـاـگـیرـ وـ تـالـانـیـ دـهـکـهـنـ. لـهـنـیـوانـ تـهـواـوـیـ تـالـانـ کـرـدـنـ، کـاـولـکـارـیـ وـ هـلـپـهـرـسـتـیـ دـاـ کـهـسـانـیـکـ بـیـرـمـانـ دـیـنـهـوـهـ کـهـ ژـینـگـهـ مـانـ هـهـرـچـهـنـدـهـ مـنـدـالـیـ وـاـیـ هـهـبـیـتـ کـهـ خـیـانـهـتـیـ لـتـ بـکـاتـ وـ بـهـ پـیـسـیـ بـهـرـزـهـوـهـنـدـهـشـ رـوـلـهـیـ باـشـ بـوـ پـارـاسـتـنـیـ خـوـیـ گـهـوـرـهـ ئـهـوـهـنـدـهـشـ رـوـلـهـیـ باـشـ بـوـ پـارـاسـتـنـیـ خـوـیـ گـهـوـرـهـ کـرـدـوـوـهـ. شـهـهـادـتـیـ شـهـهـیدـانـیـ خـهـرـمـانـانـیـ ۱۳۹۷ـ هـاـوـارـیـکـ لـهـنـاخـیـ ژـینـگـهـوـهـ بـوـوـ کـهـ قـوـنـاخـیـکـیـ نـوـیـ لـهـ پـارـاسـتـنـیـ ژـینـگـهـ دـهـسـتـیـ پـیـکـرـدـ.

بـزـوتـنـهـوـهـ گـهـلـیـکـیـ زـوـرـ لـهـجـیـهـانـ لـهـسـهـرـ بـهـمـایـ زـانـسـتـیـ ئـیـکـولـوـژـیـ پـیـكـ هـاـتـوـونـ وـ رـوـزـ لـهـدـوـایـ رـوـزـ زـیـاتـرـ پـهـرـ دـهـسـتـیـنـ وـ سـهـرـنـجـیـ خـهـلـیـکـیـ زـیـاتـرـ بـهـرـهـوـ خـوـیـانـ رـادـهـ کـیـشـنـ. رـیـبـهـرـ ئـاـپـوـ دـهـلـیـتـ: "ژـینـگـهـ بـهـرـفـراـوـانـتـرـینـ گـوـپـیـانـیـ بـزاـوـتـیـ کـومـهـلـگـهـ مـهـدـهـنـیـهـ. چـهـنـدـهـ دـهـجـیـتـ زـیـاتـرـ رـئـاـلـ سـوـسـیـالـیـسـتـ وـ ۋـانـارـشـیـسـتـهـ کـانـ بـهـرـهـوـ خـوـیـ رـادـهـ کـیـشـیـتـ. لـهـدـؤـخـیـ بـزوـتـهـوـهـيـکـدـاـ کـهـ هـهـرـ زـوـرـ رـکـابـرـایـهـتـیـ سـیـسـتـهـمـیـ تـیـداـ دـهـبـیـزـیـتـ. لـهـهـرـ ئـهـهـوـهـیـ پـیـوـهـنـدـیـ بـهـتـهـوـاـوـیـ کـومـهـلـگـهـوـهـ هـهـیـهـ، ئـهـوـاـ بـهـشـارـیـکـرـدنـ مـاهـیـهـتـیـکـیـ سـهـرـوـوتـرـیـ چـینـ وـ نـهـتـهـوـهـ کـانـ بـهـدـهـسـتـ هـیـنـاـوـهـ. لـیـرـهـشـداـ شـوـیـنـ پـهـنـجـهـیـ هـهـژـمـوـونـگـهـ رـایـیـ ئـایـدـوـلـوـژـیـاـیـ لـیـرـپـالـ لـهـسـهـرـ بـزوـوـتـهـوـهـ کـهـ دـهـبـیـزـیـتـ. هـهـرـ وـهـکـ سـهـهـرـ بـهـ بـاـهـتـهـ کـوـمـهـلـگـهـیـهـتـیـهـ کـانـ، لـیـرـالـیـزـمـ لـهـبـوـارـیـ ئـیـکـولـوـژـیـشـداـ گـهـوـهـهـرـیـ بـوـنـیـادـیـ کـیـشـهـ کـهـ نـایـبـنـیـ، هـهـوـلـ ۵ـهـدـدـاتـ تـهـکـنـوـلـوـژـیـاـ، سـوـوـتـهـمـهـنـیـ پـاشـمـاـوـهـ کـانـ وـ کـوـمـهـلـگـهـیـ بـهـ کـارـبـرـدـنـ بـهـرـپـرـسـیـارـ پـیـشـانـ بـدـاتـ. کـهـ چـیـ لـهـ رـاستـیدـاـ تـهـواـوـیـ ئـهـمـ دـیـارـدـهـ لـاـوـهـکـیـ وـ نـهـرـتـیـانـهـ بـهـرـهـهـمـیـ

کۆنگرهی حەوته‌می پەزاك و ھەلۆهستەپەيەك

ئارام كەریم

کوده تاکانی زۆربەی و لاتانی ئەفریقای باشور له و جۆربەیه
و هەرچى دەھىچىت، ئەو ھیزانە دەيانەھوبىت لەزۆر شوينى
تردا بەو نزىكبوون و ھەلۆهستانەيان ئالۆزى و گىرەشىۋىنى
بىنېھەو و گەلان بەردەنە گىانى يەكتە. لەلايەكى تر
لەنیوخۇرى ئىراندا شۆپشى ژن، ژيان، ئازادى لەثارادايە و
دۆخى رىزىمى ئىران له و لاتە تووشى نەخۇشى نىوخۇرى
هاتووه و بىگرە لەوانەي باسمان كرد خراپتە.
ھەرچەندە رىزىمى داگىركەرى ئىران لەكۆتاپەيەكانى
سالى راپردو بە ھەلبازاردىتىكى فۇرمالىتەي پەرلەمانى و
ئەنجوومەنلى شارەزايان وىستى ئەو پەيامە بىداتە ھىزەكانى
مۆدىپەنەتەي سەرمایەدارى كە گەلان و پىكەتەكانى ئىران
بەندىگە كانىان رەوايەتىان بەرژىم بەخشىۋەتەو، بەلام
لەراستىدا وەك ئەھەوەي رىزىم پروپاگەندەي بۆ كرد كە
گوایىھ ٤١٪ گەل بەشدارى دەنگدان بۇونە، بەپىنى داتا
بلاوكراوهە كان لەمەدىا و كانالله كانى تردا دەرددە كەوپىت كە
شتىتكى وانىيە و بىگرە لە سەدا بىستى خەلکى ئىران
دەنگىان بەو رىزىمە زياتر نەداوه و ئەو رىزىمە بەلاي
گەلانى ئىرانەوە ئىدى رەوايەتى خۇرى لەدەست داوه و
بەھىچ شىۋەيەك گەلانى ئىران رىزىمى فاشىستى دىنى -

کۆنگرهی حەوته‌مینى پەزاك كە بە دروشمى؛ "بە
فەلسەفەھى ژن، ژيان، ئازادى كوردىستان ئازاد دەكەين و
نەتەھە ديمۇكراٽىك بونىاد دەننەن،" لەكەيتىكدا پىكەتە
كە سىستەمى مۆدىپەنەتەي سەرمایەدارى دەيدەپەت
بەگوشار و رىكارگەلى جىاواز لەوانە سىاسى، ئابورى،
سەرپازى، چاندى، دىيلۆماسى ئەو ھىز و ولات و گروپ و
ئەتىكانە خۇرۇڭرن و تەسلىم و ملکەچى ئەو زىھىنەت
و سىستەمە نابن، بەچۈكدا بەنەن. بۆ سەركەوتى
ئامانجە كانىان يەك لەو رىيازانەي بەكارى دەھىنەن،
خولقاندنى زەمینەتى دەستورەدان و ھەلگىرساندى شەر
و بەرفداوەنكردى ئالۆزىيە. شەپى نېوان لايەنگەنلى ناتۇ
و ئەمرىكا و ئەوروپا لەلايەك و لايەنگەنلى روسيا، چىن،
ئىران ھەرچى دەھىچىت پەرەستىتەن و لەونتەندەدا
كۆمەلگە كان و گەلان دەبنە قوربانى سەرەكى ئەو شەر
و ناكۆكىانە، بەتايىتى شەپى ئۆكرايانا و روسيا دواى
دۇوسال شەپى نېوانيان بەدەر لەمالۇرەنلى و كۆمەلکۆزى
و كۆچپەرى و بىرسىتەي و نەخۇشى ھىچ شتىكىتى بەدوادا
نەبۈوه. شەپى نېوان فەلەستىن و ئىسرائىل كە ماوهى
پىئىچ بۆ شەش مانگە دەستى پىكەردوھ بەھەمانشىۋە،

رۆژهه لاتى ناوين و نیودهوله تى هەلسا نگاند و پرۆژه و پیلان و بپيارى گونجاوى و هرگرت. لهه مانکاتدا کونگره دى سەرەتەم پەنجەي خستە سەر ئە و كەم و كوريانەي له سالانى را بىردو داد رووياندا او ياخود دووباره بونەتە و رەخنه وەھە لە سەرەتە يان له سەر كرا و بپيارى پيوىست بۆ تىپەراندىان وەرگيرأ.

پەزاك، خاوهن تىكۆشانىتكى بىست سالاھىي له رۆژهه لاتى كوردستان و ئىران و له سالى ۲۰۰۴ لە سەر دەستى ئە و شۇرۇشكىرىانەي بەرهەمى سەرەتە لە سالى ۱۹۹۹ پیلانگىري نىيونەتە وەھىي له سەر رىيەر ئاپقۇ، دامەزراوه و له بىستە مىن سالىيادى خۆيدا کونگرەي حەوتەمى ۵۵ بەستىت و كۈنگەرەكەي پېشكەشى رىيەر ئاپقۇ، بەنەمآلەي شەھيدانى رىگاى ئازادىخوازى گەلى كوردستان و رۆژهه لاتى كودستان و بەنەمآلەي شەھيدانى شۇرۇشى ژن، ژيان، ئازادى و گەلانى تىران دەكات.

بە بەستىت ئەم كۈنگەرەي له قۆناختىكى وەھا ھەستىيار و چارەنۇوسسازدا، دەيسەمەنیتىت كە تاكە هيئەز له گۇرپەپانى پاراستنى رەواي گەلى كورد له رۆژهه لاتى كوردستان و ئازادىخوازان خاوهن ھەلۋىستىتكى شۇرۇشكىرىانەي نەگۇرپە سەرەتەي ھەممو كەم و كورپە كانيش، جارىكى تر بە رۆحى ئاپقۇسى دەيھەۋىت بىرە و بە تىكۆشانى ئازادىخوازانەي گەلە كەمان له رۆژهه لاتى كوردستان و گەلانى ئىران بىدات و مل بۆ ھىچ ھىزىتكى دەسەلاتخواز و سەردەست نەوي ناكات.

خۆجەيى و ھەريمىيە كان پاكتاو بکەن و بىانكەنە قوربانى چاچۇنۇكىيە كانى خۆيان و دەسەلاتە كانيان.

پەزاك له قۆناختىكى مىزۇویدا كۈنگەرە دەستىت

پەزاك ھەست بە قۇولايى ستراتىزىتەتى پیلانگىري سىستەمى مۆدىرنىتەتى سەرمایەدارى دەكات و بە خۇینىدە وەھىي كى بابەتىانە دوورودرېز و بەرفراوان و لۆزىكىانە خۆي بە بەرپىسياز دەبىتىت لەپىتاو پۇوچەلەركەنە وەھى ئەم دۆخە قەيراناوىيە كە رۆزانە گەلان دەچە وسىيەتە و و رىگا بۇ كۆمەلگۈزى و برسىتى و لەناوبرىن دەكاتە وە. بە تايىەتى وەك لە دروشىمە كەشىدا دىيارە پەزاك لە بەرامبەر بە سەرخەستى ئامانجە كانى شۇرۇشى ژن، ژيان، ئازادى پېشەنگى ئە و فەلسەفە و ھزر بەنەرکى خۆي دەزاتىت دەستە وەستان نەمەنیت و ھەممۇ ھەولە كانى بخاتە گەر.

پەزاك، خاوهن پرۆژەي نەتە وەدى ديموکراتىك و خۆسەرى ديموکراتىك و كونفدرالىزمى ديموکراتىكە. له سەر بەنەماي ئازادى ژن پشت بە فەلسەفە و پارادايىمى كۆمەلگەيە كى سىاسى - ئە خلاقى و ئىكۆلۆزىك دەستىت. بۆيەش خۆي لە بەرامبەر بە ناسنامە و شوناسى گەلى كورد و بە تايىەتى رۆژهه لاتى كوردستان و لە بەرامبەر بە چارەنۇوسى گەلان و پىكھاتە كانى ترى ئىران وەك ئەركىكى و يىزدانى، ئە خلاقى و سىاسى و ھزرى سەير دەكات.

كۈنگەرەي حەوتەمى پەزاك بە خۇینىدە وەھىي كى قۇول و بابەتىانە بارۇ دوخى سىاسى ئىران، كوردستان،

پەزاك، خاوهن پرۆژەي نەتە وەدى ديموکراتىك و خۆسەرى ديموکراتىك و كونفدرالىزمى ديموکراتىكە. له سەر بەنەماي ئازادى ژن پشت بە فەلسەفە و پارادايىمى كۆمەلگەيە كى سىاسى - ئە خلاقى و ئىكۆلۆزىك دەستىت. بۆيەش خۆي لە بەرامبەر بە ناسنامە و شوناسى گەلى كورد و بە تايىەتى رۆژهه لاتى كوردستان و لە بەرامبەر بە چارەنۇوسى گەلان و پىكھاتە كانى ترى ئىران وەك ئەركىكى و يىزدانى، ئە خلاقى و سىاسى و ھزرى سەير دەكات

فەلسەفەی ژن، ژیان، ئازادى

نەخشە رىي چارەسەرى پرسەكانى كۆمەلگەمى ئىرانە

كەنگەر چىمەن شەنە

گەريلاكانى مۆدىزىتەي ديموکراتىك و ھاواچەرخ ئەنجام دەدرېت.

لەكەشىكى وھەدا كۆنگەرى حەوتەمى پەزاڭمان بەست و بىيگومان كۆنگەرە گۇرانكارى زۆر بنهپەتى و گۈنگ وھەنگاۋىكى زۆر بويۇرانەش لەگەل خۆيىدا دەھىيىت. لەچوارچىوهى فكر و رامانى رىيەر ئاپۇ و لەكەشىكى وھەدا كۆنگەرە بەرپىوه چوو. بۇ ئازادى جەستەيى رىيەر ئاپۇ نەك تەننیا لەرۆزھەلاتى كوردستان؛ بەلكو لەسەر ئاستى جىهانى و ھەرجوا لاى كوردستان دەنگىكى مەزن بلند بۇوه و ئەوهوش جارى يەكەمینە كە بۇ ئازادى جەستەيى رىيەر ئاپۇ كەمپىنېكى وھە خەبات بەرپىوه دەبات. ئىمە لەقۇناخىكى زۆر ھەستىاردا تىپەر دەيىن. رەوشى جەستەيى رىيەر ئاپۇش لەم چوارچىوهىدا گەيشتىو وەتە دۆخىيىكى ھەستىار. ئىدى بەپەلە دەبىت لايەنى ئازادى جەستەيى رىيەر ئاپۇ راوهەستەي لەسەر بىكىت. گەل كوردستان، ژنانى كورد، فارس، عەرب، بەلۇوج، ئەرمەن و ... هەند لەئىستادا تىكۈشانىكى زۆر مەزن بۇ ئازادى جەستەيى رىيەر ئاپۇ بەرپىوه دەبەن. بىيگومان بىسەت و پىنج سال بە سەر سياسەتى گۆشەگىرى

سەرەتا بەرپىوه چۈونى كۆنگەرى حەوتەمىنى پەزاڭ لەرېيەر ئاپۇ، بەنەمالەي شەھيدانى رىيگى ئازادى و شەھيدانى شۆپشى ژن، ژيان، ئازادى و گەلى كوردستان و گەله كەمان لەرۆزھەلاتى كوردستان پىرۆز دەكەم.

لەھەرجوا لاى كوردستان و دەرەھە ولات و لەزۆر بەي و لاتانى جىهان لەپىناو ئازادى جەستەيى رىيەر ئاپۇ لەتىو تىكۈشاندان، ئەھەولىغانانە بەرز دەنخىنەم و سلاّويان ئاراسەتە دەكەم.

كۆنگەرى حەوتەمىنى پەزاڭ لەكەش و ھەوايەكى زۆر قورس و گراندا بەرپىوه چۈو و لەدۆخىيەكدا كە ھەلمەتى ئازادى جەستەيى رىيەر ئاپۇ و چارەسەرى پرسى كورد و جۇش و خۇرۇشى گەل لەلۇتكەدا يە بەرپىوه چۈوو. بىيگومان لەپىناو ئازادى جەستەيى رىيەر ئاپۇ لەھەرجوا لاى كوردستان و لەزۆر بەي و لاتانى جىهان، تىكۈشانىكى بەھىز و مەزن و ھېزىا لەئارادىيە، ھاواكتا بەرامبەر بەگەلى كورد لەھەرجوا بەشى كوردستان لەلایەن دەولەتانى داگىركەرەوە، بەتايىھەتى دەولەتى داگىركەرى تۈرك، شەپىكى گەورە لەئاستى قېرىدىن و لەناوبىدىن بەپىتوه دەچىت. ھاواكتا قارەمانىتىيەكى مەزن لەلایەن

(كەنگەر چىمەن شەنە)

لېشت - ۱۸ - سەھر

فه لسه فهیدا بتوئه وهی که لانی تیران و رۆژهه لاتی کوردستان ئازاد بین، پیوسته به شیوه کی روون و ئاشکرا له فکر و رامان و کسایتی ریه رئپو خاوه نداریتی بکهین. پاریز نامه و هله لسنه نگاندنه کانی ریه رئپو بخوبینه وه، رامانی ریه رئپو بوئیکولوژی، کومه لگه، ژنان، گنجان، ژینگه، ئە خلاق و هممو بەشە کانی ترى زیان له پیناو ژیانی ئازاد و بەرقە راری داد پەروهه کومه لایه تى کەلکى لى وەرگىرن.

فەیله سوف و زانا کانی تر نەیانتوانیو له هەممۇ رەھەندىکە وە ئاستى ریه رئپو دا هەللسەنگاندەن و هزر پېشباخەن و بىخەن بوارى جىئە جى كردنە وھ، سەرەپا ئە وھى هەندى هەولدانيان هەيە و خەباتيان كردە، بەلام بە دروشمى ئىن، زیان، ئازادى گەلە كەمان له رۆژهه لاتی کوردستان و گەلانى تیران ئە وھى يان هەلبىزادە و ئە وھى يان نىشاندا و ئە وھى يان بەشە کارا راگە ياند کە ئەوان بە فکر و فەلسەھە فەي ریه رئپو دە توانن ئازاد بین و کۆنگەرە کەمە ئىمەھى ئە وھى پیناسە كرد. بۆچى ئە وھى پیناسە يەيى كرد؟ لە بەر ئە وھى گەلە كەمان له رۆژهه لاتی کوردستان و هەممۇ بەشە کانی زۆر لە ئارادىيە.

لە بەرامبەر بەر زیمی داگىركەرى تیران، كاردانە وە کان زۆر قوول و بەنەرەقىن. ئە وھى يان لەھەشتى ئادار و نەورۆز بەشە کارا دەربىرى. پىشتر لەوانەش، لە ئاستى مامۆستاييان، ئانيداران، دكتور و پەرسنار سەير كەن، لەھەممۇ بەشە کانی کومه لگە لە بەرامبەر بەر زیمی قىركەر و بە تايىھە تى تر نزىكى بۇونە وھى ئە وھى زیمە لە بەرامبەر بەزىنان ئە وھى پېشەنگايىھە تى سياسەتى قىركەن و لەنابىردن دە كات، بەپلەي يە كەم زیمی تیرانە. لە بەر ئە وھى هەممۇ گەلانى تیران بە دروشىم و فەلسەھە فەي وھ ئە وھى كە رىگاربۇونى خۆيان لە ويىدا بىنیوھ بەيە كە دەنگ راپەپىن و تا ئىستاكەش ئە و شۇپش و راپەپىن بە دەقامە. لە بەر ئە وھى شۇپشەنگەرە ئە وھى بەئەركى خۆي زانى كە ئە وھى قۇناخە هەلسەنگىتىت.

کۆنگەرە لە قۇناخىيىكى ئاسايى دا پىكەنە هات. تەنبا وەك ئە وھى پروسوھە يەك بىيت، بەرپىوھ نەچوو. کۆنگەرە لە بەرامبەر بەشۇپشى ئىن، زیان، ئازادى و گەلانى تیران بەپېشەنگايىھە تى ژنان، لە بەرامبەر بە و شۇپشە سال و نيوىكە بەر دەقامە وەك ئەركىك گرتىيە دەست و کۆنگەرەش لە و چوارچىۋەيدا بەرپىوھ چوو. لە بەر ئە وھى وەك ئەركىكى سەرەكى كاروخەبات ئازادى جەستەيى ریه رئپو ئەپویى بەنەما وەرگەت و بەشۇپشى ئىن، زیان، ئازادى هەممۇ گەلى رۆژهه لاتى کوردستان و تیران بە بەشدارى لەھەلمەتى ئازادى جەستەيى ریه رئپو ئەپو ئازادى خۆيان گەرنى دە كەن، ئە وھى هەلۆيىست و جەسارەتىكى مەزن بۇو و لە و چوارچىۋەيدا بېرىارى پىوپىست وەرگەران.

سەر ریبەر ئاپو کۆتايىھات و دەربازى بىست و شەشە مىن سالەھى سياسەتى قىركەن بۇوين. وەك ژنانى تىكۆشەرە رۆژهه لات بىگومان كارمان دانەناسىن و تىگە ياندىنى كۆمەلگە يە لە سەر بىر وەزىزى ریه رئپو، بە و نزىكى بۇون و گرىيادە و كۆنگەرە حەوتەمى پەزاكمان بەرپىوھ بىردا.

سياسەتى كۆشەگىرى لە بەرامبەر بە ریه رئپو لە ئاستى قىركەن و لەنابىردن بەرپىوھ دەچىت. خەبات و تىكۆشان بۇ ئازادى جەستەيى ریه رئپو و پېشىوانى كەمپىنى ئازادى جەستەيى، وەك ئە وھى وايد كە بۆ ئازادى خۆمان خې باقان بەرپىوھ بىردا. خەباتكەن بۇ كەمپىنى ئازادى جەستەيى ریه رئپو، خەبات كەن دە ئەپنائو ئازادى ژنان. كەمپىنى ئازادى جەستەيى ریه رئپو، ھاواكت بۇ ئازادى گەنچان و هەممۇ كۆمەلگە يە. رۆژهه لاتى کوردستان دەبىت لەھەممۇ بەشە کانى ترى كوردستان زياتر كاروخەبات لەپینائو ئازادى جەستەيى ریه رئپو بۇ ئە وھى ئازاد بىن، پىوپىسته ریه رئپو، فکر و رامان و پەرتۈوكە کانى بخوبىن و بەشىۋەيە كى بەنەرەتى لە سەر هەزىز رىبېرتى خۆمان پەر وەرددە و رېكخىستن بکەين. لە بەر ئە وھى كۆنگەرە بە جۇش و هەيە جانىكى مەزىن داواي ئازادى جەستەيى ریه رئپو بەر زىركەدە وھ، هەممۇ بەشداربۇوان، نىخاندىنەتكى قارەمانانە يان نىشاندا. لە بەر ئە وھى شەنگەرە كۆنگەرە بۇ ئازادى جەستەيى ریه رئپو بېرىارى وەرگەت، فکر و رامانى رىبەر ئاپو ئەمپە لە رۆژهه لاتى كوردستان، دەنگانە وھى كى جىهانى ئافراند. باڭگى ئازادى لە كۆنگەرە بەشىۋەيە كى بەھەيتىز بەر زىكايىھە وە، داواكارىيە كان زۆر و بىند بۇون. راو بىر و بۇچۇنى هەممۇ ئەندامان بۇ ئازادى جەستەيى رىبەر ئاپو هاواچەشىن بۇو. ئە وھى شۇپشە لە رۆژهه لاتى كوردستان و تیران ماوەي سال و نيوىكە سەرەتەلەدا، لەلاینى ھزىزىيە، سياسەتى گۆشەگىرى پوچەل كەرددە. بەلام ئىدى كاتى ئە وھى هاتوو و كە هەزىز و رامانى رىبەر ئاپو لەنائو هەممۇ گەلانى تیران دا بەرپىخىستن بکەين. داواكارى يە كەمپىنى كۆنگەرە حەوتەمىن بەشىۋەيە كى ئاشكرا ئە وھ بۇو.

گەل لەھەشتى ئادار و نەورۆز سەماندىنیان فەلسەھە ئىن،
ژيان، ئازادى گەرەنتى ئازادىيانە

بىگومان كاتىك نەورۆزى ئەمسال لە رۆژهه لاتى كوردستان سەپەر ئەپەن بە دەھيان و ھەزاران مەرۆف لە كۆلان و شەقامە كان، لە گوند و شار نەورۆزى يان پېرۆز كرد و دروشمى ئىن، زیان، ئازادىيان بەر زىركەدە، ئەم دروشىمە بىگومان دروشىم و فەلسەھە فەي رىبەر ئاپو يە. لە چوارچىۋەيە كە فکر و

بۆ ئەوهی ئازاد بیین، پیویسته ریبەر ئاپۆ، فکر و رامان و پەرتتووکە کانی بخوینین و بەشیوھیه کی بنه‌رەتى له سەر ھزری ریبەر ئەوهش خۆمان پەروھردە و ریکخستن بکەین. لەبەر ئەوهش کۆنگرە به جوش و ھەبە جانیکى مەزن داواي ئازادى جەستەيى ریبەر ئاپۆ بەرزگرددە. ھەموو بەشداربۇوان، نرخاندىنىكى قارەمانانەيان نىشاندا. لەبەر ئەوهش ئەركى کۆنگرە بۆ ئازادى جەستەيى ریبەر ئاپۆ بېيارى وەرگرت

درا. لەبەر ئەوهش کۆنگرە كەمان لە سەر پرسى لە سىيادەدان و ھەرچەشە و گۈرەشە كانى سەر ژنان راوهستەيى كرد. ھەرچۈن ژن لەھەممۇ شۇنىكى پېشەنگە، بەلام عەقىلەتى رېتىمى داگىركەدە ئىران ئەو رۆلەي لە ژنان زەوت كەردووھ. بۇيە لە كۆنگرە دا باس كرا كە پیویستە جارىكى دىكە لە رۆزھەلاتى كوردىستانىش ژنان بىنە ھىزى پېشەنگى كۆمەلگا و بەفەلسەفە و دروشمى ژن، ئىران، ئازادى بۆ سەركەوتى شۇپىش ھەنگاو ھەلبگرىن.

کۆنگرەي حەوتەمى پەزاك، جەختىرىنى وەھى ئەرك و بەرپىيارىيەتى ئىمە لەبەرامبەر بەشۇپشى گەلانى ئىران بۇو

كۆنگرەي حەوتەمى پەزاك جارىكى تر؛ ئەرك و بەرپىيارىيەتى ئىمە لە رۆزھەلاتى كوردىستان و ئىران چىيە بە بەرفوانى پىناسە كرد. پەزاك و رىيگا چارەسەرى دەستىشانكىد. چارەسەرى و دەرمان ھەممۇشىان فکر و رامان و پارادايىمى ریبەر ئاپۆيە. واتا لە ئاستى ھەممۇ گەلانى ئىراندا كاروخەبات لەو ئاستەدا بەرپىوھ بىبەن و لەو چوارچۈھىيە شدا بېيار وەرگىرا. لەناو كۆمەلگە و رىيە كانى گەلدا بڵاوكەدنەوەي

ھەزىز و رامانى ریبەر ئاپۆ لە كۆئى بلاوبىتەوە، ئەوا ئەو جى و شوينى ئازاد دەپىت، كارىگەرە كى ھاۋچەشنى ئەتومى ھەمەيە. فکر و فەلسەفەي ریبەر ئاپۆ لە رۆزھەلاتى كوردىستان و گەلانى ئىراندا دەنگدانەوەي لە ئاستى شۇپىش بەدى هيئا. ئەم شۇپىش دەپىت گەشاوهەتر و بلاولەر و بەھىزىر بىي و بەئازادى جەستەيى ریبەر ئاپۆ بگاتە لووتىكە سەركەوتى ئەپەنەش ئەوا لەھەشى كوردىستان ھەلەمەتى ئازادى جەستەيى ریبەر ئاپۆ بەرەدام دەپى و لە رۆزھەلاتى كوردىستانىش ئىمەش بەھەممۇ ھىزمانەوە ئەو ھەلەمەتە بەرەدام دەكەين، تا ئەوا كاتەرى ریبەر ئاپۆ لە لايەن جەستەيەو ئازاد دەپى. ھاۋاكتا ئەوهەش دەپىتە رەخنەدا ئىتكى بۇ ئىمە. گەلە كەمان لە رۆزھەلاتى كوردىستان، دايكانى شەھيدان، گەلى و لاتپارىز، مەرقۇنى ديمۇركاتىخواز و ئىكەلۋۇزىست، مەرقۇنىك كە بۆ ئەوهەي لە كۆمەلگە ژىنكۈزى روونەدا، نە كۈزۈت. كۆتايسى بە سىياسەتى لە سىيادەدان بېتىرىت. ئەوهەي كارھاساتە ئىران يەك لەو ولاتاھىيە كە لە جىيەجى كەرنى سزاى سىيادەدان رىكابەرى نىيە. نەونە: لەمانگى يەكەمى ۲۰۲۴ لە ئىران چوار ژن لە سىيادە

تر ئەرك و بەرپرسیاریه تى ئىمەھى ھەم لە رۆژھەلاتى ناويندا و بەتايىھە تى تر لە رۆژھەلاتى كوردىستان و ئىران رولى پەۋاڭ خستەرپوو، بۇيەھەر تاكىكى ئازادىخواز پىويسىتە هىزرى رېيەر ئاپۇ زياتر بخوتىتىت، تا لە ئازادى نزىك بىيىتەوە، بۇيە پىويسىتە زياتر لە بەرامبەر بەسياسەتى قىركەنلىكى كۆمەلەتى و گەلان لە سەر بىنگەھى هىز و رامانى رېيەر ئاپۇ كۆمەلەگە بەپەتكەخستن بکەين.

كۆنگرەھى حەوتهم لە كەلەكەمان لە رۆژھەلاتى كوردىستان و دۆستان و كەسانى ئازادىخواز لە كۆمەلەگە بەنچىتى جارىكى تى پىرۆز دەكەم، بانگەوازىمان بۇ گەلەكەمان لە رۆژھەلاتى كوردىستان ئەوهىدە بېرىارەكانى كۆنگرە لە كۆمەلەگە بەھەلويىستىكى ھەرى بلند پراكتىزە بکەن. ھىلى سىيمەن و پرۆزەھى نەتەھە ديموكراتىك بەر بەئازادى ژن و پارادايىمى كۆمەلەگە يەكى ئەخلاقى - سىاسى و ئىكۆلۈزۈك بەپەتكەخستن بکەين. لەھەر شوينىك، كۆميتە و لق و شانەرى رېتكەخستنى بونىاد بىتىن. بەدەنگىكى بلند خاوهندارى لە رېيەر ئاپۇ و هەلەمەتى ئازادى جەستەيى رېيەر بکەين؛ چونكە ئىدى لە رۆژھەلاتى كوردىستان و ئىران دەنگى ژن، ژيان، ئازادى بەر زكاريەھە و و ترايەھە و ئەھەش دەنگى رېيەر ئاپۇ بۇو، ئەرك و بەرپرسىاري سەرەكى تىمە لە بەرامبەر بە كۆنگرەھى حەوتهمى پەۋاڭ ئەھەمە و ئەرك و بەرپرسىاري سەرەكىش دەكەۋىتە ئەستۆيى ژنان و گەنغانەھە و بەرپەھى سەفەر بەرەي پىشەنگايەتى ئەم قۇناخە بکەن. دەبىت لە بەرامبەر بەپەتىمى فاشىست و داگىركەرى سەرەكى بەر زكاريە و شەكاۋەتلىك بکەن و گەلان ئازادى بەر زەتر و گەشاۋەتلىك بەر زەتر بکەن و گەلان ئىران و رۆژھەلاتى كوردىستانىش دەبىت فەلسەھە فەرى ژن، ژيان، ئازادى بکەنە نەخشەرپىي چارەسەرلى كۆمەلەگە بەنچىتى.

فکر و رامانى رېيەر ئاپۇ و كاروخەباتى ئاكتىف لە چوارچىوه و تەھەرەري ژناندا و بۇ گەنجان و بۇ ئازادى خۆمان كاروخەبات بەرپۇوه بېھىن.

بۇ ئەوهى ھەموو چىن و توپىزەكانى كۆمەلەگە لە ئىنان و گەنجانە و بىگە، تا ھونەرمەندان و باوهەرە كان، خويىندكاران و مامۆستايان و ئائىنداراران بۇ ئەوهى بەئازادى بېھىن، دەبىت ھەر ھەممومان فکر و رامانى رېيەر ئاپۇ بخوتىن و لە پىناوه شدا خەبات بکەين. تەنائەت وەك گەلەكەمان لە رۆژھەلاتى كوردىستان ئەگەرىش رۆژانەش نەبىت، دەتوانى ھەر دە رۆز جارىك بەيە كەھە كۆبىنەوە و بەشىك لە پارىزىنامە كانى رېيەر ئاپۇ لەپىتاو ئازادى خۆياندا بخوتىنەوە. ياخود مانگى جارىك كۆبىنەوە و بېرۇ بۆچۈونەكانى رېيەر ئاپۇ لە سەر ئازادى ژن بخوتىن. وەك گەنجان دەتوانى مانگى جارىك كۆبىنەوە و ھەزرى رېيەر ئاپۇ لە سەر گەنجان بخوتىن و گەفتۈگۈ بکەن. ئەوانە وەك پروژەيەك بۇ رۆژھەلاتى كوردىستان بەييان دەكەين. ھەرچۈن لە سەر ئاستى گەردۈونىدا گەلە ئازادى خۆيان لە فکر و رامانى رېيەر ئاپۇ دەبىنەوە، گەلە كەمان لە رۆژھەلاتى كوردىستان و تىرانيش زياتر لە ھەر كەس ئەھەي بىنى و دەرك كەردى؛ بۇجى؟ چونكە دروشمى ژن، ژيان، ئازادى كوردىستان لە باكوري كوردىستان بەر زكاريەھە و پاشان لە رۆزئاتاواي سەر بەرپابۇونى شۆپىش. بەلەم لە رۆژھەلاتى كوردىستان و ئىران دروشمى ژن، ژيان، ئازادى لە ئاستى دەن، ئەمەندا بلاپابۇویەوە. راستە ژيانا ئەمېنى سىمبولىك بۇو، بەلەم دروشمى ژن، ژيان، ئازادى لە ئاستى دەن، گەلەن بۇ ئەھەي ئازاد بىن، ئەمەن وەك نەخشە رېگەيەك بۇ خۆيان ھەلبىزادوو. كۆنگرەھى حەوتهمى پەۋاڭ ئامازە و راوهستە لە سەر ئەمە كەر و جارىكى

نهورۇزى ٢٧٢٤ كوردى - سەرددەشت ئاوايىي سىسىھەر

گەلی کورد خاوند کەلتوریکی بەھێزى خۆپاراستنە

گەل گولان جيلو

لە بەرامبەر سیاسەتیکی وەھا بۆ ئەھوھی گەوهەری خوت پاریزی و بتوانیت ئەھو سیاسەتە پوچەل بکەیتەوھ پیویستیت بە پاراستنی ناخ و گەوهەری مروقانەی خوت ھەیە. کاتیک ناخ و بەھا کۆمەلایەتیەکان، بۆ ھونە چاند زمان و هزر و ئایدۇلۆزی و ئازادی خوت پاراست، ئەوا تو لەسەر کۆمەلگەیەکی تەندروست و ژیانی ھاوېش دا پىداگرى، بەلەم ئەگەر ئەھوەت نەکرە، ھەمیشە ژیانت رووبەررووی ھېش و پارچەبۇون دەیتەوە. لەناو ژیاتىكدا دەزى کە ئایدۇلۆزىا و شايى و كەفخۇشىيەکانى ھى تو نىيە، تەنانەت ناوهەكەشت ھى تو نابىت. بەکورتى ھەموو نزخەكان لەدەست دەچت و تو خاونى ھېچ نرخىك تابى. بۆچى؟ چۈنكە ئەوانە لەسەر دەستى دۈرۈمەن و بىرى يەكىكى تر بەرھەم ھاتۇون. ھەرچەندە لەپىشدا کۆمەلگە بەھو شىۋاھ نېبۇو. رەنگە پاراستنی رەوا و تىكۈشان و ئازادى بەناو نەكرابۇون، بەلەم لەناوهەرۆكدا بەھەست و نزىكبۇونەوەيە لەچاخى نىۋەتىك دا ژىاون.

پاراستن تەنیا، پاراستن بەچەك نىيە

کاتیک دەلىن پاراستن تەنیا مەبەستمان لەپاراستن بەچەكى گەرم ياخود بەكارھەتىنى دار و بەرد نىيە كە خۆمانى پى بېارىزىن. راستە ئەوانە ئامرازىيەن بۆ

سەرەتا سلاو و رىزى تايەتىم ھەيە بۆ ھەممۇو ھەقلان، ھېۋادارم ئەم كۆنگەرە بىتە ھەلەتكى بەخۆداچونەوھ و سەركەوتن، بىتە ھۆکارى ئازادى رىيەرایەتى و بەگەرمىيى نەھەرۆز و بە رۆحى ھەشتى ئادار و "ئەي" نىسان لەپىتناو گەيشتن بە سەركەوتن تىكۈشان گۇپتر بکەين.

حەوتەمین كۆنگەرە پىش ھەركەس لە رىيەرى فەلسەفەي ئازادى كە ژیاتىكى ئازاد و كۆمەلگەيەكى لەسەر بەنمەي ئەخلاقى و سیاسى و كەسايەتىيەكى لەسەرەمان بەنەما ئافراند، پیرۆز دەكەم. لەھەمانكاتدا كۆنگەرە لە ھەممۇو بەنەمالە و كەس و كارى شەھيدان پیرۆز دەكەم. دەستپىتىكى لە كەسايەتى ھەقلان "نەۋزاد"دا ھەممۇو شەھيدانى شۇرۇش تاك بە تاك بېيردىتىنەوھ و كۆنگەرە لەوان پیرۆز دەكەم و لە ھەممۇو ھەقلان پیرۆز دەكەم.

تەوهەرەتكى كۆنگەرە كە لەسەرە راوهەستەمان كرە، پاراستنی رەوا بۇو. بەلەم بۆچى پاراستنی رەوا؟ لەبەر ئەھوھى رىيەر ناپۇ ھەرە زېدە گۈنگى بە پاراستنی رەوا دەدات. دۈرۈمىش بە سالانە ھەول دەدات ناخ و ناوهەرۆك كرا و كۆمەلگە بىن واتا بىكتەن. كاتیك مەرۆف بىن ناوهەرۆك كرا و بە فەلسەفەي دۈرۈم و سیستەم پەرەرەد و گوشکار، ئەو كاتە كۆمەلگەيەكى رەواخاو و لەواز دروست دەبىت.

پاراستنی گهوهه‌ری ئەركى سەرەکى پاراستنی بۇون و نرخى مروف و كۆمەلگەيە لەبەرامبەر بەھىرشەكانى دوژمن.

پاراستنی گهوهه‌ری وەك ئاگرىكى پىتىراوە كە كۈزۈيەتەوە، بەلام كاتى فويىكى لىن دەكە ئاگە كە پىدەكەۋېت و ژىلەمۆكە ئەلەدەيىتەوە؛ بۇ مۇنە لە كاتىكى وادا ئىدى هېشىز دەبەيىن سەر دوژمن و تازومارى دەكەي. لە مەكسىك بىنىمان، لە شۇرۇشى مەكسىكدا ۵ سال خەباتى پاراستنی گهوهه‌رېيان بەرىتىۋە بىر، تا ئەوهى توانىيان چۆك بە دوژمن دابىدەن و سەرکەون. لە شۇرۇشە كانى دىكەشدا نۇونەي بەو شىۋەيە زۆرن كە بە رېڭايى پاراستنی گهوهه‌رېيان خۇرۇشكەن و سەرکەون. لەپاش ئەم كۆنگرەيەوە بانگەشە كامان دەگۇپدرىت. رېياز و تىكۈشامان دەگۇپدرىن. بىنگومان ئامانچە كەمان هەرۇھك پىشوتە. تەنبا دەمانەۋېت تىكۈشانىكى بەھىزىر، روونتەر و رادىكاالانەتر بەرى و رېياز بەسەر بېيارەكانى كۆنگرەدا بچىن. بەپىازى پاراستنی گهوهه‌رې لەو باوهەدایىن كە دەتونىين لەرۆزەلاتى كوردىستان و تىران شۇپش سەربەخىن و وەشاش بتوانىين ئامانچ و خولىاكانى شەھيداغان بەجىن بھىنەن.

چەكى هەرە بەھىزى خۇپاراستن، خۇپاراستنی هزرىيە

پۇيىستە تىيگەين لەوهى كە ئەو شۇرۇشە چۈن ئانە كايدە و بەباشى هەلسەنگاندىن بۇ بىكىن. لەھەناوى شۇرۇش و جەرگە ئۆمەلگەدا بىنىمان كە بەشىۋەيە كى سروشىتى، ھىزىتكى خوبەرېكخىتن لەدایكبوو. دەبىت ھىزى پاراستن وەك تىيگەيەك بەدۇور لەكۆمەلگە نەبىنەن. ئەو تىيگەيە لەناخى مروفە كاندا خۇرۇشكەدارە و بابەتىكى

پاراستن، بەلام كاتىكى مروف لە رۆح و هزر و ھەستدا توانى گهوهه‌ری راستەقىنە خۇرى پارىزىت ئەو كاتە كۆمەلگەيە كى ئەخلاقى و سىياسى لەسەر پىن دەمەنەتەوە ياخود دەتونى بۇنياد بىنلى. ئەگەر بەپىچەوانە بىن نەتونى نرخە كانت پارىزى بىنگومان كۆمەلگەيە كى تەندروست بۇنياد نازىت. بۇمۇنە لە سەرەدەمى كلان و ئەتىسيتە كۆمەلگە بەيەكەوە لەناو ئارامى و ئاسىشدا دەزىان. ڈيان و هزريان ھاوبەش بىوو. كۆمەلگەيە كى بەئەخلاق و سىياسى بۇونى ھەبىو. كۆمەلگەيە كە لەسەر بېنمەي دادپەرەرە و يەكسانى دامەزرابوو و لهەيدا كەس ناچار نەبىو خۇرى وەك ئەھۋى تەلىيکات، واتا چاولىكەرە ئەبىوو. ھەركەس و كۆمەلگەيە كە بەھەر و تايەقەندى خۇبىەوە دەزىيا و خاواهن هزر و ڈيانى تايەت بەخۇيان بۇون. ئەو هززە ھاوبەشە چى بۇو؟ ئەو هززە بېنەما و پاشخانىكى خۇرى ھەبىو. رۆزانەيى و بىنە دەھەزىان. بەلام لە كۆمەلگە ئەرۇزى ئەمەرمەندا بەھۆي شەكەندىنی هزر و ھەست و لاوازى پاراستنی رەواوه و رۆزانە بەھەزاران شىۋەپەلامارى رۆح و ھەست و هزرى مروفە كان دەدرىت، خۆلقكارى بەتەواوەتى لەلاي مروفە مردووە. بىن رۆح و ھەست و هزر كراوه. ئىمەش مروفەن و لە كۆمەلگەوە ھاتووين، بەلام بەناسىنى رېيە ئاپۇ، فېرى خۇپچە كەردن بۇوين. بەلام چۆن پېچە كەرتىك؟ رېيە ئاپۇ ھىچ كاتىك باس لەچە كى گەرم ناكات، مەبەست لەپىچە كەبۇن، چەكى هزر و ھەست و رۆحە. كاتىك مروف توانىي پاراستن ئەو لايەنانەي خۇرى بۇو، ئەوا بىنگومان گەوهه‌ری مروف بەديار دەبىت. گەوهه‌ری مروف ئازادى و بەبۇنى مروف بەخۇيە. كاتىك مروف توانىي پاراستن رەواي خۇرى بەدۇزىتەوە، ئەوا هەر رۆز لە خۇ دەپرسىن كە تو كىيت و بۇ چى دەزى و گەلىك پرسى تر، لە مېشىكىدا پەيدا دەبن.

لە رۆزەلاتى كوردىستاندا و بەتايەت لە ئىراندا مروف لەگەل سىيستەمەنگىدا رۇوبەرپۇويە كە ناخى مروف، واتا ھەمان گەوهه‌ر و ناخپۇوج دەكات و فەلسەفە و ئايدىا و بىرى خۇرى دەچىيەت. كاتىك مروف لەناواھەرە بەتال كەرىيە، ھاوشىۋە قاللىكى گەچى لىن دېت. لە ئىراندا رېيك بەو شىۋاھىيە، لەبەر ئەھەۋەش ئيرادە و ھەست و رۆح و ئەخلاق و وېرۇان ھەممۇوا لواز و دەمن. چۈنكە رېيەم ئەوهى دەيەۋىت لەمېشىكى مروفدا دەچىيەت. چى پى خۇشە، كام ئايدۇلۇزىا بەباش دەبىنەت، كام هزر و فەلسەفە ئىران پەسەند بىكەت لەمېشىكى مروفدا بەجىنى دەكات. بۇ ئەوهى بگەيىن بە گەوهه‌ر راستەقىنە خۇمان؛ پۇيىستە سەرەتا سىيستەمى داگىركەر و دۆگىمى دىنى - مەزھەبى و فاشىستى لەخۇماندا بېبىر بکەيىن. سىيستەمى

كاتىك مروف لە رۆح و هزر و ھەستدا توانى گهوهه‌ری راستەقىنە خۇرى پارىزىت ئەو كاتە كۆمەلگەيە كى ئەخلاقى و سىياسى لەسەر پىن دەمەنەتەوە ياخود دەتونى بۇنياد بىنلى. ئەگەر بەپىچەوانە بىن نەتونى نرخە كانت پارىزى بىنگومان كۆمەلگەيە كى تەندروست بۇنياد نازىت. بۇمۇنە لە خۇماندا بېبىر بکەيىن.

بپاریزیت. خوپاراستنیکی چون؟ بهشیکی به شیوازی فیزیکیه و بهشیکی تریشی به شیوازی هزریه. بهشیوهیه ک و بهزمانیکی ساده تاک "گهنج یاخود ژن" و کومه لگه که له لایه نی هزریه وه تیگه یه نی که ئه و تاک و کومه لگه که خویان پباریزیت. راسته ده بیت ئه و هوش له بەرچاو بگرین که شەپریک له تارادایه، بۆیه پیویسته که ساتیک هە بن کە کومه لگه بپاریزیت. لەررووی سەر بازیه وه ئه و هوش بهشیکه، بەلام زیده کەی تری ئه و هوش کە کومه لگه ده بیت خوی، خوی بپاریزیت و خوی بەرپیوه ببات. کومه لگه ناییت چاوه رپی ۵۵ ده وه بیت، بۆ ئه و هوش کە سیک بیت و کاریکی بۆ بکات، هەرچوون بەدریزایی میژووش کومه لگه کان وەها خویان پاراستووه. کومه لگه ده توانیت بەپریگای ئەخلاق و هونه ر و هاتنەلای یەکتر و ئابوری ئیکولوژی خوی بپاریزیت. خوپاراستنی هەر مروقیک هزری مروقە. ئه و هوش پیویسته به شیوازیکی رون و ساده بیت، بەتاپیت له ناو ریکخستن فەلسەفەی ئیمە وەھایه.

ھەر مروقیک خاوه نی ئه و هیزیه کە بتوانیت له بەرامبەر هیزشە کانی ده رەوو خوی بپاریزیت، کومه لگه کی ئیمە ده بیت چاوه رپی ۵۵ ده رەوو نە کات. چاوى له خوی بیت و خوی بناسیت. مروقی ۵۵ دستپیک و فەیله سوڤە کانیش ئەوانەیان گوتوه. انا الحق گەرانه وه یه بۇ ناخ و گەوه ری مروقە. واتا خوی بناسیت. مروقیک کە ناخى خوی ناسى و تیگەیشت کە خاوه نی چەھیز و باوه ریه کە، ئه و دەرك بەھیزی پاراستنی خوی دە کات. کومه لگه کی کە بتوانیت له لایه نی روحى و هزریه وه خوی بپاریزیت، ئه و کاته ده توانین بلىن کە ئەگەر کومه لگه لە داهاتویشدا له لایه نی چەکداریشە وه ھیرشى بکریتە سەر ئامادەيە، پەرچەکدار و خوپاراستنی له بەرامبەر بەھەر ھیرشیک

سروشیتە، بۆیه ش ده بیت دابراو له کومه لگه چاوه لهو بابەتە نەکەین. ئە و هیزه، هیزیکی گریدراوی کومه لگه کی و ئیمە بە هیزی پاراستنی گوھەری بەناو دەکەین. لەبر ئە و هوش لەم کونگرەیەدا نرخاندیتیکی بەرفراوان له لایه نی ئایدۇللوژی و پراتیکی و فەلسەفیه وه له سەر ئە و بابەتە کرا. سیستە می مۆدیرنیتەی سەرمایه داری ئیستا ھەرە زیده هیزش دە کاتە سەر ژیانی مروقە کان. لە رابردو شدا ژیان لە سەر بەنەمای پاراستنی گوھەری خوی پاراستووه. لە کومه لگه دا ھیزی پاراستنی گوھەری، هزری مروقە بە خویەتى. ئە و هزریه کە کومه لگه بە ھەورى يە کدا کوڈە کاتە وە. شتیک کە لە ده رەووی مروق بۆی بگەریش نیبە. پاراستنی گوھەری ھاوشیوھی خەزینەیە کە لە لای مروقە بە خوی. پیویستە ئیمە ئە و خەزینەیە بە مروقە کان بناسیتین، بۆ ئە و هوش مروق بتوانیت ھەم وەك تاک و ھەم وەك کومه لگه خوی پىن بپاریزیت.

لە قۇنالىخەدا، سیستەم، ھەموو ئامیریکى خوپاراستنی لە مروقە کان و ھەرگى تووه، ئەگەر نە توانیت ئە و هوش پېتكەپیت، ئەوا ھە ولدە دات تاک و کومه لگه کاردا نە و ھەستى توپە بۇون و توپە سەندنە و ھەناخیدا بکۈزىت و بىن کاردا نە وە بکات. بەشیوهی جیاواز ھیرشى کومه لگه کان دە کات. ھەر دوو جەنگى جیهانى و جەنگى جیهانى سیيەمیش بە و شیوهیە. ئە و شەرەدی ئەمروقە لە جیهاندا بېرىۋە دە چىت، زياقىر لە وەھى شەپریکى چەکدارى بیت لە ۹۰٪ شەپریکى هزریه. شەپریکە کە پیویستە کومه لگه ش لە بەرامبەری بپاریزىزىت. ئیستا ریکخستنی ئیمە و هزر و فەلسەفەی رېبەر ئاپۇ لە ناو کومه لگه دا ئە و زانابونە پېشىدە خات. پیویستە ئە و هوشيارىيە دروست بکەين كە لە منايىکى ۷ سالانەوە تا ۷۰ سالان بتوانیت خوی

به ریکخستن کردنی گله. تیگه یاندن و پرورده کردنی گهنجان بؤئهوهی روویان له شوپش بیت و به شداری ریزه کانی گریلاکانی ئازادی کوردستان بن، ئەمەش به شیکی تره له سیسته می خوپاراستنی کۆمه لگه. ئەگه رله گهنجان و ژناندا تیگه یشتني پاراستن چەکه رهی سنهند، ئەوا ده توانن له هەموو جومگە کانی کۆمه لگه به شدار بن و روول بگیرن.

دەبیت هەموو لایه ک ئەوهش بزانیت که ئەو هیرشانهی دەگریتە سەرمان، زۆرینه هیرشی چەکدارین، بؤیەش ئىمە ناچارین لە رووی چەکداریشەو پاراستنی خۆمان و نرخە کامبان بکەین. هیرشیک کە ئەمپو بە هەموو چەک و تەکله لۆزی سەرەدەمەوو هیرش دەگریتە سەرمان و ئىمەیش ناچارین لە هەموو لایه نیکەوو و بە لایه نی چەکداریشەو خۆمان پاریزیین و ئاماھى وەلامدانه وەی ھەر هیرشیک بیین.

پاراستنی رەوا میکانیزمنیکی خوپاراستنیه کە له سروشیشدا بۇونى ھەيە. گولیک بؤئهوهی پاراستنی خۆی بکات، درکی ھەيە. گەلەکەمان لە رۆزھەلاتى كوردستان خاوهن دەولەمەندىيە کى بەھیزى كە لە تۈورييە و دەتوانیت بە پاراستنی ئەو كەلتورە بەھیزە، پاراستنی بۇون و ناسنامەی خۆی بکات. لە بوارى مانا و روحى و بیرباباوه رەوو، کۆمه لگە كەمان لە رۆزھەلات زۆر بەھیزە، گەلانى ئىران بە گشتى خاوهن كەلتورييى دەولەمەند و بەھیزەن. لىگەرپىنى حەقىقەت لە رۆزھەلات و ئىران زۆر، زۆر بەھیزە. بە خوپاراستن گەلەکەمان دەتوانیت سەرلەنۇي بە پېشتبەستن بەو كەلتورە بەھیزە خۆی، كۆمه لگە كە بۇنياد بېتىتەوە. لە مىرۇودا كەسانى وەك مەزدەك و مانى پىشەنگايەتى پاراستنی کۆمه لگە يەن كەرد، ئەمپو كەش كەسانىكە وەك شىرىن عەلمەھولى و شەھيد ئارىيەن ئارى، بە شۇرۇشى ژن، ژيان، ئازادى و لە كەسايەتى زىيەن ئەمېنیدا خۆي نىشاندا. ئەو شۇرۇشىكى خوپاراستن بۇو. زىيَا ئەمېنى كارداھەوەيەك بۇو. لە بەرامبەر بەھيرشى دۇزمۇن خۆي پاراست و پاراستنی بۇونى خۆي كرد و ووتى؛ كەس ناتوانیت بۇونى من وەك زىيەك بېچەوسىيەتى وە. لە بەنە ماذا دۇزمۇن دەيۋىيەت لە لایەنى فيزىكى و مېزۇويى و چاندىھەو و لە كەسايەتى زىيَا ئەمېنیدا، كۆمه لگە لەناوبەریت. بەلام گەلەکەمان لە رۆزھەلات بە سەرەھەلدان و شۇرۇش وەلامى دۇزمۇنى دايەو و پاراستنی بۇونى خۆي كرد. لە مەوبەدۋا گەنجان دەتوانن بە شىيوازى خۆبەریکخستن بە شدارى ناو شوپش بىن و خۆيان بپارىزەن.

ھەر مرۆققىك خاوهنی ئەو ھىزەيە كە بتوانىت لە بەرامبەر هىرىشە كانى دەرەوە خۆي بپارىزىت، كۆمه لگەي ئىمە دەبىت چاوه رېسى دەرەوە نەكت. چاوى دەستپىك و فەيلە سووفە كانىش ئەوانە يان گوتوه. انا الحق گەپانەوهىيە بؤ ناخ و گەوهەرى مرۆقق. واتا خۆي بناسىت

ئامادەيە و وەشاش هوشيارى مېزۇويى لەلای كەلە دەبىت. كۆمه لگەيەك ئەگەر لە لایەنى ھزريەوە ئەو هوشيارىيە نەبىت و تەنیا بىيەپىت بەچەك بەرگرى لە خۆي بکات، ئەو نايىت و مومكىن نايىت. دەبىت كۆمه لگە بگاتە ئەو ئاستەيى كە لە بەرامبەر ھەر شتىك خۆي بپارىزىت. گەلەکەمان دەتوانىت بە ھزز و ئايىدۇلۇزى و كلتور و زمانى؛ پاراستن لە بۇون و شوناسى خۆي بکات.

شوپش تەنیا بە رېيگە راپەرپىنى چەکدارى ناگاتە سەركە وتن

لە زۆربەي شوپشە كانى ئەم دوايەدا بىنیمان، شوپش تەنیا بەچەك ناگاتە سەركە وتن. شوپش بەھىزى گەلە كە سەرەدە كە ويت. ئامرازە جىاوازە كان دەتوانىت دەستبەر بکات. بە دار ياخود بەرد و بە زۆر چەكى جىاوازى ژيانى دەتوانىت خۆي بپارىزىت. لە بوارى جەستەيىشەوە دەتوانىت بە ئامىرى جىاواز پاراستنی كەسىتى خۆي بکات. لە كۈنگە كەماندا لە رووی فەلسەفى و ژيانە وەھەلسەنگاندن بؤئە و باپەتە كرا.

بەشى لەشكەرە باپەتىكى تر بۇو كە لە رۆزھەلاتدا بؤ ئىمە خەباتىكى ھەرە ستراتىئى و گىنگە. لەم قۇناغەشدا وەك كادرى پىشەنگ، پىشەنگايەتى كەردن بۇ ئەو خەباتە ئەرك و بېيۆسيتىكە. دەبىت ھەركەس خاوهن پىلان و پرۇزە بىت و لە بەرامبەر ئەو هىرىشانە دۇزمۇن كە لە سەر گەلەکەمان بە پەرپەوە دەبات، گەل پەرورەد بکرىت. ئەلەرناتىوی ھەرى مەزۇن و بەكارىگەریش پەرورەدە كەردن و تىگە یاندن و پىيگە یاندى گەل و

مراسم گرامیداشت شهیدان

از راست: گولان فهیم، فواد بریتان، زیلان وثین، سیامند معینی، امیر کریمی، پیمان ویان

ریاست مشترک جدید پژاک

ریاست مشترک قبلی پژاک

ریاست مشترک کودار

نمایی از کنگره‌ی هفتم پژاک

انتخابات مجلس پژاک

نمایی دیگر از کنگره‌ی هفتم پژاک

اتمام کنگره با سر دادن شعارهای پژاک

معرفی کتاب

پاریتی زیانی شازادی کوردستان (په‌ژاک) لەسەر بنەمای چاره‌سەری پرسى کورد و گەلانی دیکەی ئیران، تیکوشانی خۆی دەست پینکردووه و چاره‌سەری ديمۆکراتيکي وەک رېنكارى ئەنجامگەر بەبنەما وەرگرتووه.

په‌ژاک کە پارادايىمى "كۆملەگاي ديمۆکراتيک - ئېتكۈلۈزىك و لەسەر بنەمای شازادى نىڭ"ى وەک بنەما و سەردىرىي بەرنامەكانى خۆی داناوه، رېنكارى نەتەوە ديمۆکراتيکي وەک تاكانە رېبازى چاره‌سەری بەرەتى بۇ تىپەربۇونى گەلى کورد و گەلانى دیکەي ئیران لەو نۆخى ژينۇسايدە فەرەنگىيەي كە دووجارى بۇون، دەستىشان دەكات. لەم پىتاوەدا ھەموو ھېنى خۆی بۇ دامەزىاندى رەھەندەكانى نەتەوە ديمۆکراتيکي كورد و پېتىگە خۆرپىوه بەرى ديمۆکراتيک وەگەر دەخات.

ئەو راستىيەكە كە كۆملەگاكان، شوناسى خۆيان بە فۇرم و شىكلى "بەنەمالە، تايىفە، تىرە، خىل، هۆز، عىل، قەوم، گەل و نەتەوە" بەردهام كردووه. ئەو چەمكานە لە نەفسى خۆياندا بە واتاى رەتكەردنى وەر دامەزراوه دەولەت ياخىپارچەيى ولات و خستە مەترىسى بوارى ئەمنى نىشتغان نىن. ئەگەر هيتشتاش ھەولەدەدرىت كە بۇ گەلى کورد و گەلانى دیکەي ئېران پىتاسەي ئەتنىكى بىرى، ئەو چەواشەكىنى راستىيە. بەتايىت كە گەلى کورد زۆر لەمېزە كەيشتووهت ئاستى ھۆشيارى و ئاكابىي سەبارەت بە "شوناسى نەتەوە بىي". نكولى لە نەتەوە بۇونى كوردان و ھەولدان بۇ پىشىگىرى لە پېۋسىي بەنەتەوە بۇونى كورد، پىشىي ھەموو ئەو كارەسات و قەيرانانىي كە لە پىتەندى لەتكە پرسى كوردا وەدەباتوون.

دەولەت نەتەوە، جياوازىيەكانى كۆمەلایتى قەبۇول ناکات. بەلام بە شىۋىيەك خۆى نىشان دەدات وەك بلېيى كۆزى گشتى نرخەكانى ھەموو جياوازىيەكانە. نەتەوە گەرايى دەولەت نەتەوە، نەتەوە بىچ پىتەندىيەكى بە ولاتپارىزىيەوە نىيە، بىرە گرفت و كىشە و قەركەنلى جەستىيە و فەرەنگى لەتكە خۆزىدا دەھىتىت.

لەم سۆنگىيەوە و لەبەر رۇشنىيەي پلان و بەرنامىي ستراتىيە پارتىمان "په‌ژاک" و بىرۋاي تەواوەتى بەپىكە وەزىانى ئاشتىيانە و ديمۆکراتييانەي كەلان ئەو بەرنامە و پېرپەويى كۆنگەرى شەشم كە لە ٢٠٢٠ بەستىرابوو، لەكۆنگەرى حەوتەم جارىكى تر خرایەوە بەنەشتەرگەرى ھىزى - رېكخستى - پارادايىمى و بەزۇرىنە لەلایەن بەشدارىبووانى كۆنگەرەوە پەسەند كرایەوە. بۇيەش لە بەرنامە و پېرپەويى په‌ژاکدا بىچ گۈزانىكارى لە ئامانجە درېزخايىن و ستراتىيە كاندا نەھاتووه نەتە ئارلاوه. لەسەر ئەو بنەمایە ھەۋالان، كادىران و دۆستان و ولاتپارىزان و ھۆگرگانى فەلسەفەي تیکوشانى شازادى لەرۇزە لاتى كوردستان و ئېران دەتوانىن بۇ بەدەستخستى بەرنامە و پېرپەويى كۆنگەرى په‌ژاک سەردانى:

جهت دریافت فایل این کتاب به سایت رسمي په‌ژاک مراجعه نمایید

شەھيدان خاومى راستەقىنەي ئەم ولاتەن

رېبەر ئاپۇ

شەھيد جىنگاور باھوز

شەھيد آرين آرى

ئۇن رېن ئازىز لار

ALTEEN-TV 28